پټې توطئې
ښکاره جګړې

د روسانو
له وتو
د ائتلافي حکومت
تر نسکوريدو

Ketabton.com

حکمتيار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب له متن څخه

لدې نه په مخکې مراحلو کې هم د دوست او دښمن جبهه ښکاره وه او هم د جګړې لاملونه، آرمانونه او شعارونه. د دوست او دښمن په پېژندلو کې ډېر کم کسان په مغالطې او اشتباه کې پرېوتل، خو پدې پړاو کې چې بهرنی فوځونه زمونږ له هيواد نه ستانه شوی وو او په جګړو کې د دښمن فعال خو نامرئی او له نظره پټ حضور هرچا ته ښکاره نه وو، پدې پړاو کې د جګړې دوام ډېرو ته د توجيه وړ نه برېښېدو، پدې نه پوهيدل چې دښمن له دروازې وتلی خوله کړکۍ بيرته راننوتلی، ښيره ئې بدله کړې، په جګړې کې ئې د سابق په شان ونډه ده خو په بدلی ښيرې کې، که څه هم کمونست نجيب له پرېړو بريتو سره ګوښه شوی، خو د ده د سياستونو وارث له پکول، عبا او قبا سره د ده لوبه کوي او د ده د بادارانو په خدمت کې دی.

هغه کسان چې د پېښو په ماهيت او په پېښو کې د پردې شاته د اصلی لوبغاړو په ونډې دقيقاً نه پوهيدل او د دښمن د تبليغاتی سرچينو له درواغجنو او زهرجنو تبليغاتو نه متأثره شوی وو، ټولي خواوی ئې د استثناء او تفکيك نه پرته محکومول، د جګړې د داخلی او خارجی عواملو له پېژندو نه عاجز وو، نه پوهيدل چې د نجيب له نسکوريدو نه وروسته د ټولو جګړو اصلی عاملين د ببرك طرفداران وو چې غوښتل ئې نجيب په ببرك کارمل تعويض کړې، د شهنواز تنی له کودتا نه وروسته چې خلقيان تصفيه شول، ځينې بنديان او ځينې له هيواد نه وتښتيدل، د چارو واګې د جنرال نبی عظيمی او جنرال آصف دلاور په شان د ببرك د پلويانو لاس ته ورغلی، دوی لا د مخه د کودتا منصوبه جوړه کړې وه، ببرك ئې د همدې لپاره له مسکونه راوغوښت، د کې جی بی موافقه ئې ترلاسه کړه، امريکا او په منطقی کې ځينو نورو مؤثرو هيوادونو دوی ته اطمئنان ورکړ چې د دوی تر مشرې لاندې له ځينو جهادی ډلو سره د يوه ائتلافی حکومت ملاتړ کوي.

لدی حقايقو نه بې خبره کسان داسې ګمان کوي چې د جبل السراج ننګينه معاهده، له خپلو ټولو خونړيو عواقبو سره، يوه تصادفي پيښه وه چې د ځينو جاه طلبه او قدرت غوښتونکو ښيرو له فرصت طلبی نه راولاړه شوی. نه دا چې د دې خطرناکی او خونړې توطئی اصلی طراحان د کې جی بی او سی آی ای په شان بين المللی جاسوسی شبکی دی چې غوښتل ئې پدې سره د يوه اسلامی حکومت د جوړيدو مخنيوی وکړې، کې جی بی د همدې مقصد لپاره يو ځل بيا د ببرك ډله استخدام کړه، خو دا ځل د روسی فوځونو د رابللو په ځای بايد د يوی داسې ائتلافی جبهی تر پردې شا ته خپل نقش ترسره کړې چې له ځينو غوليدلو قدرت غوښتونکو سره به ئې جوړوی !!

دغو حلقو ته پدې مطلب پوهيدل ګران دی چې ولی مسکو او واشنګټن ښکاره په ځنګ او په يوه وخت د جبل السراج له معاهدی او د دې معاهدی په بنسټ د جوړې شوی ائتلافی جبهی ملاتړ کولو؟ نه پوهيږي چې واشنګټن ته پدې پړاو کې ترټولو مهمه مسئله دا وه چې څنګه د مجاهدينو په لاس د يوه اسلامی حکومت د جوړيدو مخنيوی وکړی، امريکا د جهاد د دې تاريخي تجربې بريا او په يوه اسلامی حکومت د هغه منتج کيدل، ټوله اسلامی نړۍ کې د خپلو استعماری ګټو لپاره جدی تهديد ګڼلو، ګمان ئې دا وو چې که دا تاريخي تجربه ناکامه نکړی او د مجاهدينو په لاس د اسلامی حکومت د جوړيدو مخنيوی ونکړی، دا تجربه به په نورو ملکونو کې هم هرو مرو تکراريږي، نور ملتونه مخصوصاً هغه چې په خپلو هيوادونو کې د پرديو له سياسی، اقتصادی او فرهنګی تسلط نه ستومانه شوی، د دوی له سلطی نه د ژغورنی او د استقلال او خپلواکی په لټه کې دی، د افغان مجاهدينو لار به غوره کوي، پدوی پسې به اقتدا کوي او پدې سره به امريکا ته په خپلو مستعمراتو کی هماغه مشکلات راولاړوی چې افغان مجاهدينو شوروی اتحاد ته راولاړ کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

د ناشر مقدمه .... أ
سریزه .... ج
مسکو وتلو ته اړ شو ۱۱
با عزته وتل ۱۲
د مسکو او واشنگټن موافقه ۱۹
د پاکستان دریځ ۲۰
په وتونکو فوځونو حملې ۲۳
د مسکو پیغامونه ۲۵
وتل ۲۷
دنجیب د حکومت په نسکورېدوکې ځنډ ۳۰
د بینظیر او عرفات په غونډې کې ۳۵
د مؤقت حکومت د خارجه وزیر په توگه ۳۷
د رباني او مجددی عکس العمل ۳۹
د جلا ل آباد جگړه ۴۲
روسانو ولې مسعود انتخاب کړ؟! ۴۷
د مسعود او ۴۰ نمبر فرقې ترمنځ تړون ۵۸
د تړون مسوده ۵۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نجیب پیغامونه.. ۶۶
رکود او د کودتا هڅه.. ۶۹
د ځینو حزبیانو مخالفت ۷۵
نجیب څه وکړل ۷۷
د اسلامي شئونو وزارت... ۷۸
د خوست فتحه.. ۸۰
کابل ته د کارمل راستنېدل ۸۰
د بینن سیوان هڅي.. ۸۴
د نجیب استعفی.. ۸۸
د حزب اسلامي طرحه.. ۹۱
پېښي ۹۴
د شمال پېښي او د ببرك د پلویانو لوبه.. ۹۴
د جبل السراج معاهده ۹۵
په کابل د حملې گواښ.. ۹۸
د فتحی زیری ۱۰۳
د امریکا عکس العمل ۱۰۹
د گاونډیو دریغ.. ۱۱۲
له کابل نه تر وتلو وروسته ۱۱۲
د جنرال دوستم د جلبولو هڅي.. ۱۱۷
د رباني واکمني ۱۲۱
د استاد فرید صدارت... ۱۲۴
لویه گډه حمله ۱۲۷
د دې حملې نتائج ۱۲۹
د خنجان عملیات.. ۱۳۰
ائتلاف او د سولي هڅي ۱۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې، ائتلاف او پاکستان ۱۳۵
د ائتلافیونو ژمني.. ۱۴۰
د ائتلاف په مقابل کي د نورو ډلو دریځ... ۱۴۴
حرکت انقلاب اسلامي ۱۴۴
اتحاد اسلامي.. ۱۴۶
په غرب پوري تړلې کړې.. ۱۴۹
مائوویستان... ۱۴۹
د شینډنډ سقوط ۱۵۳
د اسلام آباد مذاکرات... ۱۵۷
د اسلام آباد د معاهدې بشپړ متن... ۱۵۹
وظایف او صلاحیتونه ۱۶۲
جمهور رئیس: ۱۶۲
د جمهور رئیس صلاحیتونه:... ۱۶۲
د صدراعظم صلاحیتونه:... ۱۶۴
کابینه او ائتلاف... ۱۶۸
د جنرال دوستم کفالت.. ۱۷۱
د شوری هم آهنگي تأسیس... ۱۷۳
د جنرال مؤمن مرگ.. ۱۷۹
د مسعود واکمني.. ۱۸۱
زما په کور بمباري... ۱۸۷
د سولي د هخو بل دور ۱۹۴
دطالبانو حرکت ۱۹۷
د حزب اسلامي په ضد ۲۱۱
د طالبانو جنگ.. ۲۱۱
د غزني سقوط ۲۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چهارآسیاب مجدد سقوط ۲۲۴
له رباني او مسعود سره مذاکرات... ۲۳۰
د معاهدې متن ۲۳۲
د جمهور رئیس صلاحیتونه.. ۲۳۴
د صدراعظم او کابینې صلاحیتونه... ۲۳۵
په حکومت کي د هري ډلي موقعیت.. ۲۳۵
کابل ته تګ ۲۳۹
د تګلاري بشپړ متن ۲۴۲
د امنیت د تأمین په برخه کي ۲۴۸
د دفاعی چارو په برخه کي ۲۴۸
په اداري برخه کي.. ۲۴۹
په اجتماعي برخه کي ۲۵۰
د ښووني او روزني په برخه کي ۲۵۲
د روغتیا په برخه کي ۲۵۳
د کرهني په برخي کي ۲۵۳
د اقتصاد او تجارت په برخه کي ۲۵۳
د بهرني سیاست په برخه کي... ۲۵۵
د مات وزرو خېل کي ۲۲۵
بې رحمه ګاونډي ۲۷۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د ناشر مقدمه

د ميثاق ايثار اداره وياړي چې د ورور حکمتيار دا له تاريخي اسنادو نه غني اثر، چې لدې نه مخکې په پښتو، دري، اردو او عربي کې د بېلو بېلو نشراتي مؤسسو له خوا چاپ شوی، يو ځل بيا په نوې قطع او صحافت کې د افغانستان د لرغوني تاريخ مينه والو ته وړاندې کوي. چا چې دا کتاب څو کاله د مخه او زموږ په ګران هېواد افغانستان باندې د امريکائي ځواکونو له يرغل نه مخکې لوستلی، ډېرې برخې به ئې په هغه وخت کې ورته داسې وړاندوينې برېښېدلې وي چې نن ئې د خپلو سترګو وړاندې د څرګندو حقايقو په بڼه کې ګوري. څو بېلګې ئې ستاسو مخې ته ږدو:

- د طالبانو حکومت د اوږدې مودې لپاره دوام نشي کولی، د دوی ناکام سياستونه، د هېواد اجتماعي جوړښت، د دې سيمې وضعيت او د اسلام په ضد د امريکا او روسيې ګډ سازشونه دوی ته په قدرت کې د پاتې کېدو مجال

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ورکوي.

- د شمال جبهه د مسکو او واشنګټن د ګډ سازش په نتيجه کې جوړه شوې، هدف ئې دا وو چې له دغې ډلې نه د جګړې د دوام او پدې هېواد کې د اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنيوي په کار کې استفاده وکړي.
- امريکا به ظاهر خان راولي، خو د راوستو يوازنۍ لار ئې د دې هېواد نظامي اشغال دی.
- شمالي ټلواله به د روسانو په وينا لدې امريکائي منصوبې سره توافق کوي.
- امريکا د روسانو په څېر افغانستان نيولی شي او خپل کارمل پدې هېواد د لنډې مودې لپاره تپلی شي، خو د دې هېواد دائمي اشغال ورته ممکن ندی.

د دې کتاب ډېرې نورې خبرې به دې ته ورته او داسې ومومئ چې نن ئې عملاً تحقق موندلی.

موږ نه يوازې د قطع او صحافت له اړخه د دې ارزښتناک کتاب په نوي چاپ کې څه نوښتونه راوستي او مخکني اشتباهات مو تر ډېره حده راکم کړي، بلکې د کتاب په پای کې مو د ورور حکمتيار هغه دوه جالبې ادبي ټوټې هم اضافه کړې چې د هېواد د دغې مرحلې پېښې پکې انځور شوې.

هدف مو دا دی چې خپل ولس له حقايقو خبر کړو، د دښمن توطئو ته ئې متوجه کړو، د دښمنانو د سپکو او ذليلو ملګرو کرغېړنې څېرې افشاء کړو او د افغان ولس راتلونکي نسل ته د مجاهدينو هغه ارزښتناکې تجربې انتقال کړو چې هره يوه ئې په ډېر ګران قيمت او د زرهاوو سرتېرو مجاهدينو د وينو په بيه ترلاسه شوې. پدې اميد چې ارحم الراحمين خدای مو د خپلې لارې د مجاهدينو په ډله کې قبول کړي.

اللهم وفقنا لما تحب و ترضی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

سريزه

د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته پړاو ، مخصوصاً د نجيب حکومت له نسکورېدو راديخوا ، د اسلامي جهاد ترټولو سخت، غامض او کړکېچن پړاو وو چي له مخکنيو مراحلو سره ئې پوره تفاوت درلود. لدې نه په مخکي مراحلو کي هم د دوست او دښمن جبهه ځرگنده وه او هم د جگړې لاملونه، آرمانونه او شعارونه. د دوست او دښمن په پېژندلو کي ډېر کم کسان په مغالطې او اشتباه کي پرېوتل، خو پدې پړاو کي چي بهرني فوځونه زموږ له هېواده ستانه شوي وو او په جگړو کي د دښمن فعال خو نامرئي او له نظره پټ حضور هرچا ته ځرگند نه وو ، پدې پړاو کي د جگړې دوام ډېرو ته د توجيه وړ نه برېښېدو ، پدې نه پوهېدل چي دښمن له دروازې وتلی خوله کړکۍ ببرته رانوتلی، څېره ئې بدله کړې، په جگړې کي ئې د سابق په شان ونډه ده خو په بدلي څېرې کي، که څه هم کمونست نجيب له پرېړو بريتو سره گوښه شوی، خو د ده د سياستونو وارث له پکول، عبا او قبا سره د ده لوبه کوي او د ده د بادارانو په خدمت کي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کسان چې د پېښو په ماهیت او په پېښو کې د پردې شاته د اصلي لوبغاړو په ونډې دقیقاً نه پوهېدل او د دښمن د تبلیغاتي سرچینو له دروغجنو او زهرجنو تبلیغاتو نه متأثره شوي وو، ټولي خواوې ئې د استثناء او تفکیك نه پرته محکومولې، د جګړې د داخلي او خارجي عواملو له پېژندو نه عاجز وو، نه پوهېدل چې د نجیب له نسکورېدو نه وروسته د ټولو جګړو اصلي عاملین د ببرك طرفداران وو چې غوښتل ئې نجیب په ببرك کارمل تعویض کړي، د شهنواز تڼي له کودتا نه وروسته چې خلقیان تصفیه شول، ځیني بندیان او ځیني له هېواد نه وتښتېدل، د چارو واګې د جنرال نبي عظیمي او جنرال آصف دلاور په شان د ببرك د پلویانو لاس ته ورغلې، دوی لا د مخه د کودتا منصوبه جوړه کړې وه، ببرك ئې د همدې لپاره له مسکونه راوغوښت، د کي جي بي موافقه ئې ترلاسه کړه، امریکا او په منطقې کې ځینو نورو مؤثرو هېوادونو دوی ته اطمئنان ورکړ چې د دوی تر مشری لاندې له ځینو جهادي ډلو سره د یوه ائتلافي حکومت ملاتړ کوي.

له دې حقایقو نه بې خبره کسان داسې ګمان کوي چې د جبل السراج تنګینه معاهده، له خپلو ټولو خونړیو عواقبو سره، یوه تصادفي پېښه وه چې د ځینو جاه طلبه او قدرت غوښتونکو څېرو له فرصت طلبۍ نه راولاړه شوې. نه دا چې د دې خطرناکې او خونړۍ توطئې اصلي طراحان د کي جی بی او سي آی ای په شان بین المللي جاسوسي شبکې دي چې غوښتل ئې پدې سره د یوه اسلامي حکومت د جوړېدو مخنیوی وکړي، کي جی بی د همدې مقصد لپاره یو ځل بیا د ببرك ډله استخدام کړه، خو دا ځل د روسي فوځونو د راباللو په ځای باید د یوې داسې ائتلافي جبهې تر پردې شا ته خپل مأموریت ترسره کړي چې له ځینو غولېدلو قدرت غوښتونکو سره به ئې جوړوي !!

دغو حلقو ته پدې مطلب پوهېدل ګران دی چې ولې مسکو او واشنګټن څنګ په څنګ او په یوه وخت د جبل السراج له معاهدې او د دې معاهدې په بنسټ د جوړې شوې ائتلافي جبهې ملاتړ کولو؟ نه پوهېږي چې واشنګټن ته پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پړاو کي ترټولو مهمه مسئله دا وه چي څنګه د مجاهدينو په لاس د يوه اسلامي حکومت د جوړېدو مخنيوی وکړي، امريکا د جهاد د دې تاريخي تجربې بريا او په يوه اسلامي حکومت د هغه منتج کېدل، ټوله اسلامي نړۍ کي د خپلو استعماري ګټو لپاره جدي تهديد ګڼلو، ګمان ئې دا وو چي که دا تاريخي تجربه ناکامه نکړي او د مجاهدينو په لاس د اسلامي حکومت د جوړېدو مخنيوی ونکړي، دا تجربه به په نورو ملکونو کي هم هرو مرو تکرارېږي، نور ملتونه مخصوصاً هغه چي په خپلو هېوادونوکي د پرديو له سياسي، اقتصادي او فرهنګي تسلط نه ستومانه شوي، د دوی له سلطې نه د ژغورني او د استقلال او خپلواکي په لټه کي دي، د افغان مجاهدينو لار به غوره کوي، پدوی پسې به اقتدا کوي او پدې سره به امريکا ته په خپلو مستعمراتوکي هماغه مشکلات راولاړوي چي افغان مجاهدينو شوروي اتحاد ته راولاړ کړل.

دوی دې ته نه دي متوجه چي د دې مرحلې جګړې په اصل کي د تېرو جګړو تسلسل او د سابق په شان له بهرنه تپل شوې جګړې دي، منطقوي رقابتونه د دې جګړو د ادامې لامل دي، واشنګټن او مسکو او پدوی پوري تړلي محلي ځواکونه پدې جګړو پانګه اچوی او په جګړو لګيا ډلي حمايه کوي.

له هيچا بايد دا حقيقت پټ نه وي چي زموږ هېواد، مخصوصاً د ۱۹ او ۲۰ پيړۍ په بهيرکي د يوه داسي معبر او پله حيثيت درلود چي ښکيلاکګرو ځواکونو غوښتل له هغه نه آخوا تېر شي خپل هغه پراختيا غوښتونکي اهداف ترلاسه کړي چي د دې هېواد دواړو خواوو ته پراته وو، مخکي شوروي اتحاد غوښتل له افغانستان نه تېر شي، تودو اوبو او د خليج د تيلو زېرمو ته ورسېږي، د کرملين واکدارانو د تزار له زمانې نه بيا د کمونستانو تر واکمني پوري تل ويلي چي روسي سرتېري به هرومرو خپلي پښې د هند په سمندرکي وينځی! د همدې لپاره مسکو دا جګړه زموږ په هېواد تحميل کړه، لومړی د کمونستانو په ذريعه او د عسکري کودتاګانو له لاري، چي د کمونستانو له ماتو نه وروسته په خپله د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړې ډګر ته راوړاندې شول او لس کاله په افغانستان کې وجنګېدل، د مسکو له نظره د افغانستان د نیولو او پدې هېواد کې د یوه خپلواك اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنیوي په اهمیت هلته ښه پوهېدی شو چې دې خبرې ته دقیقاً ځیر شو چې مسکو د لسو کلونو جګړې په دوران کې یو ملیون سرتېرې په مختلفو ټولګیو کې افغانستان ته ولېږل، هومره ئې پدې جګړې پانګه واچوله چې ملا ئې ورماته کړه او د شوروي اتحاد د وېرووونکې امپراطورۍ په نسکورېدو منتج شوه، خو اوس او د شوروي اتحاد له زواله وروسته پداسې حال کې چې مسکو له ملا ماتوونکو اقتصادي ستونزو او سختو داخلي مشکلاتو سره مخامخ دی، د رباني له دولت سره دجګړې د دوام لپاره بې دریغه مالي اونظامي مرستې کوي.

غرب نشوکولی چې د تودو اوبو او د خلیج د تیلو د ځاګانو په لوري د شوروي ځواکونو مخکې تګ وزغمي ، دا ځاګاني عمدتاً د امریکائي کمپنیو په واك کې وې، دوی له شوروي اتحاد سره د ډغرو وهلو توان په خپلو متوکې نه لیدلو ، د زړه ورو افغانانو نه ماتېدونکې مقاومت ئې داسې وموندو چې له هغه نه د حمایت په صورت کې کولی شي د دې مخکې تګ مانع شي او د خپلو پخوانیو ماتو غچ واخلي او په خلیج او د هند سمندر شا او خواکې خپلې ګټې خوندي وساتي.

خو د شوروي اتحاد له زواله وروسته، اوس امریکا غواړې چې له افغانستان نه د یوه معبر په حیث استفاده وکړې او د مرکزي آسیا د تیلو زېرمې ترلاسه کړي، د دې سیمې هېوادونه له مسکو نه رابېل کړي او په روسیې د اتکاء او اعتماد په ځای ئې د افغانستان له لاري له ځان سره وصل کړي، پدې سیمې د مسکو د بیا واکمنۍ مخه ونیسي، پرې نږدي چې د دې هېوادونو ترځمکې لاندې پراخې زېرمې او ګټور تجارتي بازارونه د مسکو په ګټه وړیا له لاسه ورکړي. ټولو ته معلومه ده چې د شوروي اتحاد په جنوبي سرحداتو کې پراته هېوادونه، د خپلو زېرمو له پلوه هومره غني دی چې د غربي هېوادونو د کمپنیو پاملرنه ئې ځانته

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلب کړي، له سیاسي او اجتماعي اړخه له مسکو نه د آزادۍ په لټه کې دي، پدې سیمي کې د نفوذ پراخ او مناسب شرائط شته، امریکا غواړي په کابل کې یو مزدور او لاس پوڅی حکومت ولري ترڅو د دوی لاره د مرکزي آسیا په لوري پرانېزي.

حقیقت دا دی چې د افغانستان رواني جګړې په اصل کې د تیلو د کمپنیو جګړې دي، پدې خبرې یوازې هغه کسان نشي پوهېدی چې ډېر بې عقله او بې خبره وي، نه د محلي رقابتونو په ماهیت خبر وي او نه د بین المللي توطئو له څرنګوالی نه اطلاع لري، پدې نه پوهېږي چې مسکو د څه لپاره د نجیب او ببرک په ځای رباني او مسعود انتخاب کړل، کله ئې انتخاب کړل؟ کومو لاملونو مسکو دې کار ته اړ کړ؟ څنګه او ولې د نظار شوری له ۱۹۸۲ نه وروسته د یوې پټې معاهدې په ترڅ کې له روسانو سره ملګرې شوه او له هماغه نېټې راهیسې له مسکو څخه پیسې او وسلې ترلاسه کوي؟ دا یوه تصادفي پېښه نه وه، بلکې مسکو تل او د خپل استعماري تاریخ په اوږدو کې، په خپلو ټولو مستعمراتو کې وړوکې، التقاطي، دوه مخې او سازشي ډلې د ځواکمنو، انقلابي او سازش نه منونکو ډلو په خلاف انتخاب کړې، هغوی ته ئې وده ورکړې، د مقاومت د ټکولو او په خپلو مستعمراتو د سلطې لپاره ئې له هغوی نه استفاده کړې. دا حقیقت خو اوس د ډېرو سطحی نظر خاوندانو نه هم پټ ندی چې پدې سیمي کې د مسکو ستراتیژیکي ګټې، د افغانستان د جګړې له دوام سره غوټه شوې، د همدې لپاره مسکو داسي یو محور انتخاب کړ او داسي یوه ډلګۍ ئې استخدام کړه چې یوازي د جګړې د دوام باعث شي او په افغانستان کې د سولې او ثبات راتلو مخنیوی وکړي.

متأسفانه ځیني کسان لا تر اوسه له هغو حقایقو ندي خبر چې په افغانستان کې د مېشت روسي قواوو قومندانانو او د کې جی بی لوړ رتبه مأمورینو، د خپلو خاطراتو په کتابونو کې افشاء کړي، دوی په خپلو ضخیمو کتابونو کې د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرحلې ټول انکشافات څېړلي او ټول پټ اسرار ئې افشاء کړي، دا ئې څرګند کړي چې روسانو څنګه د بد ضمیره او جهاد خرڅوونکو قومندانانو د اخستو، د مقاومت په لیکوکي د داخلي جګړو اور بلولو او د دې جګړو او مخصوصاً د حزب اسلامي په خلاف د ګډو عملیاتو لپاره د مسعود په شان د پروتوکولي قومندانانو استخدام په برخه کي څومره پانګه اچولې او څومره پراخي او پرله پسې هڅي ئې کړې؟!

دوی د دښمنانو د اعتراف سره سره او د دغو پټو اسرارو له څرګندېدو نه وروسته هم پدې ندي پوه شوي چي حزب اسلامي د اسلامي مقاومت د ملاتیر او د اسلامي تحریك د باني او مؤسس په حیث د اسلام د دښمنانو له ګډې ستري توطئې سره مخامخ شو، د کمونستانو او غولېدلو څېرو ائتلاف ئې د همدې لپاره جوړ کړ، د طالبانو حرکت ئې د همدې لپاره جوړ او د حزب اسلامي په خلاف د جګړې ډګر ته راوړاندي کړ، د همدې ځواکونو په ایما او اشاره او د دوی په وساطت، طالبانو د پیدایښت په لومړیو مرحلو کي ائتلاف ته د ملګرتیا لاس ورکړ او په ګډه د حزب اسلامي په خلاف وجنګېدل. داحلقې نه پوهېږي چي اسلام آباد له یوې خوا د امریکا تر سخت فشار لاندي وو او پدې نشو توانېدی چي د امریکا له اغېز نه آزاد، د خپلو ملي مصالحو په رڼا کي خپلواك سیاست غوره کړي او د افغانستان د راتلونکې په اړه د واشنګټن شرائطو ته تسلیم نشي، مجبور وو هماغه څه وکړي چي امریکا ئې ورته خوښوي، له بلې خوا د امریکائیانو او په امریکا پوري د تړلو حلقو د دې تبلیغاتو تر اغېز لاندي تللي وو چي که په کابل کي داسي یو حکومت جوړ شي چي په سرکي ئې کوم پښتون مشر وي او حزب اسلامي په هغه کي فعاله او مؤثره ونډه ولري، دا کار اسلام آباد ته د پښتونستان کشاله راولاړوي او په پاکستان کي د دوی د مخالفو اسلامي ډلو د تقویې او مزید ځواکمن کېدو اسباب برابروي، دهمدې لپاره د ISI د هغه وخت مشر، جاوید ناصر، د حزب اسلامي د مجاهدینو په لاس د کابل د فتح کېدو په ورځ، په پېښور کي له افغاني مشرانو سره د خپلي غونډې په ترڅ کي وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان به هیڅکله اجازه ورنکړي چي حزب اسلامي په کابل حکومت وکړي، حتی له قوې نه د استفادی په بیه !!

مگر دا هسي یو تصادف وو چي پاکستان دوه څله رباني د جمهور رئیس او مسعود د دفاع وزیر په توگه په نورو تحمیل کړل؟! لدې کار نه د اسلام آباد مقصد څه وو، د دوی په انتخاب کي ئې کومي گټي مضمري وې؟!

دا کسان گمان کوي چي د نجیب له نسکورېدو نه وروسته ټولي جگړې، د اقتدار د لاس ته راوړو جگړي وې چي د جهادي ډلو ترمنځ راولاړي شوې، پداسي حال کي چي دا جگړې، د سابقه جگړو تسلسل او ادامه ده، د دې جگړو واگي او قومنده د همغو افسرانو په لاس کي وه چي مخکي له ټولو مجاهدینو سره جنگېدل، خو اوس یوازي له حزب سره، مخکي له کمونست رژیم نه د دفاع لپاره او اوس له اسلامي دولت نه د دفاع تر غولوونکې پلمې لاندي. د نجیب د حکومت لوی درستیز، د کابل د گارنیزیون قومندان، له کمونست رژیم نه د پاتې قطعاتو قومندانان، د روسانو په لاس جوړي شوې او روزل شوې ملېشې، دا هغه څواکونه وو چي د دغو جگړو مهار ئې سل په سلو کي په لاس کي وو، د شورای نظار په شان د منحطو ټولگیو نه هغوی فقط د یوې غولوونکې پردې په حیث استفاده کوله.

ځیني بې خبره کسان داسي گمان کوي چي گواکي د نجیب له نسکورېدو وروسته، قدرت مجاهدینوته انتقال شوی، اسلامي حکومت جوړ شوی او جگړه تر یوې مودې متوقف شوې خو وروسته د قدرت د وېش په سر د مجاهدینو ترمنځ نزاع راولاړه شوې او په جگړې منتج شوې !! پداسي حال کي چي نه مخکنۍ جگړه د یوې شېبې لپاره متوقف شوې، نه قدرت مجاهدینوته انتقال شوی او نه په کابل کي د چارو واگي مجاهدینو ته سپارل شوې، جگړه د سابق په شان، د کمونستو افسرانو تر قومندې لاندي روانه وه، په کابل کي د چارو واگي په کامله توگه د کمونستانو په واك کي وې، ارگ، د دفاع وزارت، د دولتي امنیت (خاد) وزارت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

راډیو، تلویزیون، هوایي میدان، د ښار امنیت، د کابل امنیتي کمربند، په ښار او د ښار شا او خوا حاکم نقاط ټول د کمونستانو او ملیشو په اختیارکې وو. کوم مجاهدین چې کابل ته تللي وو په حقیقت کې مېلمانه وو چې د تصفیې لپاره کابل ته بلل شوي وو، د کابل په شا او خوا کې د حزب شته والی کمونستانو ته موقع ورنکړه چې دوی تصفیه کړي.

پدی کتاب کې د روسي فوځونو له وتو نه د ائتلافي حکوت تر پرېوتو پورې جریانات څېړل شوي، امید دی لدې نه مخکې او وروسته مراحل هم په بېلابېلو کتابونو کې وڅېړو.

د دې جریاناتو له څېړلو نه مو مقصد دا دی چې زموږ هوشیار او با ایمانه ولس، د دې خونړیو پېښو اصلي لوبغاړي او د پردې شا ته د دښمنانو نامرئي لاسونه درک کړي، هغه ډلې وپېژني چې په پردیو پورې تړلې او د بهرنیو ځواکونو د ګټو لپاره جنګېږي، د جګړو د عواملو، لاملونو او موخو په پېژندګلوی کې اشتباه ونکړي، د هېواد او منطقې د وضعیت او د دې سیمې په جریاناتو کې د ذیدخله مؤثرو اړخونو په هکله ژور معلومات ترلاسه او د دې په رڼاکې وتوانېږي چې د روان دردوونکي حالت نه د وتو لار تشخیص او مناسب تصمیم ونیسي.

موږ د دې توري شپې په ختمېدو باور لرو، روښانه راتلونکې ته په طمع یو، ډاډه یو چې دا پړاو به هم حتماً او ژر پای ته رسېږي، پټې او څرګندې توطئې به یوه په بل پسې شنډېږي، پټ او څرګند دښمنان به زموږ د مؤمن او صبور ولس د عزم او ایمان په وړاندې ماتې خوري او زموږ د شهیدانو آرمان به هرو مرو او په نږدې راتلونکې کې تحقق مومي.

و ما ذلك على الله بعزيز

حکمتیار

۱۳۷۸/۲/۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسکو وتلو ته اړ شو

برژنف چې په کومې هیلې افغانستان ته د فوځونو د لېږلو فیصله کړې وه، لدې تصور سره چې د دریو میاشتو په ترڅ کې به روسي قطعات په کامله توګه د افغانستان د پېښو بهیر مهار کړي، په اوضاع به مسلط شي، مقاومت به وټکوي او "انقلابي!" رژیم به د "ارتجاعي!" ځواکونو په خلاف هومره مضبوط کړي چې د سقوط وېره به ئې د تل لپاره ختمه شي، خو دا هیله نه یوازې ترسره نه شوه او د ده دا تصور نه یوازې غلط ثابت شو، بلکې برعکس د ده دا اقدام د یوې سترې وېرونکې امپراطورۍ په زوال منتج شو.

برژنف دا فیصله پداسې وخت کې کړې وه چې:

۱ - د دنیا هیڅ نظامي ځواك له مسکو سره د ټکر او تصادم جرأت نشو کولی او د هغه مخې ته د ودرېدو توان ئې په ځان کې نه لیدو، امریکا د دنیا بل دوهم طاقت په ویتنام کې د روسانو په وړاندې داسې شرمناکه او عبرتناکه ماتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوړلې وه چې د دوهم ځل لپاره، د دنيا په بل ځای کې، مخصوصاً په آسيا او روسيې ته نږدې ملکونو کې د روسانو سره د تصادم تصور ئې نشو کولی.

په بين المللي پېښنو کې امريکا ورځ په ورځ او په ډېر سريع توگه په شا تمبېده، يو په بل پسې ئې نظامي اډې، د وسلو د خرڅلاو بازارونه او ملگري رژيمونه د مسکو په گټه له لاسه ورکول، په آسيا، اروپا، افريقا او د لاتيني امريکا په ملکونوکې انقلابي بدلونونه،کودتاگاني اومسلح قيامونه د امريکا پلوه ارتجاعي رژيمونو په خلاف تر سره کېدل او له کمونستي افکارو نه متأثر ځواکونه قدرت ته رسېدل او د مسکو پلوه رژيمونو شمېر ورځ په ورځ په زياتېدو وو. د دنيا په هر گوټ کې چې به د کوم انقلاب، عسکري کودتا، مسلحانه قيام، بغاوتونو، مظاهرو، د يوه رژيم د سقوط او د بل د مسلط کېدو خبر خپرېدو نو ډېر ژر به ټولو ته څرگنده شوه چې پدې پېښنو کې اصلي لوبغاړي روس پلوه کمونستان دي.

۳ - د کمونستانو په لاس کې پرېوتی ملك او د سرو فوځونو له خوا اشغال شوی کوم هېواد، بيا ندی توانېدلی چې د دوی له منگولو خپله آزادي او استقلال تر لاسه کړي، په نړۍ کې حاکم ذهنيت همدا وو چې د داسي هېواد بيا آزادي امکان نلري.

۴ - په امريکا کې قدرت د ديموکراتانو په لاس کې وو، د امريکا ولس دوی ته پدې خاطر د جمهوري غوښتونکو په خلاف رأيه ورکړې وه چې دوی له مسکو سره د تصادم او جگړې مخالف وو او غوښتل ئې د بهرنيو مسائلو په ځای کورنۍ وضعې ته توجه وکړي او د ويتنام د پېښنو په شان د حوادثو د راولاړېدو مخالف وو.

زه د امريکا د هغه وخت، د سياسي وضعيت او د امريکائي واکمنانو د ذهني کيفيت د توضيح لپاره، د يوه خاص جريان رانقلول دلته ضروري گڼم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امین رژیم ته د آخري ګوزار ورکولو لپاره موږ د یوه عسکري اقدام ترتیبات نیولي وو، زموږ وفادارو افسرانو احوال راولېږو چې د اقدام لپاره تیار یو، خو معلومات مو دا دی چې روسان حتماً فوځي مداخله کوي، تاسو د ګاونډیو هېوادو، مخصوصاً له امریکائیانو نه معلومه کړئ چې د روسانو د فوځي مداخلې په صورت کې به د دوی عکس العمل څه وي؟

تر دې نه د مخه، موږ له امریکائیانو سره هیڅ ډول بالواسطه یا بلا واسطه تماس نه درلود، ما نه غوښتل چې له امریکائیانو سره او هغه هم د داسې یوې مهمې مسئلې په ارتباط خبره وکړو، خو وروسته مو دا مناسبه وګڼله چې د دوی رأیه د روسانو د عسکري مداخلې د احتمال په هکله او بیا د وقوع په صورت کې د دوی د عکس العمل په اړه ځانته معلومه کړو.

ما استاد امین الله ته وظیفه ورکړه چې په پېښور کې د امریکا له کنسل سره پدې هکله خبره وکړي چې آیا دوی د روسانو د عسکري مداخلې او د فوځونو لېږلو راپورونه دقیق ګڼي که نه؟ او څومره دا کار محتمل ګڼي؟ او که فرضاً روسانو زموږ په هېواد تېری وکړ د دوی عکس العمل به څه وي؟ د امریکا کنسل هغه ته وویل چې زه د ځواب ورکولو نه عاجز یم، واشنګټن سره تماس نیسم، ډېر ژر به د واشنګټن رسمي ځواب درکړم!

په هماغه هفته کې کنسل، استاد امین الله ته وویل چې د واشنګټن رسمي ځواب دا دی: " واشنګټن ګمان نکوي چې روسان به په افغانستان تېری وکړي او دې هېواد ته به خپل فوځونه ولېږي که فرضاً داسې وشول نو واشنګټن به دوه کاره کوي:

الف: له روسانو سره به د (سالټ ټو) مذاکرات متوقف کوي.

ب: او روسانو ته د غنمو مرستې به بندوي".

د دې ځواب معنا څرګنده وه او د روس په وړاندې، د امریکا وضعیت او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناتواني له احساس نه د راولاړ شوي پسیف سیاست ښه څرګندونه ئې کوله ! څو ورځي وروسته روسي فوځونه د هوا او ځمکي له لاري د کابل په لوري وخوځېدل، امین ئې په قتل ورسولو او ببرک ئې د اقتدار په کرسۍ کښېنولو.

د واشنګټن رسمي عکس العمل د کارتر په ژبه دا وو:

"امریکا، د افغانستان په آزاد هېواد د شوروي اتحاد فوځي تېری په کلکه غندي،... او دا خبره په ډاګه کوي چي د جنوب په لوري د دوی مزید مخکې تګ نشي زغملی..." د دې رسمي دریځ، مفهوم هم ډېر څرګند وو، یعنی: افغانستان لا د مخه د شوروي اتحاد تر اغېز لاندي کړی کې منل شوی، پدې هېواد د مسکو د فوځي تېري په مقابل کي امریکا کوم خاص عکس العمل نه ښيي! خو که د جنوب په لوري مزید مخکې ولاړ شي بیا به امریکا عکس العمل ښیي !!

بریژنف ته د واشنګټن نبض ښه معلوم وو، د همدې لپاره هغه په ډېر ډاډ او جرأت سره، په ډهلي کي د یوه مطبوعاتي کنفرانس په ترځ کي وویل:

د افغانستان په سرحداتو کي چي کومي پېښې راولاړې شوې، د دریو راتلونکو میاشتو په منځ منځ کي به کاملاً پای ته ورسېږي او پدې هېواد کي به کامل امنیت تأمین شي. خو داسي و نشول، روسي فوځونو د ۱۳۵۸ کال د جدي له ۲ نه د ۱۳۶۷ کال د دلوی تر ۲۵ نېټې خپل ټول ممکن توان طاقت په کار واچولو، له هیڅ جنایت نه ئې ډډه ونکړه، ټول وسایل ئې وآزمویل، خو نه یوازي دا چي د مقاومت په ختمولو قادر نشو بلکي د هغه د ورځ په ورځ مزید ځواکمن کېدو مخنیوی ئې ونشو کړی او په پای کي له دې هېواد نه وتلو ته اړ شو.

د روسانو د ناکامي او له افغانستان نه د فوځونو د ایستلو د پرېکړې لاندي اساسي عوامل وو:

۱. په جګړې کي د روسي فوځیانو د مرګ ژوبلي شمېر ورځ په ورځ زیاتېدو، دې کار په طبیعي توګه په روسي فوځیانو، د دوی په خپلوانو او ملګرو کي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړې په خلاف کرکه او نفرت راولاړولو او هغه ئې يوه ناکامه او بې حاصله هڅه شمېرله او همدې احساس د دوی رزمي روحيه ورځ په ورځ کمزورې کوله.

۲. د جګړې مالي مصارف هغه حد ته رسېدلي وو چي نور د شوروي اتحاد، مات ګوډ اقتصاد ته د زغملو نه وو.

۳. پدې ونتوانېدل چي د خلق او پرچم د مختلفو ډلو ترمنځ شديد اختلافات حل کړي او يو قوي افغاني حزب او د هغه له لاري يو ډاډمن افغاني فوځ جوړ کړي، د جګړې ټول بار په خپله د روسانو په غاړه وو، د داسي جګړې، نه ګټل ورته ممکن وو او نه ئې د تلفاتو زغمل.

۴. د مسکو سخت دريځه، زاړه واکداران مخصوصاً هغه چي افغانستان ته ئې د فوځ د لېږلو پرېکړه کړې وه يو په بل پسې يا په طبيعي مرګ مړه شول يا په يوه، بل دليل له صحنې لېري شول او واک داسي کسانو ته په لاس ورغی چي غوښتل ئې د دې بې نتيجې او بې فايدې جګړې له نه زغمېدونکي مالي او ځاني تاوان نه شوروي اتحاد ډېر ژر وژغوري او د ولس د اقتصادي ستونزو د حل کولو فرصت او کريدت ترلاسه کړي.

۵. روسانو د افغانستان د اشغال په جريان کي تقريباً يو مليو ن فوځيان يو په بل پسې دې هېواد ته لېږلی چي پس له څه مودې پاتې کېدو ئې تعويض کړي، دې فوځيانو له ځان سره د دې جګړې ټول منفي تأثرات شوروي ته انتقال کړل او په ولس کي ئې د جګړې په خلاف حساسيتونه تشديد کړل.

۶. په روسانو باندې، په افغانستان کي د زياتې پاتې کېدو او په جګړې کي د عدم موفقيت په وجه بين المللي فشار ورځ په ورځ زيات شوي وو.

۷. د جګړې په ميدان کي عملاً د دوی ناکامي او د مقاومت په ختمولو او حتی تضعيف کي د دوی پاتې راتلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

با عزته وتل

مسکو له افغانستان نه د فوځونو د ایستلو فیصله وکړه، خو غوښتل ئې:

- وتل ئې باعزته وي.
- د وتلو په وخت کي پدوی حملې و نشي.
- دا پېغور ئې په برخه نشي چي خپل ملګري ئې د مرګ په پوله یوازي او بې اسرې پرېښودل.
- د ماتې له طبیعي منفي اثراتو نه د خوندي پاتې کېدو تضمین ترلاسه کړي.
- وتل ئې له امریکا سره د یوه توافق په اساس وي او لږ تر لږه د دوی وتل داسي توجیه شي چي د یوې معاهدې په اساس او له سولي سره د مسکو د علاقمندۍ په وجه ترسره شوي نه د یوه نظامي ماتې په وجه.

روسانو پدې ټینګارکولو چي د نجیب د حکومت د بقا ضمانت دي وشي، استدلال ئې دا وو چي که د نجیب حکومت ابقا نشي، یا کمونستان په حکومت کي شریك نه وي، په بل صورت کي د دوی ژوند نشي تضمینېدی او ټول به دې ته مجبورېږي چي هېواد پرېږدي او مسکو د دې توان نلري چي څو لکه کمونستانو او د دوی پلویانو ته په خپل هېواد کي پناه ورکړي، دوی دا هم ویل چي اوس خو د خلق د دیموکراتیك ګوند هم نوم بدل شوی او هم تګلاره، هغه اوس د وطن د ګوند په نامه یادېږي، اسلام ته ئې مخه کړې او په اساسي قانون کي ئې په واضح الفاظو لیکلي چي د هېواد رسمي دین اسلام دی، ملي مصالحه ئې اعلان کړې، د حکومت واګي ئې د حسن شرق په شان بې طرفه کسانو ته سپارلې، له مجاهدینو سره ائتلافي حکومت ته چمتو دی، مجاهدین باید له خپل سخت دریځ نه راکوز شي او د وطن له ګوند سره د ائتلافي حکومت جوړولو ته تیارشي. واشنګټن په لاندي دلائلو د مسکو له دریځ سره اتفاق کولو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱.   دوی ته تر ټولو مهمه موضوع د روسي فوځونو ماتې، له افغانستان نه وتل او پدې ترتیب د ویتنام د ماتې غچ اخستل وو.

۲.   د امریکا جمهوري غوښتونکي گوند غوښتل چي د دوی د اقتدار په موده کي روسي فوځونه له افغانستان څخه ووځي او پدې ترتیب د خپل کامیاب خارجي سیاست یو نه هیرېدونکی ریکارد قائم کړي او په راتلونکو نږدې انتخاباتو کي یو ځل بیا بری ترلاسه کړي.

۳.   امریکایانو غوښتل چي گورباچوف ته چي د شوروي اتحاد په دړې وړې کولو کي ترې ښه استفاده کېدلی شوی دا امتیاز ورکړي چي د روسي فوځونو وتل په عزت سره ترسره شوي او د مسکو پلوي حکومت په کابل کي په خپل حال پاتې شوي.

۴.   امریکا پدې خاطر هم دا نه غوښتل چي د روسي فوځونو له وتلو سره سم دي د نجیب حکومت نسکور او په ځای دې د مجاهدینو اسلامي حکومت جوړ شي چي:

•   د نجیب لپاره ئې داسي بدیل نه درلود چي د امریکا د خوښي حکومت په کابل کي جوړ کړي.

•   د مجاهدینو په لاس دیوه اسلامي حکومت جوړېدل ورته په څو دلیله خطرناك برېښېدو:

•   د ایران د تجربې له تکرار نه ئې وېره درلوده او دا تشویش ورسره وو چي که د ایران تر څنگ یو بل انقلابي رژیم په منطقه کي رامنځته شي، په منطقې او مخصوصاً خلیج کي د امریکا گټې له جدي گواښ سره مخامخ کېږي.

•   د افغانانو اسلامي پاځون او جهادي شعارونو او د اسلامي جهاد له لاري د یوه استعماري مجهز ځواك مقابلې او پدې نابرابري جگړې کي د دوی بریالیتوبونو په اسلامي امت کي هغه جهادي ولوله راویښه کړه چي په اسلامي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکونو او د دوی په اقتصادي زېرمو مسلط استعماري ځواکونو تل له هغې نه ترهه درلوده او د هغې د ټکولو او له منځه وړلو لپاره ئې ډېري هڅې او ډېر مصارف کړي وو. اسلامي ملکونه چې د دوی د وسلو د خرڅلاو په بازارونو، د مصنوعاتوپه مارکيټونو او د خامو موادو د لاس ته راوړلو په ذخايرو بدل شوي او په سياسي او اقتصادي لحاظ په مستقيم او غيرمستقيم توگه په هغوی حکومت کوي، د افغان جهاد له ادامې او بري نه د دې ملکونو په اسلام غوښتونکو او آزادي غوښتونکو کې په طبيعي توگه دا احساس او دا هيله قوت مومي چې کولی شي د افغانانو په شان د جهاد له لارې د خپلو هېوادونو آزادي ترلاسه کړي.

د امريکا استخباراتي شبکو او سياسي مبصرينو په فلسطين کې نوی جهادي خوځښت، د کشمېر مسلحانه جهاد، د الجزائر پېښې، د مصر جريانات، په سودان او يمن کې د مسلمانو ځواکونو تحرکات او د دنيا په گوټ گوټ کې د اسلام او جهاد تر نامه لاندي راولاړ شوي نهضتونه د افغان جهاد طبيعي اثرات گڼل او په مسلسله توگه ئې سپيني ماڼۍ او د سنا جرگې مربوطه کميسونونو ته دا راپورونه وړاندي کول چې د افغان جهاد د ادامې له خطرناکو اثراتو نه په اسلامي ملکونوکې د امريکا گټو ته شديد خطر متوجه دی،که دا جهاد خپل هدف ته ورسېږي او د يوه مستقل اسلامي حکومت په جوړولو وتوانېږي او دا جهادي تجربه ناکامه نکړي شي، د خطرناکو عواقبو مخنيوی به ئې ډېر گران وي، دغو استخباراتي شبکو په خپلو راپوررونو کې دې ټکي ته هم اشاره کوله چې د ايران له انقلاب نه پداسي حال کې چې د اسلامي امت د يوه وړوکې مذهبي فرقې نمايندگي کوي د امريکا گټو ته کومه صدمه رسېدلې او دوی ته ئې کوم جنجالونه راولاړ کړي، که افغان مجاهدين د ايران تر څنگ، د دنيا د سني مذهبه مسلمانانو لپاره په يوه محور بدل شي او په کابل کې د مجاهدينو په لاس اسلامي حکومت رامنځته شي، امريکا ته به بيا د دې بهيرمقابله گرانه وي. دوی په خپلو راپورونو کې په درواغو دا هم ليکل چې د افغان مجاهدينو څخه حزب اسلامي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایران د سپاه پاسدارانو سره ژوري اړیکي لري، د نړۍ په سطح ئې د ترورېستي فعالیتونو لپاره ګڼ تربیتي او عملیاتي مراکز جوړکړي او په پاکستان کي د حزب اسلامي ترڅنګ د ایران د سپاه پاسدارانو سابقه رئیس او په اسلام آباد کي د ایران زوړ سفیر جناب ابو شریف په او سېدو ئې استناد کولو او هغه ئې د خپلي درواغجني ادعا د ثبوت لپاره د دلیل په حیث وړاندي کولو، حال دا چي ابو شریف په پاکستان کي د یوه مهاجر په حیث ژوند کولو، د ایران له حکومت سره ئې مناسبات ښه نه وو او ایران ته نشو تلی.

د مسکو او واشنګټن موافقه

واشنګټن او مسکو د افغانستان د کشالې په اړه د خپلو اختلافاتو د کمولو لپاره په لاندي خبرو توافق وکړ:

- روسي فوځونه به د ۱۳۶۷ کال د دلوي تر ۲۵ (د ۱۹۸۹ کال د فبروری تر ۱۵) پوري له افغانستان نه وځي.
- د نجیب حکومت به په خپل حال پاتې وي او د روسانو مالي او نظامي مرستي به لدې حکومت سره ادامه لري.
- له مجاهدینو سره به مرستي متوقف کېږي او دې ته به اړ کېږي چي د وطن له ګوند سره د تفاهم له لاري مشکل حل کړي.
- په ژنیو کي به د داسي مذاکراتو په ترڅ کي د روسي فوځونو د وتلو په مهال وېش او مربوطه معاهدې امضاء کېږي چي د پاکستان او افغانستان د حکومتونو استاځي به هم پکي برخه لري او د معاهدې اصلي طرفونه او امضاء کوونکي به د پاکستان او افغانستان د حکومتونو استاځي وي نه د واشنګټن او مسکو استاځي !!
- امریکائیان به د دې هڅه کوي چي د مجاهدینو استاځي د ناظر په حیث پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذاکراتو کې برخه واخلي، ترڅو د نوموړې معاهدې په مراعات ملزم کړی شي او لږ تر لږه دنیا ته دا سې وښودل شي چې د مجاهدینو په سر امریکائیانو له مسکو سره سودا نده کړې، بلکې د دوی په موجودیت کې ئې د دوی د خوښې معاهده امضاءکړې.

د پاکستان دریځ

پدې وقت کې د پاکستان د حکومت واګې د جونیجو په شان د یوه بې انتهاء نرم مزاج او ضعیف شخص په لاس کې وې، غوښتل ئې له یوې خوا د روسي فوځونو وتل د ده د حکومت په دوران کې ترسره شي او پدې ترتیب شخصاً دی او د ده حزب" مسلم لیګ" په ولس کې خاص اعتبار او حیثیت ترلاسه کړي او له بلې خوا د امریکا غوښتنو ته په مثبت ځواب ویلو سره د خپل ضعیف حکومت لپاره قوي بهرنی تائید او ملاتړ پیدا کړي. د همدې لپاره ئې د ژنیو د مذاکراتو او د مسکو او واشنګټن ترمنځ د شوو موافقو په کلکه ملاتړ کولو او ویل یې: د روسي فوځونو په وتلو باید اکتفاء وشي، د نجیب حکومت دې په رسمیت وپېژندلی شي او له مجاهدینو سره دې نظامي مرستې متوقف شي. ده د امریکائیانو له غوښتنې سره سم له مجاهدینو نه په کلکه غوښتنه کوله چې حتماً د ژنیو په مذاکراتو کې شرکت وکړي او د ژنیو د مذاکراتو او معاهدې له هر راز مخالفت نه ډډه وکړي !!

خو موږ په کلکه، صراحت او مکرره توګه د دې مذاکراتو او په هغه کې د ګډون مخالفت وکړ او دا خبره مو د ګڼ شمېر مطبوعاتي کنفرانسونو او اجتماعاتو په ترڅ کې اعلان کړه چې:

- د ژنیو په مذاکراتو کې هیڅوك د مجاهدینو او افغان ولس نمایندګي او ترجماني نشي کولی.
- موږ د دې مذاکراتو د نتائجو په اړه هیڅ التزام نه لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ترڅو چې قدرت د مسکو د لاس پوڅي حکومت څخه یوه مؤقت حکومت ته نه وي انتقال شوی، د افغانستان بحران نشي حل کېدی.
- د افغانستان د بحران په ارتباط د پاکستان او د نجیب د استاځو تر منځ د یوې معاهدې د امضاء معنا دا وه چې د نوموړې کشالې اصلي طرفونه دوی دي، ګواکې دا د پاکستان او افغانستان ترمنځ یوه سرحدي منازعه وه چې د دواړو د استاځو ترمنځ د ژنیو د نوموړې معاهدې د امضاء په نتیجه کې حل شوه.

زموږ او د پاکستان د خارجه وزارت د دریځونو ترمنځ د شدید او څرګند اختلاف د رفع کولو لپاره، د جهادي تنظیمونو د مشرانو او د پاکستان د هغه وخت د خارجه چارو د وزیر ترمنځ د یوې ګډې جلسې ترتیبات ونیول شول، پدې جلسې کې صاحب زاده یعقوب خان، د ژنیو له مذاکراتو نه د دفاع په خاطر څه مات ګوډ استدلالونه وکړل او په پای کې ئې وویل: "پاکستان د خپلو مجبوریتونو په وجه پدې مذاکراتو کې شرکت کوي او له تاسو نه هم دا توقع کوو چې زموږ مجبوریتونه درك کړئ او له نوموړو مذاکراتو سره توافق وکړئ".

ما په ځواب کې ورته وویل: روسي فوځونه حتماً او په هر صورت کې له افغانستان نه وځي که د ژنیو معاهده وشي او که ونشي، مسکو په خپله دا خبره مکرر اعلان کړې چې خپل فوځونه په هر صورت کې له افغانستان نه باسي. پداسې مذاکراتوکې چې د نجیب استاځې برخه ولري نه ستاسو شرکت مناسب دی او نه دافغان مجاهدینو د هیئت ګډون. تاسو له نجیب نه یوه بې طرفه مؤقت حکومت ته د قدرت په انتقال ټینګار وکړې او استدلال وکړې چې د نجیب د پاتې کېدو په صورت کې پدې هېواد کې امنیت نشي راتلای او جګړه پای ته نشي رسېدې. موږ هم خاص مجبوریتونه لرو او د هغه په وجه موږ لدې مذاکراتو سره له توافق نه معذور وګڼې. زما د دې ځواب په مقابل کې صاحب زاده یعقوب خان د دیپلوماتیکې آدابو نه ډېر ډېر لېرې په عصباني لهجې وویل: "پاکستان یو آزاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملك دی، هره پالیسي ئې چې زړه وغواړي غوره کوي به ئې، موږ د خپل هېواد ګټې په خطر کي نشو اچولی او د چا د اقتدار لپاره ئې نشو قرباني کولی...)

ما ورته وویل: بیشکه چې پاکستان یو آزاد ملك دی او کولی شي د خپلې خوښي پالیسي غوره کړي خو د پاکستان په ارتباط نه د افغانستان په اړه. موږ هم دا حق لرو چې د خپل هېواد په هکله د خپلې خوښې سیاست غوره کړو او پرې نږدو چې زموږ برخلیك دې نور وټاکي او زموږ د ولس قرباني دي هدر لاړه شي.

د ISI مشر مداخله وکړه، د مشاجرې د مزید تریخوالي مخه ئې ونیوله، صاحب زاده یعقوب خان ئې په کومه پلمه له جلسې نه د څو شیبو لپاره له ځان سره بهر وایستلو او د بېرته راستنېدو نه وروسته ده او خارجه وزیر غوښتل چې مخکي تریخوالی جبران شي او جلسه په آرامه فضاء کي پای ته ورسېږي.

د پاکستان د هغه وخت جمهور رئیس جنرال ضیاءالحق هم د جونیجو د حکومت د دریځ په هکله اندیښمن وو، جونیجو ته ئې ویل چې روسان حتماً وتونکي دي، باید په خپل پخواني دریځ، "یوه موقت حکومت ته د قدرت په انتقال" ټینګار وکړو او د نجیب حکومت د پاتې کېدو په هکله د مسکو شرط ته تسلیم نشو. ښایي هغه پدې پوهېدو چې د نجیب د پاتې کېدو عواقب به افغانستان او پاکستان ته څومره خطرناك وي. خو جونیجو د ضیاءالحق مشورو ته خاصه توجه ونکړه، هیڅا د دې تصور نشو کولی چې جونیجو به د ضیاءالحق مشورو ته نه یوازې دا چې توجه ونکړي بلکي د هغه په خلاف به په څرګنده ګام اوچت کړي، خو همداسې وشول.

ده د ژنیو د معاهدې په هکله د خپل دریځ په ګټه د سیاسي ګوندونو د ملاتړ ترلاسه کولو لپاره، د ټولو ګوندونو ګډ "دګردې میز" کنفرانس دائر کړ، د ولسي تائید ترلاسه کولو لپاره ئې د ټول پاکستان د مهمو ښارونو دوره وکړه او په عامو جلسو کي ئې د دغو مذاکراتو په ګټه پوره تبلیغات وکړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي د جونيجو د حکومت د انحلال څه نور عوامل هم وي خو زه گمان کوم چي تر ټولو ستر عامل ئې د ژنيو د معاهدې په سر له جنرال ضياءالحق سره د ده اختلاف وو.

د دغو مذاکراتو په دوران کي موږ له جنرال ضياءالحق سره گڼ شمېر اوږدې جلسې درلودې، يو ځل خو زموږ جلسه چي ماښام شروع شوې وه د سحار له لمانځه نه لږ د مخه پاى ته ورسېده. د دغو جلساتو د بحث اصلي موضوع دا وه چي د مسکو او واشنگټن ترمنځ د توافق او د ژنيو له معاهدې نه د راولاړ شوي وضعيت له احتمالي ستونزو سره څنگه مقابله کولى شو او د پاکستان او مجاهدينو تر منځ څنگه د سوء تفاهم او اختلاف مخنيوى کولى شو.

د همدغو غونډو په نتيجه کي مرحوم ضياءالحق له ځان سره دا پرېکړه وکړه چي د امريکا فشارونو ته تسليم نشي او پرى نږدې چي پاکستان د داسي فشارونو لاندي د افغانستان د کشالې په اړه داسي کوم گام اوچت کړي چي د مجاهدينو د قربانۍ او ارمان سره د جفا معنا ورکړي.

دا تصميم څه آسان کار نه وو، د مرحوم ضياءالحق دا پرېکړه د ده د ژوند په بيه تمامه شوه، زه په ټول ډاډ او اطمئنان سره دا ويلى شم چي د مرحوم ضياءالحق ترور او د طيارې انفجار د همدې پرېکړې نتيجه وه.

په وتونکو فوځونو حملې

د روسي فوځونو د مصئون انسحاب په هکله چي په ژنيو کي کومه موافقه شوې وه، موږ د دې موافقې په خلاف اعلان وکړ چي په روسي فوځونو به ترهغه زموږ د مجاهدينو حملې رواني وې چي آخري فوځي ئې له سرحد نه آخوا تېرېږي. هدف مو دا وو چي له يوې خوا نړيوالو ته ثابته کړو چي شوروي فوځونه د ماتې په نتيجه کي وځي نه په افغان ولس د پيرزويني په وجه او يا د ژنيو د موافقې په وجه، له بلي خوا موغوښتل چي مسکو ته عملاً تفهيم کړو چي د افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسئله له امریکا یا د دې هېواد له ګاونډیو سره د تفاهم او توافق له لارې نه، بلکې په خپله له افغانانو سره د تفاهم له لارې او د افغانستان استقلال او آزادي ته داحترام له لارې حل کېدی شي، همدا راز د ژنیو په مذاکراتو سره چې د مجاهدینو کوم سپکاوی شوی وو، داسې حملې د هغه طبیعي نتیجه وه، موږ باید دا حقیقت ټولو ته څرګند کړی وی چې افغانان د هیچا وصایت او قیمومیت نه مني، هیچا ته د دې حق نه ورکوي چې د دوی په سرله نورو سره سودا وکړي. د روسي فوځونو د وتلو په ارتباط د یوې خاصې پېښې څرګندول مفیدګڼم: ماته د پاکستاني مأمورینو له لارې په پاکستان کې د افغانستان په اړه د یوه موظف عالیرتبه او با صلاحیته امریکایي مأمور سره د تفصیلي خبرو او د سوء تفاهم د رفع کولو وړاندیز وشو چې ما موافقه وکړه، دا هغه وخت وو چې واشنګټن د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته د افغانستان د راتلونکې په هکله دا اندېښنه درلوده چې مبادا د نجیب حکومت مقاومت ونشي کړی، د وضعې له سنبالولو عاجز شي او مجاهدین د کوم غیرمترقبه اقدام په نتیجه کې قدرت ترلاسه نکړي او د ایران ترڅنګ یو بل اسلامي حکومت په منطقې کې رامنځته نشي. د همدې لپاره ئې زما د ترور ګڼ شمېر هڅې وکړې، لدې امریکایي استاځي سره د خبرو په ترڅ کې ما له هغه نه پوښتنه وکړه چې د CIA مأمورینو د څه لپاره دا سروی پیل کړې او له افغانانو نه تپوسونه کوي چې که حکمتیار نه وي نو په مقاومت به د ده د نشتوالی اثرات څه وي؟ لدې سروی نه او د ډېرو نورو دلائلو نه ما ته داسې معلومېږي چېCIA زما د ترور منصوبه لري، ما ته ووایاست چې ولې دا کار کوي؟ هغه په وار خطا لهجه وویل: زه قسم خورم چې موږ دا اراده نلرو برعکس موږ تاسوته احترام لرو او پدې اعتراف کوو چې تاسو شخصاً او حزب اسلامي د روسانو په خلاف مقاومت کې محوری او ستره ونډه درلوده ...

د خبرو په پای کې هغه ما ته وویل: اجازه راکړې تاسو ته د جمهور رئیس خصوصي پیغام ورسوم چې هغه ستاسو لدې موقف سره شخصاً موافق دی چې په روسي فوځونو دې د وتلو په جریان کې حملې جاري وي !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي دې امريکايي مأمور، داسې ګمان کړی وي چې د امريکا د جمهور رئيس د دې خصوصي او مهم پيغام !! په نتيجه کې به د واشنګټن په هکله زما ټول تشويشونه او بدګماني، په ډاډ او د منني په احساس بدل شوي وي، ځکه هغه به حتماً د آسيايي ملکونو ډېر داسې ستر ستر شخصيتونه ليدلی وي چې د امريکا د سفارت د يوه عادي مأمور په تلفوني (هلو)، تر ډېره وخته له خوشحالۍ او فخر نه په جامو کې نه ځائېږي !! خو ما چې هغه ورځ او د همدې خبرې له اورېدو نه وروسته په خپل زړه کې د امريکائيانو د دوه مخي او منافقانه سياست په هکله کومه ژوره کرکه احساس کړې، سابقه ئې نه درلوده. امريکائيان په ژنيو کې له روسانو سره د باعزته او مصئون وتلو معاهده امضاءکوي، خو په معاهدې د امضاء رنګ لا نه دئ وچ شوی چې د دې معاهدې جدي مخالف او په روسي قطعاتو د وتلو په وخت کې د حملو طرفدارو ته، د جمهور رئيس لخوا خصوصي پيغام لېږي چې د ده له دريځ سره موافق دی !!

د مسکو پيغامونه

مسکو د خپلو هيئتونو په ذريعه او له ډېرو نورو لارو نه موږ ته پدې مرحله کې ګڼ شمېر پيغامونه ولېږل، يو ځل ګرباچوف خپل ډېر اعتمادی مشاور، د خبرو آترو لپاره د مسکو د رسمي پيغام د انتقال لپاره پاکستان ته راولېږو، په اسلام آباد کې د حزب د نمايندګي په دفتر کې مي لده سره ليدنه کتنه وشوه. د هغه دخبرو لنډيز داسې وو:

١ - ګرباچوف په کلکه تصميم نيولی چې شوروي فوځونه حتماً له افغانستان څخه و باسي، پدې کې هيڅ شك مه کوي.

٢ - روسي جنګي اسيران موږ ته وسپاري، دا کار به دګرباچوف دريځ د هغو ځواکونو په خلاف پياوړی کړي چې په افغانستان کې د شوروي فوځونو د پاتې کېدو پلويان دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ – باید د وطن له ګوند سره چې کافي بدلونونه پکې راغلي او سابقه کمونستي تګلاره ئې پرېښې، ګډ حکومت جوړ کړي، موږ پدې هکله ستاسو ترمنځ وساطت کولی شو.

۴ – که د وطن ګوند په اقتدارکي شریك نه وي څنګه به د دې ګوند د غړو ژوند تضمینوو؟

۵ - موږ نشو کولی د وطن ګوند ټولو غړو او د نجیب د حکومت دومره لوی شمېر پلویانو ته پناه ورکړو، دوی باید په خپل هېواد کې په ډاډ او اطمئنان سره پاتې شي.

۶ – آیا مسکو د شوروي فوځیانو د وتلو نه وروسته له افغانستان سره د خپلې عنعنوي دوستي په دوام حساب کولی شي؟

۷ – آیا په افغانستان کې خو به د شوروي اتحاد په خلاف د دښمني او مخالفت اډه نه جوړېږي؟

۸ – لدې سره ئې زیاته مینه وه چې پوه شي آیا د مسکو ـ کابل ترمنځ دوستانه تعلقات مخصوصاً د وسلو پلورلو په ارتباط به په خپل سابقه حال پاتې وي که نه؟

چې کله ما په خبرو پیل وکړ، پدې پلمه زما خوا ته رانږدې شو چې ګواکې په کومې جګړې کې ئې د غوږ پردې صدمه لیدلې او له لېرې نه خبره نه اوري! زما د ځوابونو خلاصه دا وه:

۱ - دفوځونو وتل تر هرچا د مخه ستاسو په ګټه ده.

۲ – د فوځونو د وتلو په مهال وېش او د افغانستان د بحران د حل لټولو لپاره باید تاسو له مجاهدینو سره خبرو ته ناست وی نه له هغه چا سره چې د مجاهدینو ترجماني او نمایندګي نشي کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ – د وطن له ګوند سره ائتلافي حکومت جوړول نه عملي او ممکن کار دی او نه د بحران د حل لار، چا چې تاسو ته د داسي ائتلاف د امکان په هکله اطمئنان درکړي وي، د افغانستان د حاکم ذهني او عيني وضعيت په هکله ئې بې بنياده او غلط راپور درکړي.

۴ – موږ عمومي عفوه اعلان کړي، د وطن ګوند دي له همدې عفوی نه استفاده وکړي، د دوی لپاره همدا امتياز کفايت کوي، پدې اړه تفاهم کېدی شي.

۵ - د دې خبري سل په سلو کي اطمئنان درکوو چي افغانستان به ستاسو په خلاف د امريکا په نظامي اډې نه بدلېږي.

۶ - د افغانستان او شوروي اتحاد ترمنځ د راتلونکو اړيکو څرنګوالی د مسکو په چلند او دريځ پوري اړه لري، که مسکو په خپل سياست کي تجديد نظر وکړي، تېر اشتباهات جبران کړي، ديوه خاص ټولګي په ځای د ټول افغان ولس سره دوستي وغواړي، پدې صورت کي مسکو د افغانستان په دوستي حساب کولی شي.

۷ – جنګ ځپلي، خوار افغانستان ته د خپلو ټولو زړو وسلو په نوو وسلو بدلول، هغه هم په لنډه موده کي ناشونی کار دی.

۸ – د جنګي اسراوو په هکله به موږ له مشوری نه وروسته تاسو ته د خپل تصميم اطلاع درکړو.

۹ – د افغانستان د بحران د حل يوازنۍ عملي لار دا ده چي قدرت يوه داسي مؤقت غيرائتلافي حکومت ته انتقال شي چي کابينه ئې له غيرمتنازع فيها دريمګړو شخصيتونو نه جوړه شوې وي او بيا انتخابات تر سره شي.

وتل

بالآخره د روسي فوځونو و تل پيل شول، کابل او نورو مراکزو ته د خورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورو قطعاتو د راغونډولو او بیا په لویو لویو قطارونو کې د شمال او سرحد په لوري د هغوی د لېږدولو په دوران کې، دلارو په دواړو خواوو کې د مجاهدینو په مراکزو مسلسلې او درنې بمبارۍ کېدې، خو لدې سره سره مجاهدینو هغوی آرام نه پرېښودل او پرله پسې حملې ئې ورباندې کولې، دې حالت هرستنېدونکې روسي فوځي ته د جګړې د پای د څرنګوالی، د روسي فوځونو د وتلو د لاملونو او د دوی په نسبت د افغان ولس د احساس جامع تصور ورکولو او پدې ئې پوهول چې د روس ملت او واکدارانو ته د افغان ولس پیغام، د ګلونو په هغو آمیلونو کې چې په کابل کې د روسي افسرانو په غاړه کې ولیدل او یا د ګلانو په هغو ګیډیو کې چې افغاني کمونستانو د دوی په ټانکونو اېښودل تمثیل کېده او که د ګولیو په هغه باران کې چې د وتلو په وخت او د لارو په اوږدو کې د مجاهدینو له خوا پدوی ورېدې؟ ښایي د مجاهدینو د دغه واقعي استقبال په وجه وو چې کله د ۱۹۸۸ کال د فبرورۍ په ۱۵ آخري روسي فوځي د افغانستان له پولې نه د شوروي اتحاد په لوري تېرېدو نو شا ته ئې د کتلو شوق نه درلود او د فوځونو قوماندان اعلان وکړ چې روسان به بیا افغانستان یا بل پردي هېواد ته د فوځونو د لېږلو غلطۍ تکرار نکړي!! که د وتلو په وخت کې یوازې د ګلونو په شیندلو او د ګلونو په ګیډیو او آمیلونو استقبال شوي وی او د لارې په اوږدوکې ئې پرله پسې ګولۍ د غوړونو څنګ ته نه وی تېرې شوې، ممکن د دې خبرې د کولو ضرورت ئې نه وی احساس کړی...

په هغه ورځ چې کله دا خبره د دنیا د ټولو راډیوګانو په څپو کې اعلان شوه چې دا دی د روسي فوځونو آخري فرد، د افغانستان له پولې نه واوښت په ما عجیب حالت راغې، د شکرسجده مې په ځای کړه، څو رکعته لمونځ مې وکړ، مسلسل او ټوله ورځ مې له سترګو نه بې اختیاره اوښکې بهېدې، دا نه د خوشحالۍ اوښکې وې نه د خپل شهید پلار، ورونو او همسنګرو شهیدانو د رایادولو اوښکې او نه هم د دې آرمان اوښکې چې کاش زمونږ شهیدان ژوندي وی او د برۍ دا صحنه ئې په خپلو سترګو لیدلې وی، بلکې دا د رحمان رب د وسیع

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې انتهاء پیرزویني له احساس نه راخوټېدونکې د شکر اوښکي وي، ما په خپل ټول وجود سره او د زړه په سلول سلول سره د هغه لوی آرمان د ترسره کېدو ننداره کوله چي هر چا ته ناشونی معلومېدو، خو زما زړه تل گواهی راکوله چي دا آرمان به تر سره کېږي، د زړه دا ډاډمن شهادت به مي تل په غوږو، ویناگانو، لیکونو کي په وار وار څرگندېدو او ویل به مي چي روسي فوځونه به حتماً زموږ له هېواد نه په وتلو مجبورېږي، نن هماغه خبره رښتونې شوې وه.

زه ډېر ماشوم وم، خوکله چي پوه شوم د روم او فارس په شان دوه ستري امپراطوری د پیغمبر علیه السلام په لاس نسکوری شوي، ما الله ته دا دعا پیل کړه او تل به مي د هر لمانځه نه وروسته تکراروله چي (خدایه په ما د روس او امریکا زوال وگورې او په زوال کي ئې ما ته لویه ونډه راپه برخه کړې) نن د خپلي هغي زړی مکرری دعا د یوې برخي د تحقق او اجابت شاهد وم. پدې خاطر مي له سترگونه د شکر اوښکي بهېدي، امید مي دا دی چي، د دعا گانو منونکی رب، زما د دعا هغه دوهمه برخه هم ترسره کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نجيب د حکومت په نسکورېدو کي ځنډ

د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته، د هر چا انتظار دا وو چي د نجيب حکومت به ډېر ژر رانسکور شي، خو د دې انتظار په خلاف، د نجيب حکومت د څه مودې لپاره دوام وکړ، راشي وګورو چي آيا د دې خلاف انتظار مقاومت وجه هماغه وه چي جنرال ګروموف" په افغانستان کي د روسي فوځ عمومي قومندان" ئې دعوی کوي، که بل څه؟ جنرال ګروموف په خپل کتاب (سرى لښکرى په افغانستان کي) ليکي: د خوست دفاع او د جلال آباد ساتني، چي يوکال اوږده شوه، د لمر غوندي روښانه کړه چي د څلويښتم لښکر له جزو تامونو سره اوږه په اوږه جنګېدلی حکومتي فوځ رښتينی قوت دی" آيا په رښتيا د نجيب د فوځ پياوړتيا او د شوروي اتحاد پراخو مرستو د دې حکومت د فوری سقوط مخنيوی وکړ که عوامل ئې نور څه وو؟

د روسي فوځونو د وتلو نه وروسته د نجيب د حکومت په فوری سقوط کي د ځنډ، خاص کورني او بهرني عوامل وو چي ځيني ئې دا دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ – جهادي تنظيمونه په هماغو حساسو شپو ورځو کي چي کابل رژيم ته د وروستی او پرېکنده گوزار ورکولو تر ټولو مناسب وخت وو، د حکومت د جوړولو په لوبه کي مصروف کړي شول او هغه هم پدې شکل چي د ټولو تنظيمونو ۲۰، ۲۰ تنه مؤثر قومندانان او مهم شخصيتونه بايد په راولپنډۍ کي راغونډ شي او د حکومت د جوړولو په سر د اوږدو مرکو، بحثونو او مشاجرو نه وروسته توافق وکړي.

۲ – امريکائيانو پدې ټينگار کولو چي بايد د مجاهدينو د حکومت له څرنگوالی نه پدې شکل مطمئن شي چي پدې حکومت کي بايد ملي گرايان محوری رول ترلاسه کړي. پاکستانيانو د بنسټ پالو له مسلط کېدو نه د واشنگټن د وېرې د ختمولو لپاره د داسي يوې شورى د جوړېدو فيصله له افغاني تنظيمونو نه واخستله چي ستر او واړه تنظيمونه به په هغې کي برابره برخه لري. دې ۴۲۰ کسيزي مشورتي غونډې ته به هر تنظيم ۲۰ غړي معرفي کوي او همدا غونډه به د راتلونکي حکومت د مهمو ادارو د وېش په اړه پدې شکل فيصله کوي چي هر غړی به د دوو رايو ورکولو حق لري. د دې غونډې دوې حتمي او خطرناکي نتيجې وې:

الف: مجاهدين د اساسي عسکري کار په ځای په يوه سياسي جنجال کي مصروف کړي شول.

ب: د وړو تنظيمونو ترمنځ د ائتلاف په نتيجه کي حساسي ادارې تر ټولو ضعيفو تنظيمونو ته وسپارل شوې، دې کار د مؤثرو او قوي تنظيمونو د مجاهدينو په روحيې منفي اثر وکړ او په اکثرو ځايونوکي د جگړې په سوړوالی منتج شو.

۳ – د کابل رژيم لا د روسي فوځونو د وتلو نه د مخه له اطراف نه خپل ځواکونه مهمو ښارونو او هغو حساسو ځايونو ته راغونډ کړل چي په کوم کي دفاع کول ورته آسان وو، په لويو ښارونو د عملياتو لاندي ضروري او لازمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتني وې:

الف: د مجاهدینو ترمنځ جدي او ژور یووالی او تنسیق او په یوه وخت ګډه عملیات.

ب: کافي درنې وسلې.

ج: د هوایي بریدونو د مدافعی مؤثر نظام.

د: د داسي عملیاتو کافي تجارب.

هـ: په ډېرو قوي مراکزو د عملیاتو په ځای په ځو نسبتا ضعیفه مراکزو پرله پسې کامیاب عملیات.

مجاهدینو ته له یوې خوا د راولپنډۍ جوړ شوي مؤقت حکومت صدمه ورسوله، له بلې خوا د جلال آباد په شان په یوې ناکامي نښتي کي پداسي حال کي مصروف شول چي د لویو ښارونو د نیولو جنګي تجارب ئې نه درلودل، له بلې خوا ځینو هغو قومندانانو د دې جګړو د مخالفت غږ اوچت کړ چي د کابل له رژیم او روسانو سره ئې اوربندونه او پروتوکولونه درلودل، غربي آژانسونو د دوی مخالفتونه په پراخه پیمانه خورول او د عملیاتو په خلاف ئې خلك راپارول.

۴ – امریکا او پلویانو ئې نه غوښتل چي د روسي فوځونو د وتلو سره سم دي د نجیب حکومت نسکور شي، ځکه د دې په نتیجه کي به په کابل کي د هغو ځواکونو حکومت جوړېدو چي امریکا خطرناك بنسټ پالان ګڼل. دوی د نجیب د حکومت د فوری سقوط او په کابل کي د مجاهدینو په لاس د اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنیوی لپاره لاندي کارونه وکړل:

الف: د غربي خبري آژانسونو، اخبارونو، مجلو او راډیو ګانو مخصوصاً بي،بي،سي او امریکا غږ تبلیغاتي لهجه په ناڅاپي ډول بدله شوه، د مجاهدینو په خلاف او د نجیب په ګټه تبلیغات پیل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ب: په امریکا پوري تړلې ډلې او قومندانان مکلف شول چې د نظامي عملیاتو مخالفت او مخنیوی وکړي او لږ تر لږه پداسي عملیاتو کې له ګډون نه ډډه وکړي.

د دې مرحلې د نظامي عملیاتو په خلاف به د مسعود او د مسعود په شان د ځینو قومندانانو دریغ او تبلیغات د ټولو په یاد وي.

ج: له مجاهدینو سره هر راز مرستې باید په ټپه ودرېږي، د مجاهدینو په خلاف باید تبلیغات هومره تشدید شي چې په اسلامي نړۍ کې د مجاهدینو سره انفرادی مرستې هم متوقف شي.

د – د راولپنډۍ د اوجړی کمپ او ورپسې د نوښار د وسلو لوی سلاح کوټونه ئې په لنډه موده کې یو په بل پسې منفجر کړل، غوښتل ئې له یوې خوا مجاهدینو ته د مهماتو د رسېدو ټول امکانات ختم کړي او له بلې خوا په پاکستاني ولس کې د جنګ په خلاف احساسات راوپاروي.

هـ: خو چې د فشارونو، تهدیدونو او اخطارونو سره سره، د پاکستان په دریغ کې تبدیلی رانغله، نو مرحوم ضیاءالحق ئې له خپلو ګڼ شمېرمهمو ملګرو سره د بهاولپور په فضاء کې د ده د سورلی د طیارې په انفجار کې له منځه یووړ او افغان ولس ئې له یوه ربښتوني دوست نه محروم کړ.

ډېر ناپوه او له حالاتو نه بې خبره خلك به دا ګمان کوي چې د نوموړو سلاح کوټونو او بیا د طیارې انفجار به تصادفي پېښې وي، پدې کې هیڅ شك نشته چې دا کارونه د امریکا د هغه پلان برخې وې چې په کابل کې د مجاهدینو په لاس د اسلامي حکومت د جوړېدو د مخنیوی لپاره وضع شوی وو. دغو پېښو وښودله چې امریکا ډېر بې اعتباره، خود غرضه، بې مروته او نامرده دوست او د اسلام او مسلمانانو نه پخلاکېدونکی دښمن دی، یا به ډېر احمق انسان په امریکا باور کوي او یا ډېر بې ایمانه، امریکا مزدور خوښوی نه ملګري، داسي مزدور چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امریکا د ګټو لپاره هره شېبه د ځان او د خپل هېواد او ولس قرباني کولو ته چمتو وي.

۵. د ضیاءالحق له ترور نه وروسته، غلام اسحق خان د جمهور رئیس په حیث وټاکل شو، د ده په وخت کې د افغانستان په اړه د پاکستان پالیسي پدې دلیل د سابق په څېر پاتې شوه چې د فوځ لوی درستیز، جنرال اسلم بیګ او د ISI مسئول جنرال حمیدګل وو او د فوځ او نورو حساسو او مهمو ادارو واګې د داسې کسانو په لاس کې وې چې د ضیاءالحق نږدې همفکره او هم مزاجه خلك ګڼل کېدل. د جنرال ضیاءالحق یو د یادونو وړ امتیاز دا وو چې اکثراً ئې هغه افسران راوړاندې کړې وو چې د اسلامي شخصیت په درلودو او په پاکوالی او وطن پالنې مشهور وو.

غلام اسحق خان مجبور وو په دریو میاشتوکې د انتخاباتو تر سره کېدل اعلان کړي، په انتخاباتوکې پیپلزپارټې هومره رایې ترلاسه کړې چې د یوه ائتلافي حکومت په جوړولو قادر شي.

له امریکا سره د دې ګوند د نږدې دوستانه اړیکو په وجه، امریکائیانو دا انتظار درلودو چې د افغانستان په ارتباط به د پاکستان په دریځ کې د دوی د خوښې تبدیلی راشي، خو د جنرال اسلم بیګ، جنرال حمیدګل او ګڼ شمېر نورو مؤثرو شخصیتونو د شته والی په وجه د امریکا دا انتظار تر سره نشو، همدا وجه وه چې د پاکستان د فوځ او ISI په هکله په غربي ورځپاڼو او راډیوګانو کې دا تبلیغات کېدل چې په حساسو ادارو کې لاتراوسه هغه افسران پاتې دي چې بنسټ پاله دي او د افغان مجاهدینو ملاتړ کوي، امریکا د پاکستان په واکمنانو شدید فشار اچولی وو چې دا افسران باید ژر تر ژره تعویض شي.

په همدې اړه د یوه خاص جریان لیکل راته پدې خاطر ضروري برېښي چې ډېر پټ اسرار او حقایق په ګوته کوي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جنرال اسلم بیګ د تقاعد دمودې رانږدې کېدو او د ده په عوض د بل لوی درستیز د ټاکلو په شپو ورځو کې، ما د وقت له جمهور رئیس غلام اسحاق خان سره یوه تفصیلي لیدنه کتنه درلوده، د نورو خبرو په ترڅ کي ما هغه ته د نوي لوی درستیز ټاکلو په ارتباط وویل: زه ګمان کوم چي د پاکستان او د پاکستان د شا او خوا حالات دا تقاضا کوي چي تاسو جنرال حمیدګل د دې دندي لپاره وټاکي ... کاش پاکستان او افغانستان د ده په څېر ډېرشمېر لایق او با احساسه افسران درلودي...

هغه مسکی شو او ما ته ئې وویل: ستاسو خبره صحیح ده، خو پدې کار سره به امریکائیان ډېر حساس او خفه شي!! هغوی وایي چي جنرال حمیدګل بنیادپرست دی!!

د بینظیر او عرفات په غونډي کي

د افغانستان په اړه د بینظیربوتو دګوند دریځ د هغي غونډي له خبرو آترو نه معلومولی شي چي د یاسرعرفات په افتخار د جوړي شوې مېلمستیا په پای کي ما لدوی سره درلوده. په غونډي کي د بې نظیر په شمول نصرت بوتو، د بهرنیو چارو وزیر، جنرال بابر د کورنیو چارو وزیر او د آی اس آی مسئول او یاسرعرفات او د ده د هیئت غړو برخه درلوده، د یاسر عرفات د غوښتني په اساس ما ته پدې مېلمستیا او غونډي کي بلنه راکړل شوې وه، بې نظیربوتو غوښتل چي د دواړو طرفونو ګډه خبره د یاسرعرفات په ذریعه وشي، هغه ماته مخ کړ او وئی ویل: "ته ځوان ئې او روښانه راتلونکې لرې...په خپلو د غو بچیانو (کمونستانو) رحم وکړه، دوی مؤقتا په خپلي غېږ کي ونیسه، په یوه ګډ ائتلافي حکومت توافق وکړي او پدې ترتیب روانه جګړه پای ته ورسوي، بیا انتخابات وکړي، په انتخاباتو کي طبعاً او له شکه پرته، ملت تا ته رأی درکوي..."

ما ورته وویل: زموږ د هېواد وضعیت داسي دی چي د مجاهدینو او نجیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمنځ د ائتلافي حکومت د جوړېدو هیڅ امکان نشته، باید په یوې داسې طرحی فکر وکړو چې عملي وي او واقعاً او د تل لپاره د جګړې عوامل او امکانات پای ته ورسوي. هغه وویل: نو تاسو دواړه ظاهرشاه د مؤقتې مودې لپاره د سمبول په حیث ومنې، اصل قدرت به ستاسو په لاس کې وي.

ما وویل: "د ظاهرشاه د راتلو هیڅ چانس نشته، نه ئې مجاهدین مني او نه هغه د افغانستان په شان د کړکېچنوحالاتو د سمبالولو استعداد او توان لري، په کوم چاچی هیڅ توافق نشي راتلای هغه ظاهرشاه دی. د حل عملي او آسانه لار دا ده چې یوه داسې مؤقت حکومت ته قدرت انتقال شي چې ټولو طرفونو ته د منلو وړ وي او له منل شوو صالح افغاني شخصیتونو نه جوړ شوی وي. د پاکستان په شان مورږ هم یوه مصطفی جتویي ته ضرورت لرو، ټولو وخندل (جتوئی په پاکستان کې د مؤقت حکومت صدر اعظم ټاکل شوی وو): ما علاوه کړه: بیا دې انتخابات تر سره شي. هغه کسان چې ګمان کوي په افغانستان کې انتخابات یا عملي ندي یا سابقه نلري اشتباه کوي، په افغانستان کې د انتخاباتو سلسله د ظاهرشاه په دور کې پیل شوې او څو ځله انتخابات تر سره شوي،که افغانستان ته ورته، د نړۍ د نورو هېوادونو اوږدې داخلي جګړې، لکه د جنوبي افریقا او کمبودیا په څېر منازعات، د انتخاباتو له لارې حل کېدی شي او هلته ائتلافي حکومتونه غیرعملي ګڼل کېږي، ولې د افغانستان بحران په همدې ترتیب حل نشي"؟!

د هغې غونډې په پای کې یاسرعرفات له بینظیربوتو نه وغوښتل چې د ده (یاسرعرفات) او امریکا ترمنځ منځګړیتوب وکړي! داسې معلومېده چې یاسرعرفات په هماغو شپو ورځو کې د خپلې پخوانۍ تګلارې له نتائجو نه مأیوسه شوی وو، د حماس د انقلابي خوځښت وسیع تحرکات او ورځ په ورځ زیاتېدونکی نفوذ ئې د الفتح سازمان لپاره جدي خطر ګڼلو او غوښتل ئې د امریکا له لارې له اسرائیلو سره کوم توافق ته ورسېږي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مؤقت حکومت د خارجه وزیر په توګه

ما په مؤقت حکومت کې د خارجه وزیر په توګه خپل کار په جدي توګه پیل کړ، په هغې مرحلې کې زموږ په وړاندې دوه مهم هدفونه پراته وو: په اسلامي کنفرانس کې د افغانستان خالي څوکۍ تر لاسه کول او د اسلامي نړۍ د یو شمېر ملکونو له خوا د مؤقت حکومت په رسمیت پېژندل.

د دې لپاره ما شخصاً د یوه ګډ هیئت په سرکې د ایران، سعودي، لیبیا، عراق، مالیزیا، سنګاپور، بروناي، بنګله دیش، اندونیزیا، آسترالیا او چین دوره وکړه او ډېرو نورو ته مو هیئتونه ولېږل.

ما غوښتل چې تر ټولو د مخه ایران زموږ مؤقت حکومت په رسمیت وپېژني، د همدې لپاره مې لومړی سفر ایران ته وو، ایراني مسئولینو ته مو وویل چې راشي دا تاریخي ګام تاسو اوچت کړي او دا افتخار تاسو تر لاسه کړي چې د مجاهدینو حکومت مو تر ټولو د مخه په رسمیت وپېژندلو، پدې سره به هم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلامي نړۍ کي ستاسو اعتبار ته گټه ورسېږي او هم به په افغان ولس کي ستاسو په نسبت د ميني او احترام جذبه تقويه شي، هغوی ته مي وويل چي د نجيب حکومت حتماً او ډېر ژر نسکورېږي، د مجاهدينو حکومت به په نږدې راتلونکې کي د هغه ځای نيسي، ښه به دا وي چي په کابل کي تر استقرار نه د مخه هغه په رسميت وپېژني، پدې سره به مجاهدين د تل لپاره ستاسو مرهون وي. خو ايران پدې ارتباط دوه مشکله درلودل:

الف: په مؤقت حکومت کي، په ايران کي د مستقر شيعه تنظيمونو عدم شموليت.

ب: له مسکو سره د تهران د نږدې روابطو له خړ پړ کېدو نه د دوی تشويش.

ما له يوې خوا هڅه وکړه چي دا تنظيمونه حتماً په يوه ډه راضی کړو او په مؤقت حکومت کي ئې شرکت ته تيار کړو او له بلي خوا د تهران مسئولين پدې قانع کړو چي د مؤقت حکومت په ارتباط خپل دريځ د شيعه تنظيمونو په شموليت او عدم شموليت پوري ونه تړي، خو متأسفانه پدې موفق نشوم.

د اسلامي کنفرانس په غونډې کي، مجاهدينو ته د افغانستان د خالی څوکۍ د سپارلو په ارتباط د هغو هېوادونو او هيئتونو د مخالفت د مخنيوی لپاره چي له مسکو سره ئې نږدې روابط درلودل، موږ د ليبيا او عراق د موافقې ترلاسه کول ضروري وگڼل، د همدې لپاره ما شخصاً د دې دواړو ملکونو دوره وکړه، له معمرالقذافی او صدام حسين سره مي تفصيلي ليدني کتني وشوې له دواړو څخه مي قطعی اطمئنان ترلاسه کړ، ما د دواړو استقبال او تائيد د خپل انتظار نه ډېر ډېر اوچت وموندو.

يوازنی طرف چي د مخالفت وېره مي ترې درلوده د الفتحی هيئت وو، د همدې لپاره مي له ياسرعرفات سره تلفوني خبري وکړي او له هغه نه مي وغوښتل چي که تائيد او ملاتړ نشي کولی لږ تر لږه بايد مخالفت ونکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغو هلو ځلو په نتيجه کې موږ له يوې خوا په اسلامې کنفرانس کې د افغانستان څوکۍ تر لاسه کړه چې ډېر زيات اهميت ئې درلودو او له بلې خوا څلورو ملکونو زموږ مؤقت حکومت په رسميت وپېژندو.

متأسفانه د بې نظير بوتو حکومت، پدې خاطر چې واشنګټن ناراضه نشي زموږ په مؤقت حکومت له اعتراف نه ډډه وکړه، د ډېرو نورو هېوادونو د عدم اعتراف وجه يا د پاکستان عدم اعتراف وو او يا د امريکا مخالفت.

بينظيربوتو ويل چې که مجاهدين ځينې لوی ښارونه ترلاسه کړي او يا د دوی حکومت داخل ته انتقال شي پاکستان به ئې په رسميت وپېژني، پداسې حال کې چې مجاهدينو د کنړ، خوست، تخار او پکتيکا په شان مهم ولايتونه نيولی وو.

د رباني او مجددی عکس العمل

استاد رباني له مؤقت حکومت نه د جوړېدو له لومړۍ ورځې څخه ښه خاطره نه درلوده، ځکه ده او ګيلاني ته تر ټولو کمه رأيه او تر ټولو غير مهم پستونه په لاس ورغلی وو. په همدې خاطر هره شېبه د دې حکومت د ړنګېدو په انتظار کې وو.

مجددی ته د وزارت خارجه زيات فعالېدل او يو په بل پسې مهم موفقيتونه په لاس ورتلل د زغملو وړ نه وو.

دواړو، د امريکا اوسعودی سفارتونو او ISI ته شکايتونه کول، د مجددی حوصله هومره تنګه شوه چې خبره ئې تر اخبارونو ورسوله. مسعود په شمال کې د حزب له ګڼ شمېر جبهاتو سره په جګړو بوخت شو، که څه هم د ده جګړې لا د مخه او له روسانو سره په ۱۹۸۲ کال کې د اوربند د علني او له يوه بل سره د مرستو د مخفی معاهدې له امضاء کولو نه وروسته پيل شوې وې چې په دغو کې د اشکمش، اندراب، لرخاب، کشم، تخار، فرخار، ګلبهار، بولغين او کوهستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړې د يادولو وړ دي. د حزب اسلامي ستر ستر قومندانان، لکه انجنير سليم، انجنير عبدالوهاب، قاضی جاويد، عبدالحی شيدا، ابراهيم بت شکن، سيد ناصر، مولوی عبدالوهاب، محمد عبدالله، ملاحسن ...پداسي حالت کي د شورای نظار په ذريعه په شهادت رسېدلی چي يا ئې مذاکراتو ته دعوت کړي او د تلو راتلو په جريان کي ئې وژلي، يا ئې د معاهدو نه وروسته د نامردانه کمينونو په ترڅ کي په شهادت رسولي. د همدغو جګړو په ترڅ کي د مؤقت حکومت په دوران کي، په تخارکي د حزب اسلامي د قومندان سيدجمال شهيد سره د يوه ټکر په نتيجه کي د جمعيت څو تنه داسي قومندانان په قتل ورسېدل چي ټولو له مسعود سره سخت مخالفت درلودو، موږ ته اطلاع ورسېده چي نوموړی قومندانان په اسارت نيولی شوي، فوراً مو سيدجمال او نورو قومندانانو ته د مخابری له لاري هدايت ورکړ چي نوموړی کسان بايد ډېر ژر خوشي کړي شي، خو وروسته معلومه شوه چي دوی په قتل رسېدلي، موږ د دې پېښي په اړه خپل خفګان، د شهداوو له خپلوانو او جمعيت سره غم شريکي او د حادثې غندنه رسماً د يوې اعلاميې په ترڅ کي اعلان کړه، خو رباني او مجددی د نوموړی پېښي په ارتباط زما په خلاف شديد تبليغات وکړل او داسي ئې وښودله چي ګواکي دا کار زما په هدايت ترسره شوي. له بلې خوا جمعيت په شمال کي د مختلفو ولايتونو څخه خپل قوتونه راغونډ کړل او په تخار کي ئې د سيد جمال او د حزب اسلامي د نورو جبهاتو په خلاف وسيع عمليات پيل کړل، سيد جمال د خپلي کورنۍ او جبهې له ګڼ شمېر کسانوسره ونيولی شو او وروسته ټول اعدام شول. د اعدام صحنه ئې د بی بی سي او امريکا غږ له لاري پداسي پارونکي انداز کي منعکس شوه چي د حزب اسلامي ټول غړي ئې غچ اخستلو ته وهڅول. د جمعيت ټولي اکمالاتي لاري چي د حزب له منطقو نه تېرېدي، بندي شوي... موږ هڅه وکړه چي د تشنج له تشديد نه مخنيوی وکړو او پری نږدو چي دښمن له هغه نه استفاده وکړي... دغو پېښو په ګډه حکومت کي د يوځای کار کولو امکانات ختم کړل او موږ ئې دې ته مجبور کړو چي د مؤقت حکومت په کابينې کي خپل عضويت د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعليق په حالت کې اعلان کړو. هسې هم نوموړې حکومت خپل افاديت له لاسه ورکړې وو، د ګېتي په ځای ئې جهاد ته صدمه رسوله، تنظيمونو خپل کارونه ځانته په مستقله توګه پر مخ بيول، نه ئې د افغانانو مشکلات حل کولی شوی او نه ئې د دوی توقعات پوره کولی شوي. امريکائيانو له يوې خوا د حکومت په خلاف شديد تبليغات کول او غوښتل ئې افغانانو ته دا ثابته کړي چې مجاهدين د حکومت کولو اهليت نلري، له بلې خوا ئې په داخل کې د قومندانانو شوراګانې جوړولی او د خپلې خوښې قومندانانو سره ئې مخامخ مرستې کولی او هغوی ئې د مؤقت حکومت په خلاف هڅول او د هغوی په خوله ئې د حکومت په خلاف تبليغات کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جلا ل آباد جگړه

د جلال آباد ناکامي جگړې د کابل رژیم ته له څو پلوه گټه ورسوله:

۱ – د رژیم د فوځي قطعاتو او پلویانو مړاوی روحیه ئې راژوندۍ کړه او د فوري نسکورېدو تصور ئې د بقا او مقاومت په یوه کاذب ډاډ او اطمئنان بدل کړ.

۲ – د مجاهدینو روحیه ئې تضعیف کړه او په رژیم د عاجل برلاسي په هکله ئې شکمن کړل.

۳ – له نوموړی جگړې سره د مسعود په شان د ځینو قومندانانو مخالفت او د بی بی سي له لارې د دې عملیاتو په خلاف د دوی د څرگندونو په ملاتړ کې پراخ تبلیغات، مجاهدینو ته د جگړې د افادیت او راتلونکې په هکله تشویشونه راولاړول.

۴ – پدې دوران کې مسعود په سالنگ او نورو ځایونو کې په څرگنده توگه د عملیاتو مخالفت کولو، د دې لپاره چې د نوموړی مخالفت وجه څرگنده شي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو ته معلومه شي چي دا له روسانو او د کابل له رژیم سره د مسعود د پروتوکولونو په نتیجه کي وه، زه دلته په افغانستان کي د روسي قطعاتو د عمومي قوماندان جنرال ګروموف له خوا د لیکل شوي کتاب د ځینو برخو رااخستل ضروري ګڼم:

هغه دخپل کتاب په ۲۲۵ مخ کي لیکي: "له همدې امله د محدودو قطعاتو قوماندانې سخته علاقه درلوده چي مسعود د همکارۍ لپاره ځانته رامات کړي او پدې توګه په پنجشیر او د افغانستان شمال ختیځ په نورو ولایتونو کي د خونړیو جګړو د پېښېدو مخنیوی وکړي. د څلوېښتم لښکر د استخباراتي مرکز هڅو، په پای کي ټاکلې نتیجې ورکړې، په ۱۹۸۲ کال کي موږ خپل لوی مقصد ته ورسېدو، له احمد شاه سره مو داسې ټینګې اړیکې پیدا کړې چي ان له افغانستان څخه د شوروي فوځونو د وتلو تر وخته په خپل حال پاتې شوې. په افغانستان کي زموږ د فوځي حضور په ټولوکلونو کي له مسعود سره زموږ اړیکو بریالی وده وموندله، خو لدې سره سره د محدودو فوځي ټولګیو قوماندانې د ده د وسله والو باندونو فعالیت له نظره نه غورزاوو. په ۱۹۸۲ کال کي د څلوېښتم لښکر د استاځو او شخصاً د مسعود له خوا یو تړون لاس لیک شو چي د هغه له مخي مسعود ژمنه کړې وه چي په جنوبي سالنګ کي به چي د ده د بې رقیبه باداری سیمه وه، پر شوروي فوځي قطارونو یرغل ته اجازه نه ورکوي. احمد شاه دخپلو ډلو د وسلو او مهماتو د کمبود له امله مجبور شو چي دغه تړون ته غاړه کښېږدي، د پنجشیر درې د کلابندی او دغه راز په کاپیسا کي چي پنجشیریانو ته د وسلو د رسولو کاروانې لارې پری تېری شوې وې د جمعیت خلاف د حزب اسلامي د باندونو شدید فعالیت د دې سبب شو چي احمدشاه ته د وسلو او مهماتو په رسولو کي کمی راشي. له بلې خوا دسیمه ایزو خلکو ناخوښی چي د احمدشاه د باندونو د فعالیت له امله ورته زیان رسېدلی وو، هم نوموړی د دغسي یوې سولې کولو ته اړ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاس ليك شوي تړون له مخې مسعود خپلو وسله والو باندونو ته امر وکړ چې د حکومتي عسکرو خلاف دې له جګړې نه لاس واخلي او خپل ټول ځواك دې د مخالفې ډلې اسلامي حزب د باندونو خلاف جګړې ته متوجه کړي.

مسعود په بدل کې له موږ نه غوښتل چې شوروي عسکر دې له پنجشير څخه ووځي او له دغې ولسوالۍ نه دې د افغانستان اردو ته د سرتېرو له جلب نه ډډه وشي."

هغه وروسته په ۲۲۸ صفحې کې داسې ليکي: " د ۱۹۸۲ کال په دسمبر کې چې احمدشاه کومه سوله د شوروي ځواکونو له خوا دهغه د باندونو د بشپړې تباهۍ له وېرې کړې وه، د ۱۹۸۴ تر اپريله اوږده شوه"

بيا ليکي: "روغه جوړه څو مياشتې نوره هم اوږده شوه. د يادولو وړ بولم چې مسعود له ځينو کوچنيو مواردو پرته خپلې ژمنې بشپړې سرته رسولې."

ګروموف د (کې،جې،بې) د هغو راپورونو په هکله چې د احمدشاه په هکله به ئې مسکو ته لېږل په ۲۲۹ صفحې کې داسې ليکي: "احمدشاه دې د افغانستان له ديموکراتيك جمهوري دولت سره رسمي تماس ټينګولو ته رامات کړې شي، د لومړۍ ګام په توګه دې احمدشاه ته وويل شي چې په زندان کې دخپلو نږدې پلويانو د خوشې کولو په هکله دې د افغانستان ديموکراتيك جمهوريت مشرتابه ته نيغ په نيغه مراجعه وکړي، له احمدشاه سره په اړيکو کې دې زيات زور د هغه له خوا په افغانستان کې د موجوده رژيم د مشروعيت په مستقيمي يا غيرمستقيمي پېژندنې واچولى شي"

هغه وروسته په ۲۷۳ مخ کې ليکي: احمدشاه په خپله هم خپل موقعيت ښه پېژاندو او همدې حالت د هغه پرسياست او له شوروي فوځيانو سره د هغه په اړيکو اغېزه شيندله، هغه ښه پوهېدو چې د څه شي د کولو اجازه لري او د کوم شي د کولو له امله به ئې غوږونه تاو بږي"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدې کتاب ژباړونکی، پردیس مسافر، د کتاب په پیل کې د "ماشکوفسکي کمسمولیچ" په نامه د مسکو د یوې ډېرې معتبرې ورځپاڼې هغه مرکه رااخلي چې له ایګور باریسوویچ د روسیې د فوځي استخباراتو له مأمور سره ئې کړې او د همدې ورځپاڼې د ۱۹۹۴ کال د اپریل د ۱۳ نېټې په ګڼې کې خپره شوې داسې رااخلي:

خبریال: ایګور بارسوویچ ! په هغو ټولو پېښنو کې څه شي ته د فوځي استخباراتو د ادارې د بریا نوم ورکولی شي؟

ځواب: هره ورځ مو زیار ایستو چې د سر د زیان اندازه تر ډېره حده راکمه کړو. دا نه یوازې ستونزمن کار وو بلکې له ځاني خطره ډك کار وو او ځکه یدې لړ کې د "کوم ستر بری" په ګوته کول آسان نه برېښي... ښه به وي که بری یا ماته په هره ځانګړې پېښنه کې په جلا جلا توګه ولټولی شي.

خبریال: خوله دې ټولو سره سره.

ځواب: زموږ د ادارې کارکونکي کله ناکله یدې بریالی کېدل چې له احمدشاه مسعود سره مخامخ تماس ونیسي.

خبریال: لږ صبر وکړې، لږ صبر وکړې! آیا ستا مقصد دا دی چې ګڼې احمدشاه مسعود د شوروي فوځي استخباراتو جاسوس وو؟

ځواب: نه، خوکه ټیك خبره رانه غواړې نو هغه زیاته موده په موږ پوري تړلی او زموږ د نفوذ عامل وو، نږدې یو کال زموږ مأمورینو لده سره لیده کاته کول، بېلی بېلی موضوع ګانې ئې ورسره څېړلې او ګډې پرېکړې مو سره کولی او هغه به زیات وخت هغه څه کول چې موږ ورته ویل".

دغه حقایق او دې ته ورته ډېر نور اسرار چې د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته ګڼ شمېر روسي افسرانو او د (کې،جی، بی) غړو او روسي لیکوالانو لیکلي او خپاره شوي او له روسانو سره ئې د مسعود روابط افشاکړي، له حزب

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د ده د جگړو او د کابل رژیم په خلاف د مجاهدینو له عملیاتو سره د ده د مخالفت لاملونه په ښه توگه څرگندوي.

حقیقت دا دی چې د مسکو له پلوه چې تر نن پورې له مسعود سره د پیسو او وسلو کومې مرستې کېږي د دې سلسله د ۱۹۸۲ کال د اوربند له هماغه معاهدې سره سم پیل شوې او تر اوسه ادامه لري.

نجیب په واضح الفاظو دا خبره اعلان کړه چې موږ د دفاع وزارت څوکۍ مسعود ته خالي پرېښې !!

حسن شرق، د وخت صدراعظم دخپل کتاب " کرباس پوشان برهنه پا **۲۵۲** مخ کې لیکي چې له گرباچوف سره د لیدنې په وخت کې د مسکو واکمن ده ته وویل: تاسو له مسعود سره په شمال کې د یوې خپلواکې سیمې د جوړولو موافقه وکړې او پدې هکله د ده مرسته وکړې، پدې ترتیب به دی له جگړې نه لاس واخلي، د ده ځینو ملگرو پدې هلکه تمایل ښودلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسانو ولې مسعود انتخاب کړ؟!

له ډېرو کسانو سره دا سوال دی چې کې جی بی ولې مسعود انتخاب کړ؟ پداسې حال کې چې هغه د فرانسویانو له خوا مطرح شو او سي آی ای په هغه کارکولو، د یوه منظم فوځ جوړولو لپاره ئې ده ته څوکاله کافي مالي مرستې ورکولی، پاکستان ئې تل تر فشار لاندې نیولو چې ده ته زیات امتیازات، ډېر وسایل او امکانات ورکړي، اسلام آباد ئې دې ته اړ کړ چې د مجاهدینو په حکومت کې رباني د جمهور رئیس او مسعود د دفاع وزیر په توګه وټاکي او ټول جهادي احزاب د دې خبرې منلو ته اړ کړي !!

هغه کسان چې د غربي آژانسونو، مخصوصاً بی بی سي او امریکا غږ د پراخو تبلیغاتو تر تأثیر لاندې تللي او مسعود د دغو تبلیغاتو په هنداره کې د جهاد د اتلانو په څېره کې ګوري، پدې خبرې پوهېدل ورته ګران برېښي چې څنګه د فرانسې او امریکا د حمایت ترڅنګ، له کې جی بی سره ټینګ روابط جوړوي او د مسکو مرستې ترلاسه کوي. ځیني خو حتی نن هم چې د کې جی بی ګڼ شمېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مأمورینو او په افغانستان کې مستقر، د روسي قطعاتو ګڼ شمېر قومندانانو د خپلو خاطراتو په کتابونو کې دا اسرار افشا کړي او له روسانو سره ئې د مسعود له معاهدو او پټو ارتباطاتو نه پرده اوچته کړې د دې معما له پوهېدو نه عاجز دي.

موږ هم د ۱۹۸۰ـ ۱۹۸۲ کلونو ترمنځ دا راپورونه ترلاسه کول چې مسعود له روسانو نه مالي او نظامي مرستې ترلاسه کوي او د حزب اسلامي په خلاف له روسانو سره ګډ عملیات تر سره کوي، د پنجشیر د شا او خوا جبهاتو قومندانانو له اندراب، ورسج، فرخار، اشکمش، کوهستان، کاپیسا، جبل السراج او غوربند نه موږ ته لیکل چې مسعود په ډېر مقدار کې هغه افغاني خوروی چې روسان ئې نجیب ته ورکوي، په ورته بنډلونو کې او د ورته نمبرونو بانك نوټونه او زموږ په جبهاتو باندې د برید په وخت کې روسي قطعات په هوایي حملو او د توپچي په ډزو سره د ده مرسته کوي او زموږ په ضد ګډ عملیات لري ! ګمان موکولو چې ښایي دا راپورونه د محلي رقابتونو زیږنده وي، نباید جدي وګڼلی شي، خو کله چې موږ ته مؤثق اطلاعات راورسېدل، له روسانو سره د مسعود دتړون کاپی مو ترلاسه کړه، د ده او روسانو د اوربند معاهده د راډیوګانو له لارې اعلان شوه نو د جریان په حقیقت پوه شوو.

روسانو د ضعیف النفسه قومندانانو په اخستلو، د مجاهدینو ترمنځ د شخړو او جګړو راولاړولو، په پوستو او اکمالاتي قطارونو د مجاهدینو د بریدونو په مخنیوی او د پایپ لاین له لارې د تیلو په خوندي انتقال ډېر مصارف کړي، د دې لپاره ئې د مجاهدینو په لیکو کې استخدام شوو ټولګیو ته ضرورت درلود، له ډېرو قومندانانو سره ئې تماسونه نیولي، هغوی ته ئې زړه راښکونکي وړاندیزونه کړي خو له لږو کسانو نه ئې مثبت ځواب اورېدلی، اکثرو منفي ځواب ورکړي. د روسانو سره روغه جوړه او اوربند ئې ملي خیانت ګڼلی او لدې نه ئې په کلکه ډډه کړې، یوازنی معروف قومندان چې له روسانو سره لومړی په پټه او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څرګنده خبرو آترو ته کښېنستی او د اوربند ننګینه معاهده ئې امضاء کړې مسعود وو. روسانو له مسعود سره د پروتوکول د امضاء او د ده د استخدام لپاره څو محرکات درلودل:

۱ـ ښکیلاکګر غواکونه تل د ملي مقاومتونو د ټکولو لپاره وړی ډلي د لویو په خلاف او اقلیتونه د اکثریتونو په خلاف استعمالوی او د مقاومت په لیکو کې د خپل منځی جګړو لپاره په وړو ډلو پانګه اچوی.

۲ـ له روسانو سره د مسعود څرګند اوربند او له جګړو لاس اخستل، له ټولو هغو پراخو تبلیغاتو سره سره چې غربي آژانسونو د ده لپاره کول د کې جی بی لویه بریا ګڼل کېده چې لږ تر لږه ئې لدې سازش نه پراخه تبلیغاتي استفاده کولی شوی.

۳ ـ په جنوبي سالنګ کې د تونل له خولی نه تر جبل السراج پورې د روسي قطارونو امنیت تأمین کېدو.

۴ـ د حزب اسلامي په خلاف ئې لده نه پراخه استفاده کولی شوی.

۵ـ د پنجشیر جبهه له څلورو خواوو د حزب اسلامي جبهاتو احاطه کړې وه، مسعود له پنجشیر نه د وتلو او په نورو منطقو کې د نفوذ او د پښو ځای موندلو لپاره دې ته ځان اړ ګڼلو چې له حزب سره د جګړې لار غوره کړې، روسانو د ده دا د ضعف نقطه ښه درك کړې وه هیله من وو چې د اوربند، له یوه بل سره د نظامي مرستو او ګډو عملیاتو په اړه به د روسانو وړاندیز ته حتماً مثبت ځواب وایي.

۶ـ حاکم کمونست حزب لا ډېر د مخه خپل مؤثریت له لاسه ورکړې وو، روسان د بدیل په لټه کې وو، د کمونستانو هیڅ ډله د مسکو لپاره بدیل نشوه جوړېدی، غوښتل ئې د مسعود نه د یوه محتمل بدیل په څېر کار واخلي. پدې مطلب هلته ښه پوهېدی شو چې د هغه روسي هیئت د رئیس وینا ته ځیر شو چې په کولاب کې ئې له رباني او ملګري هیئت سره لیده کاته درلودو او هغه ته ئې په خپل خطاب کې وویل: "ښاغلې استاده ! مسکو په خپلو مخکنیو اشتباهاتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتراف کوي چي کمونست حزب ئې انتخاب کړ او له نجیب نه ئې ملاتړ وکړ، تاسو تر نجیب نه مسکو ته ډېر غوره او مفید وئ!!"

د دې لپاره چي له روسانو سره د مسعود په ژورو اړیکو او پدې کار د کې جی بی ترکیز او پانګې اچولو له اهدافو نه ښه خبر شو، د یوه امریکایي آزاد او مستقل لیکوال، بروس ریچاردسن له هغه کتاب نه څه اقتباسات کوو چي د افغانستان په هکله ئې لیکلی، د افغان ولس په نامه ئې اهداء کړی، نوم ئې (افغانستان د شوروي وېرونکي تسلط پای ته رسوونکی) دی، دا کتاب په انګلیسي لیکل شوی او په دري ترجمه شوی، د کتاب لیکونکی د کې جی بی او په افغانستان کي د روسي قطعاتو د لوړ رتبه افسرانو په ډېرو لیکنو استناد کوي او ډېر په زړه پوري اسرار ئې افشا کړي. بروس ریچاردسن د خپل کتاب په هکله لیکي: ما د دې کتاب په لیکني کي د بوریس بی ګروموف (د روسي فوځونو د ۴۰ نمبر قول اردو قومندان) او د لیوند شیبارشین (د کي جی بی د لومړۍ شبکې رئیس) د خاطراتو له کتابونو نه استفاده کړې او د مسعود او په افغانستان کي د مېشت روسي افسرانو ترمنځ د تړون تفصیلات مي ترلاسه کړي. د دوی په کتابونو کي د روسي فوځونو د عملیاتو تفصیلي معلومات موندلی شو، دا معلومات چي د افغان شوروي ټول جنګ احتواء کوي، که د مخابرو راپورونه دي، که پټ اوراق او اسناد او زما د دې کتاب د لیکني نه څه موده د مخه د اسرارو له دوسیونه راوتلی او منتشر شوی. ما له لاندنیو آثارو نه استفاده کړې:

- "دسپاهیانو کیسه"او "روسي فوځیانو د جګړو خاطرې په یاد دي" د هانیاما، لیپانن او ویور چنګو آثار.
- "په افغانسان کي عام سیاسي قتل" د روزان کلاس اثر.
- "افغان ځواکونه او روسي سپتناتز" د محمد حسن کاکړ، بروس آمستوتز، الکساندربنګسن او ایلی کراکراسکي آثار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- او د خاطراتو هغه کتابونه چې د روسي قطعاتو مهمو افسرانو لیکلي لکه د الکساندر فوتودوف او پروفیسور اناتولی سودوپلاتوف خاطرات چې د جګړو په هکله لومړني معلوماتونه ورکوي. خو کوم کتابونه چې "د اسنادو د ساتنې مرکز" له خوا په مسکو کې نشر شوی، د پېښو د تفصیلاتو او په هغو کې د بېلابېلو څېرو ونډه او د رسمي ملاقاتونو راپورونه نشر شوي ډېر ارزښتناک دي.

هغه لیکي: پداسي ټولنو کې چې ګڼ ملیته دي، پدوی د حکومت کولو لپاره روسانو تل د بېلابېلو قومي، اجتماعي او مذهبي ټولنو ترمنځ اختلافات راولاړ کړي، د ځواکمن په خلاف ئې د ضعیف ټولګې مرسته کړې، لکه چې د قفقاز په جګړو کې د تزاری دولت مشرانو د "کباردی" او "کومیك" له قومونوسره د "آوار" او "چیچین" د ولس پرضد مرسته وکړه او د مسیحي" اوستانیانو" په مقابل کې د "دیګور" د قبایلو او د آذربایجاني مسلمانانو په خلاف ئې د ارمني مسیحیانو ملاتړ وکړ. د تزاری دولت له تجربو نه کمونستو بلشویکیانو استفاده وکړه، په ۱۹۱۸ میلادی کال کې د "بشکریانو" نه ئې د خپلو ځواکونو او جنګیالیو رقیبانو (تاتاریانو) په وړاندې حمایت وکړ، په ۱۹۲۰ کې ئې د قفقاز په شمال کې د"دآلین" په مقابل کې له "آواریانو" او د چیچینیانو" په خلاف له "انګوشیانو" نه دفاع وکړه، د قزاقستان په کورنیو جګړو کې ئې یوه ډله کوچیان اغوا کړل او له هغوی نه ئې د نورو په ضد کارواخیست "وګورئ: بنګسن ۳ مخ"، همدا کار دوی په خوارزم او فرغانه کې وکړ، "اوزبك" او "قره کالپیتك" ئې د ترکمنانو په خلاف استعمال کړل او له تاجیکانو" نه ئې د باسمچی خوځښت د ټکولو لپاره استفاده وکړه، باسمچیان هغه چریکي مبارزین وو چې د خوقند له سقوط نه وروسته دبلشویکیانو په خلاف د مبارزې ډګر ته راووتل.

شورویانو داسې انګېرله چې په افغانستان کې د مختلفو قومي او مذهبي ډلو ترمنځ د شخړو د راولاړولو کافي امکانات شته، کولی شي د پښتنو مختلفې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قبیلی، یوه د بلې په خلاف، شیعه د سني په ضد، اسماعیلی فرقه د شیعه او سني په خلاف او ښاریان د کلیوالو او بزګرانو په ضد راوپاروی، خو روسان پداسي محیط کې راګیر شوی وو چې د ټولني له فکری او اجتماعي جوړښت سره نابلده وو او د یوې داسي موفقی ستراتیژی په جوړولو ونه توانېدل چې وکولی شي خپل دښمنان تجزیه کړي او د یوه بل په خلاف ئې وجنګوي.

بروس لیکي: خو یوه ډېره جالبه استخباراتي هڅه هغه وه چې په افغانستان کي د شوروي استخباراتي ډلو، د پنجشیر له قومندان، احمد شاه مسعود سره د یوې پټې معاهدې په اړه درلوده او پدې هڅې کې ډېر ژر بریالی شول. مسعود د / ۳۵۰۰۰۰ ډالرو غوښتنه وکړه، چې د ۱۹۸۳ کال د فروری په میاشت کې، په معاهدې د امضاء په مقابل کې ئې ترلاسه کړل "وګورئ د فوتودوف کتاب".

دا دوهم تړون وو چې په یوه بل د عدم تعرض په اړه مسعود له روسي افسرانو سره امضاء کړي وو. لومړی تړون د ۱۹۸۲ کال د جون په میاشت کې ترسره شوی وو، چې د پیسو د ترلاسه کولو نه علاوه د ده درې نوري غوښتني هم منل شوې وې:

- له روسي چارواکو سره مخامخ او مسلسل تماس"د ببرک کارمل د حکومت په ځای".
- له خپلو دښمنانو سره د مقابلې لپاره له روسانو نه مالي او نظامي مرستي ترلاسه کول.
- په پنجشیر د ده سلطه. "وګورئ: امستوتز: ۲۹۲ مخ".

کله چې استخباراتي مأمور، فرانز کلنسوویچ، خپل مافوق نظامي افسر، ډګروال واستروتین ته اطلاع ورکړه چې مسعود د شوروي له فوځ سره د فعال او منظم ارتباط غوښتونکی دی، ده ته وویل شوو: دا یوه مهمه استخباراتي کودتا ده، خاص استراتیژیك اهمیت لري، تا ته ئې د دې کودتا په خاطر د "شجاعت او

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلوالی نشان" سپارشتنه کړي!!

کلنسوویچ له مسعود سره د خپلي لیدني په هکله لیکي: خپل منځی اختلافات تل موږ ته ګټور وو، ما هم دې لوري ته پاملرنه وکړه، موږ (ما او مسعود) په یوې بې طرفی منطقې کي، په یوې داسي لوړې له یوه بل سره ولیدل چي له هغه ځایه موږ دواړو، ټوله هغه ساحه لیدلی شوه کوم چي مسعود غوښتل د ده تر ولګې لاندي وې. بیا هغه د شپې په تیاره کي زما ځای ته راغی او تړون مو امضاءکړ. د دې تړون له مخي به هغه په خپلي منطقې کي د روسانو او د کابل حکومت پر فوځونو له حملو نه ډډه کوي، له هر هغه پیلوت سره به مرسته کوي چي طیاره ئې د ده په منطقې کي راپرېوزی او موږ به په پنجشیر کي د ده په چارو کي مداخله نه کوو او له ده سره به د پیسو، وسلو، مهماتو، خوراکي موادو او طبی وسائلو مرسته کوو. دې ته ورته معاهدې د رسمي هدایاتو له مخي له هغو مخالفینو سره تړل کېدی چي له روسي فوځونو سره تړون او ملګرتیا ته چمتو کېدل. هدف ئې دا وو چي د لویو نظامي عملیاتو او بې ځایه تلفاتو مخنیوی وشي. وګورئ: د "شوفیلد کتاب-غوره شورویان ۱۱۳-۱۱۴ مخ".

واستروتین وایي: د شوروي ځواکونو ۳۴۵ فرقې له مسعود سره د اوږدې مودې لپاره ټینګي اړیکي درلودی او د یوه بل مرسته ئې کوله، د ده په ملګرتیا مو ډېري هغه جهادي ډلي وټکولې چي په نورو تنظیمونو پوري تړلې وې او د ده لومړی درجه دښمنان ول. "وګورئ: شوفیلد: غوره شورویان: ۱۱۳-۱۱۴ مخ".

دګروال واستروتین، هغې استخباراتي ټولګي ته چي د فرانز کلینسوویچ تر اشراف لاندي ئې کارکولو د " شاملون" نوم ورکړی وو، دا ټولګی چي له څه مودې کارنه وروسته، د ۳۴۵ فرقې په یوه فعال او قوي مټ بدل شوی وو، په اصل کي د شوروي اتحاد له پوهنتونونو او انسټیټونو نه فارغ شوي افراد وو چي عمر ئې اکثراً له ۲۰ کلونو نه زیات او اکثراً تاجیك او اوزبك وو خو په پښتو، دري او هندي ژبو هم بلد وو، د افغانانو له دود دستور سره آشنا وو او پدې هکله تر نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسي افسرانو ډېر مخکې وو.

له افغاني ډلو سره دا راز معاهدو پدې خاطر روسانو ته اهمیت درلود چې پدې سره مو لږ تر لږه دا هدف ترلاسه کولی شو چې نظامي اکمالاتي قطارونه، د کابل - حیرتان د لویې لارې له ځینو برخونه په پوره ډاډ او اطمینان تېرکړو، دغې لویې لارې موږ ته حیاتي اهمیت درلود.

کلنسوویچ چې افغانانو د کپتان فرانز په نامه پېژندو له مسعود سره د خپل لومړني تماس په اړه لیکي: ما ته ډېره گرانه وه چې داسې څوك پیدا کړو چې مسعود ته زما د پیغام رسولو ته تیار شي، قاصدانو د ده له غبرگون نه او د نورو ډلو له عکس العمل نه تشویش درلودو." وگورئ: شوفیلد ۱۱۲ مخ".

مسعود پداسې موقعیت کې وو چې که دی داسې یوه تړون او معاملې ته تیار شي، نورو ډلو ته لار پرانستل کېږي او د هغوی دې کار ته تشویقول آسان کېږي. واستروتین استدلال کولو چې له مسعود سره داسې یو تړون په حقیقت کې یوه ارزښتناکه او استراتیژیکه سیاسي کودتا ده، پکار ده چې د سپتسپروف استخباراتي ټولگي ته پوره صلاحیت او کافي امکانات ورکړی شي ترڅو له مسعود سره د لازیاتو تعهداتو او مزید منظمو اړیکو شرایط برابر کړي "وگورئ د سودو پلاتوف خاطرات".

کلنسوویچ د خپل هغه پیغام تفصیلات چې مسعود ته ئې لېږلی وو داسې لیکي: غواړم پدې خبره دې خبرکړم چې زه حاضریم هرځای او هرکله چې ته وغواړې له وسلې نه پرته ستا لیدو ته درشم!!

هغه چا ته چې زما دا پیغام ئې مسعود ته ورسولو، شپږ کامازه اوړه، غنم، وریځې او کالی مو ورکړل، جواب ته سترگې په لارې وم، چې ناڅاپې راورسېدو او په هغه کې ده له ملاقات او د یوې معاهدې له عقد سره موافقه کړې وه "وگورئ: شوفیلد: غوره شورویان: ۱۱۳مخ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

"شاملون" د مواصلاتي لارو د امنیت په تأمین او کابل ته د کاروانونو په روغ رمټ رسولو کې ډېر مؤفق وو، له ګڼ شمېر پروتوکولي قومندانانو مخصوصاً مسعود سره د نه تعرض له معاهداتونه ډېر راضي بریښېدو، په حقیقت کې دا یوه لویه او ستراتیژیکه سوبه وه چې په آساني او ارزان قیمت روسانو ته په لاس ورغلې وه او پدې توانېدلي وو چې د پروتوکولي قومندانانو اعتماد او صادقانه ملګرتیا ترلاسه کړي. "وګورئ: شیبارشین: ۱۸۰ مخ".

هغه لیکي: د "ایوان شاملوف" هغه روسي سپاهي چې د جګړې لپاره افغانستان ته لېږل شوی وو، شفاهي شهادت دا حقیقت افشاء کوي چې څنګه د مقاومت په لیکو کې ځینو کسانو، شورویانو ته دا شرایط برابر کړل چې له شمال نه تر کابل پورې د هغې لویې مواصلاتي لارې امنیت تأمین کړي چې نه یوازې اوږده او طولاني وه بلکې له غرنیو سیمو نه تېره شوې وه." شاملوف وایي: زما نوم ایوان شاملوف دی، زه په ۱۹۸۷ کال کې افغانستان ته ولاړم او په ۱۹۸۹ کال کې له وروستۍ قطعې سره بېرته خپل هېواد ته ستون شوم، زه له لنډې نظامي روزنې نه وروسته افغانستان ته ولېږلی شوم، زموږ د روزنې موده دوه میاشتې وه، ما ته د ماشینګڼې د استعمال روزنه راکړې شوه، له دوو میاشتو نه وروسته زموږ د قطعې مربوط ټولګی د افغانستان په لوري وخوځېدل، لومړی ټولګی بیا دوهم او بیا دریم، ۲۰ نفره پاتې وو، موږ ته وویل شول چې له پاتې کسانو نه یوه نمونه قطعه جوړېږي ترڅو د فوځ جنرالانو ته وښیو چې لېږل شوو فوځیانو ته څنګه روزنه ورکړې شوې. خو ډېر ژر معلومه شوه چې یو بل بلوك هم باید ولېږلی شي، له پاتو دېرشو کسانو څخه لس کسیز ګروپ انتخاب شو، زه هم پدې ډلګې کې وم، د کاماز په ذریعه مو د ترمز له لارې د افغانستان په لوري سفر پیل کړ، موږ ته ویل شوي نه وو چې چیرته لېږل کېږو، دګمرك په دفتر کې راته معلومه شوه چې کندز ته درومو، خو په پای کې تاشقرغان ته ورسېدو! دا زما د کار لومړۍ ساحه وه، وروسته څو نورو سیمو ته د کار لپاره ولېږلی شوم... د شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فوځونو له وتلو نه د مخه زموږ قطعه د ۲۰۱ فرقې په ساحه کې چې بغلان او سمنگان ته څېرمه واقع وه په عملیاتو لگیا وه، مسعود دلته ځینې چریکي گروپونه درلودل، لدې ټولگیو سره زموږ اړیکو په زړه پوري بڼه غوره کړې وه، دوی به زموږ مرکز ته راتلل، زغره والو موټرو په سربه د یوه بل خواته کښېنستلو او په گډه به مو سگرټ دودول، حقیقت دا دی چې د مسعود گوریلایانو روسي فوځیانوته هیڅ نه ویل، موږ ئې خپل کارته آرام پرېښودلو خو د کابل حکومت فوځیان به ئې ځورول. "وگورئ د حسیني کتاب"

پدی منطقې کې، دلویې لارې په امتداد کې دوه پایپ لاینونه غزول شوي وو، چې ډیزل او تیل خاك پکې انتقالېدل، موږ د مسعود د ټولگیو سره دا تړون درلودو چې په ښارونو او سړکونو به موږ د پایپ لاین امنیت ساتو او غرنۍ سیموکې به دوی دا کارکوي، د دې کار په مقابل کې به موږ هره میاشت څو ټُنه اوړه او یو ټانکر تیل دوی ته ورکول.

تر هغه ځایه چې زما په یاد دي زموږ له خوا زموږ د فرقې قومندان او د مجاهدینو له خوا د دوی قومندان "مسعود" دا تړون امضاءکړي وو، زموږ اړیکې د مسعود له گوریلایانو سره هومره ښې او خوندوري وې چې د دوی آمران به ډله ډله زموږ د قطعی قومنداني ته راتلل، موږ به مجللي مېلمستیاوی ورته برابرولی، مسعود او زموږ د قطعی قومندان په خپلو منځونوکې تعهد کړي وو چې یوه بل ته به تاوان نه رسوی، لدې تړون نه وروسته زموږ ژوند ډېر سوکاله، له جگړو لېرې تېرېدو "وگورئ: هایناما، لیپاتین او یورچنگو: له ۱۱۵ تر ۱۳۳ مخ پورې."

د مقاومت په ټکولوکې د روسانو تکتیك دا وو چې له یوې خوا به ئې ستر فوځي عملیات تر سره کول، یوه لویه سیمه به ئې محاصره کړه، کوتلونه، لوړۍ او د تلو راتلو لارې به ئې ونیولی او د مجاهدینو حامي کلی به ئې محاصره او تر شدید اور لاندې ونیول، کلیوال به ئې هومره وځپل چې بیا څوك له مجاهدینو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مرستې او ملګرتیا جرأت ونکړي. له بلې خوا به ئې د رشوت له لارې د مجاهدینو ځینې ټولګي له نورو سره جنګول، د کابل حکومت هم ډېر کسان واخستل او له دوی نه ئې "پلاروطنه جبهه" جوړه کړه، د مجاهدینو ترمنځ به ئې ډېرې خونړۍ جګړې (چې په اصل کې د روسانو د استخباراتي شبکو کار وو) په دروغو ځان ته منسوب کړې... له نورو مجاهدینو سره د مسعود خونړۍ او ستره جګړه پدې منتج شوه چې نوموړی له روسي چارواکو سره سازش ته ملا وتړی او لدوی سره داسې یوه معاهده امضاء کړي چې د هغې له مخې به نورو تنظیمونو ته اجازه نه ورکوي چې په روسي فوځونو او د کابل حکومت په قطعاتو او پوستو حمله وکړي. " وګورئ: شیبارشین: ۱۷۷-۲۱۴ مخ"

شیبارشین د خپل کتاب په همدې برخې کې لیکي: په همدې وخت کې مسعود، د شوروي قواوو د قومندان په غوښتنه د یوه داسې تړون امضاء ته تیار شو چې د ۱۹۸۴ کال د اپریل تر ۲۱ ئې دوام درلود، د دې تړون له مخې مسعود ژمنه کړې وه چې د روسانو په خلاف به له هر راز مخاصمانه تبلیغاتو نه ډډه کوي، د روسي فوځونو او د کابل حکومت د قطعاتو په ضد به خپل عملیات متوقف کوي، نورو جهادي ډلو ته به اجازه نه ورکوي چې د ده په سیمې کې داسې عملیات ترسره کړي، ده دا خبره هم ومنله چې د پنجشیر مهاجرین کولی شي بېرته خپل کورکلی ته راستانه شي او یا د پنجشیر نه کابل او د دولت تر تسلط لاندې نورو ولایاتو ته ولاړ او هلته مېشت شي، ده ژمنه کړې وه چې د پنجشیر په درې کې مستقر د روسانو او کابل حکومت په قطعاتو به هیڅکله حمله نه کوي، خو مسعود د تړون پدې موده کې د کابل له حکومت سره د مخاځ خبرو نه ډډه کوله او دې ته ئې ترجیح ورکوله چې خبرې او اړیکې ئې مخامخ له روسي چارواکو سره وي !! د ده لدې دریځ نه په څرګنده معلومېده چې دی او د جمعیت مشرتابه له روسي چارواکو سره د یوه ځانګړې سیاست پلوي کوي او غواړي چې له نورو ډلو نه بېل په مستقل طور تفاهم وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمعیت چارواکو له روسي فوځونو سره له جګړې او له نظامي مقابلې نه د ځان ساتلو سیاست ته دوام ورکړ او د دې هڅه ئې کوله چې د روسي فوځونو له وتلو نه وروسته مرحلې ته ځان چمتو کړي، د دوی په خلاف د روسي فوځونو عملیات هم متوقف شول، خو کله ناکله به ئې داسي حرکات کول چې دوی ته دا وښيي چې شوروي به د توافقاتو له روحیې نه هیڅ ډول تخطی او انحراف ونه زغمي.

د مسعود او ۴۰ نمبر فرقې ترمنځ تړون

د شوروي اتحاد استاځو هڅه وکړه چې له مسعود سره اړیکي ټینګیکړي او د شوروي له حکومت سره د ده ملګرتیا ترلاسه کړي، د شوروي فوځ اعلی قومندان، د نجیب له موافقې نه وروسته د اعتدال خوښوونکو له لاري له مسعود سره تماس قایم کړ او د مذاکری لپاره ئې لاندي آجندا چې په کابل کي د شوروي د سفارت مهر وربانديوهل شوی وو ، تیاره کړه:

سند: له مسعود سره د مذاکری آجندا:

۱ـ د تاجك مېشته داسي سیمو تأسیس چي د متحده افغانسان په چوکات کي به نسبی خپلواکي لري، په بدخشان، تخار، کندز او د پروان په ځینو سیمو کي به خپلواکه حکومتونه جوړېږي.

۲ ـ ده ته د تاجك قوم د تمثیل حق ورکول او په دولتي اداراتو او د جمهوري ریاست، پارلمان او کابینې په تشکیلاتو کي دوی ته مناسبه برخه سپارل.

۳ ـ د رباني اسلامي جمعیت د یوه مستقل سیاسي ګوند په حیث په رسمیت پېژندل او هغه ته مساوی حقوق منل.

۴ ـ د تاجك قوم لپاره د جمعیت اسلامي تر اشراف لاندي منظم فوځي ځواك جوړول او په دولتي ادارو کي د هغه شاملول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې نظامي ځواك د جوړېدو اهداف او مقاصد به د ملي ګټو په اړه او د حکومتي اهدافو په ارتباط، د کابل حیرتان لویې لارې د حفاظت په شمول د مذاکراتو په ترڅ کې تعریف کېږي.

۵. د تاجك قوم د خپلواکو سیمو په داخل کې د سولې تأمین او د دې سیمو ولس ته د عادي ژوند د اعادې شرایط برابرول.

۶. په شمال ختیځ افغانستان کې اقتصادي انکشاف، پدې هکله د دولت له لوري مرستې، همدا راز څو اړخیزه مرستې په مالي، نظامي او نورو برخوکې او همداراز د سرحدي تجارت د انکشاف په اړه.

هغه ټکي چې ما پدې سند کې ځای کړي، د شوروي اتحاد لوی سفیر دا ټکي د افغانستان د جمهوري ریاست له نظره تېر کړي او د هغوی موافقه ئې ترلاسه کړې.

مسعود ما ته په ځواب کې دا پیغام راولېږو چې پدغو موضوعاتو د خبرو لپاره تیار دی او له ده سره هم د مذاکراتو لپاره ځیني نور وړاندیزونه شته. د شوروي اړخ استاځي له وسلې او محافظ نه پرته هغه ځای ته لاړل چې د مذاکراتو لپاره ټاکل شوی وو. ورنتسوف او جنرال وی. ای وانیکوف پدې هیئت کې شامل وو، د مذاکراتو په ترڅ کې مسعود ته وویل شو چې یا دې له حکومت سره کوم تړون امضاء کړي او په ګډه دې د کابل ـ حیرتان لویې لارې امنیت وساتي او یا دې یوازې د خپلو قطعاتو په ذریعه د دې لارې امنیت تأمین کړي او تحریری تضمین دې ورکړي چې د اردو قطعاتو او قطارونو ته به پدې ساحه کې هیڅ راز مزاحمت نه راولاړېږي "وګورئ: شیبارشین: **۱۷۷ ـ ۲۱۴** مخونه."

د تړون مسوده

د هغې معاهدې د مسودې متن چې د شوروي ځواکونو د قوماندانې او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنجشیر د مسلح ډلي ترمنځ ورباندي بحث شوی دا وو:

د افغانستان له سولې او ثبات سره د رغبت په وجه او پدې هېواد کې د سولې د تأمین لپاره د ترون دواړه خواوی دا پروتوکول امضاء کوي او د هغې له مخې لاندي مکلفیتونه په غاړه اخلي:

۱. په جنوبي سالنګ او د حیرتان ـ کابل لویې لارې ته څېرمه سیمو کې د نظامي عملیاتو کامل توقف او د جمعیت اسلامي په لوري پوري مربوطو سیمو او د شوروي اردو، د کابل حکومت ځواکونو، سرحدي محافظینو او په څارندوی پوري مربوطو کلو، پوستو او قطعاتو باندي له هري وسلې نه د هر راز ډزو قطع.

۲. د پنجشیر مسلح قطعات به د لويې لارې د هغې برخې امنیت ساتي چې له تاجکانو (د جبل السراج یوکلی) نه تر چوګنی (د سالنګ تونل ته نږدې کلی) پوري غزېدلی، پدې ساحی که به د شوروي فوځونو او کابل حکومت په خلاف د ډزو، برید، غلا، شوکو او هر راز خصمانه عملیاتو د مخنیوی تضمین کوي.

۳. د شورویانو اړخ تعهد کوي چې د دې ترون له مخې به لازم مقدار وسائل او تجهیزات او د اړتیا وړ مواد د همدې ترون د مودې په جریان کې سپاری ترڅو د پنجشیر او د سالنګ مشخص شوو سیمو اړتیاوي رفع کړي.

۴. د نورو تنظیمونو مجاهدینو ته به اجازه نه ورکول کېږي چې پدې ترون کې ټاکل شوو سیمو ته ننوځي او د شوروي ځواکونو او کابل حکومت په خلاف عملیات وکړي او یا پایپ لاین تخریب کړي، که د نورو ډلو له خوا د داسي عملیاتو هڅه وشي د شوروي ځواکونه به دې ته تیاروی چې د پنجشیر د مسلح قطعاتو له غوښتني سره سم په توپچی او هوایي بریدونو د دوی مرسته وکړي.

۵. د هغو روسي اتباعو د موندلو لپاره ګډې هڅې او د معلوماتو تبادله کوم چې پدې ترون کې ټاکل شوو سیمو کې ورك شوي.

۶. د دې ترون ساحه له تاجکانو نه تر چوګنی پوري د لویې لارې دواړو خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو تر ۳۰ کیلومتری پوري اعتبار لري. لدې ساحی نه آخوا ، روسي ځواکونه او د پنجشیر مسلح ډله دا حق لري چي د هغو قطعاتو او وسله والو ډلو د ختمولو لپاره نظامي عملیات تر سره کړي چي د روسي فوځونو او د پنجشیری قطعاتو په خلاف ئې خپل نظامي عملیات ندي متوقف کړي.

۸ ـ دا تړون له امضاء نه وروسته فوراً عملي کېږي.

د اطلاعاتو منبع: په افغانستان کي دشوروي قواوو د نظامي عملیاتو گروپ ـ د ۱۹۸۸ کال د دسمبر میاشت.

دا سند جنرال وی بی گروموف، د شوروي اتحاد د دفاع وزیر، شهنواز تنی او احمد شاه مسعود- امضاء کړي. شیبارشین: ۱۷۷ـ ۲۱۴ مخ.

د وروستي تحلیل له مخی، شاملون (د ۴۰ نمبر قول اردو استخباراتي مرکز) لدې توافقاتو نه ځیني خاص نتایج ترلاسه کړل، په ۱۹۸۲ کال کي موږ پدې بریالی شوو چي له مسعود سره تماس ونیسو او یوه توافق ته ورسېږو ، دا توافق د شوروي فوځونو تر وتلو پوري په خپل حال پاتې شو. وگورئ: گروموف:محدود قطعات: ۱۸۸ ـ ۱۹۷ مخ

هغه لیکي: بیا هم د توجه وړ بریاوی د روسانو په برخه شوې، د شوروي تهاجم د لس کلن جنگ په بهیرکي، د اوربند تر ټولو مهمه موافقه هغه وه چي د ۱۹۸۲ کال د فبروری په میاشت کي له مسعود سره تر سره شوه. د دې موافقې له مخي د پنجشیر مجاهدینو د مسعود تر قوماندې لاندي دا ژمنه کړې وه چي په روسي او د کابل حکومت په قطارونو به ډزی او حمله نه کوي او د نورو جهادي ډلو د حملو مخه به نیسي. له روسانو سره د مسعود همدې معاهدې، د حکمتیار له حزب اسلامي سره د مسعود اختلاف راوپاراوو چي تر نن پوري دوام لري، مسعود د ۴۰ نمبر قول اردو د وسائلو په حمایت او مرسته په مسلسله توگه د حزب اسلامي په سپاهیانو بریدونه کړي او مرگ ژوبله ئې وراړولی. "وگورئ: د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حسيني کتاب "

دا معاهده دواړو خواوو ته گټوره وه، شوروي قواوو ته د سالنگ لويه او حياتي لار، چي ډېر ژر او په آساني تاوان منونکې وه، د دې معاهدې له مخې خوندي شوه او مسعود ته ئې د دې امکان ميسر کړ چي خپل ځواکونه اکمال او منظم کړي او له هغو وسلو او پيسو نه په استفادی سره چي روسانو ده ته ورکولې د خپل نظامي قدرت بنسټ مزيد ټينگ کړي، ... روسانو دا ژمنه کړې وه چي د هغه تجارتي اموالو د ټولي بيې د پنځمي برخي برابر پيسې به ده ته ورکوي پدې شرط چي دا اموال د سالنگ له لاري کابل ته خوندي ورسېږي. "وگورئ: روبين: ۱۵۹ مخ".

د دولت هڅي د قومندانانو او سرحدي قبايلو د اخستلو په لارکي تل بريالی نه وې، د مثال په توگه په ۱۹۸۰ کال کي د سرحداتو وزير فيض محمد د دې لپاره چي د ځدراڼو قبېله له دولت سره ملگرتيا ته چمتو کړي اته ويشت زره ډالر ئې د دې قبېلې مشرانو ته د رشوت ورکولو لپاره له ځان سره يووړل، پدې هکله له نوموړو مشرانو سره مخکنۍ موافقه شوې وه، خو د دې قبېلې سرتېرو نوموړی وزير او د ده دوه ملگري ووژل او پيسې دوی ته په لاس ورغلې.

د سياف د ډلي يوه قومندان له کابل نه رشوت ترلاسه کړ او له رژيم سره ملگری شو خو د ده د جبهې اکثر مجاهدين لده نه بېل او له بلي ډلي سره ملگري شول.

پروفيسور روبين (د امريکا او سېدونکی) د ۱۹۸۸ کال د فبروری په مياشت کي د ننگرهار ديوه قومندان له خولی ليکي چي د خاد مأمورينو ده ته د ډېرو پيسو وړانديز وکړ ترڅو د روسانو ملگرتيا وکړي خو هغه وايي چي ما د دوی په مخ تو کړل، دوی گمان کوي چي جهاد يو تجارت دی !! " وگورئ: روبين: ۳۳۲ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګروموف پدې هکله چې د دوی استخباراتي اداره څنګه وتوانېده چې د رشوت له لارې ضعیف النفسه قومندانان استخدام کړي او په ځینو سیمو کې مقاومت تضعیف او د مجاهدینو عملیات په ټپه و دروی لیکي: د دې تکتیك د بریاوو خاصې بېلګې په دوو ستراتیژیکو سیمو، بغلان او پروان کې لیدلی شو، له کومو نه چې د کابل او شوروي اتحاد تر منځ غزېدلی حیاتي لار تېرېده، په پروان کې د تعجیز او اغوا (د ځپلو او په پیسو اخستلو) سیاست هومره بریاوی درلودی چې یوه غربي خبریال په ۱۹۸۳ کې د دې ولایت په هکله راپور ورکړ چې دلته مقاومت کاملاً فلج شوی. وګورئ: ګروموف: ۱۱۸ـ۱۹۷ مخ"

پروفیسور الکزاندر فیدوتوف له راډیو پیام آزادي سره په خپلې مرکې کې وایي: روسان لا تر اوسه په افغانسان کې خپلو مخفی عواملو نه ګټې اخستو ته دوام ورکوي ترڅو په خپلې بربنډې لاس وهني پرده واچوی.

بروس ریچارد سن لیکي: له جګړې نه د مخه، پښتانه د افغاني ټولني، ۴۰ـ ۵۰ په سلوکې وو، دوی توریالي، جنګیالي او آزادي غوښتونکي دي، له تاریخي لحاظه هیڅکله د پردیو سلطې ته ندي تسلیم شوی، د بل چا سلطه ئې نده منلی، دوی پدې هېواد حکومت کولو، د سکندر له زماني نه ترنن پوري دوی پدې هېواد خپل خاص هویت او سلیقه تحمیل کړي. "وګورئ: کارو ۱۳۴ ـ ۱۳۵ مخ"

پښتانه د آمو دریا شمال ته مېشت قومونو سره قومي او ژبني اړیکي نه درلودی، د همدې لپاره روسانو ته غیر قابل هضم پاته شوي. روسانو د افغانستان د نیولو لپاره د پښتنو مهاجر کول او لدې هېواده ایستل ضروري ګڼل، همداراز پاکستان ته د دغو پښتنو هجرت په هغه هېواد کې د عدم استقرار باعث کېدو، ځکه هلته د پښتنو یوه لویه برخه، له کلونو کلونو رادیخوا، د بېلېدو او استقلال هڅه کوي، روسان ئې تشویقوي او د کابل حکومت ورسره مرسته کوي: "وګورئ: کلاس: ۱۳۰ ـ ۱۳۱ مخ"

که څه هم د افغانستان د ټولو سیمو اوسېدونکي د روسانو له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځورېدلی خو د روسانو معامله له پښتنو او غیر پښتنو سره ډېر توپیر درلودو، که څه هم د وېرې اچوني نظامي عملیات د ځینو نورو سیمود تخلیې لپاره هم تر سره شوي خو د روسانو عمومي ستراتیژی دا وه چي پښتون مېشته سیمي تخلیه کړي او لدې لاري د افغانستان اجتماعي جوړښت تبدیل کړي، چي پدې سره ئې په آساني کولی شوی دا مهمه او ستراتیژیکه سیمه د مرکزي آسیا له اشغال شوو جمهوریتونو سره یو ځای کړي، دا ځکه چه افغاني تاجکان، ازبکان او ترکمنان د پولی آخوا خلکو سره قومي او ژبني اړیکي لري او په آساني له هغوی سره یو ځای کېدی شي، دا کار د مسعود په لاس چي له یوې خوا تاجك وو او له بلې خوا د روسانو یو پروتوکولی قومندان، په آساني تر سره کېدی شو. "وگورئ: فودوتوف خاطرات"

د هغې احصایې له مخې چي پاکستاني او ایراني حکومتونو ترسره کړې د افغاني مهاجرینو شمېر شپږ ملیونو ته رسېدو چه مطلق اکثریت ئې پښتانه وو. وگورئ: د کلاس اثر: ۱۳۰ـ۱۳۳ مخ

د دوی د مهاجر کولو لپاره له مختلفو لارو چارو نه استفاده کېده، په کلو ئې بمونه ورول، د تیښتي په حال کي کلیوال به ئې د هلیکوپټرو په ذریعه تعقیبول او وژل، فصلونو ته ئې د ریبلو په وخت کي اور اچولو، باغونه ئې له بیخه ایستل، رمې ئې ورته وژلې او د دې لپاره چي خواره شوي کلیوال بېرته خپلو کلیو ته راستانه نشي نهرونه، څاگاني او کاریزونه به ئې ورانول، دا د دوی پرېکړه وه، پدې پوهېدل چي د کلیوالو ژوند په زراعت متکي دی د اوبو نه پرته پدغو سیمو کي ژوند نشي کولی. وگورئ: کلاس: ۱۳۰ـ۱۳۳ مخ

د ۱۹۹۰ کال تر نیمایي پورې د افغاني مهاجرینو شمېر هومره وو چي د دنیا د ټولو مهاجرینو نیمایي دوی وو. افغانستان تقریباً له نیمایي نفوس نه محروم شوی وو خو د روسانو حملې لاهماغسي رواني وې ترڅو د یو شمېر پاتې کلیو اوسېدونکي هم وتلو ته اړ کړي. په جنوب کي د پښتنو تقریباً ټولي سیمي تخیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا تخریب شوې وې. د مثال په توگه د کندهار نفوس چې د هېواد دوهم ستر ښار وو او اکثریت اوسېدونکي ئې پښتانه دي، له ۲۵۰۰۰۰/ نه ۳۵۰۰۰/ کسانو ته راکوز شو، اکثره سیمې ئې تخلیه شوې. همدا راز هغه غربي سیاحان چې د لوگر دره ئې په ۱۹۸۵ کې لیدلی وه، په ۱۹۸۲ کې ئې همدا دره له اوسېدونکو خالی وموندله.

ننۍ روسیه د پروني شوروي اتحاد وارث، لاتر اوسه د مسعود مرسته کوي چې د سره جنگ په دوران کې د دوی له خوا استخدام شوی وو، دوی غواړي د افغانانو ملي یووالی ختم کړي، قومي تعصبات راوپاروی او افغانان په خپلو منځونو کې وجنگوي، دا هماغه کار دی چې بلشویکیانو مخکې کولو، د دوی هڅه دا ده چې له یوې خوا د مرکزي آسیا هېوادونه د دوی په ولگیکي پاتې شي، د افغانستان له لارې له نورې نړۍ سره وصل نشي او د هغې تجارتي لارې د پرانستلو پروژه ویجاره کړي چې له کندهار، لشکرگاه، هرات او تورغنډۍ نه تېرېږي او کویټه له ترکمنستان سره وصل کوي، ترڅو د دې هېوادونو بازارونو باندې د روسیې سلطه خوندي پاتې شي. پدې سربېره په افغانستان کې د جگړو دوام، له روسیې نه د تحمیل شوې جگړې د تاوان موضوع شا ته غورزوی او افغانانو ته د دې مجال نه ورکوي چې پدې هکله مؤثر گام اوچت کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نجیب پیغامونه

پدی مودې کې له مختلفو لارو، له موږ سره پدې هکله تماسونه ونیول شول چې له نجیب سره په یوه ائتلافي حکومت توافق وکړو.

د پاکستان، سعودي، ایران، عراق، لیبیا او د الفتحی تنظیم له ګڼ شمېر هیئتونو سره د لیدنو کتنو په جریان کې دا جوته کېده چې مسکو او کابل دواړه د افغانستان د بحران د حل لپاره د مذاکراتو او ائتلافي حکومت غوښتونکي دي. د مختلفو چینلو په ذریعه د نجیب شخصی پیغامونه راورسېدل. ولي خان د نشنل پارټي مشر په همدې سلسله کې زما د لیدلو لپاره کورته راغی او پدې ئې ټینګار کولو چې له نجیب سره د ده په وساطت مذاکرات پیل کړو. د ځینو قاصدانو او منځګړو په لاس لېږل شوي پیغامونه داسي وو چې ګواکې نجیب پدې راضی دی چې د یوه مؤقت حکومت لپاره له قدرت نه لاس واخلي، خو دا کار به هله کوي چې مخامخ له ماسره وګوري، یو ځل ئې پیغام داسي وو چې: حکمتیار د مشر ورور په حیث منو، د کابینې لس مهم وزارتونه دي دی انتخاب کړي. له خپلې استعفی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پنځه ورځې د مخه ئې دا احوال راولېږو چې که تاسو له ائتلافي حکومت سره توافق و نکړ نو وبه ګورئ چې موږ قدرت چا ته سپارو!! دا ئې هم ویلي وو چې که له ائتلافي حکومت سره د مخالفت په نتیجه کې ظاهرشاه راغی مسئولیت به ئې د حکمتیار په غاړه وي. د نجیب له هیئتونو سره په بغداد او لیبیا کې لیدني کتني وشوې، زموږ له خوا کریاب او داکتر بهیر او د دوی له خوا د بغداد په مذاکراتو کې، یعقوبي، سلیمان لایق، وطن جار او کاویاني نمایندګي کوله او د ترابلس په مذاکراتو کې سلیمان لایق او کاویاني.

پدی ټولو لیدنو کتنو او د پیغامونو وړلو راوړلو کې د دوی صرف یوه خبره وه او هغه، د حزب اسلامي او دوی ترمنځ ائتلافي حکومت او طبعاً زموږ هم یوازي یو ځواب وو او هغه دا چې: قدرت دې یوه مؤقت غیر ائتلافي حکومت ته انتقال شي، بیا دې انتخابات ترسره شي او د وطن ګوند ټول غړي دې فقط د عمومي عفوی په امتیاز اکتفاء وکړي. پداسي حال کې چې نجیب له نورو ډلو سره هم تماسونه درلودل خو موږ ته ئې مسلسل ویل چې مسئله یوازي د حزب اسلامي او وطن ګوند د روغي جوړي له لاري حل کېدی شي، که حزب توافق وکړي د نورو ډلو مخالفت هیڅ اهمیت نلري. خو موږ له یوې خوا د اسلامي اصولو په حکم لدوی سره په ائتلافي حکومت توافق نشو کولی او له بلې خوا پدې هم ښه پوهېدو چې د ائتلافي حکومت نتائج به دا وي:

- د نورو ډلو د تصفیې لپاره به د هغوی په خلاف د جګړې لار غوره کوو، یعنی له کمونست سره ائتلاف او له مجاهد سره جګړه.
- پداسي حال کې چې د سیاسي احزابو ائتلافي حکومتونه ناکام وي او دوام نشي کولي، د دوو داسي مسلح ډلو ائتلافي حکومت به څنګه ادامه وکړي چې کلونه کلونه د یوه بل په خلاف جنګېدلی دي، یو په اسلام باور لري او بل کمونست وي، یو د خپل هېواد کامل استقلال غواړي او بل سل په سلو کې د پردیو ګوډاګی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په حقيقت کي پداسي يوه ائتلافي حکومت کي شاملېدل د کابل واکمنانو ته د تسلمېدو په معنا وه چي فوځ، خاد، د کابل او لويو ښارونو امنيتي کمربندونه او د لويو لارو امنيت د دوی په لاس کي وي، طبعاً به ائتلاف سل په سلو کي د دوی په ګټه وي.
- که خلقيان او پرچميان پداسي حال کي چي عقيده ئې يوه او حامي او پالونکی ئې يو دی، دواړه له مسکو نه توجيه کېږي، نشي کولی په ګډې اداري کي د قدرت په وېش توافق وکړي، د قدرت په سر ئې د يوه بل له وژلو ، بندي کولو او له هېواد نه شړلو نه ډډه ونکړه او روسان تر پايه ونشو توانېدی چي دوی په ډاډمنه توګه خپلو منځونو کي متحد وساتي، نو د مجاهدينو او د دوی ائتلاف به څنګه عملي وي. پدې هم ښه پوهېدو چي د کمونستانو له شر نه د هېواد د ژغورني تر ټولو ډاډمنه او آسانه لار دا ده چي قدرت يوه غير ائتلافي مؤقت حکومت ته انتقال شي او بيا انتخابات ترسره شي. دا ځکه چي:

الف: پدې سره د وطن ګوند متلاشي کېږي.

ب: کابل ته د مسلح ننوتلو او د قدرت په سر د مجاهدينو تر منځ د جګړو مخنيوی کېږي.

ج: د سازشونو او کودتاګانو له لاري او د پرديو په مرسته قدرت ته د رسېدو سلسله به د تل لپاره پای ته رسېږي او انتخابات به د حکومت د جوړولو د يوازني اصولی لاري په حيث منل کېږي.

د: د ملي اردو د وسائلو او د ملي شتمنيو د ضايع کېدو مخنيوی به کېږي.

نو موږ مذاکرات پدې دليل بې نتيجې پاتې شول چي موږ ائتلافي حکومت نشو منلی او دوی له غير ائتلافي مؤقت حکومت سره توافق نه کولو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رکود او د کودتا هڅه

د جلال آباد د عملیاتو ناکامي، د نجیب د حکومت دوام او له هغه سره د ځینو ډلو ټپلو اوربندونه، له خاد سره د ځینو تش په نامه نفوذی قومندانانو یوځای کېدل، د رژیم له خوا د کابل ګردیز لویه لار پرانستل، تر لوګر او میدانشهر پورې د کابل د امنیتي کمربند پراخېدل، د سالنګ په لوی لارې د رژیم د اکمالاتي کاروانونو مصئون تګ راتګ، د مجاهدینو د مؤقت حکومت انحلال، په شمال کې د حزب اسلامي په خلاف د مسعود جګړې چې ورو ورو نورو سیمو ته خورېدې، د کابل رژیم په ګټه او د مجاهدینو په خلاف د غربي آژانسونو شدید تبلیغات، د پاکستان له خوا د مجاهدینو په مؤقت حکومت عدم اعتراف او... په یوه داسې خطرناك حالت او وروسته پداسې رکود منتج شو چې د ماتولو لپاره ئې یوه جدي ابتکار ته ضرورت وو. دا ابتکار باید د تل په شان حزب اسلامي کړې وې، په بلې ډلې کې د دې توان او استعداد نه وو.

په فوځ کې د کارکولو، د ناراضی افسرانو له لارې رژیم ته له داخل نه د یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخت ګوزار ورکولو فیصله مو وکړه، چې پدې سره یا رژیم رانسکور شي او یا لږ تر لږه موجود رکود ختم شي.

له جنرال آصف شور سره چې په حربی ښوونځی کې زما همصنفی وو او د کمونستانو د اقتدار په دوران کې یوه موده په ننګرهار کې او څه موده په ګردیز کې د دولت د قطعاتو قوماندان وو، تماس ونیولی شو، که څه هم پدې وخت کې دی په کورس (آ) کې استاد وو، خو د یوه با اعتباره افسر په حیث ئې په فوځ کې د کار کولو ښه چانس درلودو، هغه دې ته چمتو شو چې له خپل اعتبار نه په استفادی سره هغه افسران تنظیم کړي چې د روان وضعیت له دوام سره موافق نه وو او له بحران نه د هېواد د ایستلو په لټه کې وو.

دلته باید دا خبره توضیح کړم چې ما له شپږم نه تر نهم پوري په حربی ښوونځی کې سبق ویلي، په شپږم اوم او اتم صنفونو کې زه اول نمره وم او آصف شور به کله دریم او کله دوهم نمره شو، خو له اتم نه نهم ته هغه اول نمره او زه دوهم نمره کامیاب شوم، ما ته د دې ناڅاپي تبدیلی وجه، حربی ښوونځی ته د آصف شور د تره راتګ برېښېدو او دا ګمان مې وکړو چې په استادانو د هغه نفوذ باعث شو چې زما په هکله بې انصافی وشي، په همدې خاطر ما د حربی ښوونځی د پرېښودو فیصله وکړه، خو په حربی ښوونځی کې د درې کاله پاتې کېدو نتیجه دا وه چې اوس ګڼ شمېر زما هم دوره افسران په فوځ کې د جنرالی رتبی ته رسېدلی وو او ما ته ئې د دې امکان راپه برخه کولو چې د دوی ترمنځ کار وکړې شم.

جنرال آصف شور له لنډې مودې نه وروسته ما ته د یوه تفصیلي لیك په ذریعه اطلاع راکړه چې تر ډېره حده په خپل کار کې موفق شوي یو او زیات شمېر افسران مو لیدلي، اکثرو راسره موافقه کړې، په نورو کار روان دی. وروسته له څه مودې د ده کار داسې پړاو ته ورسېدو چې له مانه ئې د راډیویي او تلویزیوني وینا متن او کسټی وغوښتي، ما لیکلی متن ورولېږو، د وینا اساسي ټکي دا وو:

- ملت ته د پخواني کړغېرن رژیم د نسکورېدو مبارکي وایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د جګړې له شرنه د هېواد د ژغورنې لپاره د افسرانو د دې عسکري اقدام نه پرته بله لار نه وه، موږ د اقتدار لاس ته راوړو لپاره نه بلکې د جګړې د پای ته رسولو لپاره دا اقدام کړې.
- موږ هغه افسران یو چې د خپل هېواد په استقلال او اسلامي هویت باور لرو او غواړو چې د ملت د خوښې منتخب اسلامي حکومت ته اقتدار انتقال شي.
- د ټولو جهادي تنظیمونو مشرانو ته بلنه ورکوو چې په یوه مؤقت بې طرفه حکومت او بیا د همدې حکومت تر نظارت لاندې په انتخاباتو توافق وکړې.

ځینو افسرانو دا نظر وړاندې کولو چې په کار ده د اقدام نه د مخه د ټولو یا ځینو مؤثرو تنظیمونو توافق تر لاسه شي. که څه هم موږ ته معلومه وه چې تنظیمونه لدې کار سره په څو دلائلو توافق نکوي:

الف: ځیني له عبوری حکومت او انتخاباتو سره پدې خاطر مخالفت کوي چې نه یوازې لدې لارې قدرت ته د رسېدو کوم چانس نلري بلکې پدې کار سره له صحنې نه وځي.

ب: ځیني په بهرنیو قوتونو مخصوصاً غرب پورې هومره تړلې دي چې د هر هغه پلان او اقدام به حتماً مخالفت کوي چې د دغو ځواکونو له مداخلې او موافقې نه پرته تر سره کېږي.

له دې سره سره ما د تنظیمونو د مشرانو په یوې غونډې کې دا خبره په مجمل انداز کې وکړه چې ځیني عسکري صاحب منصبان پدې نظر دي او موږ ته ئې احوالونه لېږلی چې که ټول مشران له یوه مؤقت حکومت او انتخاباتو سره موافقه وکړي، دوی د نجیب راپرزولو ته تیار دي. عکس العمل هماغه وو چې موږ ئې اټکل کولو، پدغو مشرانو کې دوو کسانو د کابل رژیم ته اطلاع ورکړه چې پام کوي، حزب اسلامي د کومې کودتا پلان لري او موږ ته ئې په یوې غونډې کې دا او دا ویلي !! موږ فیصله وکړه چې دا کار باید په هر صورت کې تر سره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدغه وخت کې، د نجیب او د ده د دفاع وزیر، شهنواز تڼی ترمنځ اختلافات هومره تشدید شوي وو چې د روسانو سفیر او ګڼ شمېر لوړ رتبه هیئتونه د دوی په روغې جوړې موفق نشول.

شیوارډناډزي، د شوروي اتحاد د خارجه چارو وزیر او ورنتسوف، په کابل کې د دوی ځواکمن سفیر د نجیب ملاتړ کولو او په همدې خاطر مسکو پدې اختلافاتو کې د نجیب مرسته کوله، په خلقیانو مخصوصاً د امین په پلویانو شکمن وو، چې ګواکې دوی د روسانو له ګټو سره خاصه علاقه نلري او نشنلستي روحیه ورباندې غالبه ده ! تاسو ته به حتماً معلومه وي چې د کابل رژیم اصلي ځواك له خلقیانو نه جوړ شو ی وو، د خلق د ګوند غړي اکثراً د پښتنو له غریبو او نیستمنو کورنیو څخه او د پرچم غړي اکثراً د تاجکو له شتمنو کورنیو څخه راولاړ شوي وو. په جګړې کې اصلي ونډه د خلقیانو وه. خوپه واکمنې کې د دوی برخه په جګړې کې د دوی د برخې په اندازه نه وه.

آصف شور وتوانېدو چې لدې وضعیت نه پوره ګټه اوچته کړي، د اوږدې جګړې نه د فوځ ستومانه کېدل، د جګړې د مستقبل په هکله بې باوري، د افغاني فوځ له افسرانو سره د روسي مشاورینو له غروره ډك او سپکونکی چلند، دا هغه عوامل وو چې اکثر افسران مخصوصاً هغه افسران چې یا کمونستان نه وو یا له کمونیزم نه بیزاره شوي او غوښتل ئې د ملت غېږې ته راوګرځي، دې ته هڅول چې د دغسې یوه عسکري بدلون بلنې ته مثبت ځواب ووایي.

جنرال آصف شور په خپلو وروستیو لیکونو کې ماته اطلاع راکړه چې "د دفاع وزارت په قرارګاه او د شهنواز تڼی په ما حول کې مو کار ډېر مخکې تللی دی، قرارګاه او د ده دفتر، ټول زموږ په کنټرول کې دی، خو دی مو له جریان څخه ندی خبر کړی، د اقدام په وخت کې به د قوتونو د سوق او ادارې کار کاملاً زموږ په لاس کې وي"

دوی غوښتل چې خپل اقدام پداسې وخت کې پیل کړي چې د نجیب او تڼی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمنځ شخړه په مخامخ تصادم بدله شي، خو دا تصميم د دې باعث شو چې اقدام وځنډېږي او نجيب ته له خطر سره د مقابلې لپاره د تيارى کولو فرصت په لاس ورشي.

له نجيب سره د وزارت دفاع په مقابل کې د خاد مسلح ځواکونه او د هوايي قواوو په مقابل کې د مزار هوايي ځواکونه ملګري وو، نجيب خپل اقدام مخکې کړ، د خاد د پنځم رياست ځواکونو په واسطه ئې د وزارت دفاع قرارګاه محاصره کړه، عملي تصادم پيل شو، جنرال آصف شور، د قوتونو د سوق او ادارې مهار په لاس کې واخيست، شهنواز تنې د دې په ځای چې په خپلې قرارګاه کې پاتې شي، د يوه جيپ په سورلى، ځان د بګرام هوايي ميدان ته ورسولو، د بګرام ميدان د نجيب له پلويانو نه تصفيه شوی او عملاً د مخالفو ځواکونو په لاس کې وو، په ارګ ئې مسلسل بمباري پيل کړه، خو د بګرام هوايي ډګر له مزار شريف نه په پرله پسې توګه تر بمبارۍ لاندې ونيولی شو، پدې بمبارۍ کې د جنرال مصطفى لويه ونډه وه، د بګرام هوايي ډګر فلج شو، د جنرال تنې ارتباطات له خپلې قرارګاه سره قطع شول، غوښتل ئې د جنرال قادر اکا، د هوايي قواوو قومندان او ځينو نورو ملګرو سره د کوم هليکوپټر په ذريعه د مجاهدينو کومې جبهې ته پناه يوسي، خو وروسته، دی او ملګري ئې په يوه هليکوپټر او يوه ان-۱۲ کې سواره شول او د پاکستان په لوري ئې حرکت وکړ چې هليکوپټر په جمرود کې او ان ۱۲ د پاره چنار په هوايي ډګر کې راکوز شوه.

جنرال آصف شور، جنرال کبيرکاروانى او جنرال جعفر سرتېر چې د اقدام لارښوونه ئې کوله، يو په ريشخور کې او نور د وزارت دفاع په قرارګاه کې د جګړې په جريان کې ووژلی شول او پدې ترتيب نجيب د خاد په مرسته په هغه اقدام کې بريالی شو.

موږ د تصادم له پيل سره سم، خپل ملاتړ اعلان کړ او له ټولو مجاهدينو نه مو وغوښتل چې د نجيب د حکومت د پرزولو لپاره لدې فرصت نه اعظمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

استفاده وکړي او د هغوځواکونو مرسته وکړي چې د نجیب په خلاف راپورته شوي..

د تنظیمونو یو مشر له بی بی سي سره په خپلې یوې مرکې کې نه یوازې د دې اقدام مخالفت وکړ بلکې وئې ویل: ان شاء الله د نجیب ځواکونه د برلاسي په حالت کې دي !!

که څه هم نجیب لدې خطرناکې پېښې نه روغ رمټ ووتو او په ظاهر کې ئې بریا په برخه شوه، خو په حقیقت کې د ده د زوال ستر عامل همدا اقدام وو. د فوځ زیات شمېر افسران وتښتېدل، په سلګونو بندیان شول، ډېر ووژلی شول، په فوځ او وطن ګوند کې بې باوری انتهاء ته ورسېده، د رژیم اعتبار په داخل او خارج کې سخته جټکه وخوړله، رکود مات شو، د مجاهدینو ضعیفه روحیه لوړه او مړاوی هیلې ئې راژوندۍ شوې. خو د پاکستان ISI نه غوښتل دا اقدام کامیاب شي، ښايي د نوموړی ادارې د مخالفت دوه اساسي وجهی په ګوته کړي شو:

- د اقدام په هکله مخکنی راپور نه درلودل او په ناڅاپي ډول له یوې ستري پېښې سره مخامخ کېدل، دې کار د پاکستان د لوړو مقاماتو په وړاندې، د دې ادارې د هغه وخت د مسئولینو بې کفایتي په ګوته کوله، نو ځکه ئې له موږ نه د غچ اخستلو په خاطر د دې اقدام د ناکامولو هڅه وکړه.
- دوی او امریکائیان په ګډه دې نتیجې ته رسېدلی وو چې پدې ترتیب او د دې اقدام په نتیجه کې د کابل د رژیم نسکورېدل دوی ته ګټور کار ندي.

زه باید دا ټکي واضح کړم چې موږ د دې اقدام په وخت کې د قوي نشراتو لپاره د ۵۰ کیلو واته MW ترانسمیټر په بهرکي اخیستی وو او د پاکستان له لاري مو داخل ته انتقالولو، خو آی اس آی د هغه له سپارلونه ډډه وکړه او نږدې یوکال ئې له ځان سره وساتو او له اقدام نه ډېر وروسته ئې موږ ته تسلیم کړ. د اقدام د شنډولو لپاره، ISI شهنواز تڼی د خپلو ملګرو سره، په هماغه حساسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیبو کې چې جګړه روانه وه، په اسلام آباد کې، په مخفی ځای کې، تر نظارت لاندې وساتو او د ده رابطه ئې له موږ سره قطع کړه، چې کله اقدام کاملاً شنډ شو، جګړه پای ته ورسېده او نجیب په اوضاع مسلط شو، هغه ته ئې اجازه ورکړه چې له ما سره وګوري!!

د ځینو حزبیانو مخالفت

په فوځ کې د کار کولو په اړه، د حزب اسلامي اجرائیه شوری ته وقت په وقت، لازم معلومات ورکړې شوې او پدې ارتباط ګڼ شمېر تفصیلي غونډې او بحثونه شوي وو، د اقدام په جریان کې د اجرائیه شوری مسلسلی غونډې رواني وې، ټول بلااستثناء خوشحاله او له اقدام سره موافق وو او په اتفاق سره یې، پدې اصرار کولو چې حزب باید له خپلو ټولو امکاناتو نه په استفادی سره د دې اقدام د کامیابولو هڅه وکړي، یو هم داسې نه وو چې له اقدام نه د مخه یا د اقدام په جریان کې ئې څه مخالفت کړې وي، یائی کومه ملاحظه وړاندې کړې وي. خو وروسته مخصوصاً د اقدام د شنډېدو نه پس، ځینو کسانو په ابتدا کې پټ پټ او په خصوصي غونډوکې او وروسته لږ په ښکاره توګه، دلته، هلته پدې هکله تبلیغات پیل کړل، موږ ګمان کولو چې دا به یو عادي او طبیعي بهیر وي او د هر اقدام له ناکامي نه وروسته د هغه د عدم افادیت په هکله د راولاړېدونکی ذهنیت په شان به یو طبیعي او د معمول مطابق عکس العمل وي، خو وروسته وروسته متوجه شوو چې خاصې حلقې په جدي توګه لګیا دي او د دې هڅه کوي چې لدې فرصت نه په استفادی سره، په حزب کې اختلافات راولاړ کړي، خو د ګوتو په شمېرکسانو نه پرته، هیڅوک د دغو حلقو د هلو ځلو او تبلیغاتو تر تأثیر لاندې رانغلل.

په حزب اسلامي کې دوه ځله داسې حالات راپیدا شوي چې د سیاسي دریځونو په اړه، د رأیې اختلاف، د دې په ځای چې د اکثریت رأی ته د احترام له

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاري حل شوي وي، د غير اصولی اختلاف رنګ ئې غوره کړي، يو ځل د همدې اقدام په اړه او بيا د خليج په جګړي کي د غربي ځواکونو د تېری غندنه او د عراق د ولس په نسبت د خوا خوږی څرګندونه. پدې مورد کي هم خاصو بهرنيو حلقو د اختلاف راولاړولو هڅه کړي او دا وظيفه ئې هغو مؤسسوته سپارلی چي له افغاني شخصيتونو سره ئې په بېلوبېلو نومونو مالي مرستي کولي. خو هر ځل د مرکزي شوری غونډه دايره شوې او په قاطع اکثريت سره ئې د اصولی موقف ملاتړ کړي او نوي مناسب تصميمونه ئې نيولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نجيب څه وکړل

د نوموړي عسکري اقدام د ناکامۍ په نتيجه کي اکثر غير پرچمي پښتانه غړي، په ګوند او دولت کي، مخصوصاً له فوځ نه تجريد شول او ځای ئې پرچميانو يا پرچميانو ته وفادارو افرادو ته تخليه شو.

نجيب دې ته اړ کړې شو چي د قومي او ژبنيو اړيکو پر بنسټ په ولس کي پراخ کار پيل او پرهمدې بنياد مسلح قطعات جوړکړي، د دې پرېکړې لاندي لاملونه وو:

- فوځ عملاً ختم شوی وو، د مکلفيت د دوری پر اساس د فوځ جوړول نه ممکن وو او نه مؤثر، د دې په پرتله پر قومي بنياد او د امتيازاتو په مقابل کي د مسلح ټولګيو جوړول مفيد اومؤثر وو.
- دوی پدې مرحلې کي د دعوت لپاره بل مضمون نه درلود، کمونيزم نور په مسکو کي د ختمېدو په حال کي وو، په افغانستان کي خو دوی لا د مخه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمونيزم نه خپل برائت اعلان کړي وو او نجيب خو به ويل چې يوازي ږيره ئې نده پرېښې نور نو په مسلمانۍ کي تر ملايانو هم مخکي دئ، دا دی د اسلامي شئونو وزارت ئې جوړکړی او درويشت زره امامانو ته معاش ورکوي...!!

- دوی د مختلفو قومونو د جنګولو او لدې لاري په قدرت کي د پاتې کېدو او يا لږ ترلږه د قوم تر حمايې او سيوری لاندي د ژوندي پاتې کېدو هيله درلوده.

نوموړی قومي قطعات په اوزبکو، پښتنو، هزاره وو او تاجکو کي جوړ شول، پدوی کي تر ټولو مؤثر قوت چي په جګړو کي ئې زياته ونډه وه د جوزجانيانو او ګلم جمانو په نامه د اوزبکو قطعات وو.

په پښتنو کي جوړ شوي قطعات د شمېر له پلوه کم ا وپه جګړو کي د برخي له پلوه ډېر ضعيف او غير مؤثر وو. چي وجه ئې يا د امکاناتو کموالی او يا پدوی د رژيم بې باوري او يا په جهاد کي د پښتنو زياته ونډه وه.

په ملي مصالحې زور اچول، يو اړخيز اوربندونه اعلانول، بې طرفانو ته په قدرت کي د فعالی او په زړه پوري برخي ورکولو ډنډوری غږول، د روسي فوځونو په ايستلو کي د نجيب جدي او صميمانه ونډي ته د خلکو پام رااړول، اسلام ته د وطن د ګوند د وفاداری لپاره تبليغات کول، مجاهدين په نه پخلاکېدونکو او معتدل ډلو وېشل او له پخلاکېدونکو معتدلو ډلو سره تماسونو او حتی توافقاتو ته مسلسل ګوته نيول، د نجيب د دې مرحلې د تکراری وينا ګانو اساسي ټکي وو.

د اسلامي شئونو وزارت

تاريخ دا خبره ثابته کړي چي د دين او مذهب په خلاف د دين د دښمنانو جګړه په پای کي د دين او مذهب تر نامه لاندي ترسره شوې او د هر مذهبي انقلابي پاڅون د مقابلې لپاره، دين خرڅوونکي ملايان او مکار پيران د الله د لاري د مجاهدينو او واقعی علماوو په خلاف استخدام شوي. فرعون د خلکو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دين په حامي او له تباهی نه د ټولني په ژغورونکي بدل شوی او موسی د ولس د مذهب دښمن او د فساد عامل ګڼل شوی. د موسی مقابلې ته جادو ګران راغونډ کړی شوي او فرعون ويلي:

وقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونى أَقْتُلْ مُوسى وَ لْيَدْعُ رَبَّهُ إِنى أَخَاف أَن يُبَدِّلَ دِينَكمْ أَوْ أَن يُظهِرَ فى الْأَرْضِ الْفَسادَ*

غافر: ۲۶

او فرعون وويل: ما پرېږدی چې موسی ووژنم، هغه دې خپل رب مرستې ته راوبلی، وېرېږم چې ستاسو دين بدل نکړي او يا په ځمکه کې فساد خور نشي.

د شئون اسلامي په وزارت کې د مولوی عبدالولی او مولوی عبدالعزيز په څېر په سلها وو ملايان استخدامول او (۲۳۰۰۰) امامانو ته معاش ورکول هماغه کار وو چې فرعون د موسی عليه السلام په مقابل کې وکړ او نجيب د واقعی مجاهدينو او مجاهدو علماوو په خلاف. په شئون اسلامي کې تنظيم شوي دين خرڅوونکي ملايان هماغه وو چې د ظاهرشاه په وخت کې به ئې ويل: خدايه ! د ده ملك او سلطنت دائمي کړې ... د داؤد په وخت کې به ئې د هغه جمهوريت سل په سلو کې اسلامي نظام ګڼلو، د تره کي په هکله به ئې ويل چې عمری عدالت ئې راووست، د نجيب دسر دعا ئې کوله، استاد رباني ئې د اسلامي دولت هغه رئيس شمېرلو چې د اهل حل او عقد له خوا غوره شوی او اوس د طالبانو مشر ملامحمدعمر، اميرالمؤمنين ګڼی اود مجاهدينو په خلاف د جګړې فتواګاني ورکوي.

د اسلامي انقلاب څپانده او مواج بهير هومره قوي او جرړی ئې په ملت کې هومره ژوري وې او ولس ئې د آرمانونو او شعارونو په حقانيت او د شخصيتونو په ايمان او تقوی هومره پوه شوی وو چې د شئون اسلامي په وزارت کې د څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

استخدام شوو مزدورانو او بې شخصیته دین خرڅوونکو په تبلیغاتو د هغه مخه نیول او ملت ترې بېلول ممکن نه وو.

د خوست فتحه

د مجاهدینو په لاس د خوست فتحه، د رژیم لپاره دوهم سخت گوزار وو، خوست په څو لحاظه اهمیت درلود:

الف: یو داسي سرحدي ښار وو چي د مجاهدینو لاس ته د هغه په ورتلو سره د جنوب ډېره پراخه ساحه د دولت له کنټرول نه ووته.

ب: د خوست جگړه له رواني لحاظه په یوې داسي جگړې بدله شوې وه چي د کابل رژیم او ټولو پلویانو ئې خپل برخلیك په هغې پورې تړلی گڼلو.

ج: د کمونست رژیم زیات شمېر مهم افسران او د گوند غړي په همدې ساحی پوري مربوط وو. په خپله نجیب، د ده د دفاع مخکنی او وروستنی وزیر او... د همدې ولایت اوسېدونکي وو.

د خوست په سقوط سره د رژیم د ملا تیر مات شو. که مجاهدینو د جلال آباد په ځای د روسانو له وتلو سره سم د خوست د نیولو هڅه کړې وی او همداسي د دوی په لاس فتحه شوی وي، نو د کابل رژیم به هیڅکله دومره دوام نه ووکړی.

کابل ته د کارمل راستنېدل

د ۱۳۷۰ کال د سرطان په میاشتي کي په ناڅاپي ډول، له مسکو نه افغانستان ته د ببرك کارمل د ستنېدو خبر خپور شو، ځینو دا گمان کولو چي ښایي مسکو پدې توانېدلی وی چي د نجیب او کارمل ترمنځ اختلاف ختم کړي او له حالاتو سره د مقابلې لپاره د دوی پلویان په یوه صف کي سره ودروي. ځینو نورو گمان کولو چي د سرطان د بیماری په وجه، هغه له خپل ژوند نه مأیوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی او د همدې لپاره هېواد ته راستون شوی. خو په حقیقت کې د ده د راستنېدو اصلي وجه دا وه چې:

- د نجیب په خلاف په ګوند کې مخالفت خپل اعظمي حد ته رسېدلی وو.

- روسانو چې د ۱۹۸۶ کال د مي په میاشتي کې د کومي کودتا یا انقلاب نه پرته، فقط له مسکو نه په کابل کې د روسي قواوو عمومي قومندان ته د یوه سرې هدایت په نتیجه کې، کارمل له ارګ نه د تورو شیشو په موټر کې وایست او تر ډېرو ورځو، هیڅوك، حتی د مرکزي کمیټې غړي نه وو خبر چې ببرك چېرته دی!! او د ده په ځای ئې نجیب د واکمنۍ په تخت کښېنولو او ارګ ته له داخلېدو نه وروسته ئې د مرکزي کمیټې غړي پدې خبرکړل چې لدې وروسته، نجیب جمهور رئیس او د حزب منشي دی، وجه ئې دا وه چې مسکو ګمان کولو ببرك کارمل پدې خاطر ناکام او د مقاومت له مقابلې نه عاجز دی چې د ګوند او فوځ پښتانه غړي لده سره مرسته نکوي او د افغانستان ټولنیز جوړښت د دې اجازه نه ورکوي چې د ده په شان کوم کس د هېواد جمهور رئیس وي، په کار ده نجیب راوړاندې کړو او پدې ترتیب د افغاني ټولنې اکثریت قانع کړو، خو اوس ټول هغه ګوندي غړي او د فوځ افسران، یا شړل شوي او یا بندیان شوي چې د دوی په خاطرکارمل په نجیب بدل شوی وو.

- د دولت، ګوند او فوځ ټول حساس پستونه، په مرکز او ولایاتو کې د ببرك د پلویانو په لاس کې وو، دوی غوښتل چې په مناسب وخت کې نجیب له صحنې لرې او د ګوند اصلي مشر راوړاندې کړي. دا د دوی ډېره مخکنۍ پرېکړه وه.

نبي عظیمي د خپل کتاب په ۱۵۸ مخ کې هغې ته داسې اشاره کوي: "ده (عبدالوکیل) وویل: زه غواړم چې د اردو د مسلحانه قیام په اړه ستاسو او د ۱۴ فرقې د ملګرو لخوا، ملګري ببرك کارمل ته اطلاع ورکړم. څه فکرکوې؟ آیا کولی شې هلته د خپلې فرقې استقلال اعلان کړې او زموږ له غوښتني سره سم د کابل په لور وخوځېږې؟ څو شېبې مې له ځان سره فکر وکړ دا ځکه چې د لومړی ځل لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

مي په حزب کي د انشعاب او له خلقیانو سره د عدم روغي جوړي سندره اورېده، د هغي شېبې احساسات هیڅکله نشم هیرولی، خو چاره نه وه، یو تریخ حقیقت وو چي باید قبول کړي مو وی... زموږ ترمنځ رمز او شفر وټاکل شو او پرېکړه مو وکړه چي د تلفون او یا قاصد په لاس باید دا شفر ماته ورسېږي ترڅو خپل کار پیل کړم."

د دوی پلان دا وو چي له اقدام نه د مخه باید د ځینو ډلو او قومندانانو سره داسي خبري وکړي چي ګواکي د دوی اقدام به د دغو ډلو په نفع وي او راتلونکی حکومت به د دوی په مشوره جوړوي، ترڅو د اقدام په وخت کي د دغو ډلو له خوا، نه یوازي مخالفت ونشي بلکي نتائجو ته ئې هیلمند وي.

خو د هېواد سیاسي او نظامي وضعیت او یو په بل پسې خاصي پېښې د دې باعث شوې چي د نجیب تر استعفی پوري، د مؤثر اقدام موقع ترلاسه نکړي، جنرال نبي عظیمي د خپل کتاب "اردو و سیاست" په **۵۲۵** مخ کي لیکي: "عبدالوکیل د خارجه چارو وزیر د مخکنیو تماسونو نه وروسته په **۱۳۷۱/۱/۲۷** د داکتر نجیب "چی تر دې نېټې لا جمهور رئیس وو" په مشوره او اجازه پروان ته ولاړ او له مسعود سره ئې ولیدل مسعود د ده دروند استقبال وکړ. پدې وخت کي د وکیل او د اجرائیه بیورو طرحه ورته او د رأیو په اتفاق داسي وه:

له مجاهدینو خاصتاً مسعود سره د ائتلافي حکومت تشکیلول. که نور له ائتلافي حکومت سره موافق نه وو د ګلبدین حکمتیار په خلاف ګډه جبهه جوړول او د کابل ښار له شا او خوا نه د هغه ایستل او د قدرت مساویانه وېش"

هغه په **۵۲۲** مخ کي لیکي: "عبدالوکیل له تلویزیون سره د خپلي مرکې له لاري وویل: ټول تنظیمونه حاضر دي چي د کابل له دولت سره ائتلاف وکړي او یو پراخ بنسټه ائتلافي دولت جوړ کړي، لدې کبله د ده په ګمان د ملل متحد د پلان د تطبیق ضرورت نشته. هغه وویل: یوازي حکمتیار لاتراوسه له دولت سره د ائتلاف مخالف دی" هغه وروسته په همدې مخ کي لیکي: "مزدك، کاویاني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکيل راتلونکې ته په اميدوارۍ سره کتل او مسعود ئې قهرمان ګڼلو، ما پوښتنه وکړه: څومره په مسعود اعتماد کولی شو؟ کاوياني او مزدك جواب راکړ: مسعود خپل رقيب حکمتيار ته د ماتې ورکولو لپاره هر راز سازش او روغې جوړې ته تيار دی!! او پدې هکله هيڅ تشويش ندی پکار!!"

په ۲۳۰ مخ کي ليکي: پدې وخت کي يوازي لوی درستيز آصف دلاور وو چي د جګړو سوق او اداره ئې په لاس کي وه، نور د رباني او مسعود په شمول په کاريز مير او خيرخانې کي اوسېدل، ويل کېږي چي رباني په شپو ورځو د دکو په يوه تاکوي کي اوسېدو. شورای نظار بې روحيې وه، يوازي د جنرال دوستم افرادو او سابقه نظامي قطعاتو اوچته روحيه درلوده او مقاومت ئې کولو. دلاور وايي: له حکمتيار سره د يوې پرېکندي جګړې لپاره عمليات پيل شول، حکمتيار مقاومت کولو او زموږ د قطعاتو مخکې تګ کم وو خو بلآخره د ده مقاومت مات شو او موږ بری ته نږدې شوو، د ده افرادو د لومړي خط مورچلی پرېښودی، حکمتيار خپله ماته احساس کړه او بيا ئې د اوربند وړانديز وکړ، دلاور وويل: مجبور شوم له رباني سره وګورم او هغه ته وو ايم چي عمليات بايد ادامه وکړي ترڅو حکمتيار تسليم شي خو رباني وويل: لوی درستيز صاحب! زه اختيار نلرم، د بهرنيو دوستانو تر فشار لاندي يم! او پدې ترتيب يو ځل بيا حکمتيار روغ رمټ خلاص شو. دلاور وويل: که يوه ورځ نور هم عملياتو ادامه کړي وی زموږ ځواکونو چهارآسياب نيولو او د کابل په شا او خوا کي جګړه د تل لپاره پای ته رسېدله"

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بينن سيوان هڅي

له يوې خوا د ملل متحد د سرمنشي د خاص استازي بينن سيوان په ذريعه، د غيرمستقيمو خبروآترو له لارې د مجاهدينو او کابل رژيم ترمنځ د توافق لپاره هڅه کېده، هغه په لومړي سرکي په ائتلافي حکومت ټينګار کولو، خو زموږ د عدم توافق په نتيجه کې، هغه نجيب پدې قانع کړو چې مجاهدين ائتلافي حکومت نه مني بايد په غيرائتلافي مؤقت حکومت توافق وشي، زموږ طرحه دا وه:

- د مخامخ خبروآترو نه پرته دې نجيب د خپلې استعفی له اعلان سره توافق وکړي.

۲ – د غير متنازع فيها شخصيتونو څخه دې يومؤقت حکومت جوړ شي.

۳ – له فوځ او پوليس نه پرته دې ټول مسلح قطعات منحل شي.

۴ – د مؤقت حکومت په دوران کې دې د يوه مستقل انتخاباتي کميسيون په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذریعه په شپږو میاشتو کې انتخابات ترسره شي.

له دې طرحې څخه زموږ اهداف دا وو:

الف: د نجیب له استعفی سره سم کمونستي نظام او د وطن ګوند متلاشي کېږي او کمونستانو ته د یوه منظم قوت په توګه پاتې کېدل ګرانېږي.

ب: د کمونست رژیم اصلي جنګي ځواک، ملېشې او د خاد قطعات وو، فوځ عملاً ختم شوی وو، د دغو قطعاتو د انحلال په نتیجه کې د کمونستانو وروستی منظم جنګي قوت ختمېږي.

ج – عبوری حکومت ته د قدرت د انتقال په وجه هم د مجاهدینو تر منځ د جګړې احتمال پای ته رسېږي او هم د سازشونو مخنیوی کېږي.

د: په انتخاباتو سره به قوي مرکزي حکومت جوړېږي او په قومونو، مذهبي فرقو او سیاسي ډلو د قدرت د وېش نزاع به پای ته رسېږي.

غربي ځواکونو او په دوی پورې تړلو حلقو په ظاهر کې لدې طرحې سره توافق ښودو، خو په پټه ئې له مسکو سره د یوه ائتلافي حکومت د جوړولو هڅه کوله، داسې ائتلافي حکومت چې د ببرک پلویان به ئې د دوی د خوښې ډلو سره جوړوي، مسکو او واشنګټن، ایران، پاکستان، سعودی اوهند به د دې حکومت ملاتړ کوي او کومه افغاني ډله چې لدې حکومت سره مخالفت وکړي باید تر شدید فشار لاندې ونیولی شي، د هېواد د ننه او بهر، د داسې ائتلافي جبهې د جوړولو او د سیاسي ډلو او ګاونډیو هېوادونو د اقناع لپاره، جدي لیدنې کتنې روانې وې، ځینو ډلو په آګاهانه توګه او د بهرنیو هېوادونو د فشار په وجه او ځینو په بې خبري کې لدې بهیر سره مرسته او ملګرتیا وکړه.

رباني ناڅاپه سعودی ته د سفر په نامه بهرته ولاړ او په همدې سفر کې ئې له روسانو سره ولیدل او د مسعود معاهدې ئې توثیق کړې، پاکستان ته له راستنېدو وروسته، په یوې ګډې جلسې کې یوه پاکستاني مسئول ترې پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه چي " استاده موږ خبر کړه چي چیرته تللی وې؟" هغه وارخطا شو، شونډې ئې ورپېډې او فقط دومره ئې وویل چي په موږ شك مه کوئ !"

له روسانو سره د رباني او مسعود توافقات په لاندې خبرو وو:

- د وطن گوند ټول موجود غړي به په خپلو خپلو رسمي دندو کي پاتې کېږي.
- د افغان فوځ د افسرانو روزنه به د پخوا په څېر په روسیه کي ترسره کېږي او د فوځ وسله به روسي وي.
- د افغاني بانك نوټونو د چاپ کار به د مخکنۍ معاهدې سره سم د تل لپاره په مسکو کي ترسره کېږي.
- د اتحاد جماهیر شوروي سرحدات به محترم گڼل کېږي.
- پدې سیمي کي به د مسکو له دوستانو سره د دوستي او له مخالفینو سره د مخالفت سیاست اعمالېږي "یعنی له هند سره دوستي او له پاکستان سره مخالفت "

داسي معلومېږي چي خوارکی بینن سیوان پدې نه وو پوه چي اصلي خبره څه ده او څنگه دی د مجاهدینو د اغفال لپاره استعمالېږي. بینن سیوان ته د امریکا او روسیې لخوا دا وظیفه ورکړې شوې وه چي که مجاهدینو له ائتلافي حکومت سره موافقه ونکړه نو د مؤقت حکومت تر څنگ باید په پټه داسي نظامي شوری جوړه شي چي رئیس به ئې د نجیب د ځواکونو قومندان جنرال نبي عظیمي وي. د جمعیت په شمول ځینو ډلو دا طرحه منلی وه، نجیب هم لدې طرحی سره موافقه کړې وه. جنرال نبي عظیمي په خپل کتاب (اردو و سیاست) کي دا خبره په ډاگه کړې.

د مؤقت حکومت په سر اکثرو افغاني ډلو موافقه وکړه او د کابینې د غړو لست ئې جوړ او بینن سیوان ته ئې وسپارو. دوو ډلو چي یا له اصل توطئې نه بې خبره وو او یا وظیفه ورکړې شوې وه، لدې طرحی سره مخالفت اعلان کړ، خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی مخالفت ته خاص اهمیت ورنکړې شو.

رباني چې له پټ جريان نه واقف وو په ظاهر کې ئې لدې طرحې او د مؤقت حکومت د کابينې د غړو له لست سره خپله موافقه اعلان کړه. د کابينې غړو ته بلنه ورکړې شوه چې له بېنن سېوان سره يو ځای کابل ته د تلو لپاره ځانونه اسلام آباد ته راورسوي. که څه هم نجيب د خپلو ځينو ملګرو په شمول لدې سره موافقه کړې وه چې قدرت دغه مؤقت حکومت ته انتقال کړي، خو د وطن ګوند د مرکزي کميټې، په هغې وروستۍ غونډې کې چې د بېنن سېوان په موجوديت کې دائره شوه، پدې هکله جدي مشاجره راولاړه شوه. محمود بريالي، نبي عظيمي، وکيل، آصف دلاور، کاوياني، مزدك او د ببرك نورو پلويانو د بېنن سېوان له طرحې سره مخالفت وکړ، جنرال نبي عظيمي په ډېرې تندې لهجې، نجيب تهديدکړ او وئې ويل: غير ائتلافي حکومت ته د قدرت انتقال، د وطن له ګوند سره خيانت دی، زموږ موجوديت او ژوند به څوك تضمينوي؟ که موږ په قدرت کې شريك نه وو هيڅ څوك، د ملل متحد په شمول د وطن د ګوند د غړو ژوند نشي تضمينولي، د مزار تجربې وښوده چې ائتلاف هم ممکن دی او هم زموږ په ګټه.

د غونډې وضعه هومره متشنجه شوه چې بېنن سېوان له نجيب نه وغوښتل چې لده سره يوځای مجلس ترك کړي، نجيب له غونډې نه ووت، په وضعيت پوه شوی وو، په کابل کې پاتې کېدل ئې ځانته خطرناك ګڼل، غوښتل ئې له بېنن سېوان سره د ملل متحد په طيارې کې له هېواد نه ووځي، خو د کابل له هوايي ډګر نه راستون کړې شو، چانس ورسره ياری وکړه او پدې وتوانېدو چې د ملل متحد دفتر ته پناه يوسي. د ببرك پلويانو عملاً د قدرت واګې په لاس کې ونيولې، يعقوبی د خاد وزير، د نجيب له محدود شمېر نورو پلويانو سره په قتل ورسېدو، د کابل د ادارې لپاره داسې څلور کسيز هيئت اعلان شو چې جنرال نبي عظمي، جنرال آصف دلاور، د خاد د وزارت معين يارمحمد او د کورنيو چارو د وزارت معين عظيم زرمتي ئې غړي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کې په اسلام آباد کې د تنظیمونو د مشرانو او نمایندګانو غونډه وه، زه لا دمخه د کابل په لوري خوځېدلی وم، زما په ځای هلال صاحب، پدې غونډې کې برخه اخیستې وه، د غونډې په منځ کې رباني ته د خط په ذریعه اطلاع ورکړې شوه چې په کابل کې داسې بدلون راغلې، هغه له غونډې نه ووت، څو شېبې وروسته بېرته غونډې ته راستون شو او وئې ویل: نور نو جلسې ته ضرورت نشته، په کابل کې قدرت مجاهدینو ته په لاس ورغلی او نجیب بندي شوی، په همدې وینا ئې غونډه پرېښوده او د غونډې له ځای نه په منډه ووت، خو یو ساعت وروسته پداسې حال کې بېرته راستون شو چې په څېرې کې ئې د خفګان او شدید تشویش نښې له ورایه څرګندې وې، وجه ئې داوه چې ده ته ویل شوي وو چې د ده ائتلافي ملګري به قدرت تر لاسه کوي او مخامخ او له کوم ځنډ نه پرته به ئې‌ده ته سپاري خو د کابل د ادارې لپاره د څلورکسیز هیئت اعلان مشوش کړې وو.

د نجیب استعفی

د نجیب د اقتدار په وروستیو شپو ورځو کې د هېواد حالات داسې وو:

کابل د مجاهدینو تر محاصرې لاندې وو، د روسانو مالي مرستې متوقف او نظامي مرستې ئې محدودې شوې وې، د خوراکي او سوند موادو بیه خپلې لوړې پورې ته اوچته شوې وه، رژیم حتی د نظامي پرسونل د معاش له ورکړې نه عاجز وو، د نظامي وسائطو لپاره ئې‌کافي تیل نلرل، اردو عملاً متلاشي شوی وو او ځای ئې د ملیشو هغو ځواکونو ته تخلیه شوی وو چې اجیر جګړه ماران وو او د غارت او تالان لپاره جنګېدل او د جګړو له لارې اکمالېدل، کارئې دا وو چې په مفتوحه سیموکې تالان ګډ کړې او له همدې لارې تغذیه او اکمال شي. د دولت د جنګي پرسونل روحیه ډېره مړاوې او د وطن ګوند د ملکي او نظامي غړو په لیکوکې شدید اختلافات راولاړ شوي وو، د حاکم حزب یوې ډلې غوښتل چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدرت یوه داسي مؤقت حکومت ته انتقال شي چي د ملل متحد له لاري له مجاهدینو سره د تفاهم په نتیجه کي جوړېږي، بلې ډلې له ځینو جهادي تنظمیونو سره د ائتلافي حکومت په جوړولو ټینګار کولو.

نجیب هم په لومړي سرکي په ائتلافي حکومت اصرارکولو خو کله چي د ائتلافي حکومت په اړه ټولي هڅي ناکامي شوې نو ناچار شو چي مؤقت حکومت ته د قدرت د انتقال له طرحی سره موافقه وکړي. هغه په ۲۸/ ۱۲ / ۱۳۷۰ د چهارشنبې په ورځ دا موافقه اعلان کړه، خو د ببرک پلویانو لکه عبدالوکیل، جنرال نبي عظیمي، محمود بریالی، جنرال آصف دلاور او نورو لدې مفکوری سره مخالفت وکړ او د یوه داسي ائتلافي حکومت په جوړولو ئې ټینګار وکړ چي له جمعیت اسلامي او نورو منځ لارو ډلو سره به ئې جوړوي. په نظامي او ملکي اداراتو کي د چارو واګي عملاً د همدې دوهمي ډلې په واک کي وې، ملېشې هم لدوی سره ملګري وې.

نجیب چي د خپلو مخالفینو په ټکولو او له صحنې نه په لېري کولو کي ناکام شو، د جنرال دوستم د ترور منصوبه ئې هم شنډه شوه، نو مجبور شو چي د سه شنبې په ورځ ۲۵ / ۱ / ۱۳۷۱ خپله استعفی اعلان کړي.

د نجیب په استعفی سره د دولت ټول واک د ببرک د پلویانو په لاس کي پرېووت. دوی د احتمالي پېښنو سره د مقابلې په خاطر او د دې لپاره چي د دولت تر تسلط لاندي منطقو مخصوصاً په کابل باندي د دوی سلطه قایم پاتې شي او د نظام د کامل متلاشي کېدو مخنیوی وکړي، د هغو ډلو سرتېري ئې‌کابل ته راانتقال کړل چي په یوې ائتلافي جبهې کي لدوی سره ملګري شوي وو. کابل ته د دغو سرتېرو د انتقال کار په ۱۳۷۰/۱۲/۲۵ عملاً پیل شوی وو او اکثره ئې د کابل د جنوبي کمربند په هغو پوستو کي ځای په ځای شوي وو چي د حزب اسلامي د ځواکونو د مخنیوی لپاره احداث شوې وې. په ولایاتوکي ټولو ملکي او نظامي مسئولینو ته ویل شوي وو چي د ائتلافي جبهې ملاتړ وکړي، که په

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوازي سر د ښارونو له ساتني نه عاجز شول نو له خپلو ائتلافي انډیوالانو نه دي مرسته وغواړي. د حزب اسلامي له جبهاتو نه پرته د هري ډلي افراد له ځان سره ملګري کولی شي. پدې ائتلافي جبهې کي د ببرك له پلویانو سره د دوستم، سید منصور نادري د اسماعلیانو مشر، د وحدت حزب او شورای نظار ملګري وو، په ائتلاف کي د جنګي قوت له لحاظ د شورای نظار ونډه ترټولو کمه وه.

د کمونستانو پلان دا وو چي نظامي ځواك او د ښارونو امنیت او اداره د دوی د ځواکونو په لاس کي پاتې شي او ائتلافي انډیوالان یوازي په ځینو سیاسي او اداري دندو کي مصروف کړي. د ائتلاف د دې خطرناکي توطئې اصلي لوبغاړو د ایران اسلامي جمهوریت ته دا ډاډینه ورکړې وه چي دوی د پاکستان د جدي مخالفت او له ایران سره د کلکي دوستي او ملګرتیا اراده لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حزب اسلامي طرحه

حزب اسلامي غوښتل چې په یوه داسي مؤقت حکومت توافق وشي چې ټولو جهادي ډلو ته د منلو وړ وي او دې حکومت ته په سوله ایز شکل قدرت انتقال او بیا په شپږو میاشتو کي انتخابات ترسره شي او دا هڅه ئې کوله چې ټولي ډلي پدې قانع کړي چې اقتدار ته د رسېدو لپاره د کودتاګانو، سازشونو او له کمونستانو سره د ائتلاف لار غوره نکړي او د کمونستانو ترخی تجربې ونه آزمويي او په مؤقت حکومت کي دي د خاصي برخي لاس ته راوړو هڅه ونکړي بلکي دا دي ومني چي مؤقت حکومت دي لداسي شخصيتونو نه جوړ شي چي ټولو ډلو ته د منلو وړ وي او دا خبره دي د یوه اصل په حیث قبول کړي چې د تنظیمونو برخه او د شخصیتونو وزن او حیثیت دي د انتخاباتو له لاري او د ولس لخوا وټاکل شي، مشران دي تر انتخاباتو انتظار وکړي او د انتخاباتو له لاري دي په حکومت کي داخل شي. موږ پدې باور وو چي یوازي پدې ترتیب د خپل منځی جګړو، کودتاګانو، سازشونو او د بهرنیو په مرسته قدرت ته د رسېدو د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناروا هڅو مخنیوی کولی شو. خو هغه کورني او بهرني ځواکونه چې د مجاهدینو په لاس د یوه اسلامي حکومت له جوړېدو نه وېرېدل، پدې هلوځلو بوخت وو چې لومړی دي له کمونستانو سره یوه ائتلافي اداره جوړه شي، داسې چې واګې به د کمونستانو په لاس کې وي که دا کار میسر نشو نو په یوه داسې حکومت دي توافق وشي چې له غرب پلوه بې طرفانو او منځ لارو نه جوړ شوی وي، حزب اسلامي د دې توطئې د شنډولو لپاره دا طرحه وړاندې کړه:

- نجیب دې استعفی وکړي.
- جهادي ډلې دې په یوه داسې مؤقت حکومت توافق وکړي چې له غیر متنازع فیها شخصیتونو نه جوړ شوی وي او ټولو ته د منلو وړ وي، دا شخصیتونه کولی شي احزابو ته منسوب وي خو مشروط پدې چې د نورو په خلاف تعصب ونلري، د دوی د سوابقو، اسلام ته د تعهد او له کمونستانو سره د عدم ملګرتیا په اړه هیڅ ډله پدوی اعتراض ونلري.
- ملېشې چې د کمونست رژیم اصلي جنګي ځواک دی باید منحل شي او د دوی وسلې دې اردو ته انتقال شي.
- د کابل ښار امنیت دې د پولیسو ځواک ته وسپارلی شي.
- قدرت دې په سوله ایز ډول دې حکومت ته انتقال شي.
- په شپږو میاشتو کې دې عمومي انتخابات تر سره شي.

له مولوی خالص او استاد سیاف نه پرته ټولو ډلو لدې طرحی سره توافق وکړ، د کابینې د غړو لست جوړ شو، کاپی ئې بینن سیوان د ملل متحد د سرمنشي خاص استاځي ته وسپارلی شوه، نجیب له خپلې استعفی او مؤقت حکومت ته د قدرت له انتقال سره توافق وکړ، د کابینې غړي په اسلام آباد کې راغونډ شول، ترڅو له بینن سیوان سره یو ځای کابل ته ولاړ شي، خو دا پروسه د ببرك پلویانو د کې جی بی په اشاره مختل کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رباني په لومړی سر کې دا طرحه ومنله او د کابینې د غړو لست ئې په ۱۳۷۱/۱/۲۷نېټې امضاء کړ، خو څو ورځې وروسته او پس له هغه چې د ببرک پلویانو ډاډه کړ چې دوی د نجیب په خلاف د اقدام اراده لري، له خپلې ژمنې په شا شو او پدې ئې اصرار پیل کړ چې په مؤقت حکومت کې باید مشران برخه واخلي، مقصد ئې دا وو چې په کابل کې د ائتلافي جبهې له خوا کودتا کېږي، دوي ته په حکومت کې په زړه پوري برخه ورکول کېږي، پکار ده دا برخه د جهادي تنظیمونو د ګډې پرېکړې په نامه ترلاسه کړي نه د ائتلافي جبهې لخوا د کودتا تر نامه لاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېښي

د شمال پېښي او د ببرك د پلویانو لوبه

په شمال کي د نجیب او د ده د ګوندي مخالفینو ترمنځ اختلاف، ورځ په ورځ زیاتېدو، نجیب غوښتل جمعه اڅك د دوستم په مقابل کي تقویه کړي، د ببرك پلویانو دا هڅه کوله چي جمعه اڅك او د نجیب نور پلویان له مزار نه لېري کړي او د ټول شمال واګي د دوی په لاس کي پرېوځي، د مزار ستراتیژیك اهمیت هومره وو چي په ټول هېواد د تسلط لپاره باید مزار د دوی په واك کي وي، د دوستم تهدیدونو، له مجاهدینو سره د ده ارتباطاتو اوپه کابل کي د ببرك د پلویانو ټینګار، نجیب دې ته اړ کړ چي جمعه اڅك او د ده ټیم، له مزار نه کابل ته راوغواړي او مزار جنرال دوستم ته پرېږدي. جنرال دوستم پدې قانع شو او له مجاهدینو سره د ده ارتباطات ساړه شول.

د مخالفت په وخت کي هغه تر ټولو د مخه د حزب وحدت له مشر عبدالعلی مزاری سره تماس ونیولو، بیا ئې موږ ته هیئتونه راولېږل او وروسته ئې له مسعود سره خبري وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه پیغامونو ته زموږ لیکلي او شفاهي ځواب دا وو چې نجیب د جګړې په دوام اصرار کوي، د دې پروا نلري چې د ده د اقتدار لپاره به تر کله وینې توئېږي، ترڅو نجیب له اقدار نه لېرې نشي او ځای ئې یوه مؤقت حکومت ته تخلیه نشي جګړه به دوام کوي. هغه ځواکونه چې نه غواړي د افغان ولس د وینو په مزید تویولو کې د نجیب ملګرتیا ته دوام ورکړي باید له دولت نه رابېل شي، له جګړې نه لاس واخلي، د خپل ملت په خواکې ودرېږي او له مجاهدینو سره ملګري شي، که څوك دا کار وکړي یا ئې ونکړي دا رژیم به حتماً نسکورېږي، د رژیم د بقا ټول امکانات ختم شوي.

له مزار نه د جمعه اخك او د ده د ملګرو له لېرې کولو نه وروسته، نجیب خپلې غلطۍ ته متوجه شو، پس له لنډې مودې ئې هغوی بېرته مزار ته له پوره صلاحیت او امکاناتو سره ولېږل. جنرال دوستم ته د مجاهدینو په ګډون د یوه مسلحانه قیام نه پرته بله لار نه وه پاتې، په مزار د حملې لپاره تیاری ونیولی شو، په حملې کې د دوستم، منصورنادري او د حزب وحدت د ځواکونو په څنګ کې د جمعیت محدود شمېرکسانو برخه واخستله، مزار د دوی په لاس کې پرېوتو، جمعه اخك له خپلو ځینو ملګرو سره اسیر شو، له یوې خوا د وحدت حزب او له بلې خوا جمعیت، بی بی سي ته وویل چې مزار دوی نیولی او جنرال دوستم لدوی سره یوځای شوي، خو په حقیقت کې دواړه له دوستم سره ملګري شوي وو او مزار عملاً د دوستم او د ببرك د پلویانو په لاس کې وو.

له کابل نه جنرال نبي عظیمي د یوه هیئت په سرکې مزار ته ورسېدو د سخی د جنډې د پورته کولو مراسم د نوموړی هیئت په وړاندې تر سره شول او راپور ئې کابل راډیو خپورکړ او پدې ترتیب د مزار د فتحې حقیقت، هرچا ته ښه معلوم شو، مخصوصاً د مزار د نیولو مدعی غولول شوو فاتحینو ته !!

د جبل السراج معاهده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مزار تجربه، د جنرال نبي عظیمي او د "ملګرو" له نظره کامیابه تجربه وه! د ائتلاف تجربه، داسي ائتلاف چي هر څه ئې دوي ته سپارلي، واکمني، وسائل، په قوم کي اعتبار او په ائتلاف کي جهادي انډیوالانو ته د یوه لوی ښار د نیولو داسي تش په نامه افتخار په لاس ورغلی چي پنځمه ورځ هر څوك د هغه په حقیقت پوه شوي.

دا کامیابه تجربه باید په کابل کي هم تکرار شي، جنرال نبي عظیمي حق لري چي د مرکزي کمیټی په غونډې کي د نجیب د هغه نظر مخالفت وکړي چي ویل ئې "قدرت دي مؤقت حکومت ته انتقال شيِ" او په ډاډ او اطمئنان سره ووایي چي د مزار د تجربې مطابق ائتلافي حکومت د حل لاره ده !!!

د جبل السراج د معاهدې ترشا، اساسي هڅوونکی عامل همدا وو، د دې معاهدې لپاره په جبل السراج کي مسعود، دوستم، د حزب وحدت هیئت او د ببرك د پلویانو هیئت راغونډ شول او په لاندي ټکو ئې توافق وکړ:

- د نجیب واکمني پای ته رسول.
- د یوې داسي شل کسیزی شوری تشکیل چي مسعود به ئې رئیس او سیدمنصور نادري به ئې معاون او په ائتلاف کي شامل ډلي به د تساوی په بنیاد په هغې کي غړیتوب لري.
- د راتلونکي حکومت صدراعظم به عبدالعلی مزاري، د دفاع وزیر به جنرال دوستم او د خارجه چارو وزیر به عبدالوکیل وي، د فوځ ټول قطعات به په خپل حال پاتې وي.
- لومړی به په شمال کي ګډي اداري جوړېږي، وروسته به د کابل لپاره وروستی اقدام کېږي.
- په کابل کي په د شورای نظار او حزب وحدت یو شمېر مسلح کسان د دوستم د قطعاتو تر څنګ او د هغوی په جامه کي ځای په ځای کېږي. د غونډي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای کې، یو ځل بیا یوه بل ته د دوستي لاسونه او په خپلو ژمنو د ودرېدو اطمئنان ورکړي شو.

د دې مرحلې د جریاناتو په حقایقو د پوهېدو لپاره ښايي له هغو خبرونه خبرېدل به ډېر حقایق تاسو ته روښانه کړي چې ۱۳۷۵ کال د سنبلې په میاشت کې زما او مسعود تر منځ، زما په موټرکي تر سروبی پورې د سفر په جریان کې شوې:

ما ورته وویل: په یوه وخت، په دوو جبهو کې جګړه، نه موږ ته مفید ده او نه ممکن، باید له یوه طرف سره حتماً روغه جوړه وکړو.

مسعود: دوستم ډېر خود غرضه او بی اعتباره انسان دی.

ما ورته وویل: له موږ سره ئې تر اوسه په خپلو ژمنو عمل کړی.

مسعود: زه به د یوه جریان په هکله معلومات درکړم ترڅو درته څرګنده شي چې دوستم څومره بې اعتباره انسان دی: موږ توافق کړي وو چې په شمال کې به زموږ افراد د ولایاتو په مراکزو کې ځای په ځای‌کېږي او ګډې ادارې به جوړوو، ما د بدخشان قومندانانو ته وویل چې د جنرال دوستم له قومندان سره، چې نوم ئې رانه هیر شوی، تماس ونیسي.

ما وویل: جنرال همایون فوزي؟

مسعود: هو جنرال فوزي، خوکله چې زموږ قومندانانو له هغه سره خبره وکړه، ځواب ئې ورکړ چې ماته تر اوسه پدې هکله خاص هدایت ندی راکړې شوي، له دوستم سره مې د مخابرې له لارې خبره وکړه، هغه راته اطمئنان راکړ چې زه جنرال فوزی ته همدا اوس هدایت ورکوم، خو ما ته د مخابرې د کشف شبکې اطلاع راکړه چې دوستم، فوزی ته هدایت ورکړ چې د مسعود قومندانان په خبروآترو مصروف وساته، خپل استحکامات ونیسه، هیچاته اجازه مه ورکوه چې فیض آباد ته داخل شي. همدا راز له جمعه اخك سره د ده د اختلاف د تشدید په وخت کې ده له موږ سره د ګډ کار تعهد وکړ، خوکله چې نجیب، جمعه اخك له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزار نه تبدیل کړ، رابطه ئې له موږ سره قطع شوه، بیا د مزار له نیولو نه وروسته هغه یوځل بیا له کابل سره روغه جوړه وکړه او د جنرال نبي عظیمي په مشری له کابل نه هیئت ورغی او د سخی جنډه د همدې هیئت په لاس اوچته شوه!!

د همدې سفر د خبرواترو په یوه بل پړاو کې هغه غوښتل د کابل د سقوط په پېښه کې خپل رول توضیح او توجیه کړي، وئی ویل: د نجیب له سقوط نه مخکې موږ ته د فوځ د افسرانو مراجعه دومره زیاته شوه چې ما به له جنرالانو نه پرته له بل چا سره نه کتل !! ماترې پوښتنه وکړه: لکه څوک؟

هغه په خپل ذهن فشار راووړ، له څه ځنډ نه وروسته ئې د جنرال عیسی خان (د لسمې فرقې قوماندان) په شمول د دریو جنرالانو نومونه واخستل.

ما ورته وویل: باور وکړه چې د دغو جنرالانو، ډېر د مخه له موږ سره ارتباطات ټینګ او د نجیب تر سقوط پورې ئې له موږ سره تماس درلود، خو موږ پوهېدو چې دوی د ببرک پلویان دي او غواړي د هغه لپاره څه وکړي.. ببرک د همدې لپاره له مسکو نه په ناڅاپې ډول وطن ته راستون شوی وو.

مسعود، نابېره په یوې داسې خبرې اعتراف وکړ چې زه ګمان نکوم بل چاته به ئې افشا کړې وي، وئې ویل: په آخر کې زه هم دې خبرې ته متوجه شوی وم، د همدې لپاره په هغې غونډې کې چې جنرال دوستم له ګڼ شمېر جنرالانو او ځینو جهادي قوماندانانو سره، پداسې حال کې، په پروان کې زما قرارګاه ته راغلي وو چې زه ئې نه ووم خبرکړې، ما ټولو ته وویل: پدې غونډې کې باید ټول دا خبره په څرګندو الفاظو وکړو چې ببرک یو ملي خائن دی، ټولو سرونه کوز واچول، هیچا څه ونه ویل، په پای کې ستاسو یوه قوماندان، انجنیرمهدی وویل: آمرصاحب اوس د دې خبرو وخت ندې، ډېر مهم مهم ملیتي مسائل په مخ کې لرو، د ملیتونو د حقوقو د ټاکلو وخت دی، دا مسئله باید د هرڅه نه زیات په پام کې ولرو !!

په کابل د حملې ګواښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جهاد او اسلام په خلاف، د دغې خطر ناکې توطئې له اسرارو څخه له خبرېدو وروسته، د پاکستان غونډې راته عبث او غولوونکې بربنېدې، د سپینې شګې له لارې مې د لوګر په لورې حرکت وکړ، دوه کاره مو وکړل:

- ټولو جبهاتو ته مو لارښوونه وکړه چې د ولایاتو د پاتې مراکزو د نیولو لپاره باید له صالح مجاهدینو سره له تفاهم نه وروسته ګډ اقدام وکړي او مجاهدین د ائتلاف په خطر ناکو عزائمو او عواقبو پوه کړي.
- کمونستانو ته مو دا خبره اعلان کړه چې یا به د ثور له اوومې نه د مخه له قدرت نه بلاقید او شرط لاس اخلي او د کابل امنیت به د کابل د شا او خوا مهمو قومندانانو هغې شورى ته سپارى چې لست ئې اعلان شوي، یا دي پر کابل د لویې حملې انتظار وکړي.

مخکې له هغه چې ولایتونه، ائتلافي جبهې ته په لاس ورشي د مجاهدینو د عملیاتو په نتیجه کې د هېواد په جنوب او شرق کې، ګڼ شمېر مراکز د مجاهدینو په لاس فتحه شول، خو متأسفانه په شمال او غرب کې، د مجاهدینو د غفلت په وجه ځینې ولایات د ائتلاف په لمن کې پرېوتل، هرات، غزني، کندهار او میدان ښار هم پدې جمله کې وو. ننګرهار، لغمان، لوګر، پکتیا، هلمند، فراه، نیمروز، غور، بادغیس، کاپیسا، بغلان، کندز، زابل او ارزګان د مجاهدینو په لاس فتحه شول پکتیکا، خوست، کنر او تخار لا د مخه فتحه شوي وو.

ښایي د هغه مخابروى هدایت له متن نه خبرېدل به په حقایقو د لا ښه پوهېدو په لاره کې له تاسو سره مرسته وکړي چې د ببرك له خوا د ننګرهار د والى افضل لودین په نامه جلال آباد ته مخابره شوى وو: ببرك هغه ته لیکلي وو: "حتماً مقاومت وکړي او مه پرېږدى چې جلال آباد د مجاهدینو په لاس کې پرېوځي، تر دریو ورځو پورې به ۲۰۰۰ جوزجاني سرتېرې ستاسو مرستي ته درورسېږي". د مخابرى دا متن د جلال آباد له فتحى نه وروسته د مجاهدینو لاس ته ورغې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ځواکونه د کابل په لوري و خوځېدل اول او دوهم امنیتي کمربندونه ئې له کوم جدي مقاومت سره له مخامخ کېدونه پرته مات کړل او ترقلعه چي پوري ورسېدل، زه پدې وخت کي د لوګرولایت په سرخاب کي وم. سرخاب ته پاکستاني هیئت راورسېد ، له مانه ئې غوښتل چي یو ځل د څو ساعتو لپاره تر پېښور پوري ولاړ شم او د مشرانو په وروستۍ غونډې کي برخه واخلم. غونډې د پېښور په ګورنر هاوس کي دائرېدی، د سعودی د استخباراتو مشر ترکي الفیصل او د پاکستان صدراعظم نوازشریف هم پدې غونډه کي برخه اخسته.

د پاکستان صدرعظم او ترکي الفیصل څو ځله د مخابرې له لاري له ما نه وغوښتل چي پېښور ته ورشم، ما ته ئې ویل چي په حکومت کي ستا او ستا د حزب د موقعیت په ارتباط به ټول مشکلات حل شي. خو ما ورته وویل: زه په حکومت کي د حزب د موقعیت په اړه نه کومه خاصه غوښتنه لرم او نه اعتراض، زه د مسئلې اصولی او معقول حل غواړم، په کابل کي د کمونستانو له خوا خطرناکه توطئه روانه ده، د دې توطئې د شنډولو لپاره زما موجودیت د کابل په شا او خوا کي ضروري دی. د حکومت په هکله د بحث لپاره زموږ با صلاحیته استازي هلته شته او په غونډه کي برخه اخلي.

پدی وخت کي د سعودی له خوا د مشایخو او علماوو یوه لویه ډله د دې لپاره پېښور ته رااستول شوې وه چي د دوی په ذریعه د داسي یوه حکومت په سر د ټولو تنظیمونو توافق ترلاسه کړي چي:

- تر دوو میاشتو پوري به د هغه ریاست صبغة الله مجددی کوي.
- وروسته به د څلورو میاشتو لپاره رباني د دولت رئیس وي.
- مسعود به د دفاع وزیر وي.
- صدارت به حزب اسلامي ته سپارل کېږي.

آی اس آی پدې ټینګار کولو چي که مسعود د دفاع وزیر نشي او رباني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجددی ته د جمهوري ریاست مقام ورنکړي شي بحران نه حل کېږي او په کابل مسلط ځواکونه بل چاته قدرت نه سپاري. وروسته وروسته دا خبره کاملاً په ډاګه شوه چي په اصل کي مسکو او واشنګټن د دې فیصله کړې وه چي په قدرت کي د کمونستانو ګډون یوازي لدې لاري تضمین کېدی شي چي جمهوري ریاست او دفاع وزارت هغه چا ته وسپارلی شي چي له کمونستانو سره ئې ائتلاف کړي او په خپلو پستونو کي د دوی له پاتې کېدو سره موافق وي، دا خبره د یادولو وړ ده چي ځینو خاصو حلقو اود آی اس آی مسئول جنرال جاویدناصر حکومت ته دا مشوره په مکرر ډول ورکړې وه چي: د پاکستان ملي مصالح دا غوښتنه کوي چي په کابل کي د یوه ځواکمن پښتون مشر په ځای باید یو غیر پښتون مشر د حکومت واګې په لاس کي ولري چي پدې ترتیب به د افغانستان له لوري پاکستان ته د پښتنو تر نامه لاندي د کومي ستونزې د راولاړېدو احتمال پای ته ورسېږي.

د کابل له لوري هم یوځل سلیمان لایق د مخابرې له لاري تماس ونیوو او بیا ئې د جنرال رفیع د دفاع سابقه وزیر په مشرې هیئتونه سر خاب ته راغلل. د سلیمان لایق یوه خبره په خاصه توګه د یادولو وړ ده چي لما نه ئې پوښتنه وکړه: تاسو په ائتلاف څه اعتراض لري، پداسي حال کي چي نور ورسره موافق دي او ستونزه یوازي له همدې لاري حل کېدی شي.

جنرال رفیع پدې تأکېد کولو چي په کابل د حملې له ګواښ نه منصرف شو او د خبرو له لاري په یوې ګډې اداري توافق وکړو. ما ورته وویل: که غواړئ په کابل حمله ونشي نو تاسو بلاقید او شرط له قدرت نه لاس واخلئ. ده وویل: قدرت چاته انتقال شي؟ تر اوسه خو مجاهدینو په کومي اداري توافق ندی کړی. ما ورته وویل: تاسو درې خبري اعلان کړئ:

- موږ له قدرت نه لاس اخلو او مجاهدینو ته د قدرت له لېږدولو سره موافق یو.
- که مجاهدین په خپلو منځونو کي په کوم حکومت توافق وکړي قدرت به هماغه حکومت ته انتقالوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- او که داسي ونشول موږ به د کابل د اداري واګي هغې شورى ته سپارو چي د کابل د شا او خوا له مؤثرو قومندانانو نه جوړه شوې وي.

پدې صورت کي موږ اطمئنان درکوو چي په کابل به حمله نه کېږي.

دى کابل ته ستون شو، خو د کابل واکداران د دې په ځاى چي له دغو خبرو سره توافق وکړي له يوې خوا ئې کابل ته له شمال نه د ائتلافي جبهې قوتونه راانتقال کړل او له بلي خوا عبدالوکيل د نجيب د وخت خارجه وزير، اعلان وکړ چي که حزب اسلامي په کابل حمله وکړي نو غاښ ماتونکى ځواب به ورکړي شي.

جنرال رفيع هم راغى او ماته ئې دوه خبري، يوه رسمي او يوه شخصي وکړه: رسمي خبره ئې دا وه چي د دولت عالي شورى ستاسو له طرحى سره موافق نده، پدې ټينګار کوي چي بايد ګډه اداره جوړه شي، په کابل له حملې نه ډډه وشي او زموږ او ستاسو ترمنځ دي مذاکرات ادامه وکړي.

غير رسمي خبره ئې دا وه چي ځيني ستاسو له طرحي سره موافق دي خو ځيني مخصوصاً د ببرك پلويان له ائتلافي او ګډ حکومت نه پرته په بل څه نه راضى کېږي، ما په غونډې کي ستا هغه اعتراض هم وړاندي کړ چي: تاسو د شمال د ائتلاف ځواکونه د څه لپاره کابل ته راانتقال کړي؟ آيا د دې خبري معنا دا نده چي تاسو په زور په قدرت کي د پاتې کېدو اراده لري؟ د غونډې ځيني غړي لدې نه خبر نه وو، ځينو نورو وويل چي دا کار د کومي پرېکړي په اساس ندى شوى او شمېر ئې هم دومره ندى چي د تشويش وړ وي.

بالآخره د ثور په پنځمي نېټې له مختلفو خواوو ګڼ شمېر مجاهدين کابل ته راکوز شول، ارګ، صدرات، داخله وزارت، خارجه وزارت او ګڼ شمېر نور مهم مراکز د حزب د مجاهدينو لاس ته ورغلل، د دغو مراکزو په نيولو کي د يادوني وړ مقاومت او جګړه نده شوې، که په هماغه ورځ د خواجه رواش هوايي ډګر نيول شوى وى او پدې ترتيب د کابل او مزار ترمنځ هوايي رابطه قطعه شوې وى نو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوم ائتلاف توطئه به کاملاً شنډه او د کابل بحران به د تل لپاره ختم شوی وو.

د فتحې زېرې

ما په همدې ورځ ۵/ ۲/ ۷۱ د مازدیګر له خوا د مخابرې له لارې په پېښور کې، د افغان نیوز ایجنسي په دفتر کې له راغونډ شوو خبرنګارانو سره مرکه وکړه، پدې مطبوعاتي کنفرانس کې زما د وینا بشپړ متن دا وو:

ټول افغان ولس او ګرد اسلامي امت ته د اسلامي انقلاب د بریالیتوب مبارکي وایم. دا برې د ټولو جهادي ځواکونو او د افغان ولس د فرد، فرد د نه هېرېدونکو قربانیو محصول دی، د دې عظیم جهاد د بریالیتوب په افتخار کې ټول افغان ولس شریک دی، هغه ولس چې د اسلام لپاره ئې د ټولو ستونزو او کړاوونو په وړاندې په مېړانه صبر وکړ او یونیم ملیون شهیدان ئې ورکړل. زموږ ټول ولس په تېره بیا د کابل با ایمانه خلکو، پدې جهاد کې ستره ونډه درلوده، د جهاد په دوران کې د کابل د ښاریانو قرباني که تر نورو ولایاتو زیاته نه وه، کمه په هیڅ صورت کې نه وه.

جګړه پای ته رسېدلې او د جګړې ضرورت منتفي ګڼو، ټولو ته بلنه ورکوو چې راځئ یوه بل ته د ورورۍ لاسونه ورکړو او د تلپاتې سولې د ټینګښت لپاره په ګډه هڅه وکړو.

د کابل اوسېدونکو ته اطمئنان ورکوو چې مجاهدین د دوی په خدمت کې دي، هیڅا ته به لدوی نه زیان ونه رسېږي او عمومي عفوه به د ټولو په هکله مراعات شي.

زموږ په هېواد کې به راتلونکي حکومتونه د خلکو په خوښه، د انتخاباتو او د ولس رأیي ته د رجوع له لارې ټاکل کېږي، تردې وروسته د کودتایي او تحمیلی حکومتونو د واکمنۍ ټول امکانات پای ته رسېدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عجالتاً به د ټولو جهادي تنظیمونو په اتفاق جوړ شوي مؤقت حکومت ته واگي سپارل کېږي او د شپږو میاشتو په منځ منځ کي به انتخابات تر سره کېږي. هغه توافقات چي پدې اړه د حزب اسلامي د استاځو او نورو تنظیمونو د مشرانو ترمنځ شوي زموږ له نظره تائید دي او موږ د هغوی په نسبت التزام کوو. فقط د هغه کمیسیون ضرورت منتفی گڼو چي د کابل له سابقه واکدارانو نه مجاهدینو ته د قدرت د انتقال لپاره جوړ شوي، ځکه قدرت عملاً د هغوی له لاسه وتلی او د مجاهدینو په لاس کي دی.

موږ هیڅکله د یوه حزب مطلقه واکمني، هغه هم له قوې نه د استفادی له لاري نه غواړو او نه ئې د خپلو اسلامي اصولو مطابق گڼو.

موږ ټولو ته بلنه ورکوو چي راځی صادقانه تعهد وکړو چي لدې وروسته به زموږ په هېواد کي له یوه لاس نه بل ته د قدرت د انتقال په کار کي، د یوه ځاځکي وینې توئېدو او د پخوانیو ترخو او خونړیو تجربو تکرار ته اجازه نه ورکوو.

باید دا ومنو چي اسلام د حکومت د جوړولو حق ولس ته ورکړي، یوازي هغه څوك په اسلامي نظام کي د حکومت کولو حق لري چي د ملت اکثریت وربا ندي اعتماد وکړي.

له مؤمنو مجاهدینو، د کابل له ښاریانو او د اردو او څارندوی له هغو منسوبینو نه چي د رژیم په نسکورولو کي ئې فعاله ونډه وه ستاینه کوو او لدوی نه غواړو چي یوبل ته لاس ورکړي، په ښارکي کامل امنیت تأمین کړي او پری نږدی چي ماجراغوښتونکي مفسد عناصر د بد نظمي او د ولس د آزار او اذیت سبب شي.

له گاونډیو او دوستو هېوادونو، پاکستان، ایران او سعودی عربستان او ټولو هغو هېوادونو نه چي د جهاد په دوران کي ئې زموږ د ولس د اسلامي مقاومت په یوه بله بنه ملاتړ کړي مننه کوو..."

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال جاوید ناصر د آی اس آی مشر ته د کابل د رژیم د نسکورېدو او ښار ته د مجاهدینو د ننوتو خبر پداسي وخت کي ورسېدو چي د تنظیمونو مشرانو د نواز شریف او ترکي الفیصل په شمول د پېښور په گورنر هاوس کي غونډه درلوده، ماته د یوه افغان مشر (چي نوم اخستل ئې ضرور نه گڼم) یوه عربی ملگري، د دې غونډې په هکله قصه کوله چي: زه هم د دې مشر د افرادو په ډله کي د غونډي ځای ته داخل شوم، نوموړی افغاني مشر، د خپل یوه ملگري او جنرال جاوید ناصر سره، له غونډي نه راووتل او یوه اطاق ته داخل شول، ماته هم موقع په لاس راغله چي دې اطاق ته ننوځم، دغه افغاني مشر، پاکستاني جنرال ته مخ واړاوو او له الحاح نه ډك غږ سره ئې هغه ته وویل: د حکمتیار د اقدام عواقب ډېر وخیم دي، په هر قیمت چي کېدی شي باید مخه ئې ونیولی شي.

جنرال ورته وویل: تا ته ډاډ درکوم چي په هر صورت کي به دا اقدام شنډوو، حتی که د قوې د استعمال په بیه وي !! افغاني مشر ورته وویل: جنرال صاحب پلیز (لطفاً داکار وکړي) هغه عرب وویل چي لدې ورځي وروسته ما خپله رابطه د تل لپاره له نوموړی مشر سره قطع کړه.

متأسفانه مجاهدین پدې ونتوانېدل چي د خواجه رواش هوايي ډگر فلج او د کابل مزار تر منځ رابطه قطع کړي، له همدې هوايي ډگر نه په استفادی سره، د جبل السراج ائتلاف وتوانېدو چي د هوا له لاري له مزار نه کافي شمېر مسلح ملېشې د ثور په شپږمه شپه کابل ته راورسوی او په کابل کي جگړه پیل کړي، جگړه د کمونست رژیم لوی درستیز جنرال آصف دلاور، د کابل د گارنیزیون قومندان جنرال نبي عظیمي، د ۰۵۵ فرقې قومندان جنرال بابه جان او د جنرال دوستم معاون جنرال مجید روزی تر قومندې لاندي، د حزب اسلامي په خلاف پیل شوې وه. پدې جگړي کي اصلي ونډه د کمونست رژیم نه د پاتې قطعاتو وه، د نظار شوری ونډه ډېره ضعیفه وه، ډېر محدود شمېر کسان ئې کابل ته، هغه هم اکثراً د هوا له لاري راانتقال شوي وو، چي ځیني ئې د کابل په جنوب کي او ځیني

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې له برگو دریشیو سره پدې خاطر د سفارتونو شا او خوا ته ځای په ځای شوي وو چې خبرنگاران او د بهرنیو هېوادونو استازي ئې وگوري او د جگړې په هکله داسې راپورونه ورکړي چې دا د کمونستانو او مجاهدینو تر منځ نه، بلکه په خپله د مجاهدینو ترمنځ ده.

مسعود په جبل السراج کې وو، د ده او کابل ترمنځ ټوله لاره د حزب اسلامي د مجاهدینو په لاس کې وه، له یوه پلوه کابل ته له داخلېدو وېرېدو، له بله پلوه مطمئن نه وو چې کمونست جنرالان دې مقاومت وکړي شي، که څه هم داکتر عبدالرحمن د جنرالانو د اخلاص په هکله او د مقاومت د امکان په اړه ډاډ ورکاوو خو ده جرأت نشو کولی. دوه اونۍ وروسته چې کله کمونست جنرالان د کابل په اوضاع نسبتاً مسلط شول او د حزب اسلامي ځواکونه له ښار څخه ووتل او صبغةالله مجددي هم کابل ته راورسېدو، نو هله مسعود د جنرال مؤمن په ټانکونوکې د هغه د حمایې تر سیوری لاندې په ۱۳۷۱/۲/۱۹کابل ته د ننوتلو جرأت وکړ، ده تر ټولو زیات په جنرال مؤمن باور او اعتماد درلود.

پدی جگړې کې، د حزب وحدت ونډه تر شورای نظار، ډېره زیاته او مؤثره وه. هم له شمال نه د جنرال دوستم له قطعاتو سره د دوی د راغلو کسانو شمېر تر شورای نظار نه زیات وو او هم د کابل په اوسېدونکو کې د هزاره وو او پنجشیریانو د شمېر تناسب داسې وو چې د حزب وحدت تله ئې په شورای نظار درنه کوله.

موږ ته د کابل په کوڅو کې، کور په کور جگړه هم گرانه وه او هم د ښار د تالا کېدو او ورانېدو باعث معلومېده، پدې خاطر مو مجاهدینو ته هدایت ورکړ چې له ښار نه ووځي او په څلورو خواوو کې ئې مستقر شي.

په ظاهر کې او په سطحی لیدنې سره خو ښایي دا ننوتل او ژر وتل زموږ د ځواکونو ماتې تلقی شي، خو په حقیقت کې په همدې اقدام سره د کمونستانو ټول پلان شنډ کړې شو. د دوی پلان دا وو چې د جهادي تنظیمونو مشران او مؤثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصیتونه پداسې حال کې کابل ته ننوځي چې د کابل او ټولو سترو ښارونو او لويو لارو کنټرول کاملاً د کمونست رژیم نه د پاتې مسلح قطعاتو او خاد په لاس کې وي چې بیا به له دغو بې وزله لاس پښو تړلو مېلمنو سره هرڅه کول آسانه وي، په کابل کې له راغونډېدو سره سم به له منځه وړل کېږي او قدرت به د تل لپاره د ائتلافي جبهې په واک کې پاتې کېږي. په همدې اړه امید دی د څو پېښو وضاحت به لوستونکو سره مرسته وکړي چې په حقایقو ښه پوه شي:

۱ - د نجیب له استعفی نه د مخه او د جبل السراج د ائتلاف له جوړېدو وروسته، ماته په غیرمترقبه ډول، د یوه هېواد له خوا (چې نوم اخستل ئې اوس ضروري نه ګنم) په پرله پسې توګه بلنه راکول کېده چې د دوی ملك ته سفر وکړم، پوښتنه مو وکړه چې د دعوت هدف څه دی؟ د نوموړي هېواد سفارت په اسلام آباد کې زموږ استاځو ته وویل چې"زموږ حکومت حاضر دی حکمتیار د افغان ولس د لارښود په حیث استقبال کړي، دی به زموږ د جمهور رئیس خاص مېلمه وي او په هوايي ډګر کې به ئې د جمهور رئیس معاون هرکلی کوي" پداس حال کې چې لدې نه د مخه د نوموړي هېواد په ورځپاڼو کې د حزب اسلامي په خلاف شدید تبلیغات کېدل، د لومړي ځل لپاره، داسي بلنې، لداسي عجیبو وعدو سره او د نوموړي هېواد په دریځ کې داسي حیرانونکې او ناڅاپي تبدیلي، موږ ته سئوالونه او تشویشونه راپیدا کړل، طبیعي وه چې باور ونکړو او سفر ترسره نشي، ډېر وروسته مو معلومات تر لاسه کړل چې په اصل کې د نوموړي هېواد استخباراتي اداري زموږ د وژلو لپاره خاص پلان جوړکړي وو ترڅو پدې ترتیب د ائتلافي جبهې د برې او په قدرت کې د تل لپاره د پاتې کېدو یوازنی خنډ او مانع له منځه یوسي.

۲ – سیاف چې د رباني په حکومت کې شریك وو او په کلکه ئې د هغه ملاتړ کولو، کابل ته له ننوتو دوه کاله وروسته، هیئتونو ته ویل چې" په خدای قسم ما په تېرو دوو کلونو کې یوازې دوه شپې په کابل کې تېرې کړې، د دې لپاره چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ښار امنیت د کمونستانو په لاس کې دی او په ځان وېرېږم" ده د ځان د امنیت په هکله دا تشویش پداسې حالت کې درلود چې په همدې تېرو دوو کلونو کې ده د ائتلاف او کمونستانو په خلاف د یوې خبرې کول هم مناسب نه ګڼل او پوره پوره احتیاط ئې کولو. موږ په همدې مودې کې یو ځل د مرکې لپاره خبرنګاران ورولېږل، هغه ورته وویل چې پدې شرط مرکه کوم چې د ملیشو او کمونستانو په هکله به له مانه تپوس نکوي!

۳ – د جګړې په یوه پړاو کې چې د سولې او روغې جوړې لپاره هڅې پیل شوې وې، مولوی محمدي، مولوی خالص او استاد سیاف بتخاك ته راغلل او د میا محمد آغا په مرکز کې مو غونډه درلوده، د خبرواترو په جریان کې مولوی محمدی موږ ته وویل: له مجددی سره مې مناقشه وه، هغه ته مې وویل: حزب اسلامي خو له کمونستانو څخه قدرت تر لاسه کړ، تاسو ولې او د کوم شرعی مجوز له مخې له کمونستانو سره ملګري شوئ او د حزب اسلامي په خلاف مو جګړه پیل کړه؟ مجددی راته وویل: حزب اسلامي پرکابل راکټونه ویشتل!! په ځواب کې مې ورته وویل: خدای خبر که حزب اسلامي نه وای په کابل کې به کمونستانو له موږ سره څه کړي وو؟! بیا ئې سیاف ته مخ کړ او ورته وئې ویل: ته او خدای دي که به له حکمتیار سره ملګرتیا نه کوي!! ما مولوی صاحب ته وویل: مولوی صاحب! دا خبره باید په ډاګه او ټول ولس ته وکړې، نه یوازې مشرانو ته او په پټو غونډو کې!! مولوی صاحب راته وویل: حکمتیارصاحب ! ته ښه پوهېږې چې زه دا خبره په ډاګه نشم کولی!!

حقیقت دادی چې که د حزب اسلامي مقاومت او د دې خطرناکې توطئې په وړاندې په هوشیارتیا سره ودرېدل نه وای، نو په هماغه لومړیو ورځو کې به د کمونستانو پلان عملي کېدو او له مجاهدینو سره به هماغه څه کېدل چې تاجکستاني کمونستانو په دوشنبې کې وکړل، لومړی ئې له مسلمانانو او دیموکراتانو سره ائتلافي حکومت جوړکړ، بیا ئې دیوه عسکري اقدام له لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ائتلافي حکومت ختم او دوشنبه ئې اشغال کړه او د اسلامي نهضت غړې ئې هجرت ته مجبور کړل.

د امریکا عکس العمل

غربي آژانسونو په کلکه د حزب په خلاف او د ائتلافي جبهې په ګټه هومره وسیع او درواغجن تبلیغات کول چې د کابل راډیو د تبلیغاتو ضرورت ئې منتفی کړي وو او کابل راډیو ته هم هغوی تبلیغاتي مواد په لاس ورکول. پدغو تبلیغاتو کې په لاندې ټکو ترکیز کېدو:

- باید وښیي چې جګړه د مجاهدینو ترمنځ روانه ده او کمونستان پدې جګړې کې هیڅ ونډه نلري.
- مسعود او د ده ملګري ئې پداسې حال کې د کابل فاتحین او مدافعین معرفي کول چې: دوی پدې جګړې کې فقط د کمونستانو د جګړې لپاره د یوه پوشش حیثیت درلود، مسعود په خپله له کابل نه ۸۰ کیلومتره لېرې په جبل السراج کې وو او کابل ته ئې هم د داخلېدو لار نه درلوده او هم په کابل کې په ځان وېرېدو، خو بی بی سي به ویل چې مسعود د کابل په دروازوکې کابل ته د ننوتلو لپاره تیاری نیسي!! دوی په کابل کې دفاع نه، بلکه جګړه او تېری پیل کړي وو، ټوله جګړه په هغو منطقو کې شوې چې د دوی د مخالفینو په لاس کې وې او دوی د هغوی د نیولو هڅه کړې، که جګړه په خیرخانه، کارته پروان او وزیر اکبر خان مینه کې روانه وی او دا سیمې ورانې شوې وی نو په رشتیا، دوی مدافعین او موږ تېری کوونکې وو، خو که جګړه د کابل په جنوب او غرب کې په هغو منطقو کې شوې وې چې یا هزاره او یا پښتانه پکې مېشت وو لکه: خوشحال مینه، رحمن مینه، پکتیا کوټ، قلعه چه، چهل ستون،کارته ۳، کارته ۴ او کارته سخي او فقط همدا منطقې په هغو حملو کې ورانې شوې او خلك ئې هجرت ته مجبور شوې چې شورای نظار او

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډيوالانو ئې په لومړي سرکي له حزب اسلامي سره او بيا له حزب وحدت سره درلودې، نو متعرض څوك او مدافع څوك دي؟

غربي آژانسونو، ورځپاڼو او راډيوگانو، د غربي هېوادونو مخصوصاً د امريکا د خارجه وزارت او سناتورانو او کانگرس مينانو، هغه ويناگاني او تبصرې خورولې چي ويل ئې، امريکا به پرې نږدې او يا بايد پرې نږدي چي کابل، د حزب اسلامي په لاس کي پرېوځي.

ما ته د پاکستان د آی اس آی پخواني مسئول جنرال حميد گل، چي کابل ته د رباني په بلنه راغلی وو، په چهار آسياب کي، د يوې ليدني په دوران کي وويل: امريکا ته مي سفرکړی وو، د ستيټ ډيپارټمنټ (خارجه وزارت) او د پنتاگون (دفاع وزارت) له مسئولينو سره مي تفصيلي خبري درلودې، په ټولو ليدنوکتنو کي ماته امريکايي مسئولينو وويل چي موږ حکمتيار پرې نښود چي کابل ته داخل شي او هيڅکله به ئې پرې نږدو چي په کابل حکومت وکړي!!

همدا راز د پاکستان د صوبه سرحد پخواني گورنر جنرال فضل حق راته وويل: هغه وخت چي بوش لا د ريگن مرستيال وو او پاکستان ته ئې دوره کړې وه، په گورنر هاوس کي ئې د يوې خاصي غونډې په ترڅ کي، ستا(حکمتيار) په باره کي وويل: Eliminate this fanatic يعنی دا متعصب او لجوج(حکمتيار) ختم کړي" بايد له ځان سره پام وکړي"

امريکا په څو دليلونو د حزب اسلامي حکومت نشو زغملای:

- په اسلامي اصولو د حزب تأکيد.
- د حزب نظم، قوت او په ولس کي قوي نفوذ او ژوري ريښې.
- په اسلامي نړۍ کي د حزب پراخ محبوبيت.
- د افغانستان په داخلي چارو کي د امريکا د لاس وهنو مخالفت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په عراق باندې د امریکا د حملې غندنه.
- د امریکا له جمهور رئیس ریګن سره له ملاقات نه زما ډډه.
- له هغه ائتلاف سره د حزب مخالفت چې د واشنګټن او مسکو په اشاره او موافقه جوړ شوی وو.
- د ظاهرخان د راوستلو امریکائي پلان شنډول.

باید دا ټکي توضیح کړم چې امریکا او پلویانو ئې تل دا هڅه کړې چې د ظاهرخان د بیا مسلط کولو لپاره لار اواره شي، دوی د ظاهرخان په راوستلو سره هغه خاصه طبقه په افغانستان مسلط کول غوښتل چې:

- د دین په نسبت التزام نلري، په غرب پورې تړلي دي، غربي اخلاق او غربي افکار لري.
- د جهاد په دوران کې په اروپا او امریکا کې پاتې شوي، قبله ئې واشنګټن ده او هماغه څه به په افغانستان او منطقې کې کوي چې امریکا ئې غواړي.

دوی پدې کار سره غواړي دنیا ته وښیي چې د افغانستان کشاله نه په کمونیزم حل شوه او نه په اسلام، بلکې په سلطنتي او شاهي نظام حل شوه، لږ تر لږه پدې سره دوی د جهاد د تجربې ناکامول غواړي. همدا راز دوي، پدې کار سره په ایران کې دې ته د ورته تحول راوستلو لپاره لار آواروي، که په افغانستان کې پس لدومره قربانیو، شهادتونو، هجرتونو، د اسلامي نظام په ځای، زوړ شاهي نظام راتلای شي ولې باید دا تجربه په ایران کې هم پلی نشي.

مګر نګورئ کله چې د امریکا د غوښتنې او اصرار په نتیجه کې، د بې نظیربوتو حکومت، سردار ولې ته بلنه ورکوي چې د پاکستان دوره وکړي، له افغاني خانانو او قبایلي ملکانو سره د لیدنې کتنې غونډې ورته جوړوي او مزار، کندهار او ننګرهار ته ئې دلېږلو ناکامه هڅه کوي، په همدې وخت کې، په غیر مترقبه توګه، د امریکا جمهور رئیس، بل کلنټن، د ایران د پخواني پاچا رضاشاه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوي، رضا پهلوي سره ګوري، دا جریان ښیي چې امریکا د افغانستان او ایران لپاره ورته پروګرام لري، دا ځکه چې غرب پرسته عناصر، پدې دواړو هېوادونو کې، په کوم منظم سیاسي حزب کې ندي راغونډ شوي، د دوی لپاره د شاهي کورنۍ د غړو نه پرته بل محور نشته. په افغانستان کي له هري ډلي سره د امریکا مرستي پدې پوري مشروط وې چې د ظاهرشاه د راوستلو له امریکائي پلان سره توافق وکړي. شورای نظار، شعلهء جاوید، افغان ملت، ملي جنبش او د طالبانو د جنبش له یوې ډلي سره دوی هلته خواخوږې ښودلې چې د دې پلان په هکله ئې امریکا ئیانو ته اطمئنان ورکړي.

ځیني کسان داسي ګمان کوي چې زه یوازې پدې خاطر د ظاهرخان د پلان سره مخالفت کوم چې د ده په وخت کي په بند محکوم او محبس ته لېږدول شوی وم، خو حقیقت دا دی چې زموږ د هېواد لپاره څومره چېکارمل خطرناك وو همدومره ظاهر خطرناك دی، که کارمل د روسانو د غلامۍ نښه وه، ظاهر د امریکا د غلامۍ نښه ده، له بیدینه وطن خرڅوونکو نه پرته بل څوك لدې پلان سره موافقه نشي کولي.

د ګاونډیو دریځ

په پاکستان کي د افغانستان په هکله څو نظره وو:

- ځینو په کابل کي د مجاهدینو یو قوي حکومت، هم له سیاسي پلوه او هم له اقتصادي پلوه ګټور ګڼلو، د مرکزي آسیا نووو بازارونو ته لار موندل او له هند سره په شخړه کي له خپلي شانه مطمئن کېدل ئې په کابل کي له یوه قوي مرکزي حکومت سره مرتبط ګڼل.
- ځینو حلقو دا رأیه درلوده چي باید په کابل کي دولتي قدرت یوه ضعیف غیرپښتون مشر ته وسپارلی شي، یو پیاوړی پښتون مشر دوي ته د پښتونستان مسئله راولاړولی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ځيني بيا داسي دي چي مستقل ملي نظر نلري، په ټولو کورنيو او بهرنيو قضاياوو کي د امريکا نظر مقدس، محترم او واجب التعميل ګڼي او د امريکا له پرېکړې نه د مخالفت تصورهم نشي کولی، دغي حلقې هم پدې خاطر د ائتلاف ملاتړ کولو چي امريکا همدا خوښوی او هم پدې خاطر چي ګمان ئې کولو پدې سره د هغو کمونستانو خواخوږي جلبولی شي چي د شوروي اتحاد له زواله وروسته، د بلي پناګاه په لټه کي دي.

په ايران کي يوه حلقه داسي وه چي په کابل کي ئې يو قوي اسلامي حکومت د دې لپاره د ايران په ګټه ګڼلو چي پدې سره به د ايران متې پياوړی شي، افغانستان به د امريکا په اډې نه بدلېږي او له ختيځ لوري به ايران ته هيڅکله ګواښ نه متوجه کېږي، دوی د افغانستان قضيې ته د مذهبي او ملي تعصب په ځای د اسلامي زاويې نه کتل.

خو په ايران کي يوه حلقه داسي وه چي په کابل کي ئې يو قوي مرکزي حکومت، هغه هم د سنيانو او پښتنو تر قيادت لاندي، د ايران د ملي ګټو لپاره مفيد نه ګڼلو، دې ته ئې ترجيح ورکوله چي شيعه، تاجك او نوري پرګنې د پښتنو په خلاف متحد شي او پدې سره يا هغوی ته په واکمني کي په زړه پوري برخه په لاس ورشي او يا لږ ترلږه د يوه ځواکمن حکومت د جوړېدو مخنيوی وشي، د غی ډلي په افغانستان کي د ملي اومذهبي تعصب په اساس، حتی د هغو ډلو ملاتړ کولو چي په غرب پوري کاملاً تړلې دي او تل ئې د امريکا د خوشحالولو لپاره ايران ته بد او رد ويلي!

همدا راز د خليج په جګړې کي د حزب دريځ چي هم ئې پدې منطقې کي د امريکايي فوځونو ځای په ځای کېدل محکومول او هم ئې په عراق حمله غندله له يوې خوا ايران او له بله پلوه سعودی عربستان خوابدی کړي وو.

ډهلي ته داسي راپورونه ورکړي شوي وو چي ګواکي، اکثر کشمېری مجاهدين د حزب له خوا روزل شوي، په کابل کي د حزب اسلامي واکمني او يا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت کې فعاله او مؤثره ونډه، ډهلي ته داسې بربښېده چې پدې سره به په منطقې کې انډول د ډهلي په ضرر تغییر مومي، پدې سربېره په ائتلاف کې د کمونستانو برخه او په ډهلي کې د کمونست حزب د زیات شمېر غړو اوسېدل، د ډهلي واکداران دې ته هڅول چې د کابل له ائتلافي ادارې سره پوره خواخوږي ولري.

ځیني ښایي داسې گمان وکړي چې دا د حزب اسلامي د ناکام بهرني سیاست نتیجه وه چې ندی توانېدلی د گاونډیو یا د منطقې له هېوادونو څخه د کوم یوه ملاتړ ترلاسه کړي، خو هغوی ښایي دې ته متوجه نه وي چې دا د ټولو هغو سیاسي احزابو گډ مسیر دی چې د خپلواکۍ لار ئې غوره کړې، د خپل هېواد په استقلال او د خپل ولس په آزادۍ او سرلوړۍ باور لري او نه غواړي چې د نورو دگټو لپاره د ده ولس قرباني شي. د دې ذهنیت له خاوندانو نه تپوس کوم چې: زموږ په وړاندې له پرتو دریو لارو څخه د کومې یوې غوره کول، گټور اود اسلامي اصولو مطابق وو:

- له امریکایي کمپ سره ملگرتیا، چې د ظاهرشاه له مسلط کولو نه پرته په بل شي نه راضي کېدل.
- د هغه کمپ ملگرتیا چې د مسکو تر مشرتابه لاندې جوړ شوی او له کمونستانو سره د ائتلافي حکومت غوښتونکی وو.
- خپلواکه او مستقل پاتې کېدل اود خپلواکه پاتې کېدو کړاوونه گالل.

ښایي د سطحي رأیي خاوندان داسې وگڼي چې دوې لومړنۍ لارې، قدرت ته د رسېدو لنډې او آسانه لارې دي، خو د افغانستان د پېښو بهیر ثابته کړه چې دا یو غلط او خطا تصور دی، چا چې دا لار غوره کړې د نورو دگټو لپاره قرباني شوي او په پای کې له رسوایي او ندامت نه پرته بل څه په لاس ندي ورغلي.

زه له زړه نه پدې خبري باور لرم چې وروستۍ فتح به د هغه چا په برخه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دریمه لار ئې غوره کړې. چې نتائج هرڅه وي موږ په همدې دریمې لارې د تلو کلک او پوخ عزم کړی. موږ سل ځله د اسلام د حاکمیت او د اسلامي امت د سر لوړی لپاره قرباني کېدو ته چمتو یو، هر څه منلی او زغملی شو، خو له الله نه پرته بل بادار او آقا ته سر نشو ټیټولی، له هر چا سره د خپلې عقیدې په چوکات کې پتمنه ملګرتیا کولی شو، خو د هیچا غلامي نه منو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کابل نه تر وتلو وروسته

که څه هم زموږ ځواکونه، پدې طمع له کابل نه ووتل چې پدې ترتیب به جګړه متوقف شي، خو داسي ونشول، زموږ په مرکزونو د ائتلافي جبهې حملې په مسلسل ډول رواني وي، حملې د کمونست رژیم نه پاتې قطعاتو کولی خو له اسلامي دولت نه د دفاع تر نامه لاندي!! موږ مجاهدینو ته د صبر او زغم توصیه کوله، پدې مرحلې کي موږ ته د صبر او انتظار سیاست له هره پلوه غوره او ګټور وو، جګړه د کمونستانو په ګټه وه، دا ځکه چې پدې ترتیب خلکو ته حقایق ښه څرګندېدل او په وضعیت د پوهېدو ښه فرصت په لاس ورتلو، مخصوصاً هغو مجاهدینو ته چې کابل ته داخلېدل او په خپلو سترګو ئې لیدل چې د کابل واک په بشپړه توګه د کمونستانو په لاس کي دی او په ائتلاف کي شامل شوي مجاهد ډوله، په حقیقت کي د څو ورځو لپاره د کمونستانو مېلمانه دي، امنیت ئې د هغوی په لاس کي دی، حتی د دوی مشران، د کمونستو جنرالانو له کارت نه پرته د کابل په ښار کي تګ راتګ نشي کولي. راډیو او تلویزیون د هغوی په واک کي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ارګ په دروازو کې هغوی ولاړ دي، هوايي ډګر دوی اداره کوي، د ښار د منځ او ښار ته د ورتلو راتلو لويو لارو امنيتي پوستې ټولې د کمونستانو په لاس کې! خو له جګړې نه زموږ ځان ساتنه او اجتناب کافي نه وو، کمونستو جنرالانو ته وظيفه ورکړې شوې وه چې حتماً د جګړې اور بل کړي، له يوې خوا حزب وحدت او اتحاد په جګړه اخته کړي او له بلې خوا، له اسلامي دولت نه د دفاع ترنامه لاندې د دولت ځواکونه د اتحاد او وحدت په شمول د حزب په خلاف وجنګوي.

پدې مرحلې کې د ائتلافي جبهې شعارونه، چې کله به جنرال مجيد روزی او کله مسعود او د ده نورو انډيوالانو تکرارول دا وو: حزب اسلامي به تر سپيني شګې زغلوو، پښتنو دوه نيم سوه کاله حکومت کړی، نه پرېږدو چې بيا په افغانستان حکومت وکړي.

زموږ شعار دا وو: موږ له جمعيت سره هيڅ جګړه نلرو، که جمعيت له کمونستانو نه رابېل شي، له کمونست رژيم نه پاتې قطعات منحل کړي او د دولت له حساسو مناصبو نه کمونستان لېرې کړي، موږ د مؤقتې مرحلې حکومت په کامله توګه دوی ته سپارو.

موږ مجاهدينو ته ويل: دکمونستانو هڅونکو بريدونو او حملو ته عکس العمل مه ښيي، صبر وکړي، د مخامخ جګړې په ځای بايد هغه کمونست جنرالان ستاسو د حملو هدف وي چې دا جګړه ئې پيل کړې او واګې ئې سل په سلو کې د دوی په لاس کې دي. د دغو جنرالانو په خلاف، ښه ډېر کارونه تر سره شول، ځيني ئې په قتل ورسېدل، ځيني د انفجاراتو په ترڅ کې ټپيان شول، په ځينو نورو يو په بل پسې ګڼ شمېر حملې وشوې او له وېرې د هېواد پرېښودو ته اړ شول، جنرال آصف دلاور د همدغې ډلې په جملې کې وو، چې د کور مخې ته، د دفتر او کور ترمنځ او په دفتر کې ئې ورته انفجارات وشول.

د جنرال دوستم د جلبولو هڅې

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبغة الله مجددی له يوې خوا او رباني له بلې خوا هڅه کوله چې د جنرال دوستم حمايت ترلاسه کړي، دواړه يو په بل پسې له دوستم سره د ملاقات لپاره مزار ته سفر کوي، مجددی ورته د ستر جنرالی رتبه منظوروی او په خپلې وينا کې د هغه ښه ډېره ستاينه کوي. مولوی منصور ئې له خالد بن وليد سره تشبيه کوي. رباني ورته وايي چې تر خپل ځويه زيات راباندې گران يې، څو ځله مزار او شبرغان ته د زيارت لپاره ورځي. د دې په ځای چې د تش په نامه جمهور رئيسانو په وړاندې د احترام په ځای کولو لپاره د دوی يو جنرال کابل ته راشي، دوی د هغه په حضور د مشرف کېدو لپاره يو په بل پسې مزار او شبرغان ته ورځي، لدينه هرچا ته جوته کېده چې په کابل کې د دغو مشرانو حيثيت څومره دی او د کمونست رژيم نه پاتې جنرالانو په وړاندې د دوی د حقارت، ضعف او احتياج احساس څومره؟؟

د مجددی او رباني تر منځ د جنرال دوستم د حمايې ترلاسه کولو په سر رقابت ورځ په ورځ زياتېدو، د مجددی د دوه مياشتني رياست په وروستيو شپو ورځو کې دا رقابت خپل اوج ته ورسېدو. له وضعيت نه د رباني انتباه دا وه چې مجددی حتماً په قدرت کې پاتې کېدل غواړي او کمونستان به ئې حمايت کوي، سخت لالهانده او وارخطا وو، سعودی ته ئې سفر وکړ، ترڅو رياض، له مجددی نه ده ته د قدرت په انتقال کې مرسته وکړي، خو د سفر له نتائجو نه زيات ډاډمن نه وو او گمان ئې کولو چې د مجددی مؤقت راوستل اصلاً د دې لپاره وو چې د کمونستانو په مرسته تل په قدرت کې پاتې شي.

مجددی له مسعود نه هم دا هيله درلوده چې پدې کار کې به د ده مرسته کوي. دا ځکه چې د جهاد په دوران کې د امريکايانو ځينې فوق العاده مرستې د ده له لارې مسعود ته رسېدلې وې، خو دا هيله نه يوازې تر سره نشوه بلکې مسعود تهديد کړ چې که قدرت پرې نږدې په زور به دی له ارگ نه وباسو.

رباني او مسعود مسکو او ډهلي ته هيئتونه ولېږل ترڅو لدې لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمونستان پدې متقاعد کړي چي د قدرت له انتقال سره توافق وکړي، روسي هیئت د کابل او مزار ترمنځ دوره وکړه، جنرال دوستم ئې پدې قانع کړو چي پدې هکله خپله بې طرفی اعلان کړي.

دواړو زموږ لوري ته مخه کړه، غوښتل ئې موږ د یوه په مقابل کي د بل مرسته وکړو، رباني د استاد سیاف په شمول ریشخورو ته راغلل، دواړو پدې ټینګار کولو چي د پېښور د معاهدې مطابق باید قدرت رباني ته انتقال شي. ما ورته وویل: که تاسو دا خبري ومني چي ملېشې به له کابل نه ایستل کېږي، کمونستان به له حساسو ادارو نه ایستل کېږي او د څلورو میاشتو په پای کي به انتخابات تر سره کېږي، پدې صورت کي زه له مجددی نه رباني ته د قدرت له انتقال سره موافق یم او که دا کار نشي کولی نو ته او مجددی ماته برابر یاست، تاسو پوهېږئ او مجددی.

مجددی پداسي حال کي زموږ د مرستي ترلاسه کول غوښتل چي زموږ په خلاف ئې د کمونستانو د جګړي په کلکه ملاتړ کولو، په شوری او حکومت کي زموږ د غړو د شمولیت سخت مخالف وو او غوښتل ئې کمونستانو او امریکایانو ته وښیي چي د بنسټپالو د ټکولو لپاره تر ټولو غوره کار، په ریاست جمهوري کي د ده پاتې کېدل دي، د خپلي سورلی په طیارې د راکټ حمله ئې هم د حزب کار ګڼلو. خو اوس لدې مخالفتونو نه نادم وو او په طیارې د حملي خبره ئې بېرته واخستله او هغه ئې د مسعود کار وګڼلو، زموږ له استاځو سره ئې ډېري خوږې خوږې خبري کولې او ویل ئې چي زه په ملګرتیاکي ډېر کلك یم اوس به حکمتیار صاحب ته ثابته کړم چي څومره مي د ده مخالفت کولو تر دینه به زیات د ده ملاتړ او تائیدکوم، موږ ورته وویل: که ته په قدرت کي پاتې کېږې موږ ورباندي اعتراض نلرو او که رباني ته ئې سپاری موږ ئې مخالفت نه کوو. موږ ته اصلي خبره د ملیشو انحلال او د انتخاباتو ترسره کېدل دي. هغه ویل چي زه پدې هکله د حکمتیارصاحب سره مخامخ خبري کوم. خو د دوستم بې طرفی او د مسعود

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخطارونو مجددی مجبور کړ چي له قدرت نه لاس واخلي خو اعلان ئې وکړ چي زه قدرت رباني ته نه، بلکه شوری ته سپارم، غوښتل ئې داسي وښيي چي رباني ته د قدرت سپارل داسي لویه ګناه ده چي دی ترې ځان ساتل غواړي. بالآخره مجددی له ارګ نه ووت، خپل ځای ئې رباني ته خالی کړ او پېښور ته ولاړ، څو ورځې وروسته، ده ته سپارل شوی کور هم د شورای نظار غړو محاصره او فرش او ظرف ئې تالان کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رباني واکمني

رباني که څه هم د يوه بين المللي سازش او له کمونستانو سره د ائتلاف له لاري قدرت ترلاسه کړ، خو له مجددی څخه ئې د اقتدار د انتقال غوښتنه د پېښور د معاهدې له مخې کوله، پداسې حال کې چې د پېښور په معاهدې کې ليکل شوي اصلي ټکي دا وو:

- رباني به فقط د څلورو مياشتو لپاره د دولت رئيس وي او دا موده به د يوې ورځې لپاره هم نه اضافه کېږي.
- پدی موده کې به يوه متفق عليه شوری (داسې شوری چې ټول ورباندې اتفاق وکړي) جوړيږي.
- د صدارت مقام ته به حزب اسلامي له خپلې خوا صدراعظم معرفي کوي.
- د دولت له حساسو ادارو نه به کمونستان لېري کېږي.

راشئ وګورئ چې د دې معاهدې په هکله رباني څنګه التزام وکړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څلورو میاشتو په ځای ئې څلور کاله څلور میاشتې حکومت وکړ، داسې حکومت چې پدې ۵۲ میاشتوکې داسې یوه میاشت نده تېره شوې چې د هېواد په مرکز یا ولایاتو کې کومه لویه او سخته جګړه نه وي شوې، توپونه، ټانکونه اوجهازونه نه وي استعمال شوي او د لسهاوو کسانو ویني نه وی توی شوې، وړې نښتې، د ولسوالی یا دوو جبهو په سطحه، که ووایو چې هره ورځ بلاناغه شوې مبالغه مو نده کړې.

ده ګمان کولو چې په دغو حملو سره به د کابل په شا او خوا کې د حزب اسلامي مراکز ختم کړي، په اوضاع به مسلط شي، د شوری د جوړولو ضرورت به منتفی شي او بل ته د قدرت د سپارلو غوښتنه به پای ته ورسېږي، خو په جګړو سره ئې څه ترلاسه نکړل، څلور میاشتې پوره شوې، متفق علیه شوری جوړه نشوه، د معاهدې مطابق دا موده باید د یوې ورځې لپاره نه وی تمدید شوې، ټولو ډلو حتی هغو چې ده ورته هره میاشت د تنظیم په نامه په بوجیو بوجیو پیسې ورکولې، دا مطالبه وکړه چې قدرت دې د مشرانو شوری ته وسپارلی شي، خو هغه دې ته نه وو تیار، پدې ترتیب ئې د معاهدې دا بند هم نقض کړ، نور دې ته اړ شول چې د رباني د ټینګار په وجه د ده موده د ۴۵ ورځو لپاره پدې شرط تمدید کړي چې په همدې مودې کې به په لاندې ډول یوه شوری جوړېږي:

لومړی به د هري ولسوالی د مؤثرو قومندانانو او مخورو مشرانو د ګډې غونډې له خوا د ولسوالۍ شوری جوړېږي، بیا به همدا شوری، مرکزي شوری ته خپل دوه استازي معرفي کوي. تنظیمونه به هم محدود شمېر غړي دې شوری ته لېږي، لدې لارې به راتلونکی حکومت جوړېږي. دا د جګړو د ختمولو او په هېواد کې د یوه شورایي نظام د راوستلو ښه فرصت وو. که څه هم پنځه څلوېښت ورځې د دې کار لپاره کافي نه وې، خو که رباني او انډیوالانو ئې په اخلاص او صداقت سره، د پرېکړو مطابق، د داسې شوراګانو د جوړولو په کار کې مرسته کړې وې، مشکل حل کېدو، خو هغوی په یوه بله پلمه کار ځنډولو، ورو ورو ټولو تنظیمونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د رباني عزایم معلوم شول او پدې پوه شول چې هغه لدې پرېکړې نه د غلطی استفادی اراده لري، په پای کې غواړي د خپلي خوښې څو کسان راغونډ کړي او خپل ریاست یو ځل بیا تمدید کړي، د همدې لپاره له (۹) تنظیمونو نه (۷) د یوه مطبوعاتي کنفرانس او یوې ګډې اعلامیې په ترڅ کي خپله مقاطعه اعلان کړه، رباني او سیاف یوازې پاتې شول.

رباني ته د تنظیمونو مخالفت مهم نه وو، هغه د ځینو تنظیمونو د افرادو اخستلو په چم ښه بلد وو. له ولایاتو نه ئې د هلیکوپترو په ذریعه د خپلي خوښې کسان راغونډ کړل، د جنرال دوستم ۲۰ کسان ئې غونډې ته راوبلل، سیاف ویل چې زه له دوستم نه په څه کې کم یم، په شوری کې به له شمال نه زما هم ۲۰ کسان منل کېږي. د حرکت انقلاب مشر مولوی محمدنبي اشتراك ونکړ او د مقاطعی په پرېکړې ټینګ ودرېدو، خو معاونینو ئې شرکت وکړ. شیخ آصف محسني له شرکت نه ډډه وکړه خو د حرکت په نامه ځیني کسانو برخه واخیسته، مجددی او ګیلاني نوموړی غونډه تقلبی او جعلی وګڼله، حزب وحدت په کلکه محکوم کړه، مولوی خالص هم مخالفت وکړ. خو سیاف او رباني تر پایه حتی د غونډې د شروع کېدو نه وروسته، راغلو کسانوته ویل چې مشران راروان دي، یو ساعت وروسته رارسېږي ! د مازدیګر په غونډې کي شرکت کوي ! نن ونشو سبا راځی !! د سیاف د جنوب او جنوب لوېدیځ له خوا معرفي شوو غړو په غونډې کي له شرکت نه ډډه وکړه، په ګډه ئې له سیاف نه وغوښتل چې په غونډې کي به د اتحاد اسلامي غړي برخه نه اخلي، سیاف دوی ټول په مسجد کي پرېښودل او ورته وئې ویل: د نیم ساعت لپاره ځم، بېرته راځم. غونډه دایره شوه، دوه ثلثه رابلل شوي کسان له غونډې ووتل، پداسې حال کي چې په دروازو کي ئې مسلح کسان ودرولی وو او له غونډې نه د وتلو مخنیوی ئې کولو، د پاتې کسانو اکثریت پدې ټینګار کولو چې دا غونډه دې معطل شي، له مشرانو سره دې خبره وشي، لږ ترلږه د مشرانو څو کسان خو باید پدې غونډې کي حاضر وي او کم تر کمه د ریاست لپاره خو د رباني تر څنګ باید کوم بل کاندید موجود وي!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دوی ته ووېل شو چې دا آخري ورځ ده، که غونډه وځنډېږي، د راکټي حملې احتمال شته، باید حتماً او همدا نن په همدې وروستۍ غونډې کې رأیه واخستلی شي. بیا هم له یوې خوا بلې خوا د مخالفت غږونه اوچت شول، خو د برچې په زور کنبېنولی شول، کاغذونه وویشلی شول او بېرته راغونډ شول او اعلان وشو چې استاد رباني د آراوو په اکثریت سره د دوو کلونو لپاره د دولت د رئیس په حیث وټاکل شو.

ماته د دې غونډې ځینو برخه والو ووېل: په خدای قسم که په همدې غونډې کې چې د رابلل شوو کسانو دریمې برخې پکې برخه اخیستې وه، که د رباني تر څنګ هرڅوك ودرېدلی وی نو هغه به اکثریت تر لاسه کولو. ځکه د شورای نظار له خوا له غږو سره له اهانت او سپکاوی نه ډك وضعیت، د مشرانو د اشتراك په هکله درواغجنې وعدې، د غونډې شرمناك حالت او د کمونستانو شرکت، ټول کسان حتی متعصب جمعیتیان په کلکه ناراضه کړي وو.

موږ د غونډې په دوران کې هیڅ عکس العمل ونه ښودو، غوښتل مو ټول ولس ته د دې خلکو ماهیت څرګند شي او پدې پوه شي چې څوك د چل، فریب، رشوت، درواغو او هرې ناجائزې وسیلې نه په استفادې سره په قدرت کې پاتې کېدل غواړي؟ لدې غونډې نه وروسته، په کابل او ټول هېواد کې د دې شورۍ په هکله چې رباني او پلویانو ئې د شورۍ حل و عقد نوم ورکړی وو، ویل کېدل چې، شورۍ پول نقد او د رباني په هکله دا شعار د فرد فرد په ژبه وو: یا ارګ یا مرګ.

عام ولس تر ټولو زیات په استاد سیاف غصه ول اود اتحاد د شورۍ او اجرائیه اکثر غړي له همدې غونډې نه وروسته هم له کابل نه ووتل او هم له اتحاد نه.

د استاد فرید صدارت

موږ د صدارت لپاره استاد فرید معرفي کړ، پدې هکله د حزب اجرائیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوري، کابل ته د مجددی له راتلو نه د مخه خپله پرېکړه اعلان کړه. استاد فريد په قوم تاجك، د کاپيسا د ولايت اوسېدونکی او په هغه ولايت کي د حزب اسلامي د جهاد امير وو، مسعود څو څو ځله مخصوصاً له روسانو سره له اوربند نه وروسته، د ده په هغو سيمو بريدونه کړي وو چي پنجشير ته څېرمه پرتې وې. خو هرځل ئې ماتې خوړلې وه، ده هم په فکری لحاظ او هم په عملي او جهادي لحاظ د استاد فريد په نسبت د حقارت احساس کولو او د صدر اعظم په حيث د ده منلو ته تيار نه وو، کابل ته د ده له راتلو سره مخالف وو. موږ استاد فريد پدې خاطر د صدراعظم په حيث وټاکو چي پدې سره د کمونستانو هغه خطرناکه توطئه شنډه کړو چي د پښتنو اوغير پښتنو تر منځ، قومي او ژبنيو تعصباتو ته لمن وهل او په همدې اساس د جگړو اور بلول وو.

مقابل طرف دجگړو له نتائجو نه له مأيوس کېدو وروسته، کابل ته د استاد فريد له ننوتلو سره موافقه وکړه، خوله استادفريد نه د کابل د ولس او په لاري کي د پروان د خلکو شانداره او بې سابقې استقبال، ائتلافيون سخت وارخطا کړل، په کابل کي د حزب نفوذ په همدې ورځ دوي ته ښه معلوم شو، عقدی ئې تحريك شوې او حسادتونه ئې راوپارېدل، خو په هر صورت، استاد فريد د صدارت ماڼۍ کي مستقر شو.

د استاد رباني له خوا د ده څو ځله مېلمستيا او بيا په يوې خاصي غونډې کي ده ته يوه پټه وينا ښايي له تاسو سره د رباني په نظرياتو د ښه پوهېدلو مرسته وکړي:

استاد فريد وائي: يو ځل ئې ماته خاصه مېلمستيا وکړه، خوله ما سره د جرير په شمول دا سي ورونه وو چي رباني نه غوښتل د هغوی په وړاندي خپله خبره ماته وکړي، مېلمستيا په عادي او عامو خبرو پای ته ورسېده، دوهم ځل ئې احوال راولېږو چي زما خاص مېلمه يې، ما له ځان سره جرير صاحب ملگری کړ، له ډوډۍ نه وروسته ئې راته وويل چي له تا سره څو خاصي خبري لرم، ما جرير له ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره واخيست او د استاد خاص اطاق ته ورغلم، ماته ئې کومه خاصه خبره ونکړه او په عامو څو لنډو خبرو ئې اکتفاء وکړه. دريم ځل ئې بيا احوال راولېږو، د ډوډۍ نه وروسته، لده سره يوازې خاص اطاق ته ولاړم او هغه راته وويل: موږ ته يوه خاصه تاريخي موقع په لاس راغلې، زه جمهور رئيس، ته صدراعظم او مسعود د دفاع وزير دي. لدې تاريخي موقع نه بايد اعظمي استفاده وکړو، محرومو قومونو ته داسې فرصتونه ډېر کم په لاس ورځي، استاد فريد وايي: ما ګمان نه کولو چې يو مسلمان، بيا د شرعياتو يو استاد دی، داسې غير اسلامي ذهنيت ولري، ما د احزابو د يووالی او د افغان ولس د ملي وحدت او د کمونستانو په خلاف د ګډ موقف په ارتباط له جناب رباني نه د کومې خاصې او مهمې خبرې اورېدلو انتظار درلود، هغه ته مې وويل: استاده دا د حل لاره نده، نه اسلام دا د حل لارګنی او نه د هېواد اجتماعي جوړښت داسې دی چې لدې نه موږ ته کومه خاصه ګټه ورسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه ګډه حمله

ائتلافیونو د یوې لویې حملې لپاره تیاری نیولو، غوښتل ئې د کابل په ختیځ او جنوب کې د حزب مراکز اشغال کړي. د کابل څلور لویې لارې د حزب په واك کې وې، دا د محاصرې حالت باید ختم کړي، د حملې لپاره له شمال نه کافي شمېر د دوستم، جنرال مؤمن او حزب وحدت مسلح افراد کابل ته راانتقال شول، اصلي حمله باید په دوو استقامتونو، د بالاحصار نه د چهار آسیاب په لوري او له چهل ستون او دارالامان نه د ریشخور په لوري ترسره شي، له هوايي بمبارد نه باید په پراخه پیمانه استفاده وشي.

موږ یوه ورځ د مخه د دوی د تجمع مراکز تر اور لاندې ونیول، پدې سره که څه هم د دوی د وسیع حملې پروګرام مختل شو، خو د سختې بمبارۍ په وجه او له خوشه ئې بمونو نه په پراخه پیمانه د کار اخستلو په وجه، دوی وتوانېدل له بالاحصار نه د سیاه سنګ په لوري پرمخ ولاړ شي او زموږ ځینې سنګرونه ونیسي، په یوې مرحلې کې زموږ د مجاهدینو روحیه هومره مړاوې او د شپې ورځې مسلسل بمبارۍ هومره ستومانه کړي وو چې د مقاومت له دوام نه مأیوسه شوي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وضعیت د څیړني لپاره مو د شپې لخوا یوه غونډه راوبلله، حاجی صاحب کشمېرخان، انجنیر صاحب فیض محمد ، خوږمن صاحب، ارغندیوال صاحب، ابوبکر صاحب او حاجی صاحب شیریندل په غونډې کې شرکت وکړ، د ټولو رأیه دا وه چې لږ په شا کېږو د سقاوی په دشتي کي دفاعی خط جوړوو. په هغې غونډې کي چې ما د دغو ورونو په څېروکي کومه پرېشاني او د سختي ستړیا او ستوماني کومي نښې لیدلی هیڅکله به مي له یاده ونه وځي. تقریباً درې اونۍ مسلسل د شپې ورځې جګړه وه، زیات شمېرمجاهدین مو شهیدان او ژوبل شوي وو، د شهداوو او ټپیانو د انتقال په وجه د مجاهدینو شمېرکم شوی وو. موږ په ولایاتو کي منظم عسکري قطعات نه درلودل چي فوراً ئې لومړی خط ته سوق کړو او ستړی ستومانه مجاهدین تعویض کړو، له ولایاتو نه د داوطلب مجاهدینو راغونډول فرصت غوښتو، موږ ناڅاپي لداسي لوئی جګړې سره مخامخ شوي وو. ما ورونو ته اطمئنان ورکړ، غونډه مي ختمه کړه او ورونو ته مي وویل چي ان شاء الله سبا به د حالاتو په رڼا کي مناسب تصمیم نیسو. په خدای باور وکړې چي د جګړې له پیل نه تر همدې شپې پوري زما تر ټولو ډاډمنه شپه چي هم مي په اطمئنان او آرام زړه، ډوډۍ خوړلي او هم مي پوره خوب کړې، همدا شپه وه، ما له ځان سره فیصله وکړه چي سبا په خپله لومړی خط ته ځم او تر بری یا شهادت پوري به جنګېږم.

سبا سهار بیا جګړه پیل شوه، خو په ډېرسریع ډول د جګړې تعادل او انډول داسي د مجاهدینو په ګټه بدلېدو چي هیچا د هغه تصور نشوکولي، تر لسو بجو پوري موږ ټول اشغال شوي سنګرونه بېرته ونیول، ز موږ ځواکونه د بالاحصار خولی ته ورسېدل، دښمن ښه ډېر تلفات لیدلی وو، په تیښته وو او سنګرونه ئې یو په بل پسې پرېښودل.

دا جګړه د ننګرهار د سولي د یوه هیئت په منځګړیتوب پای ته ورسېده، د سولي د هیئت پرېکړه چي دواړو خواوو ورباندي امضاء وکړه، د اوربند، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندیانو د تبادلې، له کابل نه د ملیشو د ایستلو او د لویو لارو د خلاصون غوښتنه کوله. موږ د معاهدې مطابق جګړه متوقف کړه، بندیان مو خوشي کړل، لویې لارې مو د تل په شان خلاصې پرېښودې، خو مقابل طرف څو کاره وکړل:

- د ملیشو د ایستلو په ځای ئې کابل ته د ملیشو تازه نفس قوتونه راانتقال کړل.
- د شینډنډ په هوایي ډګر، چې د حزب اسلامي د مجاهدینو په واک کې وو، بمباري پیل کړه، دا بمباري تر دوو میاشتو پورې جاري وه.

د ننګرهار د سولې هئیت چې په خپلې پرېکړې کې ئې په واضح الفاظو لیکلي وو: کوم طرف چې لدې معاهدې نه تخلف وکړي، د ننګرهار قوتونه به د بل طرف په خوا کې، د متخلف په خلاف جنګېږي، خو په عمل کې ئې یوازې د مقابل طرف د سرغړونو په هکله په یوې راډیویي اعلامیې اکتفاء وکړه او هغه ئې له معاهدې نه د متخلف په حیث وغندلو.

د دې حملې نتائج

پدې جګړې کې د ائتلافیونو د ماتې څو ستر نتائج وو:

الف: د دوی غرور مات شو، پدې پوه شول چې ترسپیني شګې د مجاهدینو زغلول او د نادرشاه د واکمنۍ په دوران کې په پروان د حملې غچ اخستل، یعنی څه؟ لدې ماتې نه وروسته زموږ په سنګرونو د دوی مخکنۍ د توپونو مسلسل ډزې متوقف شوې.

ب: د دې جګړې په وجه د دوی ترمنځ اختلافات تشدید شول، که څه هم جنرال دوستم او حزب وحدت لادمخه پدې ناراض وو چې د جبل السراج د معاهدې مطابق دوي ته خپل منل شوي امتیازات ونسپارلی شول، خو پدې ستري جګړې کې د مسعود ضعیف شته والي، هغوی مزید ناراضه کړل، دوی پدې کار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتراض حق درلود چې د دفاع وزیر دې مسعود وي او په جګړې کې تلفات دې د جنرال دوستم قطعات ګالي. د جګړې په دوران کې یوځل دوستم، مسعود ته په مخابری کې وویل: نامرد کجاستی؟ ما کشته مي شویم و تو آرام نشسته ای !! نامرده چیرته یې؟ موږ وژل کېږو او ته آرام ناست یې !!

ج: د حزب وحدت او جنرال دوستم په افرادوکې دا ذهنیت راولاړ شو چې ولې باید د نورو د اقتدار لپاره دوی د حزب اسلامي په خلاف وجنګېږي او مرګ ژوبله وزغمي؟ لدې جګړې نه د دوی حاصل څه دی؟ دې ذهنیت د دواړوطرفونو مشرتابه باندې فشار راووړ چې په خپل دریځ کې تجدید نظر وکړي، په حقیقت کې د دې ائتلاف د ړنګېدو سلسله له همدې ماتې نه وروسته پیل شوه او د هم آهنګي شوری په جوړېدو سره د هغه جنازه واخستلی شوه او ټغر ئې ټول شو او پدې ترتیب زموږ هېواد له یوې خطرناکې توطئې نه وژغورلی شو.

د خنجان عملیات

له مزار نه د ځمکې له لارې د ائتلافیونو یو قطار د کابل په لوري پدې نیت راخوځېږي چې په کابل کې د دوی متزلزل موقعیت مستحکم او مراوی روحیه پیاوړې کړي. پدې لوی قطار د خنجانو په تنګي کې د اتل قوماندان، صوفی پاینده محمد مجاهدینو، بریالی عملیات ترسره کړل، قطار ته د سر لوی زیان ورسېدو، د ډېرګاډې ئې له سړك نه لاندې کولی شول، کافي تعداد مړی او ټپیان ئې ورکړل، برید ناڅاپې وو. دا مؤثره حمله د ائتلافیونو په روحیې یوبل سخت ګوزار وو، هم د دوی شعارونو ته ښه په ځای او په وخت ګوزار وو او هم د دوی جنګي عزایمو ته.

صوفی پاینده محمد، تاجك او د شمال اوسېدونکی وو، د ده د مجاهدینو دغه عملیاتو، ټولو ته جوته کړه چې په کابل کې روانه جګړه، د سمتونو او قومونو ترمنځ نه، بلکې د کمونستانو او مجاهدینو ترمنځ ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورږ له پروان څخه هم د همداسي يوه اقدام هيله درلوده، په پروان، کاپيسا او د کابل په شمال کي د حزب اسلامي تقريبا پنځه ويشت زره مسلح مجاهدين وو، چي په روسي قطارونو د دوی بريدونه بې ساری وو. په جهاد کي د دوی ستره برخه وه او روسانو تر هر چا زيات له همدغو مجاهدينو نه شکايت درلود چي له قلعه مراديبگ نه تر پل متك پوري د سړك دواړو خواوو ته ئې كلك او نه ماتېدونكي سنگرونه او له نظامي لحاظه دقيق خندقونه درلودل او په روسي قطارونو ئې پر له پسې حملې کولی او د دغو سنگرونو او خندقونو د ختمولو لپاره د روسانو ټولي هلي ځلي ناکامه پاتې شوې وې. خو متأسفانه د خاصو عواملو په وجه دا هيله ترسره نه شوه، لويه وجه ئې دا وه چي ائتلاف وتوانېدو يو شمېر ضعيف النفسه افراد په پيسو واخلي، ځينو نورو بې اعتنايي وکړه او د کابل د لومړنيو پېښو په اړه ئې يا پدې دليل څه ونکړل چي د اکمالاتو لاري ئې بندي وې او يا پدې دليل چي غوښتل ئې د دوی منطقې ته جگړه راانتقال نشي. زه باور لرم چي که په شمالي کي د حزب اسلامي ځينو قومندانانو دا اشتباه نه وی کړې او له لومړۍ ورځي ئې پرېکنده او جدي دريځ غوره کړي وی نو نه يوازي دا چي دوی به له خپلي منطقې څخه نه ايستل کېدل او د ائتلافي ځواکونو په لاس به له سپکاوی سره نه مخامخ کېدل، بلکي د ټول ائتلاف د مقابلې لپاره يوازي د دوی ځواکونه کافي وو، هم به کابل له جگړو نه ژغورل شوی وو او هم به پروان لدې دردناك عاقبت سره نه مخامخ کېدو.

ائتلاف او د سولي هڅې

متأسفانه کمونستانو نه يوازي زمونږ هېواد له مادی او اقتصادي لحاظه وران کړ، بلکي له اخلاقی پلوه ئې هم زمونږ ټولني ته سخته صدمه ورسوله، هغه افغانان چي خبره ئې خبره وه، دهوکه، درواغ، بې وفايي، په دوستي کي دښمني، ژمني تر پښو لاندي کول، له معاهدې نه د مقابل طرف د اغفالولو په لار کي کار اخستل ئې نه يوازي گناه گڼله بلکي هغه ئې د خپل عزت النفس او مروت منافی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېرله. خو د کمونستانو تسلط پدوی کي دا اوچت د مېړاني او مروت نښې وټکولي، د اسلامي اخلاقو په ځای ئې دوي ته کمونستي اخلاق ورپه برخه کړل، داسي چي دروغ او دهوکه کمال وګڼي، په دوستي کي دښمني، د مقابل طرف غولول، ژمني تر پښو لاندي کول او له معاهدو نه د مقابل طرف د اغفال لپاره کار اخستل د هوشيارتيا اوسياست مداری نښه او لازمي غوښتنه وشمېري.

ائتلاف هم چي له کمونستانو او له کمونستانو نه متأثر ه شوو التقاطی عناصرو نه جوړ شوی وو، د ضعف او ماتې په وخت کي به ئې يوه بل ته عذرکولو، چي د روغي جوړي لپاره راوړاندي شي، خو نه يوازي دا چي له اضطراری حالت نه له وتلو نه وروسته به ئې د سولي د هيئتونو پرېکړې تر پښو لاندي او خپلي ژمني هيری کړي، بلکي د سولي د هلوځلو په جريان کي به يې، داسي شرارتونه کول چي مسلمان خو پرېږده د يوه عادي بامروته افغان له شأن نه ډېر ډېر لېري وي، د مثال په توګه:

د ننګرهار له قومندانانو نه ئې وغوښتل چي منځګړيتوب وکړي، له هغوی سره ئې د مليشو ايستل هم ومنل او د هيئت پرېکړه ئې امضاء کړه، خوکله چي هيئت د همدې پرېکړي د امضاء لپاره له کابل نه زموږ په لوري خوځېدو، ائتلافيونو په هغي غونډې د بمباری پلان جوړکړ چي ما به د سولي له هيئت سره درلوده، له هيئت سره ئې يوکس په پټه راولېږو، هغه ته ئې مخابره ورکړې وه چي زموږ د غونډې د ځای په هکله معلومات ورکړي، موږ د موسيي خوا ته د تيلو د ذخيری په نامه، دلشکر ايثار په مرکز کي په يوې څمڅی کي له هيئت سره غونډه درلوده، چي ناڅاپي د ائتلافيونو جهازونه راورسېدل، يو په بل پسې ئې بمونه وورول، دوه بمونه د همدې څمڅی شمال او جنوب ته د ۳۰_ ۴۰ مترو په فاصله راپرېوتل، په همدې ځای کي د هيئت موټري، د دوی ډريوران او امنيتي ملګري ولاړ وو او ښه ګڼه ګوڼه ئې جوړه کړې وه. زموږ څمڅه له ګردونو داسي ډکه شوه چي يو بل مونه ليدو. خو الحمد لله پدې بمباری کي هيڅوك ژوبل نه شو. يوازي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دریو موټرو شیشې ماتې شوې. د هیئت غړو له رباني نه پوښتنه وکړه چې ولې مو له موږ سره داسې معامله وکړه؟ رباني نه دا ویل شوي چې دا کار جنرال دوستم کړي او زه ئې محکوموم او نه دا چې نه یم خبر دا کار چاکړي! فقط دومره ئې وویل چې زه سخت متأسف یم ! او له تاسو نه هیله کوم چې خپل کارته ادامه ورکړي!!

بل ځل ئې شیخ آصف محسني د حرکت اسلامي مشر د حرکت له زیاتو غړو سره چهار آسیاب ته راولېږو، د حرکت یوه قوماندان ته ئې "چې اوس له حرکت نه ایستل شوی" وظیفه ورکړې وه چې د غونډې د ځای په هکله به د مخابری په ذریعه دوی ته اطلاع ورکوي او چې کله غونډه پای ته ورسېده د غونډې له ځای نه د دوی د خوځېدو سره سم به تماس نیسي، ترڅو د غونډې ځای پدې طمع بمبارد کړي چې زه به هلته، د هیئت له تلو نه وروسته، کم ترکمه د څو شیبو لپاره پاتې وم.

همداسي وشول، له محسني سره مې د غره ډډې ته، د یوې غونډې په سر، په یوه داسې کور کې غونډه وه چې شا او خوا ته ئې کوم بل کور نه وو، چې کله دوی رخصت شول، په هوا کې جهازونه راڅرګند شول او زما د فامیل د اوسېدو په هغه کور ئې بمونه وورول چې د همدې غره په بل اړخ کې د همداسې یوې غونډې په سر ئې موقعیت درلود، د کور شا او خوا ته بمونه راپرېوتل، شیشې ئې ماتې کړې، خو چا ته صدمه ونرسېده، وروسته معلومه شوه چې د راپورچی او راپور اخستونکي ترمنځ د غره د دې یا هغه اړخ په هکله غلط فهمي شوې وه.

همدا راز د پاکستاني علماوو یو لوی هیئت چې ګڼ شمېر ډېر مشهور علماء پکې وو، د مولوی صاحب خالص په شمول، د سولې او روغې جوړې لپاره له پاکستان نه راوخوځېدو، رباني ورته اطمئنان ورکړی وو چې د روغې جوړې غوښتونکی دی او لدوی سره به پدې هکله صادقانه مرسته کوي، هیئت چهار آسیاب ته راغې، له موږ نه ئې د کامل واك غوښتنه وکړه، ما ورته وویل: زه یوازې یو شرط لرم او هغه دا چې په افغانستان کې د یوه واقعی اسلامي نظام تأسیس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامي شریعت نفاذ تضمین شي او د دولت مشر، د اسلامي اصولوسره سم د ملت په خوښه وټاکل شي او د دولت له حساسو ادارو څخه کمونستان لېرې شي، د ځان لپاره هیڅ نه غواړم، تاسو ته په همدې شرط کامل واك درکوم.

هیئت له موږ نه خوشحاله رخصت شو، خو کله چې زموږ له ساحې نه و ووت او پلچرخي ته نږدې شو، د حربي پوهنتون له غونډېو نه د دوی د ګاډو په کاروان د (زي یو) مسلسل ډزې پیل شوې، په کاروان باندې ئې ډېره بده ورځ راوستله، ټول له ګاډو نه یوې خوا بلې خوا ته کوز شول او په ځمکې ئې پروت وکړ، د څو دقیقو لپاره ډزې رواني وې!! دا ډزې پداسې حال کې وشوې چې هیئت ته له کابل نه اطمئنان وکړې شوی وو چې په پلچرخي کې د دوی د استقبال لپاره کافي ترتیبات نیولی شوي!! په همدې ډزو ئې دوی ته ښه راغلاست وویلو.

همداسې یوه معامله د مولوي حقاني د سولې له هیئت سره وشوه: هغوی د دهمزنګ له لارې د پغمان په لوري روان وو چې د دریمې کارتې په ساحه کې د ډزو تر سخت برید لاندې راغلو، چې ځیني موټرې او ملګرې ئې ولګېدل او په ډېره رسوایي له منطقې نه ووتلو، لدې نه وروسته مولوي صاحب هم په کابل کې اوسېدل پرېښودل او هم ئې د روغې جوړې هڅې متوقف کړې!!

د ننګرهار له یوه هیئت سره، له کابل نه دبېرته ستنېدو په وخت کې د کابل او پلچرخي ترمنځ دې ته ورته معامله وشوه چې په هغې حملې کې هم څو کسان مړه او ژوبل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ، ائتلاف او پاکستان

پداسي حال کي چي ائتلاف په مجموع کي او رباني او مسعود په خاص طور، د پاکستان د پیروزینو پوروړي وو، د پاکستان د آی اس آی د فشار په نتیجه کي رباني د جمهور رئیس او مسعود د دفاع وزیر په حیث وټاکل شول، نواز شریف په خپله کابل ته د ترکي الفیصل په ګډون په ۱۳۷۱/۲/۹ سفر وکړ او د لس ملیونه ډالرو چك ئې مجددی ته وسپارو، زموږ د فترونه ئې په پاکستان کي وتړل، میزونه، څوکۍ او د دفتر سامانونه مو هم داخل ته انتقال کړل، حتی ما خپله کورنۍ هم د جګړي په سختو شرائطو کي د مجبوریت په وجه داخل ته ولېږدوله، د پاکستان حکومت له رباني او کمونستانو نه دا توقع درلوده چي د دوی له ائتلاف نه د ملاتړ په خاطر به له پاکستان سره د دوستي یا لږ ترلږه د دښمني نکولو سیاست غوره کړي، خو دې ته نه وو متوجه چي دا ډېره بې ځایه هیله وه، دوی د وضعیت د تشخیص په ارتباط سخته اشتباه کوله، ګمان ئې دا وو چي کمونستان به د شوروي اتحاد له ختمېدو وروسته، چي وروستۍ پناه ګاه ئې له لاسه ورکړې، د پاکستان لدې احسان نه هومره ممنون وي چي خامخا به له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان سره د دوستي لار غوره کوي، ځکه پاکستان د دوی ژوند او په قدرت کي اشتراك تضمین کړ، خو ائتلافیونو له هماغه لومړیو ورځو نه د پاکستان په خلاف له دښمني نه ډك تبليغات پیل کړل. د پاکستان نه د وارد شوو خوراکي موادو په هکله ئې ویل چي دا مسموم شوي، پاکستانیان به ئې نیول او د سخت تعذیب نه وروسته به ئې بندیانول او د دوی په هکله به ئې دا تبلیغات کول چي دا دی پاکستاني جاسوسان ونیول شول. په لومړی سرکي دا کارونه یوازي کمونستانو کول، خو پدې لویې جگړې کي د ماتې نه وروسته، رباني په خپله په سختو الفاظو په پاکستان نیوکي وکړې، هغه ئې د افغانستان په کورنیو چارو کي په مداخلت متهم کړ، غوښتل ئې پدې ترتیب خپله ماتې توجیه کړي او مسکو او ډهلي خوشحاله کړي. په اندونیزیا کي د اسلامي هېوادونو د مشرانو په کنفرانس کي د شرکت په خاطر ئې، د تگ راتگ لپاره د ډهلي لار انتخاب کړه او په خپلو مرکو کي ئې په پاکستان نیوکي وکړې. له هند سره دوستي او له پاکستان سره مخالفت، د هغې معاهدې یوه برخه وه چي له روسانو سره ئې امضاء کړې وه د همدې لپاره د کابل او ډهلي ترمنځ روابط په هماغه شکل دوستانه پاتې شول چي د کمونستانو په وخت کي وو. د هند استخباراتي ادارې RAW او د خاد ترمنځ، پخوانۍ ژوري اړیکي نه یوازي په خپل حال پاتې شوې بلکي مزید ټینگي شوې د(راو) د متخصصینو له خوا د خاد د پرسونل روزنه، د معلوماتو تبادله او د پاکستان په خلاف مشترك فعالیتونه د همدې اړیکو اهداف وو. ډهلي له کابل سره د وسائلو د پرزو، مهماتو او دارو درمل په ارتباط مسلسل او پراخي مرستي کولی. ډهلي اعلان کوي چي په دریو کلونو کي ئې یوازي د اندراگاندي له روغتون سره د پنځلس ملیونه ډالره معادل مرسته کړې، د ائتلافي ادارې د ژوبلو قومندانانو او د مهمو شخصیتونو تداوی په ډهلي کي او د RAW په مصرف ترسره کېږي.

له یوه پلوه سره دوستي او له بل پلو سره دښمني، ورو ورو دې حدته ورسېده چي خاد او راو په پاکستان کي د پېښور د یوه ابتدایي مکتب واړه ماشومان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل سرویس کې یرغمل نیسي، بیا ئې د پراخو تبلیغاتو لپاره تر اسلام آباد پورې انتقالوی او هلته د افغانستان په سفارت کې ساتل کېږي او د څو میلیونه ډالره او تر افغانستان پورې د یرغمل نیونکو د انتقال لپاره د هلیکوپټر مطالبه کوي، خو بالآخره د پاکستاني کوماندوګانو د حملې او د یرغمل نیونکو په وژلو دا ډرامه پای ته رسېږي.

همدا راز په کابل کې د پاکستان پر سفارت پداسې وخت کې حمله کوي چې د پاکستان خارجه وزیر، سردار آصف احمد علي، د مذاکراتو لپاره کابل ته بلل شوی وو او د کابل د ائتلافي ادارې مېلمه وو!! پدې حملې کې یو نفر په قتل رسېږي، سفیر ترهغه په چاقوګانو وهل کېږي چې حمله کوونکي ګمان کوي هغه وژل شوی او پورته مقاماتو ته د هغه د وژل کېدو راپور ورکوي، د سفارت نور کارکوونکي هم په چړو او قونداغونو وهل کېږي او په پای کې سفارت ته اور اچول کېږي.

پدې کې هیڅ شك نشته چې دا کارونه د خاد او راو، د ګډ پلان له مخې تر سره شوي، چې هدف ئې د پاکستان او افغانستان ترمنځ، روابط تر هغه حده خرابول وو چې د بېرته روغې جوړې ټول امکانات د تل لپاره ختم شي. سادګي به وي که څوك ګمان وکړي دا کارونه یوازې کمونستانو کړي او یا تصادفي پېښې وي!! تاسو ولیدل چې د کابل د ائتلافي ادارې واکداران دې ته تیار نشول چې دا حمله وغندي!! او یا له پاکستاني ولس نه د دې غیرِاسلامي، غیر اخلاقی او له مروت نه لېرې اقدام بخښنه وغواړي.

د افغانستان په ارتباط که څوك د پاکستان د تېرو حکومتونو په غلط سیاست د اعتراض حق لري نو هغه یوازې حزب اسلامي دی، داځکه چې:

- پداسې حال کې چې په افغانستان کې اسلامي نهضت او بیا مسلحانه جهاد د حزب اسلامي په لاس پیل شوی وو او پاکستان ته دا خبره جوته وه چې د مهاجرینو ۷۸% په حزب اسلامي پورې تړلي وو او د جګړې ټول فشار د حزب

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اوږو وو، پدې هم پوهېدو چې په حزب کې دا استعداد شته چې مقاومت په يوازې توګه مخکې بوځي، خو پاکستان د امريکا تر فشار لاندې په پېښور کې يو په بل پسې ګڼ شمېر ډلې د حزب په خلاف جوړې کړې. افغانان ټول پدې پوهېږي چې له حزب اسلامي نه پرته ټولې جهادي ډلې په بهرکې جوړې شوې، د امريکايانو هدف دا وو چې د روسانو په خلاف روان اسلامي مقاومت بايد يوازې د حزب اسلامي په لاس تنظيم او اداره نشي او تر آزادۍ وروسته په کابل کې يو قوي اسلامي حکومت جوړ نشي، د همدې لپاره ئې پاکستان دې ته اړ کولو چې د متعددو ډلو له جوړېدو سره موافقه وکړي، پاکستان په لومړي سرکې لدې سره مخالفت کولو چې د بهرنيو لاس وهنو په نتيجه کې دې متعددې ډلې جوړې شي، خو د امريکا د زيات فشار په وړاندې ئې مقاومت ونشو کړې، موافقه ئې وکړه او پدې ترتيب پېښور په بهر کې د جوړ شوو افغاني ډلو کوربه شو، دا کار ئې پداسې حال کې کړې چې له موږ سره ئې کلکه وعده کړې وه چې نه به بهرنيو لاس وهنو ته اجازه ورکوي او نه په پاکستان کې د نورو ډلو جوړېدو ته!!

- افغاني ډلې ئې دې ته مجبورې کړې چې رباني د جمهور رئيس او مسعود د دفاع وزير په حيث و مني.
- د هغه ائتلاف ملاتړئې وکړ چې زموږ په خلاف ئې جګړه اعلان کړې وه، د همدې ائتلاف د ملاتړ لپاره ئې موږ دې ته مجبور کړو چې په پاکستان کې خپل دفترونه وتړو، خو موږ پدې خاطر د پاکستان په خلاف له څه ويلونه ډډه کړې چې:

۱ – د دې کار ګټه د اسلام دښمنانو ته رسېده.

۲ – پاکستان درې نيم مليونه افغاني مهاجرينو ته پناه ورکړې او د افغان ولس د مقاومت ملاتړ ئې کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ - له بل نه دا توقع کول چې زموږ ستونزې حل کړي او یا د خپلو ګټو د تأمین لپاره، یا د خپلو مجبوریتونو په وجه دي داسې څه ونکړي چې زموږ ملي مصالحو ته زیان رسوي، بې ځایه توقع ده، موږ باید خپلې ستونزې په خپله حل کړو، افغانان په خپله باید د نورو د لاس آله نشي او خپلې ملي ګټې د نورو دګټو لپاره قرباني نکړي. که افغانان د نورو غلامي ته چمتو کېږي، د څو پیسو په مقابل کې ځان، ایمان، وطن او خپله دنیا او عقبی خرڅوي، له بل نه د شکایت په ځای باید په خپله افغانان ملامت کړو او د دوی د اصلاح او لدې حالت نه د ژغورني هڅه وکړو. د پاکستان په خلاف او د نورو هغو اسلامي هېوادونو په خلاف چې له یوې خوا ئې زموږ د اسلامي مقاومت ملاتړ کړی خو له بلې خوا ئې زموږ د هېواد په ارتباط داسې سیاست غوره کړی چې موږ ترې صدمه لیدلې، له څه ویلو نه د اجتناب اصلي وجه همدا وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ائتلافيونو ژمني

ائتلافيونو به په لومړي سرکي زموږ د شرائطو په وړاندي ويل:

- که ملېشې وباسو څوك د دې تضمين کوي چي حزب اسلامي به په کابل حمله نکوي؟
- د حملې په صورت کي به څوك د حملې د دفع کولو تضمين کوي؟
- که ملېشې له کابل نه وايستلی شي په شمال کي به مستقل حکومت جوړوي او هېواد د تجزيې له خطر سره مخامخ کېږي!!
- کمونستان پدې دليل له خپلو پستونو څخه نشو لېري کولی چي: دوي ته عمومي عفوه اعلان شوي، د نجيب د حکومت په پرزولو کي ئې د مجاهدينو مرسته کړې او مجددی دوی په خپلو مناصبو کي ابقا کړي.
- د انتخاباتو په هکله به ئې کله ويل چي: په اسلام کي انتخابات نشته !! کله به ئې ويل: په افغانستان کي د انتخاباتو تر سره کول ممکن ندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- زمونږ ځواب دا وو:

- تاسو ملېشې وباسئ، کمونستان له حساسو مناصبو نه لېرې کړئ، مونږ نه يوازې په کابل د عدم حملې هر تضمين چې تاسو و غواړئ درکوو بلکې په مؤقت حکومت کې د حزب اسلامي برخه هم تاسو ته سپارو او تر انتخاباتو پورې ستاسو کامله واکمني منو.

- مونږ دې ته تيار يو چې خپل قوتونه له کابل نه په څومره فاصله چې تاسو وغواړئ لېرې کړو.

- ملېشې د دې توان نلري چې په شمال کې مستقل حکومت جوړکړي، که دا کار ئې وکړ، زمونږ مجاهدين به ستاسو تر قومندې لاندې د هغوی په خلاف جنګېږي.

- دا منو چې دوی ته عمومي عفو شوې خو د عمومي عفوی معنا دا نده چې مونږ دوی ته تسليم شو، د دولت حساسي او مهمې اداري لکه خاد، د فوځ د لوی درستيز مقام، د فرقو قومنداني، راډيو، تلويزيون، د کابل د ګارنيزيون قومنداني، د ښار امنيت، دلارو امنيت، هوايي ډګر او ... د دوی په لاس کې وي، مګر زمونږ جهاد يوازې له نجيب او يعقوبی سره وو او د دوی له وژلو وروسته زمونږ هدف تر سره شوی دی، که څه هم د نجيب حکومت سل په سلوکې په خپل حال پاتې وي؟!

- مليشو خو د نجيب په خلاف هلته اقدام وکړ چې نجيب عملاً خپله استعفی اعلان کړې وه !! اصلاً دوی د نجيب له استعفی سره د مخالفت په وجه او له مجاهدينو سره په يوه ائتلافي حکومت د ټينګار په خاطر دا اقدام وکړ. د پېښور د ګورنرهاوس د معاهدې له مخې خو مجددی جمهور رئيس نه وو ټاکل شوی هغه خو د يوه داسې کميسيون د رئيس په توګه کابل ته لېږل شوی وو چې قدرت به له کمونستانو نه مجاهدينو ته انتقالوی نه د دې لپاره چې کمونستان په قدرت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابقاکړي. لدې نه علاوه، د پېښور معاهده صریحاً حکم کوي چې کمونستان به له حساسو مناصبو څخه لېرې کېږي.

- دا تاسو په کوم اسلام او د اسلام په کوم اصل استناد کوي چې د هغې له مخې، انتخابات ناجائز گڼې، خو له کمونستانو سره ائتلافي اداره جوړول، کمونستانو ته تسلیمېدل او د کمونستو جنرالانو تر قومندې لاندې د مجاهدینو سره جنگېدل، درته جائز او روا برېښي. پداسي حال کي چې د بشریت په اوږده تاریخ کي د لومړی ځل لپاره د ولس په رأیي د ټولني د مشر انتخاب په اسلام کي تر سره شوي، داسي چې د مشر د ټاکلو ټول مخکني ظالمانه روایات ئې منسوخ کړي او د مشر د ټاکلو صرف یوه لار ئې جایز گڼلی او هغه د ولس په خوښه او له فشار او تهدید نه پرته د څرگند بیعت په نتیجه کي د امیر ټاکل، لدې نه د مخه به د ټولني واکمني یا د میراث په شکل له پلار نه اولاد ته، د حاکمي کورنۍ په چوکات کي انتقالېده، یا به په زور تر لاسه کېده، یا به د ټولني د بېلو بېلو پرگنو د واکمنانو ترمنځ د سازش له لاري له یوه نه بل ته انتقالېده او عام ولس به پدې هکله د څه ویلو او کولو توان او حق نه درلود، اسلام د جاهلیت د دور دا اسلوبونه او طریقی لغوه کړي او د مشر او امیر د انتخاب حق ئې عامو مسلمانانو ته وسپارو، چې د څرگندي او آزادي غونډې په ترڅ کي به خپل مشر انتخابوی او په خپله خوښه به ورسره بیعت کوي، د جبر او زور واکمني او د خلکو له آزاد انتخاب او بیعت نه پرته د سازشونو واکمني ئې حرام او ناجایز اعلان کړه. آیا د حضرت ابوبکر صدیق او حضرت عمر(رض) او مخصوصاً د حضرت عثمان(رض) ټاکنه چې د مدینې له عام ولس نه د یوه هیئت په ذریعه د استفتاء او رأی اخستنې له لاري تر سره شوه او همداسي د حضرت علی(رض) انتخاب، د دې لپاره کافي دلیل ندی چې د انسانیت په اوږده تاریخ کي د لومړی ځل لپاره د امیر او مشر د ټاکنې لپاره د ولس رأیې ته په اسلام کي رجوع شوې او د انتخاباتو اساس د مسلمانانو په لاس اینښودل شوی؟!

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې مجاهد ډوله ائتلافیون، پدې نه توانېدل چې کمونستانو ته ځواب ورکړي او له کمونست رژیم نه پاتې مسلح قطعات یا منحل کړي، یا ئې له کابل نه وباسي، دوی پدې پوهېدل چې په کابل کې د کمونستانو مېلمانه دي، د هغوی د خوښې خلاف د څه ویلو او مخصوصاً د دوی د مخالفت توان نلري، هغوی په قدرت کې د شریك کېدو او ائتلاف لار غوره کړې وه او له روسانو سره ئې د همدې خبرې ژمنه کړې وه. دوی له انتخاباتو سره فقط پدې دلیل مخالفت کولو چې لدې لارې ئې د قدرت د ترلاسه کولو چانس نه وو.

کله چې ائتلافیون د جګړې له نتائجو نه مأیوس شوي او روغې جوړې ته اړ شوي په ظاهرکې ئې دا شرائط منلی خو په خفا کې ئې په قدرت کې د پاتې کېدو لپاره د ناروا سازشونو لار غوره کړې او د هرې معاهدې بند بند ئې نقض کړې. دوی یوازې له مسکو او ډهلې سره په خپلو ژمنو صادقانه عمل کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ائتلاف په مقابل کې د نورو ډلو دريځ

حرکت انقلاب اسلامي

ائتلاف غوښتل چې د حرکت له مذهبي صبغى او د پښتنو په سيمو کې د حرکت له نفوذ نه د حزب په خلاف اعظمي استفاده وکړي. له حرکت سره ئې هره مياشت پنځه سوه مليونه افغاني مرسته کوله، چې ورو ورو ئې دا مقدار زيات کړ. د حرکت د هر معاون له ډلي سره ئې مستقلى مرستي کولي. د هلمند، پکتيا، غزني او پکتيکا مقيم واليان او د لغمان او وردګ ـ ميدان مهاجر واليان د حرکت له غړو نه غوره شوي وو. د حرکت د قومندانانو لپاره په مرکز او د جنوب په مختلفو ولاياتو کې قطعات منظور شوي وو چې ځينو ئې د حزب په خلاف په جګړو کې برخه اخستله او ځينو يوازي مرستي ترلاسه کولى او د حزب په خلاف له جګړو ئې ډډه کوله.

د حرکت اکثر غړي د کمونستانو له ملګرتيا او د حزب اسلامي په خلاف له جګړو سره مخالف وو او دا ئې غوښتل چې حرکت له حزب اسلامي سره ګډ دريځ غوره کړي، خو رشوت خورو حرکتيانو د دې کار مخالفت کولو، مولوى

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمدنبي تر پایه له جنرال دوستم سره له ملاقات نه ډډه وکړه، خو له کمونستانو سره د رباني په ملګرتیا ئې په څرګندو الفاظو له اعتراض نه ځان ساتو.

یوځل مولوی محمدنبي ته وویل شو چې له استاد سره یو ځای د اسلام آباد په لوري سفر لري، تیار شو، طیارې ته وخوت، د الوتنې په پای کې ناڅاپي ګوري چې په یوه ناآشنا هوایي ډګرکې کوز شوي، پوښتنه ئې وکړه چې داکوم ځای دی، ورته وویل شو چې مولوی صاحب دا د مزار شریف هوایي میدان دی! استاد مختصر تم کېږي، له جنرال دوستم سره ملاقات لري، امید دی تاسو هم پدې ملاقات کې برخه واخلي، خو ده له ملاقات نه ډډه وکړه او تر هغه په طیارې کې پاتې شو چې له مزار نه بېرته والوته.

که زه ووایم چې ائتلاف له ټول حرکت انقلاب نه، په همدې پوړتني شکل استفاده کړې، ښایي مبالغه مې نه وي کړې. له ځان سره ئې خوځولو، پرته لدې چې د تلو له هدف او مسیر نه ئې خبرکړي.

حرکت انقلاب، فقط هلته له ائتلاف نه ووت چې طالبان چهارآسیاب ته راورسېدل، لدې نه وروسته د حرکت د هماغه غړو مرسته له طالبانو سره پیل شوه چې تر پرونه ئې د رباني ملګرتیا کوله. د حرکت ځیني غړي خو د رباني په حکومت دومره کلك ولاړ وو چې تر متعصبو جمعیتیانو نه هم زیات!! چې کله به رباني د داخل نه د مخلصو جمعیتیانو د فشار او له بهر نه د مخالفو ځواکونو د مسلسل بریاوو په وجه استعفی ته اړ کېدو، دوی به د ده د استعفی مخالفت کولو. یو ځل چې د سکاد غنډ او د کابل په غرب او جنوب کې ډېري ساحې، د حزب مجاهدینو ونیولی او د ائتلافیونو وضعیت هومره پرېشانه شو چې هر چا دا ګڼله چې نن سبا به دولت سقوط کوي، نو د دولت د عالی شورى اکثر غړو په واضح الفاظو د رباني په استعفی تأکېد کولو او دا ئې د بحران د حل یوازنۍ لار ګڼله، خو د حرکت یوه وزیر او د عالی شورى غړي سترجنرال مولوی جلیل الله رباني ته مخ کړ او وئې ویل: استاده! حضرت عثمان (رض) حتی په هغه وخت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له استعفی نه ډډه وکړه چې مخالفین د ده د کور په دېوالونو راواوښتل، ته څنګه پداسي حال کي استعفی کوي چې ستا او مخالفینو ترمنځ لا غرونه حایل دي!! استاد په ډېر غمجن غږ ورته وویل: کاش ټولو همدا نظر درلودي!!

د ائتلافي دولت په عالی شوری کي د حرکت غړي او د قطعاتو اکثر قومندانان ئې اوس له طالبانو سره ملګري دي.

اتحاد اسلامي

اتحاد اسلامي له لومړۍ ورځې نه تر پایه په ائتلاف کي د رباني او مسعود ملګرتیا کړې خو د اتحا د ملګرتیا دوه بېل بېل اثرات درلودل: له یوې خوا په ائتلافي حکوت کي د اتحاد غړیتوب د ائتلافیونو ترمنځ د اختلاف عامل وو، د وحدت له حزب سره د اتحاد مسلسل نښتي، له ائتلاف نه د وحدت په وتلو منتج شوې او په شیرخان بندر کي د اتحاد او جنبش جګړه، له ائتلاف نه د جنبش د جلاکېدو باعث شوه. د ائتلاف په بهرني سیاست هم د اتحاد غړیتوب خپل اثرات درلودل، په یوې مرحلې کي له ائتلاف نه د ځینو عربانو د ملاتړ لامل وو، خو په همدې مرحلې کي د ایران د خفګان وسیله شو، ایران دا غوښتل چې مسعود د جبل السراج د معاهدې په نسبت التزام وکړي او د وحدت او اتحاد تر منځ په نښتو کي حتماً له وحدت سره مرسته وکړي، خو مسعود به داسي عذرونه وړاندي کول چې ایران ورباندي نه قانع کېدو، خبره دې حد ته ورسېده چې ایران ناراضه شي، پدې ترتیب ائتلاف د څه مودې لپاره یو داسي مؤثر حامي له لاسه ورکړ چې د ائتلاف د تأسیس له لومړۍ ورځې ئې د هغه حمایت کړې. له بلې خوا ائتلاف غوښتل چې له اتحاد نه په لاندي مواردو کي استفاده وکړي:

الف: ملت ته وښیي چې دا ائتلاف د ژبني تعصب په بنیاد او د پښتنو په خلاف ندی جوړ شوی او د یوه خاص قوم او ملیت سلطه نه غواړي، که داسي وی نو د پښتنو یوې ډلي به د دوی په حکومت کي برخه نه درلوده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ب: د ائتلافي رژیم په خلاف د مجاهدینو دګډې جبهې د جوړېدو مخنیوی وکړي، که اتحاد د ائتلاف ملګرتیا نه وی کړي نو نه به مولوی محمدنبي او نه مولوی خالص د ائتلاف په څنګ کې ودرېدلی وو.

ج: په مشرقی او جنوبي ولایاتو کې له حزب اسلامي سره د مجاهدینو د یوځای کېدو مانع شي او دلته د ائتلاف په ګټه مسلح قطعات جوړکړي چې د همدې مقصد لپاره استاد سیاف یو ځل د مشرقی زون او بیا د جنوبي زون مسئول و ټاکل شو.

د اتحاد تقریباً ټولو غړو دا غوښتل چې اتحاد له ائتلاف نه ووځي او له حزب اسلامي سره ګډه جبهه جوړه او ګډ دریځ غوره کړي. خو استاد سیاف، د رباني او مسعود په څنګ کې پاتې کېدل غوره او مفید وګڼل او په پوره اخلاص سره ئې حتی د خپلو ډېرو مؤثرو غړو د خفګان او له اتحاد نه د وتلو په قیمت د هغوی ملګرتیا وکړه.

خو ائتلافي انډیوالانو ئې د ده د اخلاص په اندازه د ده سره جفا کړې، د اتحاد په خلاف به ئې تبلیغات کول، د اتحاد مجاهدین به ئې په اخلاقی فساد او تالان متهم کول، په هري جګړې کې د خپلې ماتې عامل به ئې اتحاد ګڼلو، له ټول کابل نه ئې وایستل، حتی د پغمان پوستې ئې هم له اتحاد نه واخستلی او خپلو افرادو ته ئې وسپارلې. د بګرام له هوایي ډګر نه د اتحاد د افرادو د ایستلو قصه ډېره جالبه ده:

د خواجه رواش د هوایي ډګر له فلجېدو نه وروسته ائتلاف دې ته اړ شو چې له روسیې نه د پیسو او مهماتو د انتقال لپاره د بګرام له هوایي ډګر نه استفاده وکړي، خو هلته دوه خنډونه په مخې کې وو: د میدان شا او خوا ته د حزب جبهات او د هوایي میدان په یوې مهمې برخې کې د اتحاد د مجاهدینو شته والي. دهمدې لپاره، ائتلافي ځواکونو په پروان کاپیسا د لویې حملې او د بګرام د هوایي ډګر د تصفیې پلان جوړکړ، په کومه ورځ چې عملیات تر سره کېدل د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتحاد اسلامي د بگرام قومندان پغمان کي له استاد سیاف سره ملاقات درلود، عملیات تر سره شول، بگرام تصفیه شو، د اتحاد افراد خلع سلاح او له بگرام نه و ایستلی شو. د دې پېښي په هکله استاد سیاف ما ته قصه کوله چي سبا ته مسعود د مخابری له لاري تماس ونیولو او د بگرام په هکله ئې راته وویل: استاد مبارك باشه، الحمدلله توطئه خنثی شد. اگر اقدام به وخت نمی کردیم دگه قومندانان شما چند ساعت بعد تر بگرام را به حزب اسلامي تسلیم مي کردند!!

داکتر عبدالرحمن به په هر مجلس کي ویل چي زموږ د اختلافاتو اصلي عامل استاد سیاف دی. د ده په وجه ائتلاف لدې حالت سره مخامخ شو او سیاف به ویل: ما استاد رباني ته مکرر ویلي چي ستا پاچایي منم خو د فهیم، قانوني او داکتر عبدالرحمن په شان کسانو پاچایي نشم منلي، لدې نه معلومېږي چي ائتلاف له سیاف سره د ده د ټول اخلاص په مقابل کي څه معامله کړي.

ما ته په پېښور کي د نجیب له استعفی نه څه موده دمخه، د یوې غونډې په دوران کي، استاد سیاف وویل: تاسو ته یوه مهمه خبره لرم، چي سره گوښه شوو نو په ټیټ غږ ئې راته وویل: "کي جی بی او سي آی ای په گډه د افغانستان په هکله خطرناکه منصوبه لري چي د مسعود په ذریعه ئې عملي کول غواړي، ما څه بند و بست کړي، تاسو هم خاصه توجه وکړي" ما او هغه تعهد وکړ چي په گډه به د دې توطئې د شنډولو هڅه کوو، خو متأسفانه هغه د دې توطئې په وړاندي زه یوازي پرېښودم او د هماغه ائتلاف ملگرتیا ئې وکړه چي کي جی بی او سي آی ای جوړ کړي وو.

د سیاف رول له یوه بله پلوه هم ځانگړتیا درلوده: چي کله به رباني له فشارونو او تهدیدونو سره مخامخ شو او ټولو ډلو به یوازي پرېښود، نو سیاف ته به ئې وویل: زه استعفی ته تیاریم، تاسو له نورو سره خبره وکړي، چي قدرت چاته وسپارم، هغه به باور وکړ او له مولوی خالص او مولوی محمدنبي سره به ئې تماس ونیولو، کله یوه او کله بل ته به ئې وویل چي تا راوړاندي کوو! د دولت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ریاست تا ته سپارو! وو ایه: نظر دي څه دی؟ او شرائط دي کوم دي؟ هغوی به باور وکړې کابل ته به ولاړل، څه موده به په همدې تګ راتګ کې تېره شوه، دوی به هم هیلمند وو او د ائتلاف په هکله به ئې مخالفت راکم شو، د ائتلاف په خلاف د مشترکې جبهې جوړېدو کار به متوقف شو او فشارونه به تخفیف شول، بیا به هم وعدی هیری شوې او هم تماسونه او تګ راتګ پای ته ورسېدو.

په غرب پوري تړلې کړی

په غرب پوري تړلو ډلو او په غرب کې مېشت د غرب پلویانو، که څه هم کوم مؤثرحزب نه درلود، خو امریکا غوښتل چې دوی د ظاهرشاه په محور راغونډ کړي. دوی د کابل له رواني جګړې نه د ټولو مجاهدینو په خلاف د تبلیغاتي وسیلې په حیث استفاده کوله، د مجاهدینو په خلاف به ئې دا شدید او زهرجن تبلیغات کول چې دوی د جګړې عامل، د ملك د ورانۍ او د کابل د مظلوم ولس د هجرت باعث شول، د قدرت لیوال دي او د هېواد له اداري نه عاجز. امریکا غږ او بی بی سي ته وظیفه ورکړی شوې وه چې د دغو څېرو تبلیغات په پراخه پیمانه او په مسلسله توګه منعکس کړي، د دوی د تبلیغاتو غشي یوازي د مجاهدینو لوري ته خوشي کېدل، د کمونستانو په خلاف به ئې نه یوازي له څه ویلونه ډډه کوله بلکې هغوی به ئې تر مجاهدینو غوره ګڼل، هدف دا وو چې په یوې مرحلې کې دوی دواړه د مجاهدینو په خلاف متحد او د یوه بل په څنګ کې ودروی.

مائوویستان

په افغانستان کې د سیاسي مبارزاتو د پیل کېدونه وروسته، په یوې مرحلې کې د مائوتستون د نظریاتو پلوي کمونست ډله، چې د شعله جاوید په نامه مشهوره شوه، په ځوانانو کې د خلق او پرچم نه زیات پلویان درلودل، دوی له دښمنانو سره د نه پخلا کېدونکې او په قهر او تشدد د مبتني مبارزی شعارونه ورکول. له جوانان مسلمان سره د یوې نښتي نه وروسته دا ډله په ګڼ شمېر وړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړو ټولګیو وویشلی شوه. د دوی د مبارزې ډګر، د اهل تشیع ټولنه وه، د دوی ځینو ټولګیو د کموړم ترخنګ د"ملي ستم" په قومي تعصب مبتني افکار خپل کړل، د جهاد په دوران کي دوي ته د یوه حزب په څېر د هېواد د ننه او په ګاونډیو هېوادونو کي د کار کولو مناسب شرائط برابر نشول، خو په پېښنو کي ئې پدې شکل خاصه ونډه درلوده:

- ځیني اروپا او امریکا ته وتښتېدل او هلته ئې سیاسي او فرهنګي فعالیتونه پیل کړل.

- ځینو د پیپلز پارتي له یوې جناح سره چي یو وخت ئې کمونستي افکار لرل، د تماس په وجه و توانېدل چي د ښځو د انقلابي سازمان (راوا) ترنامه لاندي په پاکستان کي د فعالیت لپاره امکانات ترلاسه کړي.

- ځینو په هغو جهادي ډلو کي ځانته د پټنو ځای پیدا کړ چي یا ئې کمونستي ډلي نه پېژندلی او د منظمي سیاسي مبارزې تجربه ئې نه درلوده او یا د هر راز خلکو او د هر مزاج او سلیقې خاوندانو په راغونډولو ئې باور درلود. دوی په جنوب غرب، فراه، نیمروز او هرات کي د ملي ګرا ډلو په لیکو کي منظم شول او په پروان، مزار، تخار او بدخشان کي د شورای نظار په څنګ کي ودرېدل.

- د دوی یو شمېرکسان په هغو غربي خیریه مؤسساتو کي ځای په ځای شول چي په اصل کي د غربي هېوادونو د جاسوسي شبکو خطرناکي ځالی وي. پدغو مؤسساتو کي د شعله جاوید د غړو د پراخ استخدام دوه اساسي وجهی وي: دوی له سي آی ای سره رسماً تعهد کړي وو چي په افغانستان کي به د دوی د پلان مطابق کارکوي، په خپلو نشراتو کي ئې له یوې خوا د ظاهرشاه او له بلي خوا د مسعود ملاتړ کولو او په ټولو جهادي تنظیمونو ئې سختي نیوکي کولي. د دوی اخلاقي او فکري حالت داسي وو چي غربي جاسوسي شبکو ته، د اسلام په خلاف د کارکولو لپاره ئې لدوی نه غوره عناصر جوړ کړي وو. د اخلاقي فساد خورولو او د افغانانو د اسلامي هویت په خلاف هڅو کي دغو د چین له مرستو نه مأیوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوو کمونستانو، له دغو شبکو سره، د خیریه مؤسساتو د کارکوونکو تر نامه لاندې هر راز تعاون کولی شو، که فرانسوی مؤسساتو، د خبریال او نرس په نامه د ښایسته فرانسوی پیغلو په ذریعه د مجاهدینو د بې لاري کولو او د جاسوسي شبکو په لوموکي د ترلو هڅه کوله، د (راوا) غړو په آساني او کم مصرف سره دوی ته همدا کارکولی شو. فرانسوی خبریالو پیغلو چې د ځینو قومندانانو په باب کوم کتابونه لیکلي او پدې کتابونوکي ئې کوم رازونه افشاکړي، د دغو استخباراتي شبکو پلانونه په ښه توګه څرګندوي.

د هېواد په وروستیو پېښو کي د ستم ملي او شعله جاوید مختلفو ډلو د سازا، سزا، کجا ... تر نامه لاندي ډېر خبیث رول ادا کړي، د دې وجه دا وه چې: کي جی بی د خلق او پرچم ډلو ته وظیفه ورکړه چې په افغانستان کي د قوم، ژبې، سمت، اقلیت او اکثریت تر نامه لاندي د افغانانو د ملي وحدت ختمولو او د اسلامي روحیې ټکولو لپاره پراخ کار پیل کړي، پدې کار کي نوموړو ورو ورو ډلو پوره تجربه او سابقه درلوده. په شورای نظار او نورو تنظیمونو کي د دوی له نفوذ نه په استفادی سره کمونستان پدې وتوانېدل چې د قومي او سمتي تعصباتو اور ته لمن ووهی او په یو شمېر بې شعوره تش په نامه مجاهدینو کي همدا تعصبات راولاړکړي. هغو جاه طلبه عناصرو چې د ټول ملت په سطح د ملي شخصیت په توګه د مطرح کېدو چانس ئې ضعیف وو، د کمونستانو همدا شعارونه بدرګه کړل او د اقلیتونو له حقوقو نه د دفاع او د پښتنو په خلاف د یوه ګډ محاذ د پرانستلو له بهیر سره یوځای شول.

د ببرک په پلویانو کي فرید مزدك، نجم الدین کاویاني، عبدالحمید محتاط او جنرال مؤمن تر ټولو زیات، د داسي جبهې د جوړولو په کار کي فعاله ونډه درلوده. طاهربدخشي او بحرالدین باعث له ستمیانو څخه، مجید کلکاني او ورور ئې قیوم رهبر له شعله یانو څخه د دې کار مخکښان وو. د دوی له جملې نه داکتر عبدالرحمن وتوانېدو چې د شورای نظار تر نامه لاندي په ائتلافي جبهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي د مسعود د معاون په حيث ځای ونيسي او له همدې لاري د کمونستانو او مجاهدينو د يو ځای کېدو يوه ډلۀ منه هسته جوړه کړي، دی وتوانېدو چې د شعله جاويد او ستم ملي وړی وړی ډلي چې په بدخشان او د هغه شا او خوا ولاياتو کي مصروفی وې او د پښتنو په خلاف د نورو مليتونو د يووالی شعار ئې ورکاوو، له شورای نظار سره نږدې کړي، د وطن له حزب سره د مسعود د ارتباطاتو د تنظيم کار هم د ده په غاړه وو، چې د همدې ارتباطاتو لپاره به په مياشتو مياشتو په کابل کي اوسېدو او د کابل او پنجشير تر منځ به ئې تگ راتگ کاوو. مولوی افضل نورستاني په يوه ليك کي داکتر عبدالرحمن ته د کابل د فاتح خطاب کوي او ليکي: "د نورستان ولس پدې فخر کوي چي کابل ستا په شان د يوه نورستاني په لاس فتحه شو"!! واقعاً چي عبدالرحمن له هغو کسانو څخه وو چي د ائتلاف په جوړولو کي او کابل ته د شورای نظار په داخلولو کي ئې لويه ونډه وه، هغه تر مسعود نه زيات زرنگ او زيات فعال وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شینډنډ سقوط

د شینډنډ ستراتیژیک هوایي ډګر چي تر بل هر میدان نه ئې زیاتي جنګي او نظامي باروړونکې الوتکي درلودې، د نجیب د سقوط په وخت کي د حزب اسلامي قومندانانو تصرف کړ، د فراه اکثره ولسوالۍ هم د حزب په لاس کي پرېوتې. خو موږ د شینډنډ له هوایي ډګر نه په څو دلائلو سمه استفاده نشوی کولی:

- نه ایران له موږ سره د طیارو د تیلو د راوړلو په اړه مرسته کوله نه پاکستان، دواړو هېوادونو دائتلاف ملاتړ کولو.
- د هوایي میدان د ټول تخنیکي پرسونل تمویل او له میدان نه د دفاع په خاطر د کافي مجاهدینو ځای په ځای کول او د هغوی مستمر اکمال موږ ته ګران وو.
- له کابل نه ئې فاصله هومره وه چي نه هلیکوپټرو تګ راتګ کولی شو او نه جنګي طیارو له خپلي لازمي محمولي سره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هرات کې د حزب د مجاهدینو په خلاف د اسمعیل خان له عملیاتو نه وروسته، موږ غوښتل ځیني الوتکې خوست ته راانتقال کړو، له مولوی جلال الدین حقاني او مولوی نظام الدین حقاني سره مو خبره وکړه، دواړو موافقه وکړه. د دې موافقې نه وروسته موږ د خوست هوایي میدان د الوتکو د کوزېدو لپاره ترمیم کړ او د میدان د تنویر بندوبست مو وکړ، خو په کومه ورځ چې موږ د الوتکو د انتقال لپاره تیاری نیولو، د مولوی حقاني ورور ابراهیم حقاني، د میدان په منځ کې ټانك ودرولو او وئی ویل چې: موږ نه غواړو خوست ته جنگ راانتقال شي!! زموږ نمایندگانو ورته وویل: طیارې د جنگ لپاره نه بلکې د دې لپاره خوست ته راانتقالوو چې د ضایع کېدو مخنیوی ئې وشي او دا کار له مولوی حقاني سره د مخکني توافق په اساس کوو، خو هغه په هیڅ دلیل نه قانع کېدو. ابراهیم حقاني د همدې خدمت په بدله کې د رباني له خوا د پکتیا د قول اردو قومندان وټاکل شو او په گردیز د طالبانو د ناڅاپي حملې په ورځ محاصره شو او په خورا بد حالت له گردیز نه ووت او اوس دی او مولوی حقاني له طالبانو سره ملگري دي او په لومړی خط کې جنگېږي. متأسفانه د ځینو قومندانانو په هکله د هغه خان او نوکر کیسه صدق کوي چې یوه ورځ ئې د خان په خاطر د کچالوستاینه کوله او تر ټولو خوراکو ئې غوره گڼلو او بله ورځ د بادنجان !! خان ورته وویل: دا ته څه کوې چې یوه ورځ کچالو ستایې او بله ورځ بادنجان؟ خپل خان ته ئې په ځواب کې وویل: زه خو د خان نوکر یم نه د بادنجان. دا قومندانان هم کله د سي آی ای او آی اس آی په خاطر له مسعود سره ملگري شوي او د هغه نوکری ئې کړې او کله د طالبانو په څنگ کې ودرېدلی او د هغه چا په خلاف جنگېدلی چې پرون ئې هغه ته د وفاداری تېږه په سینه وهله. د داسې دوه مخي سیاست انتظار که له هر چا کېدو له درنو پکتیاوالو نه ډېر بعید او لېرې بربښېدو، خو متأسفانه نن په پکتیاوالو کې هم داسې کسان گورو.

موږ ونشو توانېدی چې د شینډنډ ټولې الوتکې انتقال کړو. په شینډنډ له هوا نه د جنرال دوستم الوتکو مسلسل بمبارد کولو او له ځمکې نه د تورن

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمعيل او حزب وحدت ځواکونو په ګډه حمله وکړه، له خونړۍ جګړې او ډېر مرګ ژوبلې نه وروسته، ميدان د دوی په لاس کې پرېوتو او زموږ مجاهدين خپلو سابقه جهادي سنګرنو ته وختل، خو د اسمعيل خان او د حزب د مجاهدينو تر منځ جګړې تر هغې ورځې رواني وې چې د شينډنډ ټول سابقه مجاهدين له طالبانو سره د ده په خلاف يوځای شول، فراه، شينډنډ او ورپسې هرات د طالبانو په لاس کې پرېوتل. د هرات د سقوط اصلي عامل هماغه جګړې وې چې تورن اسمعيل د نورو په خلاف پيل کړې وي، ځورېدلی قومندانان مجبور شول د غچ اخستلو لپاره د طالبانو ملګرتيا وکړي او تورن اسمعيل هماغسې له منطقې نه وباسي چې دوی ئې ايستلی وو.

په هرات او شينډنډ د اسمعيل خان له تسلط نه وروسته، هغه دومره مغرور شوی وو چې د ټول جنوب لوېديځ ولاياتو د تصفيې او اشغال اراده وکړي، په غور ئې څو ځله حملې وکړې، وروسته له مسلسل ماتو د چغچران په نيولو قادر شو، خو په اصطلاح له منطقې لا وتلی نه وو چې نوموړی مرکز بېرته مجاهدينو ونيوو. همداسې څو ځله چغچران د ده او د حزب اسلامي مجاهدينو تر منځ لاس په لاس شو.

د بادغيس په لوري ئې بريدونه پيل کړل، د طولاني جګړو نه وروسته د بادغيس د مرکز په نيولو موفق شو. خو بالآخره د هم آهنګې شورې د جوړېدو نه وروسته، د بادغيس ټولو قومندانانو د جمعيت د قومندانانو په شمول، په ګډه فيصله وکړه چې د اسمعيل خان ځواکونه به له ټول ولايت نه باسي، مشروط پدې چې د جنبش ځواکونه بادغيس ته داخل نشي، موږ ورسره موافقه وکړه او پدې ترتيب د بادغيس ولايت د اسمعيل خان له تسلط نه آزاد شو.

د فراه او نيمروز په لوري ئې خپل فوځونه وزغلول او له جګړونه وروسته ئې د نوموړو ولاياتو مراکز اشغال کړل. د اسمعيل خان پر له پسې برياوو په خپله جمعيت کې ده ته ښې ډېرې ستونزې راولاړې کړې. د مسعود حسادت او مخالفت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې د ده په خلاف تشديد کړ، غوښتل ئې د ده په ضد تورن علاؤالدين تقويه کړي، د دوی ترمنځ د اختلاف او کرکي عمق او حدت، هلته ښه راڅرګند شو چي د هرات د سقوط د عواملو په هکله د مسعود نطاق وويل: "اسمعيل خان له پاکستانيانو سره پټي اړيکي درلودي، د هغوی په وينا ئې هرات طالبانو ته تسليم کړ، هغه د پرديو جاسوس وو، د ډالرو په بدله کي ئې هرات طالبانو ته پرېښود" مسعود له ايرانيانو نه وغوښتل چي اسمعيل خان تر نظارت لاندي ونيسي او کورئی تلاشي کړي، ويل کېږي چي هغه د اوږدې مودې لپاره تر نظارت لاندي وو او د اوسېدو ځای ئې تلاشي شو.

له اسمعيل خان سره د جمعيتيانو سلوك، د سختي جفا او له مروت نه لېري سلوك وو، د برياوو او د قدرت په وخت کي په راز راز القابو د هغه ستاينه او د ماتې او له قدرت نه د خلع کېدو په وخت کي هغه ته د جاسوس خطاب کول، له شکه پرته لويه جفا وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلام آباد مذاکرات

د حل او عقد قلابی شوری د ائتلاف ستونزی زیاتي کړي، د ائتلاف په منځ کي ئې مخالفتونه راولاړ کړل او د ائتلاف نه بهر ئې د مخالفینو شمېر زیات او ضدیت ئې تشدید کړ. ائتلاف ته له جګړو نه هم په زړه پوري نتیجه په لاس ورنغله، یو ځل بیا ئې د مذاکراتو او روغي جوړي په نامه، د څه فرصت تر لاسه کول ګټور وګڼلو، له جماعت اسلامي او د پاکستان او سعودی له سفیرانو نه ئې وغوښتل چي وساطت وکړي. قاضی حسین احمد د جماعت اسلامي له یوه هیئت سره کابل ته راغی او زیاته موده ئې دلته د دواړو طرفونو ترمنځ تګ راتګ وکړ، وروسته د نواز شریف د حکومت استازو د ټولو افغاني ډلو سره، په اسلام آباد کي د تنظیمونو د مشرانو په سطح د یوې غونډي د رابللو په اړه تفاهم وکړ، ټولو لدې غونډي سره موافقه وکړه.

د ۱۳۷۱ کال د حوت په میاشتي کي، مذاکرات پیل شول، پاکستان غوښتل چي د جنرال دوستم جنبش ته هم پدې مذاکراتو کي د ګډون بلنه ورکړي شي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال دوستم لا دمخه د جنبش ملي اسلامي په نامه بېل حزب اعلان کړي وو او له رباني نه ئې د خپل حزب د رسميت په هکله ليکلې موافقه تر لاسه کړې وه.

سياف او مولوی خالص د هغه له ګډون سره موافق نه وو، خو لدې سره سره د اسلام آباد نظر دا وو چې که حزب اسلامي توافق وکړي نو هغه ته په مذاکراتو کې د ګډون بلنه ورکوو، زموږ ځواب دا وو چې جنرال دوستم د رباني د فوځ يو جنرال دی د هغه مستقل ګډون منطقي نه برېښي.

زه پداسي وقت کې د غونډې ځای ته ورسېدم چې نواز شريف او ترکي الفيصل له نورو مشرانو سره خبري پيل کړي وې، د غونډې له وضعيت نه معلومېده چې دوی دواړه، رباني ته په مهلت ورکولو تأکېد کوي خو له اتحاد نه پرته د پاتې تنظيمونو مشران او استاځي لدې کار سره موافق نه وو. پدې غونډې کې د رباني دوی غوښتني وې:

١ - د دوو کلونو لپاره بايد دی د جمهور رئيس په حيث ومنلی شي!!

٢ - د دفاع وزارت بايد مسعود ته وسپارلی شي!!

هيڅوک دې ته تيار نه وو چې د رباني دا غوښتني ومني. زموږ دريځ دا وو:

- جمهوري رياست او دفاع وزارت يوه تنظيم ته نشو سپارلي، د هېواد د تېرو خونړيو پېښو يوه وجه همدا وه چې دا دواړه پستونه يوه تنظيم ته وسپارلی شول.
- په مؤقته موده کې دې د انتخاباتو تر سره کېدل تضمين شي.

رباني داسي ښودله چې دی له دغو دواړو خبرو سره توافق کولی شي خو مسعود پدې خبره نشي قانع کولی چې دی به د دفاع وزير نه وي!! له هغه نه وغوښتلی شو چې يا د مخکنۍ وعدی مطابق، مسعود غونډې ته حاضر کړي او يا دي هغه خپل واک تاسو ته وسپاري. خو رباني د څو ځله مخابروی او تلفوني تماسونو سره سره پدې موفق نشو چې يا مسعود غونډې ته حاضر کړي او يا ده ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکالت ورکړي.

نږدې وه چې غونډه بې نتيجې پای ته ورسېږي خو موږ نه غوښتل دا غونډه بې نتيجې وې او يو ځل بيا د جګړو يو بل دور پيل شي. که څه هم د خبرو په دوران کې ائتلافيونو څو ځايه جګړه پيل کړې وه. موږ دا طرحه وړاندې کړه چې په لاندې خبرو شامل يوې اعلاميې باندې توافق وکړو:

- اوربند.
- د اسراوو تبادله.
- د مذاکراتو دوام.

نواز شريف او ترکي الفيصل پدې ټينګار کولو چې رباني د څه نوري مودې لپاره جمهور رئيس پاتې شي. د دوی د زياد تأکېد او ټينګار په وجه لومړی موږ او بيا نورو دا خبره ومنله چې کېدی شي رباني د ۱۸ مياشتو لپاره د دولت رئيس پاتې شي پدې شرط چې:

۱ – د معاهدې مطابق به انتخابات تر سره کېږي.

۲ – د جمهور رئيس او صدر اعظم صلاحيتونه به همدا اوس ټاکل کېږي.

بلآخره ټولو خواوو له همدې طرحی سره موافقه وکړه او لاندې اسناد ترتيب او امضاء شول:

د اسلام آباد د معاهدې بشپړ متن

موږ پداسي حال کې چې د الله حکم ته منقاد يو، قرآن او سنت مو لارښود دی، د هغه جهاد درانوی او يادونه کوو چې زموږ مجاهد او زړه ور ملت د هېواد د ژغورني او خپلواکي لپاره پدې اميد پيل کړې وو چې دا لرغونی جهاد به په هېواد کې ډاډمنه سوله تأمين کړي او افغان ولس ته به سعادت او ترقی ورپه برخه کړي او پدې حقيقت باور لرو چې د يوه داسې پراخ بنسټه حکومت جوړول د وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضرورت دی چې په ټولو جهادي ډلو شامل وي، د یوه داسې حکومت جوړول چې د ټولو پرګنو او ملیتونو آرمانونه تمثیل کړي، په آرامه او سوله ایزه توګه د قدرت د انتقال عملیه میسرکوي. د هېواد یووالی، ملي حاکمیت او ځمکنۍ بشپړتیا د ساتنې او حفاظت په اړه متعهد یو، د هېواد مجدد اعمار او د مهاجرینو بېرته ستنېدو ته د مساعدو شرائطو برابرولو ته توجه لرو، دا دی د سعودی پاچا خادم الحرمین الشریفین هغې بلنې ته مثبت ځواب وایو چې د افغانانو خپل منځی اختلافات دې په سوله ایزه توګه حل شي او د ښاغلی نوازشریف د پاکستان د اسلامي جمهوریت صدراعظم او د سعودی او ایران له استاځو نه مننه کوو چې د دې هڅو ملاتړ ئې کړي، دا مطلب اعلانوو چې د افغانانو ترمنځ بېل بېل او په ګډه روان مذاکرات د دې لپاره پیل شوي چې د جهاد ثمرات خوندي پاتې شي. موږ په دغو موادو توافق وکړ:

- د ۱۸ میاشتو لپاره د یو مؤقت حکومت تشکیل چې په هغه کې استاد برهان الدین رباني جمهور رئیس او انجنیرحکمتیار یا د ده استاځی به د صدراعظم په حیث وظیفه ترسره کوي.
- د معاهدې له امضاء نه وروسته به د دوو اونیو په منځ منځ کې د دې حکومت کابینه، د جمهور رئیس او د تنظیمونو د مشرانو په مشوره جوړېږي.
- پداسې یوې انتخاباتي عملیې توافق وشو چې:
- په ۱۸ میاشتوکې به ترسره کېږي، دا نېټه د ۱۹۹۲ کال د دسمبر د میاشتې له ۲۹ نه پیل کېږي.
- د انتخاباتوکمیسیون مکلف دی د معاهدې له امضاءسره سم د ۲ـ۸ میاشتو په ترڅ کې د یوې لویې قانون جوړونکې شورى لپاره انتخابات ترسره کړي.
- د همدې شورى له خوا به د هېواد اساسي قانون تصویب کېږي او بیا به د اساسي قانون په رڼا کې د جمهور رئیس او پار لمان لپاره د همدې ۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

مياشتو په بهير کې انتخابات سرته رسي.

- د لاندې اجراءاتو لپاره به يو داسې دفاعي کميسيون جوړيږي چې د هر تنظيم دوه غړي به پکې عضويت لري:
- الف: د ملي اردو جوړول.
- ب: له ټولو ډلو نه درنې وسلې راغونډول او د لزوم په صورت کې هغه د کابل له ښار او نورو ښارونو نه بهرځاى په ځاى کول ترڅو لدې لارې د ښارونو امنيت تأمين شي.
- ج: د لويو لارو امنيت تأمينول.
- د: د دولت له امکاناتو نه دشخصى قطعاتو او مسلح ډلګيو د اکمال مخنيوى.
- هـ: د دې خبرې تضمين چې د دولت د وسله والو ځواکونو سوق او اداره به د همدې دفاعي کميسيون په لاس کې وي.
- و: د ټولو هغو اسراوو فورى او بې قيد او شرط آزادول چې د شخړو په جريان کې حکومت يا مختلفو ډلو بنديان کړي.
- ټول هغه شخصى او دولتي تأسيسات، املاك، کورونه او مسکوني مناطق چې د جګړو په دوران کې متحاربو ډلو اشغال کړي بايد اصلي خاوندانوته مسترد شي، بايد ټولي بې ځايه شوې کورنۍ خپلو سيمو ته ستنې شي.
- داسې کميټه به جوړيږي چې د هېواد مالي سيستم او د دولت مالي اجراءات ترنظارت لاندې وساتي او د پيسو چلند د قوانينو مطابق تنظيم کړي.
- د غذايي او سوند موادو وېشلو لپاره به د ټولو تنظيمونو په استاځو مشتمل کميسيون جوړيږي.
- په اوربند باندې د نظارت لپاره به داسې يو کميسيون جوړيږي چې د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنظیمونو استازي به پکې غړیتوب لري.

وظایف او صلاحیتونه

جمهور رئیس:

د دولت رئیس د ملي یووالی نښه ده چي د دولت چارې به د قرآن او سنت او اسلامي شریعت له غوښتنو سره سم سمبالوی.

صدراعظم به کابینه جوړوي بیا به ئې جمهور رئیس ته د اعلان لپاره او د لوړې د مراسمو اجراء په خاطر وړاندي کوي.

۱. کابینه به د یوه متحد تشکل په څېر د صدراعظم په هدایت وظایف ترسره کوي.

۲. صدر اعظم او کابینه به په ټولو مهمو قضایاوو کي د جمهور رئیس سره په منظم او نږدې توگه تفاهم کوي.

۳ . جمهور رئیس او صدر اعظم باید په خپلو منځونوکي د تفاهم له مخې عمل وکړي که چیرته په کومې قضیې کي د رأی اختلاف راولاړ شو د مناقشې له لاري به هغه حل او فصل کوي، که قضیه لاینحل پاتې شوه باید د کابینې او جمهور رئیس گډې غونډې ته محول شي.

۴. د دولت تگلاري پوري تړلي ټول امور باید د صدر اعظم تر ریاست لاندي د کابینې په غونډوکي فیصله شي. ټول وزیران او معینان په انفرادی او اجتماعي ډول د حکومت د تصامیمو په هکله مسئولیت لري.

۵. د مسلح قواوو قومندانان به له تعامل سره سم د خپل منځی تفاهم له لاري ټاکل کېږي.

د جمهور رئیس صلاحیتونه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷. جمهور رئیس لاندني وظایف او صلاحیتونه لري:

الف: د جمهوري ریاست د معاون ټاکنه.

ب: د قانون مطابق او د صدراعظم په مشوره د قاضی القضات او د ستري محکمې د قاضیانو ټاکنه.

ج: د هېواد د مسلح ځواکونو اعلی قومنداني د دې ځواکو د موازینو او اهدافو په رڼا کي.

د: د کابینې او پارلمان په مشوره د جنګ او سولي حالت اعلانول.

هـ: له مقرراتو سره سم د پارلمان د غونډو پیل او پای اعلانول.

و: د ملي وحدت استحکام، د خپلواکي او استقلال ساتنه او د افغان ولس د ګټو په رڼا کي د هېواد د بې طرفی او اسلامي هویت تمثیل.

ز: د شریعت مطابق او له مقرراتو سره سم د محاکمو د پرېکړو تأئید او لغو.

ح: په بهرنیو هېوادونو کي د افغانستان د سیاسي هیئتونو رئیسان او په بین المللي ټولنو کي د افغانستان دائمي استازي ټاکل او د نورو هېوادونو د سیاسي هیئتونو د رؤساوو اعتبار لیك منل.

ط: د قوانینو او مقرراتو توشیح او د بین المللي معاهدو امضاء د هېواد له قوانینو سره سم.

ی: جمهور رئیس کولی شي د خپلو صلاحیتونو ځیني برخي خپل معاون یا صدراعظم ته انتقال کړي.

ك: د جمهور رئیس د وفات یا استعفی په صورت کي به د جمهوري ریاست دندي د جمهور رئیس معاون ته سپارل کېږي چي د نوي جمهور رئیس تر ټاکني به د چارو نیابت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ل: د بانك نوټونو د چاپ رسمي اجازه.

م: جمهور رئيس کولی شي چي د کابينې فوق العاده غونډه د هغو حياتي او مهمو چارو په اړه راوبلی چي د هېواد د ورځيني او عادي اجراءاتو په محدوده کي نه راځی.

د صدراعظم صلاحيتونه:

۷ـ صدراعظم او کابينه لاندي صلاحيتونه لري:

الف: د هېواد د داخلي او خارجي سياست وضع او تطبيق د دې معاهدې د نص او روحيې مطابق د قوانينو په رڼا کي.

ب: د وزيرانو او نورو اداري او اجتماعي مؤسساتو د چارو اداره او سنبالول او د دوی ترمنځ تنسيق او يووالی.

ج: له مقرارتو سره سم اداري او اجرايي تصاميم نيول او د هغوی د پلی کولو چاری سنبالول.

د: د قوانينو تسويد او د لوايحو او مقرراتو جوړول.

هـ: د دولت د بودجې تنظيم او کنټرول او د هېواد د بيا ودانولو او د يوه ارزښتناك بانکي او مالي سيستم د پلی کولو لپاره مناسب تدابيرنيول.

و: د هېواد اقتصادي، ټولنيز او تعليمي پروګرامونه برابرول او د دې پروګرامونو د تنفيذ په چارو نظارت کول او يو مرفه، په خپلو پښو ولاړ اسلامي هېواد جوړول.

ز: په نړيواله سطحه د هېواد د ګټو او آرمانونو ساتنه او ارتقا او د بهرنيو تعهداتو او نړيوالو پروتوکولونو او معاهداتو څېړنه او لازم سياسي او اقتصادي تدابير نيول.

ح: د سولي او امنيت د تأمين او په ټولني کي د اسلامي اخلاقو د تعميم او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه خاص او مستقل ارګان په ذريعه اداراتو کي د عدالت او انصاف د مراعات لپاره لازم اجراءات کول.

د پورتنيو موادو د تائيد لپاره، لاندي شخصيتونو د ۱۹۹۳ کال د مارچ په ۷ نېټه په اسلام آباد کي د دې معاهدې په پای کي امضاء ګاني وکړې.

مولوی محمد يونس خالص، مولوی محمد نبي محمدی، عبد رب رسول سياف، سيد احمد ګيلاني، صبغة الله مجددی، برهان الدين رباني، محمد آصف محسني، حکمتيار

د اسنادو د امضاء په غونډې کي د ايران هيئت ته هم د ګډون بلنه ورکړې شوه. او فيصله وشوه چي د دعا لپاره به لومړی مکې ته ځو، د سعودی پاچا شاه فهد او د ايران رئيس جمهور هاشمي رفسنجاني به د نواز شريف په شمول د همدې معاهدې په پای کي د شاهد او ضامن په توګه امضاء کوي. ټول مشران په ګډه له نوازشريف سره يو ځای سعودی ته ولاړو عمره مو ادا کړه، له عمری نه وروسته نوموړی معاهده په مکه کي له شاه فهد سره د يوې علني غونډې په ترڅ کي يو ځل بيا امضاء شوه. له هغه ځايه تهران ته راغلو، رفسنجاني د معاهدې په پای کي د شاهد په حيث امضاء وکړه. د ايران له جمهور رئيس سره د ملاقات نه وروسته، رباني په تهران کي پاتې شو او د مشهد له لاري هرات ته ولاړ. د هرات په جامع جومات کي ئې وينا وکړه، خو وينائی داسي وه لکه چي اصلاً ئې کومه معاهده نه وي امضاء کړې، په ډېره تنده لهجه ئې په موږ نيوکي وکړې او له خلکونه ئې وغوښتل چي "د اسلامي دولت" د مخالفينو په ضد جهاد ته ادامه ورکړي!!

کابل ته له رارسېدو سره سم ئې د داکتر عبدالرحمن په مشری خپل هيئت مزار ته ولېږو. موږ ګمان کولو چي دا هيئت به د جنرال دوستم د اقناع او د هغه د تشويشونو رفع کولو لپاره مزار ته لېږل شوی وي. خو جنرال دوستم ما ته د دې هيئت د مأموريت په هکله وويل: "هيئت د خبرو د پيل سره سم له کابل نه راوړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خریطه په میز خوره کړه او د حزب اسلامي په خلاف د عملیاتو د پلان په هکله ئې وویل: په سروبی باید له دریوخواوو عملیات ترسره شي، د نجراب او ماهی پر له لاري به د جعمیت او شورای نظار ځواکونه او د لته بند له لاري به د جنبش قطعات په سروبی عملیات ترسره کوي...ماو رته وویل: " آبله ورځ خو تاسو له حزب اسلامي سره معاهد امضاءکړه، پر دې معاهدې د امضاء رنګ لاندي وچ شوی او تاسو د عملیاتو پلان جوړکړي؟! څه شوي او په کومه پلمه دا عملیات پیل کړو، لږ ترلږه څو ورځي خو باید تېرې شي ترڅو داسي کومه پلمه تر لاسه کړو چي خپل افراد ورباندي قانع کړو.. ما لدې عملیاتو سره موافقه ونکړه".

د اسلام آباد د موافقاتو په اساس باید له سفر نه د راستنېدو متصل، ټول مشران په جلا ل آباد کي راغونډ شوي وی او د کابینې په هکله وروستۍ فیصله شوې وی خو غونډې ته د مشرانو په ځای د دوی استاځي حاضر شول، د جمعیت استاځو په غونډې کي وویل چي موږ ته د کابینې په اړه د څه ویلو واك ندی راکړي شوي، مجبور یو بېرته کابل ته ستانه شو. ټولو تعهد وکړ چي خپل مشران به د غونډې لپاره چهار آسیاب ته حاضروی.

کمونست جنرالان په کمین کي وو، غوښتل ئې دا هڅي ناکامي کړي، شورای نظار ئې وسوسه کړ چي موږ کولی شو سروبی ونیسو، تاسو جنرال دوستم پدې قانع کړي چي د سروبی د نیولو په عملیاتو کي برخه واخلي، خو د شورای نظار هیئت له مزار نه خالی لاس بېرته راوګرځېدو. شورای نظار ته د سروبی یا چهارآسیاب په لوري د جنرال دوستم له مرستي نه پرته عملیات ممکن نه وو، نو ځکه دوی د پروان کاپیسا د تصفیې پلان جوړ کړ، چي په دوو مرحلو کي باید ترسره شي: لومړی باید د حزب په افرادوکي کار وکړي او ضعیف النفسه عناصر په پیسو واخلي، وروسته د همدغو افرادو په مرسته عملیات ترسره شي. لدې عملیاتو نه د مخه د ننګرهار د یوه هیئت د منځګړیتوب په نتیجه کي په جلال آباد کي. د مشرانو په غونډې توافق وشو. د حزب وحدت له مشر نه پرته ټولو پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذاکراتو کې برخه واخسته.

د ننګرهار له شورى سره مو پدې خبرې توافق وکړ چې ترڅو ټولو مشرانو په همدې غونډې کې د کابینې په سر موافقه نه وی کړې باید د غونډې له ځای نه هیچا ته د وتلو اجازه ورنکړې شي. مذاکرات پیل شول، رباني بیاهم د جمهوري ریاست ترڅنګ د دفاع وزرات غوښتلو او تردې په کم شي نه راضی کېدو. مذاکرات طولاني شول، له ورځو نه خبره هفتو ته ورسېده، سیاف غوښتل د محاصرى لدې حالت نه په کومه پلمه ووځي، د ننګرهار شورى ته ئې وویل: ما ته اجازه راکړې کابل ته ولاړ شم او انجنیر مسعود له ځان سره راولم، تاسو پوهېږئ چې رباني لده نه پرته تصمیم نشي نیولی!! هغوى د ده تګ د مشرانو په موافقې پورې مربوط کړ،څو ځله ماته راغي، ما موافقه وکړه، خو زړه مې ګواهی راکوله چې استاد به بېرته نه راځي، همداسي وشول. لده سره ملګرى د ننګرهار هیئت بېرته راستون شو، خو دى په پغمان کې پاتې شو.

د همدې مذاکراتو په دوران کې کمونستو جنرالانو د سابقه پلان مطابق د پروان په لورې عملیات پیل کړل. له درنو جګړو نه وروسته د چهاریکار، بګرام، جبل السراج، د کاپیسا ولایت په مرکز او اطراف کې د حزب د مراکزو په نیولو موفق شول او د نجراب او تګاب په لور ئې مخکې تګ پیل کړ.

زموږ د معلوماتو له مخې پدې جګړې کې د جنرال فقیر اوجنرال پهلوان رحیم قطعاتو هم برخه اخیستې وه، که څه هم جنرال دوستم له شرکت نه انکار کولو.

زموږ مجاهدین مجبور شول د دارالامان په لورې عملیات وکړې، چهل ستون او دارالامان د همدې عملیاتو په ترڅ کې فتحه شول، پدې کار سره د سروبی په لورې د دوی مخکې تګ متوقف شو. رباني د پروان او کاپیسا د فتوحاتو په راپورونو هومره مغرور شوی وو چې د روغې جوړې هیئت ته ئې وویل: نور نو مزید خبرو ته ضرورت نشته، سبا بله ورځ به سروبی نیولی کېږي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورپسې به چهار آسیاب فتحه کېږي!! خو د دارالامان او چهل ستون په لوري د حزب د مجاهدینو مخکې تګ بېرته نا امیده کړ.

بالآخره د کابینې په سر توافق وشو. د دفاع او کورنیو چارو وزارتونو لپاره ګډ کمیسیونونه وټاکل شو، چې کفالت به ئې د جمهور رئیس او صدراعظم په غاړه وي، د پاتې وزارتونو لپاره د هر تنظیم نه دوه دوه وزیران واخستلی شول، توافقات د یوې غونډې په ترځ کې اعلان شول او غونډه پای ته ورسېده. رباني د کابل په ځای د پېښور په لوري وخوځېدو، خو کابل ته له رسېدو وروسته، د دې په ځای چې د معاهدې مطابق د زړې کابینې وزیران رخصت کړي برعکس هغوی ته ئې ترهغه په خپلو دندوکي د پاتې کېدو فرمان صادرکړ چې نوې کابینه د تحلیف مراسم تر سره کړي، دا یوه نوې خبره، نوی شرط او د معاهدې د فوری انفاذ په لاره کې خنډ او خنډ راپیدا کول وو.

په اصل کې رباني او مسعود خاصتاً کمونستو جنرالانو دا نه غوښتل چې موږ کابل ته ولاړ شو، نه د صدارت تخلیه کولو ته چمتو وو او نه زموږ د تګ راتګ له لاري د کمونستانو د پوستو لېږي کولو ته.

تنظیمونو اومخصوصاً د تنظیمونو له خوا معرفي شوو نوو وزیرانو په رباني فشار اچولو چې نوې کابینه باید خپل کار پیل کړي، پس له اوږدې مودې او څو ښښتو رباني دې ته اړ شو چې په قلعه حیدرخان کې د تحلیف مراسم ترسره او د نوې کابینې د کار پیل سره موافقه وکړي.

کابینه او ائتلاف

موږ مجبور شوو د کابینې غونډې په چهارآسیاب کې دائرې کړو، د ائتلافیونو کمونستو انډیوالانو خپل ملګري دې ته هڅول چې دا بهیر حتماً مختل کړي، پدې اړه ئې لاندې کارونه وکړل:

- د کابینې هغو غړو ته چې په کابل کې د دوی تر ولګې لاندې سیموکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېدل، د دې اجازه نه ورکوله چې د بالاحصار یا چهل ستون له لارې چهار آسیاب ته راشي، دوی مجبور وو په صدارت کې راغونډ شي او بیا ټول یوځای د پل څرخي له لارې چهارآسیاب ته راشي، په وار وار د کابینې هیئتونو پدې هکله له رباني او مسعود سره خبرې وکړې ترڅو دا دوه لنډې لارې پرانېزي خو نتیجه ئې ورنکړه.

- یو ځل ئې د ۱۳۷۲ کال دعقرب د میاشتې په ۱۸ نېټه، پل څرخي ته څېرمه، د کابینې ټول غړي متوقف کړل، د حربی پوهنتون د قومنداني مخې ته ئې څو ساعته لمر ته ودرول، هومره ئې سپك کړل چې ما گمان کولو بیا به دوی د کابینې په غونډو کې برخه وانخلي، خو یا دا چې وزارت ترعزت نه زیاد ارزښت درلود او یا دا چې دې ته متوجه شول چې دا د کمونستانو او د دوی مجاهد ډوله التقاطي ملگرو کار دی، باید پرې نږدې چې هغوی په آساني خپل هدف ترلاسه کړي.

- خاد د کابینې د غونډې په ورځ، د موټرو په تم ځای کې، پداسې فرصت کې د انفجار پلان جوړکړي وو چې د کابینې د غونډې په پای کې او د وزیرانو د رخصت کېدو په وخت به ترسره کېږي، انفجار کوونکي ته لازمي روزنه ورکړې شوه، انجنیر عارف د خاد معاون د دې چاودنې د پروگرام نظارت کولو، انفجارکوونکی له موادو سره د غونډې په ورځ، د انجنیر عارف په ملگرتیا او د هغه په موټرکې له بم سره یو ځای له بالاحصار نه تېرکړې شو او د لوگر د تیلو ټانك سره له موټر نه کوز او د بس په ذریعه د چهارآسیاب په لورې راولېږلی شو، موږ له ټول جریان نه خبر وو، پوره ترتیبات مو ورته نیولی وو، انفجار کوونکی د انفجار ځای ته نږدې ونیولی شو، د تحقیقاتو لپاره د کابینې له منځ نه هیئت وټاکل شو، هیئت د تحقیقاتو راپور او د مجرم اعترافات د کابینې هماغی غونډې ته واورول. پورتنۍ خبرې د همدې کس د اعترافاتو برخه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- کابینې د هېواد کلنۍ بودجه تصویب کړه. د معاهدې مطابق به جمهور رئیس یا د تصویب شوې بودجې منظوری ورکوله او یا به ئې خپل ملاحظات په لیکلي توګه کابینې ته لېږل، خو جناب جمهور رئیس نه بودجه منظور کړه او نه ئې خپل ملاحظات کابینې ته وړاندي کړل، برعکس تر پایه ئې د خپلي خوښي سره سم، له روسیې نه په بادراوړو پیسو کې تصرف کولو.
- کابینې فیصله وکړه چې لدې نه وروسته به افغاني بانك نوټونه، د مسکو په ځای، په کوم بل داسي هېواد کي چاپ کېږي چي:

الف: د افغانستان په هکله یا استعماري عزائم ونلري یا ئې زمور په کورنیو چارو کي د لاس وهنو امکانات ضعیف وي.

ب: تر مسکو نه ئې په نازله بیه موږ ته چاپ کړي.

د معاهدې مطابق باید د کابینې دغه فیصله پرته له کوم ځنډ نه عملي شوې وي، د همدې لپاره د مالیې وزارت، د جرمني او انګلستان له دوو کمپنیو سره خبري وکړي. د آلمان له یوې کمپنۍ سره، د ټولو زړو بانك نوټونو د تعویض او د نوو مصئونو بانك نوټونو د عرضی لپاره د اوه ملیونه ډالره په بدله کي، د ۱۵۰۰ ملیارده افغانیو د چاپ توافق وشو، خو رباني له خپلي خوا د شخصی هیئت په ذریعه، د کابینې د پرېکړې او د معاهدې د حکم خلاف، له مسکو سره د خپلو خصوصي ژمنو مطابق داسي نوی قرارداد امضاءکړ چي د ۷۰۰ ملیارده افغانیو زړو بانك نوټونو د چاپ په مقابل کي به ئې روسانو ته څوارلس ملیونه ډالره سپارل!! افغانستان ته دا قرارداد د آلماني کمپنۍ په پرتله پنځه برابره ګران تمامېدو.

- د معاهدې مطابق باید د پیسو د چاپ قرارداد، د پیسو انتقال او ساتنه او د بودجی مطابق د دولت د اداراتو تمویل، د مالیې وزارت له لاري تر سره شوی وی خو له مسکو سره د شورای نظار د خصوصي اړیکو په اساس، چاپ شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بانك نوټونه، له مسكو نه مستقيما بگرام ته لېږدول كېدل او مسعود ته سپارل كېدل، چې بيا به د دوی په خوښه، يو مقدار پنجشير ته، يو مقدار خاد ته، يو مقدار د دفاع وزارت ته او پاتې برخه بانك ته انتقال كېده.

د جنرال دوستم كفالت

رباني تركيې ته سفر درلود، تركيې ته د ده د سفر څو وجوهات وو، تركيې د امريكا په اشاره د ائتلاف ملاتړ كولو، دوستم ئې دې ته تشويقولو چې له رباني نه بېل نشي، د رباني او ايران ترمنځ مناسبات (وحدت سره د خونړيو جگړو په وجه) خړ پړ وو، تركانو غوښتل دا مناسبات مزيد كړكېچن شي، د تركيې لائيك حكومت د افغانستان د داخلي جگړو په اړه هماغه سياست درلود چې امريكائيانو غوره كړي وو: د رباني د تائيد او تشويق له لارې د جگړو دوام او د يوه اسلامي حكومت د جوړېدو مخنيوی. رباني له خپل سفرنه مخكې د جنرال دوستم د ليدو لپاره مزار ته ولاړ، دا مزار ته د ده پنځم سفر وو، غوښتل ئې جنرال دوستم ته بلنه وركړي چې د ده په غياب كې د جمهوري رياست د كفالت لپاره كابل ته راشي، جنرال دوستم دا بلنه ومنله، كابل ته راغي، د خواجه رواش هوايي ډگر د ده د افرادو په لاس كې وو، هلته د ده تود هركلی وشو، له هوايي ډگر نه تر ارگ پورې د ده خپلو قطعاتو امنيت نيولی وو، د ارگ يوه دروازه لا د مخه د ده د افرادو په لاس كې وه او په دېوالونو ئې د ده عكسونه لگېدلي وو. رباني په سفر ولاړ او جنرال دوستم د ده د كفيل په حيث په ارگ كې مستقرشو. راډيو او تلويزيون هره ورځ په ارگ كې د ده د ملاقاتونو راپورونه وركول، پدې وخت كې د كابل وضعيت دا سې وو: جمهور رئيس چې د دفاع د تش په نامه كميسيون رئيس هم وو خارج ته سفر كړي وو. صدر اعظم چې د داخله چارو د وزارت د تش په نامه كميسيون رياست ئې هم په غاړه وو له ښار نه بهر وو. د تنظيمونو مشران يا له هېواد نه بهر وو يا له كابل نه بهر. مولوی محمدنبي په كابل كې وو خو چې د جنرال دوستم له راتلو خبر شو د مريضی په پلمه پغمان ته ولاړ او هلته له سياف

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره تر هغه مېلمه وو چي د رباني له راستنېدو نه وروسته، جنرال دوستم له ارګ نه د مزار په لوري وخوځېدو. د دې کار په هکله په سیاسي حلقو کي درې تعبیره کېدل:

الف: جنرال دوستم پدې ناراض وو چي ولې د جبل السراج د معاهدې مطابق د دفاع وزارت ورنکړې شو، رباني غوښتل د جمهوري ریاست د کفیل په حیث د ده په ټاکلو سره هغه راضی کړي.

ب: رباني د کابل له دفاع نه ډاډه نه وو، په مسعود ئې یا اعتماد نه وو او یا ئې په هغه کي د کابل د دفاع توان او استعداد نه لیدو، له کابل نه د ډاډمني دفاع په خاطر ئې جنرال دوستم کابل ته راوغوښت.

ج: د حزب اسلامي، جنبش او وحدت تر منځ مذاکرات پیل شوي وو، د دې مذاکراتو د مختل کولو لپاره ئې دا کار وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شورى هم آهنګي تأسيس

په ائتلاف کي خپل منځى اختلافات، د کلکو جګړو ترحده تشديد شول، د وحدت حزب له ائتلاف نه عملاً ووت، هيئت ئې چهارآسياب ته راغي، زموږ او د وحدت ترمنځ مذاکرات پيل شول او په څو مهمو خبرو مو توافق وکړ:

- د يوه بل په خلاف په جګړو کي برخه نه اخستل.
- د هېواد د بحران د حل لپاره داسي ګډه طرحه چي د مؤقت حکومت او انتخاباتو غوښتنه کوي.
- د هري خوا تر اغېز لاندي سيموکي به د بلي خوا منسوبين په ډاډ او اطمئنان سره تګ راتګ کولی شي.
- په قضاياوو کي ګډ دريځ او د يوه بل ممکنه مرسته.

دا يو ګټور توافق وو چي لاندي نتائج ئې درلودل:

الف: له هغه ائتلاف نه چي زموږ په خلاف جنګېدو، يوه مهمه ډله رابېله شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اوس موږ او هغوی ګډ دریځ لرو.

ب: د شیعه، سني او پښتون او غیر پښتون ترمنځ د جګړې هغه خطرناکه توطئه شنډه شوه چې زموږ د ملي وحدت د ختمولو لپاره دښمنانو جوړه کړې وه.

ج: د وحدت له وتلو نه وروسته، ائتلاف د خپل شته والی فلسفه له لاسه ورکړه او زوال ئې پیل شو.

د: پدې سره د هم آهنګي شوری د جوړېدو اساس کېښودی شو.

د دې توافق نه وروسته د وحدت په خلاف د اتحاد او شورای نظار د هغو سترو عملیاتو په جریان کې موږ د وحدت عملاً مرسته وکړه چې د نوموړی حزب مرکزي دفتر او د افشارو او خوشحال مېنې برخې ترې ونیول شوې.

ائتلافیونو غوښتل چې د امریکا او سعودی حمایت ترلاسه کړي، د همدې لپاره ئې د حزب وحدت په خلا ف جګړه پیل کړه او د ایران پرضد ئې یو په بل پسې مرکې وکړې، غوښتل ئې داسې وښیي چې دا جګړه د شیعه ګانو په خلاف د سنیانو جګړه ده او که غرب یا عرب غواړي په افغانستان کې ایران پلوه حکومت جوړ نشي نو باید د دوی مرسته وکړي!!

د وحدت حزب له جنبش نه دا توقع درلوده چې پدې جګړې کې به حتماً د دوی مرسته کوي، خو داسې ونشول، هغوی فقط څه مهمات ورولېږل او د وحدت یو شمېر مسلح کسان ئې له مزار نه راانتقال کړل.

همدا راز د شیرخان بندر په سر، په ائتلاف کې بله منازعه راولاړه شوه، د کندز مجاهدینو په شیرخان بندر عملیات تر سره کړل او هغه ئې د جنبش له افرادو نه ونیولو، رباني او مسعود له یوې خوا داسې ښودله چې دا عملیات محکوموی او غواړي شیرخان بندر بېرته جنبش ته وسپاري، خو له بلې خوا ئې دا کار ضروري او مفید ګڼلو، ځکه دوی له روسانو سره د مستقیمو ارتباطاتو او له روسیې نه د سړك له لارې د مرستو ترلاسه کولو لپاره، د شیرخان بندر په شان یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندر ته ضرورت درلود. شیرخان بندر له همدې پلوه دواړو طرفونو ته خاص اهمیت درلود.

له همدې حادثې نه وروسته، ما له انجنیر نسیم مهدی سره د مخابرې له لارې خبرې وکړې او هغه ته مې وویل: وګوره چې د جنبش چارواکې د خپلو سابقه یارانو په هکله څه نظر لرې او د حزب اسلامې په اړه اوس د دوی دریځ څنګه دی؟ انجنیر مهدی په فاریاب کې د حزب اسلامې د جهاد امیر وو، خو اوس له جنبش سره یو ځای شوی وو، هغه ډېر ژر احوال راکړ چې جنبش له حزب سره د مذاکراتو غوښتونکی دئ، ما هم له مذاکراتو سره توافق وکړ، په تاشکند کې زمونږ او د دوی هیئتونو سره ولیدل، دا زمونږ ترمنځ د هیئتونو په سطحه لومړنۍ لیدنه کتنه وه چې په هغې کې د مذاکراتو په دوام، له نورو ډلو سره د خبرو آترو او د ګډې جبهې د جوړولو په اړه مقدماتې خبرې وشوې، وروسته، وروسته د بېلا بېلو لیدنو کتنو په نتیجه کې په ګډ اقدام، له اقدام نه وروسته د یوه مؤقت حکومت په جوړولو او بیا د انتخاباتو په اجرا توافق وشو. مونږ لدې کار سره پدې خاطر توافق وکړ چې:

الف: له رباني مسعود سره د مذاکراتو د دوام له افادیت نه مأیوس شوې وو، مونږ ته عملاً ثابته شوه چې دوی د حزب په خلاف له جګړې نه لاس په سرکېدونکې ندې، د دوی په ژمنو او تعهداتو باور نشې کېدی، د افغانستان د بحران اسلامې حل نه منې او د کمونستانو په ملګرتیا او د روسانو په مرسته په هر قیمت په قدرت کې پاتې کېدل غواړې، مجبور وو د حل په نورو لارو فکر وکړو.

ب: پدې سره په ائتلاف کې شامل دوه ډلې زمونږ په خلاف له جګړو نه ګوښه کېدلې، مونږ ته دې خبرې خاص اهمیت درلود.

ج: همدا راز پدې سره د قومونو د جنګولو توطئه شنډېده او د افغان ولس په مختلفو پرګنو کې د یوه بل په څنګ کې د ورونو په حیث د ژوند کولو احساس

(c) ketabton.com: The Digital Library

راژوندی کېدو.

د: په افغانستان کي د يوه قوي منتخب اسلامي حکومت د جوړولو لاره، فقط همدا وه چي د کابل جګړه مار ائتلافي حکومت ختم شي، ځای ئې مؤقت حکومت ته وسپارلی شي او بيا انتخابات ترسره شي.

د عاجل ګډ اقدام په هکله تر ټولو زيات، د وحدت حزب ټينګار کولو، دا ځکه چي تر ډېره حده د جګړو تر فشار لاندي وو. دوه ځله د اقدام لپاره خاصه نېټه وټاکلې شوه خو دځينو عواملو په وجه اقدام وځنډېدو، بالآخره د ۱۳۷۲ کال د جدي په ۱۲ نېټه د ګډو عملياتو فيصله وشوه، عمليات پيل شول، په لومړی سرکي اکثر مهم او ستراتيژيك ځايونه ونيولی شول او شورای نظار له ټول کابل نه په تيښته وو. د دې عملياتو د برى امکانات ډېر روښانه اود ماتېاحتمال ئې ډېر ضعيف وو، خو د ځينو خاصو عواملو په وجه، د هغه نتائج د انتظار خلاف وو، دا عوامل په لاندي توګه وو:

- د وحدت حزب پداسي حال کي په عملياتو کي ګډون ونکړ چي ترپايه ئې د اقدام په سريع او عاجل پيل کولو اصرار درلود او د عملياتو په ورځ ئې په خپل خاص سمت کي د پلان مطابق د اقدام کولو مکرر ډاډ او اطمئنان ورکولو، د وحدت د تخلف لپاره دوه دلائل په ګوته کېدل:

الف: په مخکنيو جګړو کي له حزب وحدت نه د جنبش عدم دفاع.

ب: د ايران سفير د حزب وحدت له مشرتابه نه وغوښتل چي پدې عملياتو کي برخه وانخلی که نه د ايران هر نوع تعاون به له حزب وحدت سره قطع شي.

- جنبش دا نه غوښتل چي د حزب زيات شمېر مجاهدين کابل ته داخل شي او د عملياتو په دوران کي حساس ځايونه تصرف کړي، په کابل کي د جنبش د مېشته قطعاتو قومندانانو د جنبش مشرتابه ته اطمئنان ورکولو چي دوی يوازي کولی شي له کابل نه شورای نظار وباسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د جنبش د قطعاتو ځینو قومندانانو په پټه له شورای نظار سره مرسته وکړه، جنرال رحیم پهلوان یو لدغو قومندانانو څخه وو.
- د کابل له شا او خوا نه د نورو تنظیمونو قومندانانو د جنبش په خلاف جګړې ته راودانګل.

هیڅ مخصوصاً د جنبش قومندانانو دا ګمان نه کولو چې په کابل کې به له خاص مقاومت سره مخامخ شي، ځکه له یوې خوا شورای نظار دوی په خپلو ټانکونو کې کابل ته رارسولي وو او ټول حساس ځایونه د دوی په لاس کې وو له بلې خوا په ځو مخکنیو نښتو کې دوي ته ثابته شوې وه چې شورای نظار د دوی مخې ته نشي ودرېدی. له همدې اقدام نه څه وخت د مخه، د پل محمود خان په ساحه کې د جنبش او شورای نظار تر منځ یوه نښته و شوه چې په نتیجه کې ئې د دفاع وزارت د مانۍ په شمول د خواجه رواش تر هوایې ډګر پورې د شورای نظار ټول مراکز د جنبش ځواکونو ونیول، خبره مزید خرابېده خو رباني له دوستم نه بخښنه وغوښته، جګړه ئې د خپلو افرادو غلطی وګڼله او له هغه نه ئې د جګړې د توقف غوښتنه وکړه، سبا د راډیو او تلویزیون له لارې د دې نوې جګړې په هکله وویل شو چې دا یو سوء تفاهم وو... الحمدلله رفع شو... د کابل خلکو ته اطمئنان ورکوو...!!

خو د کابل خلکو به ویل: که سوء تفاهم داسې وي نو معلومه نده چې جګړه به څنګه وي، که د سوء تفاهم په نتیجه کې شورای نظار نیمائی کابل د ارګ او دفاع وزارت په شمول تخلیه کوي نو د جګړې په صورت کې به څه کوي؟!

خو په ګډو عملیاتو کې د پورتنیو لاملونو په وجه، نه یوازې عملیات ناکامه شول بلکې جنبش د کابل په ښار کې خپل ټول سنګرونه له لاسه ورکړل، د هوایې ډګر د سقوط په نتیجه کې د دوی ارتباط له مزار سره هم قطع شو، کافي مرګ ژوبله ئې وزغمله، افراد ئې د بګرامیو، هودخیلو او د مرنجان غونډې له لارې زموږ په لوري راووتل. موږ د کابل ـ لوګر پاخه سړک نه په استفادی سره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

باروړونکو طیارو د کوزبدو لپاره په دریو ورځو کې هوایې میدان جوړ کړ او له مزار نه تګ راتګ پیل شو، پدې سره د جنبش د افرادو مراوی روحیه څه ناحه راژوندۍ شوه. جنبش د غچ اخستلو لپاره، په مزار، سمنګان، جوزجان، سرپل اوفاریاب کې د جمعیت ټول افراد خلع سلاح کړل او په کابل ئې بې ساری بمباري پیل کړه. د جنبش قطعاتو غوښتل چې د سالنګ له لارې، د پروان په لوري مخکې ولاړ شي یا لږ ترلږه د سالنګ له تونل نه تېر شي او اولنګ ته ځان ورسوی چې لدې ځایه په درنو وسلو جبل السراج او د بګرام هوایې میدان تهدید کړي، خو د شمالي تونل په خوله کې د دوی مخنیوی وشو. د بادغیس له لوري د جنبش په خلاف جګړه پیل شوه او جنرال دوستم دې ته اړ شو چې د جنرال رسول پهلوان قطعات له سالنګ نه د بادغیس په لوري سوق کړي او پدې ترتیب د اسمعیل خان د ځواکونو مخکې تګ متوقف کړي، له همدې سره، د بادغیس په لوري د بالامرغاب سیند د دواړو ترمنځ د جګړې لومړۍ کرښه شوه او د سالنګ په لوري د تونل شمالي خوله لومړی خط شو.

د سالنګ په استقامت د جګړو په دوران کې یو ځلې د رباني د دولت قطعات، د سید کیان له زوم، جنرال حسام الدین سره د یوه سازش په نتیجه کې پدې وتوانېدل چې ترکیلګي پوري ځان ورسوي، جنرال دوستم سخت وارخطا وو، د وضعیت په هکله ئې ما ته په تلفون کې وویل:" جنرال حسام الدین د دولت قطعاتو ته لار ورکړه، په پلخمری کې و ضعیت ښه ندي، د بغلان قومندانانو ته هدایت ورکړي چې دفاع وکړي، زه موافق یم چې د حملې له دفع کولو نه وروسته د بغلان اداره د حزب قومندانانو ته وسپارلی شي"، ما ورته اطمئنان ورکړ، په بغلان کې د حزب قومندانانو، بشیرخان، سیدالرحمن، صوفی پاینده محمد او نهضت یار ته مې وویل چې خپل قوتونه د حملې د دفع کولو لپاره لومړی خط ته ولېږي، د دوی د مجاهدینو په رسېدو سره نه یوازې حمله په شا وتمبېده بلکې مخکې تګ پیل شو، د سړک یوې بلې خوا ته ټولې درې تصفیه شوې او جګړه د تونل شمالي خولې ته ورسېده، پدې سره پلخمری د سقوط له خطر نه وژغورلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو او دوستم له حتمي ماتې نه نجات وموند ، خو د بغلان د ادارې په هکله ئې په خپلې وعدې وفا ونکړه، موږ هم دا موضوع جدي ونه نیوله.

د جنرال مؤمن مرگ

په ائتلاف کې د جنرال مؤمن لویه ونډه وه، له یوې خوا دحیرتان په شان مهم بندر چې د کمونست رژیم د مهماتو ستره زېرمه هلته وه او د مسکو له خوا ټولې مرستې له همدې لارې افغانستان ته لېږدول کېدې، د ده په لاس کې وو له بلې خوا ده پدې مرحلې کې د پرچمیانو لېاره د یوه ډاډمن محور حیثیت درلود ، هومره چې ببرک کارمل تر پایه لده سره په حیرتان کې پاتې او بالاخره هملته دفن شو، په کمونستو افسرانو کې ترټولو زیات لده سره د ملي ستم روحیه وه او غوښتل ئې د همدې روحیې په اساس غیرپښتانه کمونستان او مجاهدین ائتلافي جبهه جوړه او د نورو په ضد وجنگېږي، د همدې لېاره هغه له مسعود سره خاص دوستانه تعلقات درلودل، مسعود د ده په اعتماد او د ده په ټانکونو سور کابل ته داخل شو. د ده مرگ، شورای نظار ته هومره سخت گوزار وو چې ما ته د مسعود یوه خاص ملگري قصه کوله چې مسعود د ټول شمال په تصفیې او په څو ولایاتوکې د شورای نظار د ټغر په ټولېدو، هومره نه وو خفه شوی لکه د جنرال مؤمن په مرگ.

جنرال دوستم د جنرال مؤمن له اړخه ډېر مشوش وو، په حیرتانو ئې د ده تسلط ځانته لوی تهدید گڼلو، څو ځله ئې ماته پدې هکله د تلفون له لارې خپل شدید تشویش څرگند کړ، بالآخره ئې ماته وویل چې څه خاصه چاره به کوو، څو ورځې وروسته، جنرال مؤمن د هلیکوپټر په یوې پېښې کې په قتل ورسېدو، جنرال دوستم د ده د تدفین شانداره مراسم جوړ کړل او هغه ته ئې د قهرمان لقب ورکړ!! د کابل په جگړو کې د جنرال بابه جان د ۰۵۵ نمبر فرقې ترڅنگ د جنرال مؤمن ۷۰ فرقې لویه برخه وه. دوی د کابل په ښار هومره مسلط وو چې د رباني د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړنۍ څلورمیاشتنۍ دورې په جریان کي د وطن کمونست حزب خپله عمومي کنگره د کابل په ښار کي دائر او محمود بریالی ئې د منشي په حیث وټاکلو. کاویاني او فرید مزدك به په مستقله توگه د مسکو او ډهلي دوره کوله او مسعود به په هوایي ډگر کي د راتلو په وخت کي د دوی استقبال کولو. دا دواړه د ببرك د پلویانو په لیکو کي تر ټولو زیات د ستمي روحیې په راولاړولو او تبلیغ کي مؤثر ول، له مسکو او ډهلي سره د ارتباطاتو په ټینگولو او هلته د مېشت کمونستانو په تنظیم، د ائتلاف په گټه د دوی په کارولو کي ئې مؤثره ونډه درلوده. که څه هم لدوی سره کوم نظامي ځواك نه وو خو په فکری لحاظ د کاویاني او مزدك رول تر هرچا زیات او مؤثر وو، په فوځ کي د جنرال مؤمن په شان افسرانو لدوی نه د کمونستي نظریاتو ترڅنگ، د ملي ستم متعصبانه افکار حاصل کړي وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود واکمني

له کابل نه د جنرال دوستم د قطعاتو له وتلو نه وروسته، د کابل د ښار په هغې برخې چې د سیند شمال ته پرته ده او له غوربند نه پرته په پروان د مسعود واکمني پیل شوه. هغه لدې نه وروسته په ځان باور راغې، خولې ئې کږه په سر کیښوده او د مطلق العنان واکمن اکتونه ئې پیل کړل. خو د دې واکمنۍ ساحه ډېره محدوده او موده ئې ډېره لنډه وه، بې ځایه مستې او غرور نه یوازې دې ته وهڅولو چې په یوه وخت کې له حزب اسلامي، حزب وحدت او جنبش سره وجنګېږي، بلکې له رباني او تورن اسمعیل سره ئې هم مخالفت پیل او ورو ورو داسې حد ته ورسېدو چې جمعیت عملاً په دوو متخاصمو ډلو وویشلی شو. د شورای نظار ځینو غړو ته هم د ده حرکات او تصرفات له زغملو ووتل او مجبور شول پدې کړکېچ کې د رباني خواته ودرېږي، خو له مسکو نه باد راوړی پیسې د ده په نامه بګرام ته راتلې او له ایران او مسکو نه راغلې وسلې او مهمات د ده لاس ته ورتلې. اختلافات دې حد ته ورسېدل چې د روغې جوړې لپاره هیئتونه وټاکل شول، د هیئتونو ډېرو هلوځلو نه وروسته، پدې روغه جوړه وشوه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیسې به د رباني په حکم توزیع کېږي او د وسلو او مهماتو د وېش واك به له مسعود سره وي.

له بلې خوا په جګړو کې د دوی ځواکونه یو په بل پسې له رسوا ماتو سره مخامخ شول، د یوه کال په موده کې دوی یوازې د غوربند په لورې د پیسو په زور مخکې تګ وکړ او د حزب مجاهدین ئې له هغې ساحې نه وتلو ته اړ کړل خو په مقابل کې د حزب مجاهدینو د کابل په شا او خوا کې د سکاد د غونډي په شمول ډېر حساس او ستراتیژیك ځایونه فتح کړل.

د جمعیت په افرادو کې له حزب سره د روغې جوړې روحیه ورو ورو تقویه کېده، په جګړو کې ناکامې دې روحیې ته مزید قوت بخښلو، خو مسعود به خپلو اندېوالانو او په پیسو اخستل شوو قوماندانانو، مخصوصاً کمونستو جنرالانو ته ویل چې حزب اسلامي په جګړې سره موږ نشي ختمولې، خو د روغې جوړې او په حکومت کې د برخې اخستلو په نتیجه کې حزب اسلامي په اوضاع مسلط کېږي او موږ د هغه په وړاندې خپل شته والی نشو ساتلې. د جمعیت فکری حلقو د مسعود دا دریځ داسې توجیه کولو چې هغه حزب اسلامي د خپلې واکمنۍ لپاره تهدید ګڼي، په کابل کې مخصوصاً په خپله د جمعیت او شورای نظار په لیکو کې د ده په ضد د ټولو شته مخالفتونو سره سره که حزب کابل ته ننووت نو د ده ستوری خامخا تپ کېږي او د ده د بې مهاره تصرفاتو مخنیوی کېږي. که رباني او پلویان ئې نن د ده مخې ته نشي ودرېدی او د ځرګند مخالفت جرأت نشي کولې، د حزب اسلامي په راتلو سره به د ده په خلاف ګډه قوي جبهه جوړېږي او په جمعیت به د ده تسلط او په کابل کې به د ده د واکمنۍ شپه پای ته رسېږي. پدې مرحلې کې د مسعود له اظهاراتو، مرکو او پیغامونو نه د ده په ذهني کیفیت او مغشوش او مشوش فکری حالت ښه پوهېدی شي: هغه بی نظیربوتو ته په انتخاباتو کې د برې په مناسبت په خپل پیغام کې لیکي:"د پاکستان په انتخاباتو کې ستاسو بریا په بنیادګرایانو د دیموکراتیکو ځواکونو بریا وه، زه د دې سوبې مبارکي درته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایم، امید دی په افغانستان کې هم دیموکراتیك ځواکونه ستاسو په مرسته په بنیادگرایانو غلبه ترلاسه کړي!!) امریکائیانو ده ته اطمئنان ورکړی وو چې د بې نظیربوتو په راتلو سره به ستاسو او اسلام آباد مناسبات زموږ په وساطت ښه شي، په همدې طمعی هغه دا پیغام لیږلی وو.

له غربي آژانسونو سره ئې د خپلو مرکو په ترڅ کې د حزب په هکله ویل: حزب ترورستانو ته روزنه ورکوي، د عربی نړۍ تروریستان ئې له ځان سره ساتلی او د روزني مراکز ئې ورته جوړکړي! په جماعت اسلامي به ئې نیوکي کولی او د ایران په خلاف به ئې ویل چې ایران زموږ په کورنیو چارو کې لاس وهني کوي، له حزب وحدت سره د پیسو او وسلو مرستي کوي او د کابل د جگړو باعث دی. دا تبلیغات ئې په داسي حالت کې کول چې د ده او د شورای نظار د غړو په غاړې کې به د ایران د سپاه پاسدارانو ننبه، (برگ دستمال) ځوړند وو او دریشي به ئې د هغوی په شان برگې وي او هر څوك به پدې پوهېدو چې دوی د سپاه پاسدارانو تقلید کوي. هم دستمالونه هغوی ورکړي او هم برگې دریشي.

په حقیقت کې دحزب اسلامي په خلاف د ځینو ډلو او افرادو د شدید مخالفت وجه دا ده چې گنده خلکو، په فساد کې پرېوتو سپکو انسانانو او په پردیو پوري تړلو حقیرو حلقو ته د هغې ډلې زغمل گران وې چې له پاکو شخصیتونو، لوړو ارواحو او ملت ته د منل شوو څېرو نه جوړه شوې وي.

د دغې ډلې د واکمنۍ په دوران کې چې په کابل او نورو سیمو کې کوم فساد، اختلاس، غارت او ظلم شوی د هېواد په تاریخ کې سابقه نلري. که بیرحمه غله په یوه مظلوم کلی مسلط شي ښایي د کلیوالو له عزت او ناموس، سر او مال سره به هغسي لوبی کول د خپل غرور او میړاني منافی وگڼی چې د غو بیرحمه او ذلیله واکمنانو له مظلومو افغانانو سره کړي. که ووایو چې ټولو کمونستانو د خپلي څوارلس کلنۍ واکمني په دوران کې په ملي شتمنیو کې هومره خیانت ندی کړي لکه د شورای نظار د واکمنۍ په دوران کې چې هر قومندان او واکمن کړي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبالغه مو نده کړې. په پاریس، لندن او ډهلي کي شخصي جایدادونه اوکورونه اخستل، په داخل کي قصرونه جوړول، شخصي او دولتي ځمکي غصبول، د خلکو لوڼې په زور نکاح کول، د دفاترو لوازم، فرش، ظرف، میز، څوکۍ غلاکول، د خلکو د کورونو دروازي،کړکۍ او د چت لرګي ایستل، د فساد، عیش، عشرت ریکارډونه قائمول، بدمعاشي، داړه ماري، اخلاقي فساد او د شریفو خلکو په پت او شرف تېری، د دوی ورځیني معمول او عادي کارونه وو، دوی په خپلو رذالتونوسره د ګلم جمانو او کمونستانو مخونه ورسپین کړل، خلکو به د مزار وضعیت سل ځله تر کابل نه غوره ګڼلو، زموږ د ټولني ټول مفسد او بیدینه عناصر، غله، ملېشې او داړه ماران د دوی په څنګ کي د دولتي قطعاتو تر نامه لاندې راغونډ شول، وسلې ئې ترلاسه کړې، هري ډلې ته د واکمني مستقله ساحه وسپارلی شوه او د مظلوم ولس په سر د بیرحمه او قسي القلبه ټولواکانو په څېر مسلط شول. له یوې خوا د قومندانانو اشرافي د عیش او عشرت افسانوي ژوند او د دوی ترمنځ د قصرونو جوړولو، د ښو آسونو، آخرین ماډل موټرو ترلاسه کولو، د ځمکو اخستلو او خارج ته د پیسو په انتقالولو کي بې شرمانه مسابقه او له بلي خوا د عام ولس دردونکي اقتصادي حالت، فقر، لوږه او قیمتي، چي د باد راوړو پیسو د بې دریغه وېش او بازار ته ئې د عرضه کولو په وجه راولاړ شوي وو او ډېري شریفې او باعزته کورنۍ ئې سوال او ګدایي ته اړ کولی، د هر دفتر په خوله کي، د هر قومندان د کور مخي ته او د هر واکمن د ملاقاتونو او دعیش عشرت ځایونو خواته په لسهاوو سوال کوونکې ښځې او ماشومان هره ورځ راغونډېدل او په حسرت سره به ئې په لوکسو موټرو کي د دوی د تګ راتګ نظاره کوله او د زړه له کومي به ئې په دوی لعنت ویلو، په هر کور کي به د ماخستن د ډوډۍ په وخت د دسترخوان په سر، د بیوزلو خلکو د شیرا لاسونه او چتېدل او د دغو ظالمانو لپاره به ئې الله ته دا سوالونه کول چي د دوی په ماشومانو دي همداسي حالت راشي چي پدغو مظلومانو ئې راوستلی.

تر یوه وخته د ارګ وضعیت داسي وو چي د جمهور رئیس په موجودیت کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

به مسعود ته د ګارد تشریفاتي قطعه وړاندې کېده، دا کار کمونستو افسرانو د خاص مقصد لپاره کولو ، د پاکستان د جماعت اسلامي یوه هیئت ما ته قصه کوله چې "د اختر په ورځ، د ارګ په جومات کې د استاد رباني د وینا اورېدو لپاره ناست وو ، هغه د اختر د لمانځه خطبه ویله، ناڅاپي بهر کې د موزیك غږ اوچت شو ، څو دقیقې ئې دوام وکړ، موږ هك پك شو ، د جمهور رئیس د خطبې په وخت کې د موزیك دوامداره غږ او د تشریفاتي قطعې وړاندې کېدو حیران کړي وو ، د جومات تر دړې پورې، د پښو ترپا او د سلامي کېدو غږ، هغې خوا ته ملتفت کړو ، که ګورو چې مسعود له څو بریتورو جنرالانو سره جومات ته راداخل شو".!!

طبیعي ده چې رباني ته به دا له اهانت او تحقیر نه ډك سلوك د زغملو نه وو ، خو په څرګنده ئې د څه کولو او څه ویلو جرأت نه درلود ، ورو ورو ئې په ارګ کې خپل نفر ځای په ځای کړل، څه موده وروسته د ارګ وضعیت داسې جوړ شو چې له افسرانو نه نیولی تر چای باشي پورې ټول د بدخشان او مخصوصاً د یفتل اوسېدونکی وو ، مسعود به په هرې غونډې کې پدې وضعیت نیوکې کولې او ویل به ئې چې استاد له یفتلیانو نه پرته په بل چا اعتماد نلري!!

په جګړو کې د شورای نظار د پنجشیری قطعاتو پرله پسې ماتو ، دوی دې ته اړ کړل چې له تخار او بدخشان نه ډېر شمېر افراد کابل ته راانتقال کړي، پدې سره رباني ته په کابل کې د خپلو پلویانو د ځای په ځای کولو او د ځان شته کولو موقع په لاس ورغله، هغه د جمهوري ریاست ۳۲۰۰۰ کسیزه ګارد منظورکړ، د جګړې په لومړی خط کې د ګارد کافي شمېر کسان ځای په ځای شول، د دغه تازه نفس افرادو جنګي روحیه، تر پنجشیریانو پدې خاطر قوي او په جګړو کې ئې ونډه او موثریت زیات وو چې د شورای نظار پنجشیری قطعات، د زیات تالان او غارت په نتیجه کې هومره ماړه شوي وو چې نور ئې د جګړو لپاره انګیزه نه درلوده. د رباني پلویان پدې هم وتوانېدل چې د کوهدامن قومندانان د مسعود په خلاف په یوې داسې شورى کې متحد او تنظیم کړي چې اکمال به ئې اکثراً د

(c) ketabton.com: The Digital Library

رباني له خوا په فوق العاده توګه کېدو، دې شورى ته د دهمزنګ لوري ته د جګړې لومړى خط وسپارلى شو، نوموړى شورى اکثرا د اتحاد او جمعيت له جهادي قومندانانو نه جوړه شوې وه، د کمونستو جنرالانو سره ئې حساسيت درلودو، له شوراى نظار نه زيات متنفروو او له حزب اسلامي سره ئې خواخوږي درلوده.

د دې لپاره چې له مسکو نه راتلونکې وسلې او مهمات به د بګرام په هوايي ډګر کي کوزېدل او په بګرام کي د رباني د پلويانو له ځاى په ځاى کېدو سره مسعود مخالفت کولو، رباني مجبور شو د خاد له لاري په کابل او د کابل په شا او خوا کي، مهمات په پيسو واخلي او له قاچاقى لارو ئې کابل ته انتقال او په ارګ کي ځاى په ځاى کړي خو د نوموړو مهماتو ټول ډيپوګان، ديوه ستر انفجار په ترځ کي په يوه وخت يو په بل پسې منفجر شول، د رباني پلويانو پدې انفجار کي د مسعود د پلويانو لاس دخيل ګڼلو او هغه ئې پدې کار تورن کولو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په کور بمباري

کلکه تبه مې وه، دفتر ته د تلو نه وم، په کورکې پاتې شوم، دوه، درې ځایه مې مخابروی تماسونه درلودل، وروسته د راغلو راپورونو په مطالعی مصروف شوم، د وړی مخابری په ذریعه مې له ورونو نه چاته وویل چې پورته، زما خواته راشې، خاد، همدا مخابروی تماس کشف کړی وو او د (پورته) له کلمې نه پوه شوی وو چه زه د غره ډډی کور کې یم، له مخکې نه ئې زما په کور د بمبارۍ پلان جوړکړې وو، پنځه طیارې ئې د همدې لپاره تیاری کړې وې، موږ ته د طیارو د تیارسی ودربېدو اطلاع راغلې وه خو د بمبارۍ د پلان له څرنګوالی نه دقیقاً مطلع نه وو، د مطالعی په جریان کې مې د اوراګان په شان غږ، د کور خواته احساس کړ، له کور نه راووتم چې و ګورم مرمۍ په کوم ځای لګېدلې، په آسمان کې مې طیارې ولیدی چې یو په بل پسې له هوا نه ځمکې ته راکښته توغوی او د کور یوې بلې خواته لګېږي، ګڼ شمېر ۵۰۰ کیلوګرامه بمونه ئې واچول، وروسته ئې خوشه ئې بمونه پربښودل، موږ تقریباً ۲۰ کسان هلته راغونډ وو، انضباطان، ډریوران او نور. د کور خوا ته غونډې ته پورته شوو، یوې خوا بلې خوا ته مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بمونه ولګېدل، د غونډۍ په سر، د بمبارۍ د تماشا لپاره کښېنستلو، ورونو له لاندي نه محاربوی ماشین راووست ترڅو له منطقې نه ووځو، خو هلته پاتې کېدل مو غوره وګڼل، له کور نه د وتلو په وخت کي یو ځل ستر بم په هماغه ځای ولګېدو چي فقط نیمه دقیقه مخکي هلته ولاړ وو، وروسته مومخی ته بم ولګېدو، په تېړو او دوړو کي پټ شوو، زما مخي ته ولاړ، ورور امیرجان په شا باندي د یوې کیلو په اندازه لوټه ولګېده او په اوچت غږ ئې وویل چي انجنیرصاحب ولګېدم! ما ورته وویل، "چره نه وه لوټه وه" په خپلي ملا ئې لاس راتېرکړ او مطمئن شو، د غره ډډې ته ناست وم او د خاد د وړو مخابرو شبکې مي اوربېدلی، زړه مي غوښتل، مسعود ته په مخابری کي ووایم چي دا دی زه له هماغه ځایه خبري کوم چي تاسو ورباندي بمبارۍ کوئ، خپل ټول زور وآزمویئ، زه د خدای په نامه لوړه کوم چي تر پایه به همدلته ناست وم ... خو د دوی د رپیټر مخابره راسره نه وه، بمباري پای ته ورسېده، امیرجان ته مي وویل چي لاندي غږ وکړي او پوښتنه وکړي چي څوك زخمي شوی او که نه، ځواب ئې راکړ چي الحمدلله ټول روغ رمټ دي، هیڅوك ندی زخمي شوی، بې اختیاره خندا راغله، ډېره ډېره عجیبه برېښېده چي په یوه څرګند او ووړ ځای د ۳۲ سترو بمونو، راکټونو او خوښه ئې بمونو له راپرېوتو سره سره دي یوکس هم نه وي زخمي شوی، فقط د کور دوه درې کړکۍ، دروازې او ټولي شیشې ماتې شوې، د کور د احاطی او د یوې خوني دیوار د راکټ په لګېدو نسکور شو او د څو موټرو شیشې ماتې شوې، د زړه په کومي کي مي دا شعور او احساس څپې وهلې چي د بمبارۍ توان او توفیق هم خدای ورکوي او ساتنه هم دی کوي، ډېر ناپوه دی هغه څوك چي له مرګ نه وېرېږي، په خدای باور وکړي چي لدې نه هم خپل ایمان ته شرمنده وم چي ولې له کورنه راووتم او د کور په خوا کي غونډۍ ته پورته شوم.

زه ګمان کوم چي زما د وژلو لپاره چي کوم کوششونه شوي، کوم پلانونه جوړ شوي او کوم مصارف شوي، ښایي د ډېرو کمو انسانانو د وژلو لپاره به دومره هڅي شوې وي، زما عقیده دا ده چي که مرګ له الله نه پرته د بل چا په لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي وی زه به تراوسه سل ځله وژل شوی وم. د سردار داؤد د اقتدار له زمانې نه چې د یوې عسکري کودتا په تور زما د نیولو او وژلو فیصله وشوه او زما په غیاب کي زما د اعدام پرېکړه صادره شوه، بیا تر نن پورې د کابل ټولو واکدارانو او د دوی جاسوسي شبکو او کي جی بی او سي آی ای زما د نیولو، وژلو او د ترور بې انتهاء هڅې کړې دي چې زه دلته د څو نمونو یادول غواړم:

د سردار داؤد په وخت کي دوه ځله زما د اوسېدو ځای محاصره شو، یو ځل په کابل کي د څلورمي فرقې د رئیس ارکان جګتورن شیرعلی خان شهید په کور کي او دوهم ځل په فرزی کي د پاچا صاحب میرصفی الله په کور کي. په لومړی ځل زه د شیرعلی خان شهید کورته مازدیګر په داسي حال کي ورغلم چې دی ئې یو ساعت د مخه نیولی وو، نفر خدمت ئې نه وو پوه شوی چې دی بې دریشي پولیسو له ځان سره بیولی، نفر خدمت راته وویل چې هغه له څو کسانو سره ولاړ، زه په کورکي ورته منتظر پاتې شوم، شپه مي هلته تېره کړه، سهار له کورنه ووتلم، که ګورم د کور یوې خوا بلې خواته څو کسان څرك کوي، ما ته ځیر شول، خو زما لونګۍ په سر وه او جیلکه په اوږو، له پولیسانو سره زما د تحصیل د دوری عکس وو، زه ئې ونه پېژندلم، دوی له بهرنه زما راتلو ته منتظر وو، خو زه د کور په منځ کي وم، پدې ترتیب له محاصری نه ووتلم.

په فرزی کي زما د اوسېدو د ځای د محاصری او زما د نیولو پلان جوړ شو، د کوماندو یوه قطعه ئې د همدې منظور لپاره د شپې له خوا، میربچه کوټ او له هغه ځایه د فرزی په لور وخوځوله، د کابل د امنیې قوموندان سره له یو شمېر پولیسانو پدې عملیاتو کي برخه درلوده، ما یوه شپه د مخه خوب لیدلی وو چې دا کور محاصره شوی او زه د محاصری له حلقې نه د ختیځ په لوري ووځم، د همدې لپاره مي هغه شپه په بل کور کي تېره کړه، سهار مي لمونځ په تیاره کي وکړ، د پاچا صاحب د کور په لوري راوخوځېدم، توپك او تفنګچه راسره وه، پدې وخت کي کوماندو او مسلح پولیس کور ته داخل شوي او د کور په تفتیش لګیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو، غیر مسلح کسان د کور مخې ته د حوض د شا او خوا ونو لاندې ولاړ وو، ما گمان وکړ چې دا به د کابل نه راغلي زموږ ملگري وي، چې کله ورنږدې شوم، د میربچه کوټ د ولسوالۍ د امنیې قومندان له نورو رابېل شو او په مائی غږ وکړ چې دریش ! ما تفنگچه راوایستله او توپك ته مي مرمۍ تېره کړه، هغه ځای په ځای ودرېدو او ماله دېوا نه د یوه باغ خوا ته ټوپ کړل او له محاصرې ووتلم، ټول جریان هماغسې وو چې په خوب کې مې لیدلی وو.

دریم ځل له خالد فاروقي سره یوځای له کابل نه د بس په ذریعه پروان ته روان وم، زما د نیولو لپاره په ټول هېواد کې زما عکسونه خواره شوي وو او د ټولو ولایاتو پولیسو ته زما د نیولو امر شوی وو، په کارته پروان کې پولیس زموږ موټر ته راوختل، زما عکس ئې په لاس کې، ټولې سورلۍ ئې په ځیرځیر له نظره تېرې کړې، د هر چا څېره ئې له عکس سره مقایسه کوله، ما د خپلو سترگو حالت کې معمولي تبدیلي راوستله او د پزې په سر مې گوته داسې ونیوله چې په قیافې کې تغییر راولي، پولیس له موټر نه کوز شو، زما ملگري دا گمان کولو چې موږ ئې حتماً پېژندلي یو، خو د نیولو لپاره ترتیبات په بل ځای کې نیول شوي، د دې لپاره پولیس له موټر نه کوز شو، خو موږ سالم خپل هدف ته ورسېدو.

د کمونستانو د اقتدار په دور کې، ډېر زیات گروپونه د کې جي بي په لاس تربیه او له ضروري وسائلو سره پېښور ته زما د وژلو لپاره راولېږل شول، خو ځیني ئې په داخل کې ونیولی شول، ځیني ئې پېښور ته له رارسېدو سره سم د بمونو سره زموږ اطلاعاتو ته په لاس ورغلل، ځیني په خپله راغلل او موږ ته ئې د پلان، وسائلو او خپلو نورو ملگرو په هکله معلومات راکړل او ونیولی شول، فقط محدود شمېر ئې پدې وتوانېدل چې ځیني انفجارات وکړي.

یو ځلې له کورنه د دفتر په لورې چې په فقیرآباد کې وو وخوځېدم، خو د دې په ځای چې دفتر ته ولاړ شم بل ځای ته د یوې غونډې لپاره ولاړم، په همدې وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د دفتر هغه گاراج ته چې معمولاً به زما موټر پکې ودرېدو، زما د موټر په شان بل موټر داخل شو، لدې سره سم د گاراج خوا ته بل موټر ودرېدو خو انضباطانو ډریور مجبورکړ چې موټر له هغه ځایه لېرې کړي، مخکې تېر شو، بېرته راوگرځېدو او د سړك بلې ژۍ ته ئې ودرولو او له موټر نه کوز شو، چې څو شېبې وروسته همدا موټر منفجر شو او یو شمېر کسان ئې مړه او ژوبل کړل.

بیا ئې د همدې دفتر د دړۍ خوا ته په هغه ځای کې چې ډېره گڼه گوڼه به وه، یو ستر سمتې بلول چې ډېر باروت پکې تعبیه شوي وو، د سهار په تیاره کې له گاډۍ نه کوز اچولی وو، انضباط بې احتیاطي کړې وه، گمان ئې کړي وو چې د بلدېې کسانو دا بلول راوړی، بلول له باروتو نه ډك وو، دواړو خواوو ته ئې خته ورکړې وه، ناڅاپې یو کس بلول ته متوجه کېږي، په ختې کې سیم گوري، اطلاعاتو ته خبر ورکوي، هغوی بلول لدې ځایه پورته کوي او د سړك بلې ژۍ ته ئې په یوې ویالی کې اچوی او ورپسې پولیس ته اطلاع ورکوي، پدې وخت کې زه هم دفتر ته راورسېدم. سیداجان زموږ د حمایې یوه مجاهد، بم له ویالې راوایست، خنثی کړی شو، ساعتي بم وو چې پنځلس دقیقې وروسته په **۹:۴۵** د انفجار لپاره عیار کړي شوی وو.

بیا ئې زما لپاره په قرآن کریم کې بم تعبیه کړي وو خو راوړونکی له بم سره یوځای ونیولی شو.

یو ځل ئې له باروتو ډك موټر، چې د ریموټ کنټرول په ذریعه به منفجرکېدو، زما لپاره د کبابیانو په بازار کې ودرولی وو، زه په هغو ورځو کې د مرکزي شورۍ د غونډو لپاره ورسك ته هره ورځ په همدې لار تلم راتلم، له موږ نه دا غلطي شوې وه چې څو ورځې پرله پسې مو په یوې لارې تگ راتگ وکړ، بازار ئې د دې لپاره انتخاب کړي وو چې د گڼه گوڼې په نتیجه کې عادتاً موټری سوکه کېږي او څوك د دې پوښتنه نه کوي چې ولې موټر بې ډریوره ولاړ دی.

چې کله زما موټر هغه ځای ته ورسېدو، ستر انفجار وشو، خو انفجار

(c) ketabton.com: The Digital Library

پداسي وخت کي وشو چي زما موټر، له بم نه څلورپنځه متره تېر شوی وو او راپسې د حمايې موټر له هغه ځايه پنځه متره فاصله درلوده، زما موټر څو سانتي متره له ځمکي نه د فشار په وجه اوچت کړي شو او کلك په ځمکه ولګېدو او ودرېدو، ټولي شيشې ئې ماتې شوي، خو پدې خاطر موټر د بم له چرو نه خوندي پاتې شوي وو چي زموږ د موټر او بم ترمنځ يو سرويس حائل شوی وو. هغه ځايته زموږ له رارسېدو د مخه همدا بس د سړك په ژی کي د موټر بم مخي ته نږدې ودرېدلی وو، چي کله موږ د بس خواته ورسېدو انفجار وشو، چرې ټولي په هغه بس ولګېدې چي زموږ د موټر لپاره سپر شوی وو، په موږ پسې د حمايې موټر په لمبوکي راتاو شو، په موټر کي د ناستو ورونو سر او مخ معمولی وسوزېدل، څوارلس کسان په پېښه کي مړه او پنځه څلويښت کسان ژوبل شوو چي ټول بازار ته راغلي بيګناه خلك وو.

ما په ابتدا کي دا ګمان کولو چي دا به د نورو انفجاراتو په شان د KGB کار وي خو ډېر وروسته راته معلومه شوه چي دا کار د CIA له خوا د محاذ ملي د يوه قومندان په لاس شوی وو، د انفجار له ځايه لږ آخوا د محاذ ملي دفتر وو.

زما موټر د انفجار په وجه له تلو لوېدلی وو، له موټرنه کوز شوم، د يوه افغان موټر مي مخي ته ودرېدو چي ما له ځان سره واخلي، زه هم موټر ته وختلم، ډريور مي نه پېژندو، څو متره آخوا د حزب يو موټر راغي، هغه مو ودرولو، له هغه افغان نه مي مننه وکړه او د حزب په موټر کي تر ورسك پوري ولاړم او په غونډي کي مي برخه واخستله، ګمان مي کولو چي د غونډي برخه وال به له پېښي خبر وي، يا زما په څېرې کي به د دغي لويي او ناڅاپي پېښي آثار احساس کړي او له ما نه به پوښتنه وکړي خو داسي ونشول، غونډه پيل شوه، وروسته ما په خپله د پېښي په هکله معلومات ورکړل.

د پاکستان پوليس ته د منفجر شوي موټر داسي برخي په لاس ورغلې چي له هغوی نه د موټر او خاوند په هکله معلومات ترلاسه کېدی شو، خو نه پوهېږم چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې پوليسو د تحقيقاتو نتائج له ځان سره وساتل او پدې هکله ئې له څه ويلو نه ډډه وکړه، ډېره موده وروسته ماته داسې معلومه شوه چې انفجار هماغه چا کړی وو چې د پېښې له ځايه د هغه په موټر کې ووتلو، د دې کس د نوم له اخستلو نه پدې خاطر ډډه کوم چې له يوې خوا هغه ژوندی ندی او له بلې خوا د ده خپل اعتراف مې ندی اورېدلی.

خاد د اسلامې دولت ترنامه لاندې هم زما په خلاف خپلو تروريستي هڅو ته ادامه ورکړه چې څو بېلګې ئې دلته يادوم: د اسلام آباد له معاهدې نه وروسته چې کله په سروبي د حملې له نقشې سره جنرال دوستم موافقه ونکړه، خاد د انفجار دوه پلانه ترلاس لاندې ونيول:

۱ - په جلال آباد کې د مشرانو غونډې ته د تلو په ورځ ئې د بني حصار او بګرامي تر منځ، زما مخې ته د انفجار داسې ترتيبات نيولي وو چې د لارې يوه اړخ ته په يوې داسې ژۍ چې له سړک نه تقريباً يومتر لوړه وه، د توپ ۱۱ سرګلولې داسې تعبيه کړې وې چې تقريبا دېرش متره ساحه ئې د سړک په اوږدوکې احتوا کوله او ټولې به په يوه وخت له لېرې منفجر کېدلې، اطلاعاتو جريان کشف کړ، ساحه ئې تصفيه کړه او ټول سامان ئې ترلاسه کړ.

۲ - د پروان يوه کس ته ئې ۲۰۰ مليونه افغاني ومنلې، يو مقدار ئې په ابتدا کې ورته وسپارلې، هغه ته ئې باروت، روسي ريموټ کنټرول او لوازم ورکړل، نوموړي په تعليمي غونډ کې د حزب مرکزي قرارګاه له يوې قطعې سره کارکولو، سامان ئې کم کم له کابل نه راانتقال او په مختلفو ځايوکې پټ کړي وو، موږ ته د دې جريان په هکله د شورای نظار يوه غړي اطلاع راکړه، هغه جهادي سابقه درلوده او د خاد مأمور وو، په پټه چهارآسياب ته راغی او موږ ته ئې وويل چې د خاد له معاون انجنير عارف نه مې واورېدل چې فلاني ته مو باروت او ريموټ کنټرول ورکړي هرڅه ئې انتقال کړي، کار ته تيار دئ، نن سبا به د حکمتيار موټر د هغه پله په سر منفجرکوي چې دی هره ورځ وربانديې تګ راتګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي، د دې خبري په اورېدو سره ډېر پرېشانه شوم، له ځان سره مې وويل چې عجيبه ده زموږ ټول دفاتر په کمونستانو ډك دي، ستر ستر کمونستان په حساسو ادارو کې زغملی شو، خو د حکمتيار په شان جهادي مشر ته پداسې حال کې د ترور منصوبې جوړوو چې آبله ورځ مو په مکه کې له هغه سره د سولې معاهده امضاءکړه اوښکې ئې په سترګوکې رغړېدلې او ويل ئې چې له تاسونه د دې کار په بدله کې هيڅ نه غواړم او قسم کوم چې د تل لپاره به ستاسو صادقانه مرسته کوم. نوموړی کس د ټول راوړي سامان سره ونيول شو او په هرڅه ئې اعتراف وکړ.

داسې ډېرې نورې هڅې زما د وژلو لپاره شوې خو دښمنان ندي توانېدلي چې زما د مرګ ثابته نېټه رامخکې کړي.

د سولې د هڅو بل دور

ائتلافيونو د تل په شان يو ځل بيا د ماتو په وخت کې د روغې جوړې غوښتنه وکړه، خو دا ځل د دوی وضعيت ډېر، ډېر خراب وو د پوهنتون په شمول د کابل ښار ټوله غربي برخه ئې له لاسه ورکړې وه، پدې سمت کې دهمزنګ لوړی خط وو، د کابل په ختيځ کې د کابل دريا حائل خط وو، په جنوب کې له بالاحصار نه پرته ټول حاکم نقاط د مرنجان غونډيو په شمول زموږ په لاس کې وو، د تعرضي جنګ توان ئې کاملاً له لاسه ورکړی وو، له شديد داخلي اختلافاتو سره مخامخ ول، د دولت عالی شوری په قاطع اکثريت له رباني نه د استعفی غوښتنه کوله. استاد سياف د پکتيا او غزني له قومندانانو نه وغوښتل چې د مولوی نظام الدين حقاني په مشری د سولې يوه جرګه کابل ته راولېږي، هغوی ته ئې اطمئنان ورکړ چې موږ د رباني استعفی غواړو او له غير ائتلافي مؤقت حکومت او انتخاباتو سره موافق يو، رباني او ټولې عالی شورى لدې سره توافق کړی، که رباني دا ځل د دې کار سره موافقه ونکړي زه له کابل نه وځم او د دوی له ملګرتيا نه لاس اخلم، هيئت له رباني سره وليدل، هغه هم په ډېر تأکيد سره، حتی د لوړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په یادولو سره هغوی ته وویل چې زه مؤقت حکومت ته د قدرت له انتقال سره موافق یم، حکمتیار صاحب ته زما له خوا سل په سلو کې اطمئنان ورکړي، هغه دې د جمهوري ریاست لپاره څو نومونه راولېږي، موږ به یو ترې انتخاب کړو.

موږ د مولوی سلطان عزیز عزیز، استاد شنواری د دعوت اوجهاد د پوهنتون رئیس او داکتر فاروق اعظم نومونه ورکړه. خو وروسته نوموړی هیئت د دولتیانو له چلند نه خواشینی شو او په یوې اعلامیې او راډیویي مرکې سره ئې خپل مأموریت ختم کړ، پدې اعلامیې او مرکې کې ئې ټوله پړه په رباني واچوله او هغه ئې د جګړو د دوام عامل وګڼلو.

وروسته رباني له جنرال حمیدګل نه د تلفون له لارې وغوښتل چې منځګړیتوب وکړي، هغه ورته وویل: پدې شرط درځم چې ما ته واك راکړې او لدې نه مې ډاډه کړې چې تاسو د قدرت له انتقال سره موافق یاست، هغه ورته اطمئنان ورکړ جنرال حمیدګل له ماسره خبره وکړه، ما ورته وویل چې پدې شرط ستاسو له راتلو سره موافق یم چې رباني د استعفی، مؤقت حکومت او انتخاباتو په هکله تاسو ته کامل اطمئنان درکړي او ستاسو کار یوازې د مؤقت حکومت د غړو په سر د دواړو خواوو تر منځ توافق ترلاسه کول وي. هغه دا خبره ومنله او کابل ته پداسې حال کې راروان شو چې د بینظیربوتو حکومت د ده له سفر او د سولې له هڅو سره شدیداً مخالفت کولو. که په همدې شپو ورځو کې د طالبانو په نامه حرکت نه وی پیل شوی او د غزني او کابل په لوري نه وی خوځېدلي، یقیناً چې په یوه مؤقت حکومت حتماً توافق کېدو او جګړه پای ته رسېده. د کابل چارواکو ته له استعفی نه پرته بله هیڅ لاره نه وه پاتې، معاهده لیکل شوې وه، زموږ له خوا د مؤقت حکومت غړي معرفي شوي وو، د معاهدې د امضاء لپاره هیئتونه په جلال آباد کې راغونډ شوي وو، خو د طالبانو جریان دا بهیر تخریب کړ او د مسئلې د حل په ځای ئې د جګړې نوی جبهه پرانستله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دطالبانو حرکت

د طالبانو د حرکت د پیدا ینښت په اړه دوه خبري کېدی شي:

الف: دا حرکت په کندهارکي د ناولی او مفسدی اداري په خلاف یو طبیعي عکس العمل وو، په کندهار کي د ټولني ترټولو مفسد، بد اخلاق، بیرحمه او لاابالی عناصر، د کمونستانو او ملیشو په شمول په یوې ائتلافي اداري کي چي له کابل نه تمویل کېده راغونډ شوي وو او د کندهار په مسلمان او مجاهد ولس ئې بده ورځ راوستې وه، نه د چا سر خوندي وو، نه مال او نه ناموس، هره شېبه د یوه انفجار انتظارکېدو، که هرچا د دې فساد په خلاف غږ اوچت کړي وی عام ولس او صالح مجاهدینو حتماً د هغه ملاتړ کولو. په حرکت انقلاب اسلامي او د مولوی خالص په اسلامي حزب پوري تړلو ځینو قومندانانو په کندهارکي د یوې تبدیلی راوستلو لپاره ملاوتړله، له وضعیت نه د ناراضه قومندانانو په مرسته ئې په کندهار کي ځانته مرکز پرانستلو، د رباني او سیاف له قوندانانو او بیا په خپله لدوی سره ئې تماسونه ونیول او هغوی ته ئې وویل چي زموږ حرکت ستاسو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټه دی او ستاسو د ملګرتیا لپاره راولاړ شوي یو. هغوی د کافي مقدار پیسو مرسته ورسره وکړه، خپلو قوندانانو ته ئې وویل چې د دې حرکت ملاتړ وکړي او له هغه نه د حزب اسلامي په خلاف استفاده وکړي. د همدې لپاره د کندهار په ښار د جګړې نه پرته مسلط شول او په کندهار کې د حزب قومندان حاجی سرکاتب په خلاف ئې جګړه پیل کړه او د هغه مرکز ئې ونیولو. په کندهار له تسلط نه وروسته، د هلمند له داخلي اختلافاتو نه په استفادی سره، هغه ولایت هم پدې شکل د دوی په لاس کې پرېوت چې د باغران د رئیس تر مشری لاندې یوه ډله لدوی سره یوځای شوه او د خپلې حریفې ډلې په خلاف ئې د طالبانو تر نامه او حمایې لاندې جګړه پیل کړه، پس له کافي مرګ ژوبلې ئې خپل مخالفین وټکول، له منطقې نه ئې وایستل او د طالبانو ترنامه لاندې ئې خپله واکمني هلته اعلان کړه. د ارزګان او زابل په لوري هم دې ته ورته تبدیلی راغله او طالبانو د دغو ولایاتو واګې هم په لاس کې ونیولی، لدې نه وروسته د دوی خوا ته د بهرنیو ځواکونو پاملرنه راواووښته، پدې حرکت بهرنۍ پانګه اچول او په وسیع پیمانه د دوی تمویل او اکمال پیل شو.

ب: دا حرکت له ابتدا نه د جنرال بابر په لاس جوړ شو، پلان ئې په اسلام آباد کې د انګلستان پخواني سفیر ورکړ، امریکائیان او سعودیان د بابر او د انګریزانو د ګډو هڅو په نتیجه کې قانع کړې شول چې د دې پروژې سرپرستي او تمویل په غاړه واخلي، انګریزانو چې د دې منطقې د سیاست استادان ګڼل کېږي، امریکائیانو ته همدا مشوره ورکوله چې "د بنسټ پالو مسلمانانو" په خلاف او د دوی له خطر نه دغرب د ګټو د ساتنې لپاره باید له" عنعنوي"، "محافظه کار" "سازش خوښونکي" "او معتدل اسلام !" نه ګټه واخستلی شي، بابر دا دنده په غاړه واخستله، د آی اس آی او مولوی فضل الرحمن له لارې ئې د کندهار ځینې قومندانان ولیدل چې په څو خبرو د دوی ترمنځ توافق وشو:

- د کندهار نیول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- تر تورغونډې پورې ټوله منطقه تصفیه کول او د تجارتي کاروانونو لپاره تر مرکزي آسیا پورې د تلو لار پرانستل.
- د ولس خلع سلاح کول.
- د ظاهرشاه له راتلو سره موافقه.
- هغه کمونست افسران په خپلو لیکو کې تنظیمول چې د سي آی ای لخوا په پاکستان کې تنظیم شوي او ټول جنګي ماشین هغوی ته سپارل.

پاکستان څو کارونه په غاړه واخستل:

- د افرادو روزنه.
- مالي مرسته، تیل، البسه او غذایي مواد.
- څو سوه تکړه او باتجربه کماندو، د دې لپاره چې په هر ځای کې مقاومت وشي، هغوی د شپې په تیاره کې سوق شي او مقاومت وټکوي او د مخکې تګ لپاره لار پرانېزي.
- په جهادي قوماندانانو کې د وسیع کار او له طالبانو سره د دوی د یوځای کولو د هڅو ټول مصارف په غاړه اخستل.

د طالبانو د حرکت په هکله لدې دواړو تحلیلونو نه کوم یو په حقایقو ولاړ او کوم یو سطحي او ذهني دی؟ ښایي لاندې ټکې پدې اړه له تاسو سره مرسته وکړي:

۱ – له بې نظیر بوتو سره دا وېره راولاړه شوه چې احتمالاً فوځ د دې د حکومت د انحلال په هکله له جمهور رئیس فاروق لغاری سره توافق کوي، د یوه مطبوعاتي کنفرانس په ترځ کې ئې اعلان وکړ چې که د دې حکومت منحل کړې شي نو هغه به ډېر پټ اسرار افشاء کړي. ځینو دا ګمان وکړ چې ښایي لدې خبرې نه د بې نظیر بوتو مقصد د پاکستان د اتمي بم په هکله هغه اسرار افشاء کول وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د پاکستان فوځ ترې وېره لري، خو بې نظير بوتو په لندن کي له بی بی سي سره د يوې خاصي تلويزيوني مرکې په ترڅ کي د خبريال د دې سوال په ارتباط چي پاکستان څنګه د طالبانو په شان د يوه ارتجاعي ځواك ملاتړ کوي، داسي وويل: پاکستان پدې کار کي يوازي ندي، پلان د انګريزانو، سرپرستي د امريکا، تمويل د خليج هېوادونو او د طالبانو روزنه پاکستان په غاړه اخستي.

۲ – د يوې ګډي جلسې لپاره اسلام آباد ته په هغه وخت کي بلل شوی وم چي د حزب ځواکونه له چهارآسياب نه سروبی ته په شا شوي وو، خو طالبان و نتوانېدل چي چهار آسياب د زياتي مودې لپاره وساتي، د يوې معمولی حملې په نتيجه کي له چهار آسياب نه ووتل، په نورو سيموکي هم د دوی وضعيت ښه نه وو، پاکستانيانو غوښتل چي د "جنبش ملي" او " جنبش طالبان" ترمنځ په ګډ کار او ګډې ادارې توافق وشي، خو جنرال دوستم د هم آهنګي شوری د دريو ډلو: حزب اسلامي، وحدت او جنبش او طالبانو ترمنځ په خبرو آترو، ګډ اقدام او ګډ حکومت ټينګار کولو، په همدې اړه په اسلام آباد کي د خبرو آترو لپاره بلنه راکړې شوه، په اسلام آباد کي د امريکا سفير غوښتل له ماسره وګوري، د ملاقات لپاره دفتر ته راغي، د خبرو په جريان کي کابل ته د ايران له لوري د مهماتو او وسلو د مرستو په ارتباط ووېل شو چي هره شپه له شپږو تر لسو طيارو مهمات، وسائل، غذائی مواد او تيل له مشهد نه کابل ته راانتقال کېږي، ما ورته ووېل: لدينه معلومېږي چي تهران د افغانستان په اړه تر پاکستان او د پاکستان تر ملګرو ډېر فعال دی، سفير خپلو ملګرو ته وکتل، مسکی شو او داسي ئې وښودله چي لدې نظر سره موافق ندي!! د دې خبري معنا دا وه چي له طالبانو سره مرسته ترهغه نه ډېره ډېره زياته وه چي ايران له کابل سره کوله. ده په خپلي مسکا سره غوښتل ووايي چي له هغي خوا يوازي مهمات راځی خوله دې خوا مسلح افرادهم لېږل کېږي.

۳ – له پاکستان سره د جهاد له امانتونو څخه تقريباً يونيم زر پك اپی او لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاډې پاتې وو، پدې بهانه ئې هغه له ځان سره وساتل او کابل ته ئې له سپارلو ډډه وکړه چې هلته اختلاف دی، چا ته ئې وسپارو؟ خو له روغې جوړې نه وروسته ئې هم و نسپارل. ما د صدارت په دوران کې څو ځله پدې هکله تأکېد وکړ، خو وروسته معلومه شوه چې د نومړو موټرو زياته برخه طالبانو ته سپارل شوې.

۴- پداسې حال کې چې د طالبانو لشکرې له پاکستاني مدرسو نه د طالبانو د چارواکو په ذريعه راغونډېدل او د افغانستان په لورې خوځېدل او کافي شمېر پاکستانيان د طالبانو تر نامه لاندې افغانستان ته د جنګ لپاره لېږل کېدل، پاکستاني مربوطه ادارو نه يوازې د دې کار مخنيوی ندی کړې بلکې د طالبانو په غوښتنه ئې مدرسې مؤقتاً او د ضرورت په وخت کې بندولې، ترڅو د نومړو مدرسو طالبان، افغانستان ته د جګړو لپاره تلو ته وزګار شي، خو د طالبانو مخالف قوندانان او شخصيتونه ئې په يوه بل صورت تهديد کړې چې له پاکستان څخه به د طالبانو په خلاف له هر ډول هڅو نه ډډه کوي، ځينې ئې له پاکستان نه وايستل، ځينې ئې له هوايي ميدانونو نه بېرته ولېږل او خپلو کورونو ته ئې له تلو نه منع کړل او ډېر نور ئې دعوت او تشويق کړل، امکانات ئې ورکړل او له طالبانو سره ئې يوځای کړل.

۵ - د پاکستان په پارلمان کې ډېرو غړو او د پاکستان کورنې او بهرنې سياسي جرياناتو نه د جنرال ميرزا اسلم بيګ په شان مطلع سياستمدارانو په جنرال بابر تور ولګولو چې هغه د طالبانو لوی درستيز دی. غواړې د "صوبه سند" په شان افغانستان هم د طالبانو په ذريعه فتح کړې. هغه امريکايانو ته اطمئنان ورکړې چې طالبان د ظاهرشاه له راتلو سره موافق دي او دوی کولی شي ټول افغانستان ونيسي.

۶ – په جنوب غرب د طالبانو له تسلط نه وروسته له همدې لارې د جنرال بابر تر مشرۍ لاندې د يوې تجارتي قافلې په شمول، مرکزي آسيا ته د پاکستاني هيئت سفر، يوازې دا خبره په ګوته کوله چې جنرال بابر وتوانېدو له چمن نه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورغندۍ پورې تجارتي مهمه لار پرانېزي!! پاکستاني مطبوعاتو دا "بري" د جنرال بابر د يوه شهکار په حيث منعکس کړ، ځينو د"يوه باور په څېر" او ځينو د"اعتراض" په توګه!!

۷ – د کابل د سقوط د عواملو په هکله مسعود او د ده التقاطی انډيوالانو دا تحليلونه وړاندي کول چي موږ له بنسټ پالو سره د يووالی قرباني شوو!! دې ته مو توجه ونکړه چي د بنسټ پالني په خلاف ستر طوفان راولاړ شوی، د بنسټ پالني ضد دې بين المللي طوفان په څپو کي موږ هم پدې يووالی سره لاهو شوو، مسعود وايي: ماته رابن رافل وويل چي کابل ته د حکمتيار له داخلېدو وروسته، امريکا د افغانستان لپاره خپله مصرفی بودجه درې چنده کړه، د رابن رافل دا خبري موږ ثبت کړي او اسناد ئې په لاس کي لرو" !!

۸ – د امريکا کانګريس، د ايراني رژيم د تضعيف لپاره شل مليونه ډالر منظورکړل چي لدې څخه يوه برخه د ايران د رژيم ضد ځواکونو ته ورکړي شوه او نوره ئې د جنرال بابر او مولينا فضل الرحمن له لاري طالبانو ته وسپارلی شوه، پاکستاني مطبوعاتو داخبره افشا کړه چي فضل الرحمن د همدې لپاره تقريباً دوه مياشتي په امريکا کي تېرې کړي.

۹ - امريکايي رسمي مقاماتو د طالبانو په هکله لاندي رسمي اظهارات کړي:

- طالبان بنسټ پاله ندي.
- لدوی نه د امريکا ګټو ته کوم خطر ندی متوجه.
- دوی د انقلاب په صادرولو باور نلري.
- که څه هم دوی د "بشری حقوقو" ځيني مخالف کارونه کړي خو په مجموع کي دا يو "مثبت حرکت" وو چي په افغانستان کي ئې د سولي د تأمين په اړه مؤثر کارونه کړي دي، " خلك ئې خلع سلاح کړل" دلويو لارو امنيت ئې تأمين کړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنسټ پاله ډلې ئې په شا وتمبولې.

- که طالبان د ظاهرشاه له راتلو سره رسماً توافق اعلان کړي د افغانستان د بحران په حل کولو کې به د تاریخي ونډې افتخار ترلاسه کړي او امریکا به د دوی حکومت په رسمیت وپېژني !!
- طالبان پدې پوهېږي چې که له بنسټ پالو سره اتحاد وکړي خپل اعتبار ته زیان رسوي، له بنسټ پالو سره له هر راز یووالی نه ډډه کول د طالبانو د درایت ننبه ده !!

۱۰ - جنرال بابر چې د داؤد له زمانې ئې د ظاهرشاه د بېرته راوستلو هڅې کولې، د طالبانو او جنرال دوستم له خوا د اطمئنان تر لاسه کولو نه وروسته، سردار ولې ته بلنه ورکړه چې د ظاهرشاه د راتلو لپاره د لارې آوارولو په خاطر پاکستان ته سفر وکړي، له افغاني او قبایلي مؤثرو شخصیتونو سره لیدني کتني وکړي او د کندهار، مزار او ننګرهار دوره وکړي. د دې دورې لاندې اړخونه د توجه وردي:

الف: جنبش ملي اعلان وکړ چې سردار ولې ته د مزار د دورې بلنه ورکوي. که دا کارشوی وی موږ د هم آهنګۍ شورى منحل کوله. ما جنرال دوستم ته د تلفون له لارې وویل چې لدې کار نه منصرف شي، هغه داخبره ومنله او دا دوره ترسره نشوه.

ب: پاکستانیانو په اسلام آباد کې زموږ نماینده، حاجی منګل حسین، د سردار ولې د استقبال لپاره هوایي میدان ته ورووست، غوښتل مو د دې غلطۍ په وجه هغه له حزب نه اخراج کړو، خو د ده د سوابقو په خاطر او پدې دلیل چې پاکستانیانو مجبورکړې وو، یوازې د ده په تبدیلی مو اکتفاء وکړه.

ج: د طالبانو یوې ډلې جنرال بابر ته اطمئنان ورکړې وو چې کندهار ته د سردار ولې د تلو په لاره کې کوم خنډ او مانع نشته، هلته به د ده استقبال کېږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نورو پدې دلیل مخالفت وکړ چې:

- پدی سره د طالبانو اعتبار په ملت کې سقوط کوي.

- هغه طالبان د دوی له څنګ نه ببلېږي چې د اسلامي نظام او د شریعت د نفاذ په نامه لدوی سره یوځای شوي او پدې سره دوی خپل مهم جنګي طاقت له لاسه ورکوي، ځکه د لومړی خط تعرضي ټولګي له همدغو طالبانو نه جوړ شوي.

- په پاکستان کې د امریکا پلوي حلقو دا ګمان کولو چې له چهارآسیاب نه د حزب اسلامي د وتلو نه وروسته اوس د ظاهرشاه د تحمیلولو په لارکې اصلي خنډ له منځه تللي، بل داسې مؤثر ځواک چې د دې پلان مخالفت وکړي نشته، باید په همدې فرصت کې د هغه د راوستلو جدي او سریع هڅه وشي، د همدې لپاره د پاچا ځوم، سردار ولي ته ئې بلنه ورکړه او پداسې شانداره بڼه کې ئې هغه استقبال کړ چې ګواکې د برحال پاچا استازی وي. د توجه وړ خبره دا ده چې په اسلام آبادکې د دوی له ښاغلی مېلمه سره د پاکستانیانو دخبرو آترو په ورځ، بل کلنتون د امریکا جمهور رئیس، په سپینې ماڼۍ کې د ایران مهاجر شهزاده رضا پهلوي خپل حضور ته ومنلو!! د واشنګټن او اسلام آباد دا د یوه وخت او یوه بل ته ورته مذاکراتو دا ښودله چې دواړه د یوه زنځیر بېلې بېلې کړۍ دي او له یوه ځایه تنظیم شوي. په حقیقت کې دواړه مذاکرات سي آی ای تنظیم کړي چې د افغانستان او ایران په هکله د واشنګټن ورته تصمیم په ګوته کوي. امریکا په دواړو هېوادونوکې د شاهی منحط نظام احیاء غواړي او د اسلام په خلاف د شاه پرستانو نه د کار اخستلو اراده لري، دا ځکه چې دوی پدې دواړو هېوادونو کې بل داسې محور نه مومي چې خپل لاس پوڅي ورباندې راغونډکړي او د اسلامي خوځښت په ضد ئې استعمال کړي.

- د طالبانو ځینو نطاقانو د ملاعبدالرازق په شمول له غربي. آژانسونو سره د خپلو مرکو په ترڅ کې داسې اظهارات وکړل چې ښودل ئې د طالبانو حرکت د امریکائیانو له هغې منصوبې سره موافق دی چې غواړي مخلوع پاچا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان مسلط کړي. جنرال بابر د بی نظیر بوتو داخله وزیر هم په خپل مطبوعاتي کنفرانس کي وویل: طالبان د ظاهرشاه له راتلو سره موافق دي. د غو څرګندونو د طالبانو په لیکو کي مخلص (خوله اسرارو نه بې خبر) کسان مشوش کړل، طالب چارواکي مجبور شول چي د دغوکسانو د تشویش رفع کولو لپاره په ماته ګوډه ژبه او په مجمل او ذوالوجهین الفاظو داسي څرګندوني وکړي چي د افغانانو په زعم د مخلوع پاچا له راتلو سره د طالبانو د عدم توافق معنا ورکړي خو د امریکائیانو په نزد کي د پاچا له عودت سره د دوی د موافقې په معنا تعبیر شي!! داسي ئې وویل: ظاهرخان کولی شي هېواد ته د یوه افغان په حیث راستون شي خو د هېواد د مشرتابه په هکله به افغان ولس فیصله کوي!! غربي آژانسونو همدا مبهم اظهارات جدي ونیول او یو په بل پسې ئې داسي تبصرې وکړې چي ګواکي پاکستاني چارواکو د طالبانو د ماهیت او اهدافو په هکله غرب ته غیرمؤثق معلومات او غولونکې ډاډینه ورکړې وه!! د امریکا غږ د دې تبصرې سره سم، جنرال بابر یو ځل بیا مطبوعاتي کنفرانس راوغوښت او په هغې کي ئې وویل: د طالبانو په هکله داخبره صحیح نده چي دوی د مخلوع پاچا له راتلو سره مخالف دي، دوی د دې پلان مخالفت نکوي !! د دغو اظهاراتو نه وروسته د طالبانو په هکله د غربي آژانسونو لهجه بدله او خواخوږي کمه شوه، مثبتي تبصرې ئې محدودې شوې او حتی د طالبانو تر تسلط لاندي سیمو کي د ځینو" بشري‌حقوقو" دعدم مراعات په هکله اعتراضات پیل شول، خو په ابتداء کي پدې شکل چي که څه هم د طالبانو تر واکمنۍ لاندي سیمو کي څه ناڅه او په یوه بله بڼه بشري حقوق تر پښو لاندي کېږي خو په مجموع کي دوی پدې خاطر د قدر وړ دي چي وتوانېدل عام ولس د هغه فساد، ظلم، شوکو او بې امنیتي نه وژغوري چي د مجاهدینو په دور کي ورسره مخامخ وو او داسي "ډاډمن امنیت" رامنځته کړي چي د افغانستان په اوږده تاریخ کي سابقه نلري!! دا اعتراضات ورو ورو زیاتېدل او د امریکا له غوښتنو سره د طالبانو د یوه ټولګي د زیاتېدونکې مخالفت په تناسب تشدید کېدو، ترهغه چي د امریکا خارجه وزیرې البرایت د پاکستان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سفر په جریان کي د مهاجرینو یوې غونډې ته وویل: د بشری حقوقو په اړه د طالبانو سلوك د کرکي وړ دی !!

- د ۱۳۷۶ کال په پیل کي د بادغیس په جبهې کي طالبانو زیات تلفات او ډېره مرگ ژوبله ولیده، لومړی خط ئې مات شو، د بادغیس مرکز ته په شاه شول، اکثرو گروپونو له وېری او واهمې نه د بادغیس مرکز هم پرېښود او هرات ته کوز شول د طالبانو یو مسئول (چی پدې جگړوکي ئې فعاله ونډه وه) د سترگو لیدلی حالت داسي بیانوی: زموږ وضعیت ډېر خراب وو، په سلهاوو مړی او زخیمان مو درلودل، د لومړی خط مسئول قومندانان، ملا برادر او ملاعبدالرازق مجبور شول چي مرکز ته د دې پرېشان حالت راپور ورکړي، د هرا ت د امنیه قومندانۍ د مخابری له لاري ئې له ملا محمد عمر سره خبري وکړي او ورته وئی ویل: فشار ډېر زیات دی، مقاومت نشي کېدی ... په ځواب کي ورته وویل شوو: تر دریو ورځو پوري مقاومت وکړي او دښمن مصروف وساتي، له هغه نه وروسته د لومړی خط قطعات راشاته کړي، موږ لدې ځایه خاص قطعات درلېږو،... درې ورځي وروسته د هرات هوایي ډگر ته ورغلم، ترڅو وگورو چي په جهازونو کي څومره او څنگه قطعات هرات ته رالېږل شوي، هیچا ته د دې اجازه نه ورکول کېده چي میدان ته داخل شي، خو زما حیثیت داسي وو چي څوك مي مانع نشي، په هوایي میدان کي مي ډېرکسان داسي وموندل چي په نوو او مخکي تلو وسلو سنبال وو، په پښتو او فارسي نه پوهېدل، په نورو ژبو ئې خبري کولی، ټول مخامخ او فوراً په ترپالونو پټو موټرو کي د بادغیس په لوري وخوځېدل.. د دې صحنې له لیدلو وروسته د دې حرکت په ماهیت پوه شوم او اوس..."

په حقیقت کي د طالبانو حرکت له لاندي ټولگیو جوړ شوی:

الف: هغه مخلص او مجاهد طالبان چي د اسلام په نامه او د یوه اسلامي حکومت د قائمولو په طمع او د مخکنۍ مفسدي اداري له شر نه د افغان ولس د ژغورني لپاره لدې حرکت سره یو ځای شوي، د طالبانو اصلي ځواك له همدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخلصو طلابو نه جوړ شوی.

ب: هغه کسان چې له بهرنیو خطرناکو شبکو سره ټينګې او نږدې اړيکې لري او د پردیو په اشاره او د هغوی د ګټو لپاره کار کوي.

ج: هغه کمونست افسران چې د کابل رژيم له نسکورېدو وروسته، پاکستان ته راکوز شول او هلته د سي آی ای او آی اس آی لخوا تنظيم او له طالبانو سره يو ځای کړې شول، د طالبانو پيلوټان، ټانکستان، توپچي او ټول تختنيکي پرسونل له همدغو افسرانو نه جوړ شوی او د جګړو د سوق او ادارې واګې د دوی په لاس کې او د مجاهدينو په ضد د جګړو سخت ليوال دي، دوی دي چې طالبان د مجاهدينو په خلاف جګړو ته هڅوی.

د: هغه کسان چې د کابل له کمونست رژيم سره ئې ملګرتيا کړې او د همدې ملګرتيا په وجه ئې له مجاهدينو نه صدمه ليدلې او اوس لدوی نه د غچ اخستلو په خاطر د طالبانو په ليکو کې ننوتلي.

هـ: د طالبانو بله ډله له هغو افرادو نه جوړه شوې چې د ځينو متعصبو پاکستاني علماوو د لاس نيالګي دي، فکری روزنه ئې د هغوی په لاس ترسره شوې، لکه چې هغوی د خو پيسو او په حکومت کې د څو ذلتناکو چوکيو د لاس ته راوړو لپاره له هرې بې ديني او ملحدی ډلې سره يوځای کېږي خو له اسلامي احزابو سره له ملګرتيا نه ډډه کوي د دوی په غېږ کې روزل شوي طالبان هم له کمونستانو سره ملګرتيا او د مجاهدينو په خلاف جګړه او پدې جګړې کې له کفری ځواکونو نه مرسته غوښتل د ثواب کار ګڼي !!

و- د طالبانو يوه ډله داسې ده چې نوم ئې طالب دی خو د دين له الف، ب نه هم خبرندي، دين او مذهب له قومي او محلي دود دستور او عرف رواج سره خلط کوي، په ولس کې موجود افکار، معتقدات او عنعنات داسې ورته بربښي لکه ديني او مذهبي اساسات، د مذهب له اصلي غوښتنو او د دين له اساساتو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هومره بې خبره دي لکه عوام، له دين نه ئې يوازې دومره زده کړې چې وکولی شي په جومات کې امامت وکړي، د ماشوم په غوږ کې آذان وکړي او د ښځې او ميړه نکاح وتړی، له قرآن، حديث، فقه، اسلامي تاريخ، د خپل هېواد تاريخ، ليك لوست، اسلامي نظام، حکومت په اسلام کې، اسلامي اقتصاد، توحيد، معاد، رسالت، قضا او قدر او غوښتني ئې او له نورو بنيادی مسائلو نه سخت بې خبره دي، اکثراً قرآن د مصحف له مخې نشي لوستلی، د عادي ليك له ليکلو او لوستلو نه عاجز دي، تر هر چا د مخه او له هر چا نه زيات د هر ديني تحول او بدلون مخالفت کوي او د هرې اسلامي مبارزی په خلاف په لومړی صف کې ودرېږي، د دوی د مخالفت وجه نه خاصه مذهبي انگېرنه او نه په کوم دليل او سند ولاړ دريځ وي بلکې اقتصادي عوامل لري، گمان کوي چې په ټولنې کې هره مثبته ديني تبديلی، د دوی هغه اقتصادي گټې په خطر کې اچوی چې له دين نه په بې خبرې ټولنې کې ئې د دين او مذهب په نامه ترلاسه کوي، لدغو منابعو نه د دفاع په خاطر ده چې له هر بيدينه او بې مذهبه ځواك سره يوځای کېږي او له هر اسلامي ځواك سره نه پخلاکېدونکې دښمني کوي. د اسلامي نظام په هکله د دې ډلې تصورات سخت بې بنياده او د اسلامي عقيدی مغاير او په هغو کيسو او نکلونو ولاړ تصورات دي چې د استبدادی امارتونو زيږنده او د همدې غير اسلامي نظامونو د توجيه او له هغوی نه د دفاع په خاطر د رباری ملايانو وړاندي کړي. دوی پدې باور دي چې د واکمن د سلطې يوه جائزه او شرعی طريقه دا هم کېدی شي چې څوك د "تغليب" او "بالقوة تسلط" له لارې په ولس مسلط شي او بيا له خلکو نه اجباری بيعت ترلاسه کړي، د دوی له نظره که هغه واکمن چې د زور له لارې مسلط شوی د خپلې خوښې افراد د "اهل الرأی" او "اهل حل او عقد" په نامه راغونډ کړي، د دوی "بيعت" د ټول ولس بيعت وگڼی او لدې لارې خپلې واکمنۍ ته شرعی بڼه ورکړي او د "اميرالمؤمنين" عنوان ترلاسه کړي نه يوازې څه مانع نلري! او د اسلام خلاف کوم کار ئې ندی کړی بلکې سل په سلو کې ئې جائز او قانوني کار کړي!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوی په مسلك کې د ټول ولس " معلن او بلا اکراه بیعت" هغه بیعت چې د ابوبکر صدیق (رض) او نورو خلفاوو د انتخاب لپاره ترسره شو او اسلام هغه د امارت لپاره "لازمي شرط" ګڼي او له هغه نه پرته د هیڅا امارت مسلم او شرعی نه شمېری، نه خاص ځای لري او نه کوم اهمیت. بیعت د دوی په "منطق" کې یوازې " شکلی مراسم" او "تشریفاتي عنعنه " ده چې د امیرله ټاکلو نه " وروسته" ترسره کېږي، نه " مخکې".

د طالبانو حرکت یوازې د جګړې د دوام په صورت کې خپل شته والی ساتلی شي هغه هم پدې شرط چې پدې جګړو کې ئې وړیا بریاوی په برخه شي، د جګړې د پای ته رسېدو او یا د طالبانو ضد ځواکونو د یووالی او په یوې متحدی سیاسي، نظامي جبهې کې د دوی د یوځای کېدو په صورت کې نشي کولی خپل شته والی وساتي. که زموږ ولس وګوري چې د طالبانو مخالف جهادي قوتونه په خپلوکي متحد ندي، د بحران د حل لپاره واضح طرحه نلري، د تېرفاسد نظام د اعادې او په افغان ولس د هغه د تپلو هڅه کوي چې کابل ته تر رسېدو وروسته به یو ځل بیا د دوی ترمنځ خونړۍ جګړې پیل کېږي، تېر ترخه تجارب به تکرارېږي او د ملي شتمنیو د تالان او غارت بازار به ګرم کېږي، طبیعي ده چې پدې صورت کې به یا طالبانو ته ترجیح ورکوي یا به د دوی مرسته کوي او یا به لږ تر لږه د دوی د مخالفینو له حمایت نه ډډه کوي او د طالبانو د استبدادی او ظالمانه سلطې ستونزی او کړاوونه به ګالی او د یوې مجهولې راتلونکې په امید به شپې ورځې سبا کوي.

خوکه د طالبانو د وړیا بریاوو بهیرمتوقف شي، په څو جبهوکې له جدي ماتو سره مخامخ شي او د دوی مخالفین په یوه ډاډمن محور راغونډ شي او د بحران د حل عادلانه طرحه وړاندې کړي، ملت ته د هېواد د راتلونکې په هکله او د تېرو خونړیو پېښو د نه تکرار ډاډ ورکړي، بې له شکه چې پدې صورت کې به طالبان ډېر ژر او سریع له منځه ځی، دا ځکه چې "دا کم عمره حرکت" د پېښو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو ډلو د اختلاف زیږنده ده چې د وړیا او مسلسل فتوحاتو په نتیجه کې ئې وده وکړه، نه تنظیمي سابقه لري، نه آزمویل شوي افراد او نه داسي متعهدین چې د دې حرکت په شعارونو، اهدافو او تګلارو له زړه نه ټینګ باور ولري، داسي باور چې په هر صورت او هر راز شرائطو کې به د دې "حرکت" مرام او قیادت ته مخلص او وفادار پاتې کېږي او لدې نه په شاکېدل د خپل ایمان او تعهد منافی وګنې. هغه ډله چې د وړیا فتوحاتو په بستر وده وکړي او غړو ئې د ابتلاءاتو، ستونزو او کړاوونو لوړی ژوري نه وي لیدلې، له ماتو سره د مخامخ کېدو په وخت کې خپل شته والی نشي ساتلی، د جنګي فتوحاتو او بریاوو بهیر حتماً د پای یوه نقطه لري، د پای دا نقطه به د طالبانو لپاره ډېره خطرناکه ثابته شي.

طالبان نه په جګړو د ټول هېواد د نیولو او د ټولو مخالفو ځواکونو د ځپلو توان لري او نه د هېواد د اداري او د یوه صالح اسلامي نظام د قائمولو استعداد، فهم، بصیرت، تجربه او روزل شوی، امتحان شوی پرسونل. همدا اوس اوس او په واکمنۍ کې د لنډې مودې پاتې کېدو نه وروسته، د دوی په لیکو کې فساد، رشوت، د ملي شتمنیو تالان، په ولس ظلم او د هغوی په مال او عزت تېری، د ناروا امتیازاتو په لاس ته راوړلو کې ناروا مسابقه، له قدرت او نفوذ نه د خپلوانو په ګټه بیدریغه غلطه استفاده په خطرناك ډول پیل شوې او ورځ په ورځ تشدید کېږي.

د طالبانو دا حرکت په اصل کې د هغه ډلې کاپی ده چې د جهاد په دوران کې تر ټولو ډلو ناکامه او وروسته پاتې وه، وسلې ئې خرڅېدلې، مالي امکانات ئې د چارواکو په لاس تالان کېدل، د څو محدودو کسانو ترمنځ وېشل کېدل، د اداري او مالي فساد په وجه د محدود شمېر مجاهدینو له اکمال نه عاجز وه، کمونستانو او بې دینه عناصرو د هغې په لیکو کې ژور نفوذ کړي وو... د طالبانو حرکت په هیڅ صورت کې نشي کولی تردې ډلې غوره ډله جوړه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حزب اسلامي په ضد
د طالبانو جنګ

چې کله طالبان د چمن- سپین بولدك له پولې نه د کندهار په لور واوښتل او په میوندکې ځای په ځای شول، له همغې ورځې نه د کابل له ائتلافي ادارې، مخصوصاً د جمعیت له قومندانانو سره د دوی له اړیکو نه څرګنده وه چې د طالبانو ډله د ائتلافي دولت سره د ملګرتیا اراده لري او یا لږ تر لږه تر یوې مودې به د ائتلافیونو په څنګ کې له حزب اسلامي سره جنګېږي.

د حزب اسلامي په لیکو کې او له حزب نه بهر ځینو کسانو دا انتظار درلود چې د طالبانو ډله به حتماً او باید د حزب اسلامي ملګرتیا وکړي که د ټول هېواد په سطحه نه وي لږ تر لږه په کندهار او جنوب لوېدیځ حوزې کې خو دا کار باید وشي، پدې دلائلو:

الف: په کندهار کې د چارو واګې د هغې مفسدې ادارې په واك کې وې چې له کمونستانو، ملیشو او پروتوکولي قومندانانو نه جوړه شوې جبهه ورباندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلط وه، نومیالی جهادي قومندانان او صالح شخصیتونه نه یوازې پدې اداري کې شامل نه وو او په هغې کې ئې هیڅ ونډه نه وه بلکې نوموړی ائتلافي جبهې د دوی د رټلو او شړلو هڅه کوله.

ب: د دې اداري مرسته او د هغې کامل تمویل د هغه ائتلافي حکومت په غاړه وو چې طالبان ئې سل په سلو کې غیر اسلامي ګڼی او د هغه په خلاف جنګېدل اسلامي جهاد شمېری.

ج: د دې ائتلافي اداري د چارواکو له فساد، ظلم او غارت نه او له هغې بې امنیتي نه چې دې اداري راولاړه کړې وه او له هغو پاټکونو چې پدې اداري کې شامل قومندانانو د لارو په اوږدو کې قدم په قدم اچولی وو، عام ولس پوزی ته رسېدلی وو، که دوی اسلام غوښتلی او د ولس د ژغورني او د بې امنیتي ختمول ئې هدف وی نو حتماً به ئې د حزب له صالح قومندانانو سره ملګرتیا کړې وه.

طالبانو کندهار ونیولو، د دې مهم ښار د نیولو په دوران کې له کوم خاص مقاومت سره مخامخ نشول، د جمعیت قومندان ملا نقیب الله لدوی سره ملګری شو او خپل ټول وسائل او امکانات ئې دوی ته وسپارل، د ښار له نیولو وروسته ئې د حزب اسلامي د اتل او نومیالی قومندان، حاجی سرکاتب په مرکز له څو خواوو برید وکړ، د ده مرکز ښار ته څېرمه په یوې مهمې سیمې کې پروت وو، له خونړۍ جګړې نه وروسته ئې دا سیمه ونیوله، بی بی سي چې مسلسل ئې د طالبانو په ګټه تبلیغات کول، د جګړې په جریان کې دا جعلی خبر خپور کړ چې حاجی سرکاتب د یو شمېر مجاهدینو په شمول د طالبانو د برید په ترځ کې په قتل ورسېدو، غوښتل ئې پدې راپور سره د حاجی سرکاتب د مجاهدینو روحیه مړاوی کړي، پداسي حال کې ئې دا خبر خپور کړ چې کلکه جګړه روانه وه او د طالبانو ګڼ شمېر حملې په شا تمبېدلی وې او حاجی سرکاتب له هغه وروسته خپل مرکز پرېښود او د ارزګان له لارې د چهار آسیاب په لوري وخوځېدو چې د مرکز حاکم نقاط د طالبانو په لاس کې پرېوتل. د کابل د ائتلافي اداري راډیو او تلویزیون

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مدیریت ئې کاملاً د کمونستانو په لاس کې وو، د طالبانو د برياوو راپورونه ورکول او د حاجی سرکاتب د مرکز نيونه ئې د يوه ستر برى په څېر منعکس کړه، په ائتلافي ادارې پورې تړلي قومندانان ئې هڅول چې د طالبانو له حرکت سره يوځای شي.

رباني د يوې مرکې په ترڅ کې د طالبانو په هکله وويل: "حرکت طالبان، حرکت خود جوش و مردمی است" ګڼ شمېر هيئتونه ئې له بوجيو بوجيو پيسو سره د هرات له لاري کندهار ته ولېږل، په هرات کې د دې هيئتونو تود استقبال وشو، تورن اسمعيل د هرات په جامع جومات کې د خپلې وينا په ترڅ کې له کابل نه د سخيداد فايز په مشرى د راغلي هيئت په هکله وويل: دا دى زموږ هيئت کندهار ته درومي ترڅو له طالبانو سره ديو والی وروستۍ خبرې وکړي !!

په کندهار له تسلط نه وروسته، په هلمند کې د جمعيت قومندان، مولوى عبدالواحد، چې د باغران د رئيس په نامه شهرت لري او يوه موده له حزب اسلامي سره هم پاتې شوی، له طالبانو سره يوځای شو. طالبانو ته ئې بلنه ورکړه ترڅو هلمند ته راکوز شي، دی وتوانېدو چې له طالبانو نه دخپلو مخکنيو رقيبانو په ضد استفاده وکړي، مخکې پدې نه توانېدو چې له خپلې منطقې ووځي او د هلمند په نورو برخو کې د رقيبانو مقابله وکړي، خو د طالبانو په مرسته او د يوې خونړۍ جګړې نه وروسته د دې ولايت د مرکز په نيولو موفق شو، د حزب اسلامي مجاهدين چې زياته موده ئې دا ولايت په لاس کې وو او پدې سيمې کې ترټولو ځواکمن او منظم قوت وو، د ولايت له مرکز، لشکرګاه نه وتلوته اړ شول، کابل راډيو دا ځل تر مخکې نه زيات او په ډېر حدت او شدت سره د طالبانو فتوحات منعکس کړل، د هلمند په لوري د طالبانو فتوحاتو او برياوو له څو لحاظه د کابل ائتلافي ادارې مخصوصاً جمعيت اسلامي ته اهميت درلود:

الف: پدې سره حزب اسلامي په جنوب لوېديځ کې يو مهم مرکز له لاسه ورکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ب: جمعیت ته نږدې قومندانان د طالبانو په پرده کې وتوانېدل پدې سیمې کې خپل رقیبان په شا وتمبوی او د هلمند په راتلونکې کې د فعالې او مؤثرې ونډې مجال ترلاسه کړي. له طالبانو سره د باغران د رئیس یو ځای کېدل او د دوی په لیکو کې حساس موقعیت لاس ته راوړل او په لشکر ګاه د ده تسلط، د رباني او مسعود له نظره لویه بریا او سوبه ګڼل کېده، دا ګمان ئې نه کولو چې له حزب نه وروسته به په خپله د دوی په خلاف جنګېږي.

د هلمند له سقوط نه وروسته د طالبانو په لوري د دوی پاملرنه زیاته شوه، یو په بل پسې ئې هیئتونه له کافي مقدار پیسو سره ورولېږل، د دوی په ګټه د کابل د اداري تبلیغات تشدید شول، د وسلو او مهماتو ورلېږل هم پیل شول.

په زابل او ارزګان کې هم کندهار او هلمند ته ورته پېښې ترسره شوې، په ائتلاف کې د شامل ډلو قومندانان له طالبانو سره یو ځای شول او د حزب اسلامي مجاهدین د خپلو سیمو پرېښودو ته اړ شول، محمدنبي خان د ارزګان قومندان او حمیدالله خان د زابل قومندان له خپلو مجاهدینو سره چهار آسیاب ته ولاړل.

د غزني سقوط

د حرکت انقلاب اسلامي قومندان، قاری بابا ترمشری لاندي، د غزني هغو قومندانانو چې د کابل ائتلافي اداري اکمالول او د ائتلاف له لاري د غزني په مرکز مسلط شوی وو، لدې خبري سره موافق نه وو چې د کابل او طالبانو ترمنځ په ګډې جبهې او له یوه بل سره په مرستې او تعاون کار وشي، برعکس پدې ئې ټینګار کولو چې د طالبانو په خلاف دې د جهادي ډلو ګډه جبهه جوړه شي، پدې خبري د دوی ټینګار هلته زیات شو چې طالبانو لدوی نه وغوښتل: باید طالبانو ته تسلیم شي او خپلې وسلې هغوی ته وسپاری. قاری بابا د مأمور عبدالجبار په لاس حزب اسلامي ته داسې احوال ولېږو چې په هغه کې ئې د ګډې جبهې د جوړولو او له غزني نه د دفاع په خاطر د حزب اسلامي د ځواکونو د لېږلو هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګنده کړې وه، د همدې مقصد لپاره کابل ته راغی، له ماسره ئې د لیدو غوښتنه وکړه، خو رباني او مسعود هغه ته اجازه ورنکړه چي چهار آسیاب ته راشي، مجبور شو هیئت راولېږي او له موږ نه وغواړي چي پر غزني باندي د طالبانو د محتمل برید د مخنیوی لپاره کافي شمېر مسلح ځواکونه هغه ولایت ته ولېږو.

غزني ته د قواوو د لېږلو په هکله د حزب په داخل کي د قومندانانو په سطحه او په اجرائیه شوری کي تفصیلي بحثونه وشول، موږ نه غوښتل چي خپل مسلح ځواکونه له کابل نه پرته په بل ځای کي مصروف کړو، که څه هم حزب اسلامي دا توان درلود چه په ډېرو شرقی، جنوبي او جنوب شرقی ولایاتو کي د ائتلافي دولت پلویان خلع سلاح او دا ساحی تصفیه کړي، خو موږ نه د مخالفینو په خلع سلاح او تصفیې باور درلود، نه موجګړه د حل لاره ګڼله، په کابل کي جګړه په موږ تحمیل شوې وه او مجبور وو له ځانه د فاع وکړو، نورو ولایاتو ته د جګړو انتقال مو د ائتلافي ادارې په ګټه ګڼلو، په همدې خاطر مو لدې کارنه ډډه کوله. خو د غزني وضعیت داسي وو چي هلته د ځینو قطعاتو لېږلو ته مجبور شوو، پدې دلائلو:

الف: د غزني قومندانانو له موږ نه د قواوو د لېږلو غوښتنه وکړه ترڅو په ګډه لدې ولایت نه دفاع وکړو.

ب: که غزني پداسي حال کي د طالبانو په ګټه سقوط کړی وی چي د حزب اسلامي او د کابل ائتلافي ادارې ترمنځ کومه روغه جوړه نه وه شوې، حزب ته ګرانه وه چي په دوو جبهو کي له ځان نه دفاع وکړي، مجبور وو له کابل نه لېږي، د طالبانو مخنیوی وکړي او د غزني د سقوط مانع شي.

ج: د وحدت حزب هم دې نتیجې ته رسېدلی وو چي د کابل په لوري د طالبانو مخکي تګ باید په غزني کي متوقف شي، د همدې لپاره ئې یو شمېر قطعات غزني ته ولېږل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزني ته د حزب اسلامي او حزب وحدت د ځواکونو له رسېدو وروسته، د غزني هغه قومندانان چې له کابل نه اکمالېدل له خپلو ژمنو نه په شا شول او د رباني او مسعود په وينا له طالبانو سره ملګري شول او د دوی په ملګرتيا ئې زموږ په ضد جګړه پيل کړه، د جګړو په لومړيو ورځو کې ئې د خپل اټکل خلاف يو شمېر مهم مراکز له لاسه ورکړل، د يونټ په نامه د روسي قواوو مهم مرکز ئې هم له لاسه ووت، د ټول ولايت د فتح کېدو احتمال لحظه په لحظه راڅرګندېدو، که پاتې نقاط هم نيول شوي وی نو د طالبانو راتلونکې حملې په وړاندې له ولايت نه د دفاع کار آسانه کېدو، خو دځينو خاصو عواملو په وجه دا کار ونشو او زموږ ځواکونه دې ته اړ شول چې له غزني نه په شا شي، هغه عوامل دا دي:

- د کابل ائتلافي اداري زموږ سنګرونه د طالبانو په ګټه تر شديد بمبارد لاندې ونيول.
- پداسي شرائطو کې ئې دا کار وکړ چې له حزب اسلامي سره ئې مذاکرات پيل کړي وو، د روغې جوړې طرحه د وروستۍ موافقې او امضاء لپاره تياره شوې وه، د دواړو خواوو پلاوی د معاهدې د امضاء لپاره په جلال آباد کې راغونډ شوي وو، موږ ته ئې له جلال آباد او کابل نه مسلسل اطمئنان راکولو چې:

الف: موږ لدې معاهدې سره موافق يو او هغه امضاء کوو.

ب: له طالبانو سره د مقابلې په دوران کې به هيڅلکه ستاسو په خلاف کوم حرکت ونکړو، (اين نامردی را نخواهيم کرد!!) دا نامردی هيڅلکه نه کوو !!

- طالبانو زيات شمېر تازه نفس قوتونه غزني ته راولېږل او د دولتي قومندانانو په څنګ کې ئې په جګړې لاس پوري کړ.
- زموږ مجاهدين په منطقې کې نابلده وو، د ځای په ځای کېدو او د مناسبو دفاعی تدابيرو نيولو فرصت ئې نه وو ترلاسه کړي.
- د ژمي سخته يخني وه، واوری ورېدلی، د اوسېدو ځايونه مونه درلودل، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سروازو مورچلو کې دوامداره دفاع ګرانه وه.

د غزني له سقوط او دلوګر او میدانشهر په لوري د حزب د ځواکونو له په شا کېدو نه وروسته موږ دوه بدیله په مخکې درلودل:

۱- یا باید لدې دواړو خواوو (طالبانو او کابل ادارې) له یوې سره توافق ته ورسېږو، پداسې حال کې چې یوه هم داسې کوم معقول توافق ته چمتو نه بریښېده چې جګړه د تل لپاره پای ته ورسوی. له طالبانوسره توافق ممکن نه وو، دوی د حزب په خلاف صحنې ته راایستلی شوي وو، داسې ګمان ئې کولو چې له حزب سره د توافق په نتیجه کې بهرنۍ مرستې وربانديې قطع کېږي. د کابل ائتلافي ادارې منافقانه تګلاره غوره کړې وه، له یوې خوا ئې مخامخ له طالبانو سره تماس وو او د دوی مرسته ئې کوله، له بلې خوا امریکائیانو د دوی دواړو ترمنځ وساطت کاوو، امریکائیانو دوی ته اطمئنان ورکړي وو چې پرېږدی طالبان ستاسو اصلي حریف (حزب اسلامي) وټکوي، د جنوب تصفیه ستاسو په ګټه ده، چې کله طالبان کابل ته ورسېږي، موږ منځګړیتوب کوو او ستاسو ترمنځ د معقول توافق شرائط برابروو. له بلې خوا ئې له حزب اسلامي سره خبرې آترې پیل کړې وې او داسې ئې ښودله چې د روغې جوړې او د طالبانو په خلاف د ګډې جبهې جوړولو غوښتونکی دی.

۲- یا دا چې په دوو جبهو کې د جګړې په ځای، مؤقتاً د جګړې له میدان نه په شا شي، پرېږدی چې طالبان او د کابل اداره له یوه بل سره مخامخ شي، دا مخامخ کېدل به یا د دوی ترمنځ شته یووالی او تنسیق ختموی او یا لږ تر لږه د دوی خپل منځی تفاهم ټولو ته بربنډوی.

وضعیت داسې وو چې د حزب غړې ئې د دوهم بدیل انتخاب ته اړ کول او دا احساس ئې پېدوی کې راولاړولو چې په دوو جبهو کې جنګېدل هم ورته ګران دی او هم بې فایدې، ولې باید د طالبانو مخه ونیسي او پدې کار سره له کابل نه دفاع وکړي، پداسې حال کې چې د کابل واکداران عملاً له حزب اسلامي سره جنګېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د طالبانو مرسته کوي؟! دا احساس پدې منتج شو چې د غزني له سقوط نه وروسته وردګ او میدانشهر هم سقوط وکړي که څه هم د دې ولایت په ډېرو برخو مخصوصاً د میدانشهر په شا او خوا کې سختې جګړې او کلک مقاومت وشو.

د طالبانو د حرکت له ماهیت او د راخوتېدو له اصلي لاملونو نه بې خبره کسانو دا ګمان کولو چې د میدانشهر له سقوط نه وروسته به طالب جګړه ماران حتماً د کابل له ادارې سره ونښلي او له همدې لارې به د مرکز په لوري د مخکې تګ هڅه وکړي، دا ئې هیڅکله په خیال کې نه ګرځېده چې د طالبانو جنګیالي به د کابل پولو ته له رسېدو وروسته پداسې حال کې چې د پلازمیني له مرکز نه یوازې ۲۰ کیلومتره لېرې وو، پدې پاخه سړك مخکې تګ متوقف کړي، له حزب اسلامي سره نورو جګړو لپاره دې پنځوس کیلومتره په شا راشي او له سیسی نه دې د لوګر په لوري وخوځېږي !! دوی ته دا کار نه مفید برېښېدو او نه معقول. دوی نه پوهېدل چې د طالبانو ډله په اصل کې د حزب اسلامي په خلاف جوړه شوې، لومړنی مأموریت ئې دا دی چې له حزب سره به جنګېږي او جنوب به له هغو ځواکونو نه تصفیه کوي چې پدې سیمې کې د واشنګټن د طرحو او پلانونو په وړاندې خنډ دی. بی بی سي او امریکا غږ مسلسل او له مخکې نه دا انګېرنه کوله چې طالبان به لدې لارې مخکې نه ځی او د کابل له ادارې سره به نښته نکوي، بلکې د لوګر په لوري به خوځېږي او د حزب اسلامي په خلاف به بله لویه حمله ترسره کوي. ځینو دا تبصری هسې انګېرنې ګڼلې خو په حقیقت کې لدې لارې دوي ته لاربښودنه کېده. دا انګېرنه (په حقیقت کې لاربښوونه) عملي شوه.

ځیني بیا داسې ګمان کوي چې دا څرخېدل او د استقامت بدلول د دې لپاره ترسره شول چې مسعود په یوه هلیکوپتر کې له دوه دریو انضباطانو سره د طالبانو استقبال ته میدانشهر ته ورغی، د ملا وسله ئې د طالبانو په وړاندې په ځمکه کېښوده او وئېویل: زه تسلیم یم، کابل ستاسو دی، په کومه ورځ چې د کابل جنوب تصفیه کړي او د مزاری او اهل تشیع مشکل حل کړي او کابل د شیعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګانو له خطر نه وژغوري، کابل تاسوته تسليموم!! ګواکي طالب چارواکي د مسعود پدې خبرو وغولېدل، د کابل په لوري له مخکي تګ نه منصرف شول، لومړی د غرب په لوري پنځوس کيلومتره په شا شول او له هغه ځايه د لوګر په لوري وخوځېدل. ساده زړي خلك همدا د طالبانو د نوموړې حيرتناك ځرخېدو لامل ګڼي خو حقيقت بل څه وو، بی بی سي او امريکا غږ ترې خبر وو او د همدې لپاره ئې په ډېر ډاډ او قاطعيت سره ويل چي لوګر ته به د حزب اسلامي په مرکزونو د حملې لپاره خوځېږي !!

طالب جګړه ماران له ميدانشهر نه د لوګر په لوري وخوځېدل، څو ځايه په شيخ آباد او سيسی کي ناڅاپي ترحملې لاندي راغلل، له سختو نښتو سره مخامخ شول، وضعيت ئې ډېر پرېشانه شو، خو پدې وتوانېدل چي له پرېشانه حالت نه ځان وباسي او خواره شوي ځواکونه بېرته راغونډ کړي او په سيسی کي د مؤقت ځنډ او توقف نه وروسته، لومړی د دولتي قومندانانو په مرسته ځيني کسان په پټه د برکي برك په حساسو ځايونو کي مستقر کړي او وروسته خپل قطعات په هغه لوري وخوځوی، بی بی سي عمداً او زموږ د مجاهدينو د روحيې د تضعيف لپاره په درواغو دا خبر خپور کړ چي د لوګر مرکز، پل علم، د طالبانو په لاس کي پرېوت، پداسي حال کي چي طالبان له پل علم نه ډېر لېري او د برکي برك په ولسوالی کي له سختو نښتو سره مخامخ وو او هلته جګړه په ډېر شدت سره روانه وه، دوه ورځي وروسته ئې دا خبر تکذيب کړ او د خپل خبريال له خولی ئې وويل چي په برکي برك کي سخته جګړه روانه ده، د لوګر ولايت د حزب اسلامي په لاس کي دی، د حزب بيرغونه په ټول ولايت کي رپېږي او د حزب غړي ئې ليدلی چي توپکونه ئې د ديوال ته تکيه کړي او په خپلو منځونو کي په خبرو بوخت وو. کابل راډيو د لوګر د نښتو او جګړو په هکله ويل: د جمعيت، اتحاد ، حرکت انقلاب اسلامي او په دولت کي د شامل ډلو قومندانان له طالبانو سره يو ځای او اوږه په اوږه د حزب اسلامي په خلاف جنګېږي او د حزب اسلامي قطارونو ته ځای په ځای کي کمينونه نيسي او يو په بل پسې بريدونه کوي. دولتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندانان ئې دي ته هڅول چې په ټول توان طاقت د طالبانو مرسته وکړي، خاد ځينو حرفه ئې داړه مارانو ته وظيفه ورکړې وه چې د جګړو په جريان کي د شپې لخوا، پداسي موټرو ډزی وکړي چې يوازي او له خاص امنيتي تدابيرو نه پرته درومي. يوازي په يوې نقطی کي پدې کار وتوانېدل، د شهيد عالم زيب په موټر ئې د بابوس په دشتي کي دشپې په تياره کي ډزی وکړي، په بريدکي هغه په شهادت ورسېدو او موټر ئې وسوځېدو، شهيد عالم زيب د لومړي خط ليدو لپاره هلته تللی وو او يوازي بېرته راستو ن شوی وو.

زموږ پرېکړه دا وه چې که د برکي برك خط مات شو، د کابل اداري له طالبانو سره مرستوته ادامه ورکړه او د جلال آباد مذاکرات بې نتيجې پاتې او تيار شوي اسناد امضاء نشول، بايد چهارآسياب تخليه کړو او سروبی ته کوز شو.

سروبی ته له تلو د مخه مو په جلال آباد کي د حزب پلاوی ته وويل چې بايد معاهده امضاء شي که نه نو مذاکرات قطع کړي. مقابل طرف منافقت کولو، په معاهدې امضاء ته نه وو تيار، د طالبانو مزيد مخکي تګ ته په طمع وو.

د وحدت حزب پدې ټينګار کولو چې حزب اسلامي او جنبش دي خپل مراکز د کابل لوېديځ، د وحدت حزب تر سلطې لاندي سيمي ته ولېږدوی. ائتلافيونو له هغوی سره هم منافقت کولو، حزب وحدت ته ئې د يوه هيئت په ذريعه اطمئنان ورکړي وو چې نه غواړي د طالبانو د حملې په صورت کي پدوی بريد وکړي، برعکس د طالبانو په خلاف د ګډي جبهې غوښتونکی دی. پداسي حال کي چې دوی له طالبانو سره د حزب اسلامي او حزب وحدت په ضد د ګډو عملياتو پرېکړه کړې وه.

د حزب وحدت مشر، ښاغلی مزاری ته مي وويل: د کابل په لوېديځ کي دفاع ګرانه ده، له دواړو خواوو تر بريد لاندي راځو، محاصره کېږو، د اکمالاتو لاري مو بندېږي، ائتلاف او طالبان به په يوه وخت له دوو خواوو په موږ حمله کوي، بايد په لوګر کي دفاع وکړو او کافي شمېر قوتونه هلته ولېږو. خو هغه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوګرته د ځواکونو له لېږلو سره موافقه وکړه او نه د کابل له غرب نه وتلو سره.

د دوستم جنبش، د طالبانو له جنبش سره د پاکستانيانو له لارې تفاهمات درلودل، د طالب ضد جګړو کې ئې له برخې اخستلو نه ډډه کوله، د دې په ځای چې لوګر ته ځوك ولېږي، د کابل له جنوب نه د حزب وحدت لورې ته کده شو، د حزب په خلاف د طالبانو د جګړو له پيل نه د جنبش دريځ داسې وو چې هر چا دا انګېرله چې پاکستانيانو او امريکائيانو دا دواړه جنبشونه په خپلو کې سره جوړ کړي.

ددغو ټولو عواملو په وجه حزب اسلامي دې ته اړ شو چې د برکې د خط له ماتېدو وروسته په ۲۵/ ۱۱/ ۱۳۷۲ د روژې په اولسمه، د شپې لخوا د کابل له جنوب نه خپل ځواکونه وباسي او په سروبی کې مستقر شي.

د سروبی په لورې د حرکت په دوران کې د کابل طيارو زموږ په قطار باندې يو په بل پسې بمونه وورول او په څو نقطو کې ئې خوشه ئې بمونه واچول او د تګاب له استقامت نه ئې په سروبی باندې بريد وکړ چې په شا وتمبېدو.

د هغې شپې په سبا د ۱۰ـ ۱۱ بجو شا اوخوا کې دولتيان چهارآسياب ته ننوتل او دا خبر ئې هرې خواته مخابره کړ چې د حزب اسلامي مرکز د دوی په لاس فتح شو، دا فتحه ئې د خپلې تورې ننبه او د ځان لويه سوبه او بريا وګڼله او هرچا ته ئې د هغې زيرې ورکړ او د کابل په ښار او خپلو نورو مراکز و کې ئې د بې شمېره ډزو په ترڅ کې دا فتحه ولمانځله. خو لمانځنه لا نه وه تکميل شوې، د دوی د خوشحالی شېبې لانوی پوره شوې چې ناڅاپې د طالبانو څو (پك اپی) له څو (زی ـ يو) سره چهارآسياب ته راورسېدی او سمدلاسه ئې د دوی په خلع سلاح کولو پيل وکړ او ټول ئې له چهارآسياب نه وايستل او ورپسې د چهار آسياب د سقوط خبر خپور شو، دا خبر د ائتلافيونو په بې ځايه ځوږ او ځونبس او بې مورده مستې باندې د سړو اوبو توئېدو په څېر وو او دا تشويش ئې پدوی کې راولاړ کړ چې ښايي په کومې لومې کې ننبتی، مبادا د حزب اسلامي غيرمترقبه او ناڅاپې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شاتګ د دې لپاره ترسره شوی وي چې د ائتلافي ادارې او د دوی د نوی دوست (جنبش خود جوش طالبان) ترمنځ موجود يووالی او تنسيق ختم کړي او په خپلو منځونو کې ئې په جګړه بوخت کړي، خو حقيقت داسې نه وو، بلکې دوی په خپلې لومې کې نښتی وو، په خپله د هغې کندې په لور د شپې په تياره کې روان وو چې د بل لپاره ئې کيندلی وه. له چهارآسياب نه د ائتلافيونو سريع وتلو په نتيجه کې د طالبانو او دوی ترمنځ جګړه وځنډېده.

ائتلافيونو د هغې پرېکړې سره سم چې له طالبانو سره ئې په ميدانشهر کې کړې وه، د کابل په غرب باندې پراخ او وحشتناک عمليات پيل کړل. د دې عملياتو حدت او شدت هومره وو چې د کابل مظلومو اوسېدونکو دې ته ورته عمليات هيڅکله (حتی د روسانو او کمونستانو لخوا) نه وو ليدلی. په زرهاوو ټُنه بم او باروت ئې د کابل د غرب په ګڼ مېشته سيمو باندې وورول، په سلهاوو کورونه ئې وران کړل، په زرهاوو بې وزله او بې وسلې کسان ئې په خپلو وينو کې لت پت کړل، خو لدې سره سره د دوی ټول بريدونه په شا وتمبولی شول، نه يوازې دا چې د کومې سيمې په نيولو بريالی نشول بلکې ښه ډېر سنګرونه ئې له لاسه ورکړل. انسان نه پوهېږي په کومو الفاظو دا رذالت او دنائت، دوه مخي او منافقت او بيرحمي او قساوت تعبيرکړي. که د وحدت په حزب باندې له دواړو خواوو بريد نه وی شوي، ائتلافيون هيڅکله پدې نتوانېدل چې د دوی سيمې ونيسې او له دهمزنګ نه مخکې ولاړ شي.

طالبانو له حزب وحدت نه وغوښتل چې دوي ته لار ورکړي، هغوی بله چاره نه درلوده، له طالبانو سره توافق ته ورسېدل، طالبانو غوښتل چې د ريشخور او چهل ستون له لارې د دهمزنګ په استقامت مخکې ولاړ شي، د وحدت حزب دا خبره ومنله، طالبان د دهمزنګ په لورې وخوځېدل، د دولتيانو پوستې د خاص مقاومت نه پرته يوه په بل پسې د دوی په لاس کې پرېوتې. طالبان چې پدې وړيا برياوو مست شوی وو په پوره بې باکۍ او بې پروائۍ مخکې تلل، ناڅاپي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورمې کارتې کې له هغې معاهدې نه د تخلف په وجه چې د وحدت له حزب سره ئې کړې وه، نښته وشوه، چې لمن ئې په ډېره چټکتیا هرې خواته خوره شوه او ټوله سیمه ئې ونیوله. په طالبانو له هرې خوا او له هرې درې، دروازې او دېوا نه ډزې پیل شوې، ډېره مرګ ژوبله ورواوښته، زیات شمېر ئې اسیر شول، پاتې کسان ئې له منطقې نه ووتل، دا د طالبانو لومړی ستره ماتې وه. لدې خونړۍ پېښې نه وروسته یو ځل بیا د طالبانو او د وحدت حزب ترمنځ خبرې آترې پیل شوې، هیئتونه تبادله شول، د مذاکراتو په یوه پړاوکې مزاری د یوه لوړ رتبه هیئت سره چهارآسیاب ته ولاړ، معلومه نده چې هغه په کوم اطمئنان او په څه دلیل دا کار وکړ؟ ولې له منطقې نه ونه ووت؟ ولې کابل ته نه ولاړ؟ آیا دائی انګېرله چې په طالب اعتماد کېدی شي خو د کابل په ادارې نه؟ د دې پرېکړې لامل چې هرڅه وو هغه په ۱۳۷۳ /۱۲/۲۱ د طالبانو سره د مذاکراتو لپاره چهارآسیاب ته ولاړ او د طالبانو له خوا په ډېره بې مروتې او نامردی ونیولی شو او له خپلو ملګرو سره یوځای د هلیکوپټر په ذریعه د کندهار په لوري وخوځولی شو. لدوی سره د طالبانو درې کسه، دوه مسلح او یو غیر مسلح انضباط هم ولېږلی شو، چې کله هلیکوپټر د غزنې ښار ته نژدی شو، د مزاری کسانو پداسې حال کې چې لاسونه ئې تړل شوي وو په مسلح انضباطانو ناڅاپې یرغل وکړ، لدوی نه ئې وسلې واخیستې، پیلوټان ئې تهدیدکړل چې همالته په یوې دشتې کې کوز شي، هلیکوپټر په ځمکه کېنښاست او دوی د خواجه عمری په لوری حرکت وکړ، ناڅاپې د طالبانو یوه ډله د پك اپ په سورلی له هغه سیمې تېرېده، په هلیکوپټر ئې سترګې ولګېدی، راتاو شول، مړی ئې ولیدل، له هلیکوپټر نه لېرې څوك په نظر ورغی، ورغلل او له هغه نه ئې د پېښې په هکله پوښتنه وکړه، هغه ورته وویل: دلته هلیکوپټر کوزه شوه، ډزی وشوې او سورلی ئې پدې لوري وخوځېدل، هاغه دي روان دي، پسې ورغلل، ډزی تبادله شوې، ځینې په قتل ورسېدل چې مزاری هم پدې ډله کې وو، ځینې ژوندي په لاس ورغلل چې هغوی ئې وروسته ووژل، د مزاری له نیول کېدو او بیا وژل کېدو نه وروسته د حزب

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحدت د جنګيالو روحيه مړاوی شوه، د ائتلاف ځواکونو د دوی په سيمې له دريو خواوو لوی بريد پيل کړ، سيمه ئې ونيوله، د بريد په ترڅ کې او د سيمي له نيولو نه وروسته ئې بې شمېره کسان په خپلو وينو کي ورغړول، په هيڅ ئې رحم ونکړ، د دې منطقې په مظلوموکسانو ئې هومره ظلمونه کړي چي په اورېدو ئې د انسان وېښتان نيغ شي.

د چهارآسياب مجدد سقوط

له يوې خوا د کابل په غرب کي د طالبانو لومړی لويه ماته او بې شمېره تلفات، د دوی روحيه مړاوی کړه له بله پلوه د ائتلافيونو برياوو او د کابل په غرب تسلط د دوی مورال اوچت کړ او مستي ئې زياته کړه او د طالبانو په خلاف ئې بريد ته ذهناً چمتو کړل. شرائط د دوی په ګټه وو، په طالبانو ئې له دريو خواوو د ځمکني او هوايي بريد فيصله وکړه، په ۱۳۷۳/۱۲/۲۸حمله پيل شوه، طالبان د مقاومت په دريځ کي نه وو، د لنډ مقاومت نه وروسته لوګرته په شا شول، له ټول چهارآسياب، موسيي او د سقاوی له دشتي نه ووتل، که د ائتلاف په ځواکونوکي د مخکي تګ توان وی نو طالبان په لوګر کي هم نشو تم کېدی، خو جګړه متوقف شوه او طالبانو ته فرصت په لاس ورغی چي د سفيد سنګ په تنګي کي دفاعی خط جوړکړي، لدې ماتې نه د طالبانو اعتبار ته سخته صدمه ورسېده، په ټول جنوب او جنوب غرب کي دا ذهنيت راولاړ شو چي طالبان د ائتلافي ادارې د مقابلې توان نلري، دا حزب وو چي د دوی مخي ته ودرېدلی وو او څو کاله ئې د دوی د حملو په وړاندي مقاومت وکړ. د دې ماتو څو طبيعي نتائج وو:

۱ـ د پښتنو په سيموکي د طالبانو پلويانو له هغوی نه دا غوښتنه پيل کړه چي بايد له حزب اسلامي سره روغه جوړه او د ائتلاف په خلاف ګډه جبهه جوړه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ تورن اسمعیل ئې دې ته وهڅولو چې د طالبانو په خلاف له هغه استقامت نه عملیات پیل کړي.

۳ـ د طالبانو بهرني حامیان ئې دې ته متوجه کړل چې طالبان په یوازې سر د ائتلاف په وړاندې مقاومت نشي کولی باید لدوی سره د نورو څواکونو د یو ځای کولو هڅه وشي.

امریکائیانو د ترکیې او ازبکستان له لارې او پاکستان مخامخ په جنرال دوستم کار وکړ او هغه ئې دې ته تیار کړ چې له طالبانو سره مرسته وکړي. د دوی ترمنځ د پاکستانیانو په وساطت خبرې پیل شوې، طالبانو او د دوی پاکستاني ملګرو غوښتل چې خبرې آترې یوازې له جنبش سره وي له نورو سره ئې د توافق امکانات ضعیف ګڼل، خو جنرال دوستم د دوی دواړو ائتلاف کافي نه ګڼلو او پدې ئې ټینګار کولو چې حزب اسلامي او حزب وحدت هم پدې مذاکراتو کې شرکت وکړي او همدا څلور څواکونه دې ګډه جبهه جوړه کړي. پدې مرحلې کې څو مهمې پېښې رامنځ ته شوې:

الف: د ائتلاف څواکونو له سروبی نه پرته د کابل ټولې سیمې تصرف کړې، دې فتوحاتو سخت مغرور کړي وو، د سروبی د نیولو لپاره ئې هڅې پیل کړې، ټول توان طاقت ئې دې طرف ته متوجه کړ، ګڼ شمېر حملې ئې وکړې، خو ټولې حملې ئې په شا وتمبېدې، د جلال آباد په قومندانانو ئې کار وکړ، ډېرې پیسې ئې ورکړې. حاجی قدیر ئې دې ته چمتو کړ چې د حزب اسلامي په خلاف اقدام وکړي، په یوې مرحلې کې ئې د جلال آباد له لارې د حزب اسلامي د مجاهدینو د تلو راتلو په وړاندې خنډونه راولاړکړل، خو د دې کار ادامه او په ډاګه د ائتلاف په څنګ کې د حزب په خلاف ودرېدل ئې ځانته ګټور ونه ګڼل، همدا راز ائتلاف، له حزب نه وتلی ځیني کسان دې ته وهڅول چې د دولت نه د دفاع په خاطر قومي قطعات جوړکړي، د حزب په لیکو کې په ضعیف النفسه قومندانانو کار وکړي ترڅو سروبی، تګاب او لغمان دوی ته تسلیم کړي. دې کسانو ته ډېرې پیسې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسلې ورکړې شوې خو په څه کولو ونتوانېدل. د سروبی د نیولو هڅې که څه هم د ائتلافي ادارې یوه اړتیا او مجبوریت وو، دوی گمان کولو چې اصلي حریف ئې حزب دی که حزب له صحنې ووځي د طالبانو چاره په آساني سره کولی شي، خو دې کار له یوې خوا طالبانو ته فرصت ورکړ چې ځان بېرته جوړکړي، له بلې خوا ئې په ټولو پښتنو کې جذبات راوپارول او هغوی ئې د ائتلافي خواکونو د خطرناک مخکې تگ عواقبو ته متوجه کړل او دفاع ته ئې وهڅول.

ب: د هرات ځواکونو د طالبانو په خلاف خپل عملیات تشدید کړل، لومړی خط ئې مات کړ، د فراه او نیمروز ولایتونه ئې ونیول، د لشکرگاه په لوري وخوځېدل، طالبانو لشکرگاه تخلیه کړه، د طالب چارواکو وضعیت ډېر خراب وو. ماته د طالبانو د مرکزي شوری یوه غړي قصه کوله چې: ډېر بد حالت وو، د شوری اکثر غړي دې نتیجې ته رسېدلی وو چې مقاومت ممکن ندی، باید له حزب اسلامي سره خبره وکړو او له هغوی نه وغواړو چې راوړاندې شي او د دښمن مخه ونیسي، اکثرو خپلې بسترې ټولولی او د تیښتې په لټه کې وو، خو څو داسې کارونه وشول چې قطعی او حتمي ماته ئې په بریا او فتحی بدله کړه:

لومړی: د جنبش طیارو د تورن اسمعیل په ځواکونو سخته بمباري پیل کړه او د بادغیس له لوري ئې ځمکني بریدونه شروع کړل.

دوهم: د تورن اسمعیل په ځواکونو کې د هراتیانو، فراری کندهاریانو او هلمندیانو ترمنځ شخړه راولاړه شوه، په یوه بل بې اعتماده شول.

دریم: طالب چارواکو قومي مشران او سابقه قومندانان او عام خلک راغونډ کړل او هغوی ته ئې وویل: که دفاع ونکړې سر، مال او ناموس مو په خطر کې دي، یوازې ملایان نه بلکه هیڅوك به خوندي پاتې نشي، د قومونو احساسات راوپارېدل، دفاع ته چمتو شول.

د تورن اسمعیل په ځواکونو ځمکنۍ حمله پیل شوه، د جنبش هوایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریدونو د دوی مرسته کوله، لومړی خط مات شو، په تعرضي ګروپونو کې بې نظمي خوره شوه، ټول په تیښته شول، په غربي ولایاتو کې د تورن اسمعیل هغو مخالفانو چې دی ورسره تل او ځو ځله جنګېدلی وو، د طالبانو ملګرتیا وکړه، ځای په ځای ئې د تورن اسمعیل په قطعاتو حملې پیل کړې، پدوی کې ډېره مرګ ژوبله وشوه، تورن اسمعیل د لومړي خط شاته دفاعي تدابیر نه وو نیولي، ډاډه وو چې سبا بله ورځ به هرومرو کندهار ته ننوځي او د لوی کندهار د فاتح لقب به ګټي. پدې طمع وو چې طالبان د ده په وړاندې مقاومت نشي کولی، په لنډو ورځو کې به د کندهار دفتحې جشن لمانځی او د ده په غاړه کې به د ګلانو هارونه اچول کېږي!! د همدې لپاره د ده خواره واره قطعات په لومړي خط کې له ماتې نه وروسته په هیڅ ځای کې تم نشول، له فراه، شینډنډ او بالآخره له هرات نه په داسې حالت کې د اسلام قلعه له لارې مشهد ته ووتل چې طالبان لا هرات ته نه وو رارسېدلي.

شینډنډ او هرات د طالبانو په لاس کې پرېوتل، په بادغیس او غورکې هم د دوی بیرغونه اوچت شول. د دې سیمې قومندانانو له تورن اسمعیل نه ډېره بده خاطره درلوده، څو ځوځله ئې د دوی په سیمو لویې حملې کړې وې، داسې ورځې ته سترګې په لاره وو.

د دې سوبې په نتیجه کې پنځه ولایتونه، د تورغندۍ او اسلام قلعه دوه ستر بندرونه، له ایران او ترکمنستان سره ټول سرحدات د شینډنډ او هرات هوایي ډګرونه، ډېرې پیسې او کافي وسایل، طالبانو ته په لاس ورغلل.

ج: د څلورو خواوو (حزب اسلامي، د وحدت حزب، جنبش ملي او طالبان) ترمنځ په اسلام آباد کې د پاکستانیانو په وساطت، مخامخ مذاکرات پیل شول. سعودي او امریکا هم د دې مذاکراتو ملاتړ کولو، د سعودي سفیر مذاکره کوونکو استاځو ته مېلمستیا ورکړه او هغوی ته ئې وویل: که تاسو په کوم حکومت توافق وکړ، موږ ئې په رسمیت پېژنو!! امریکائیانو هم دې ته ورته اشارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولی. په مذاکراتو کې د بحث محورونه دا وو:

- ګډ عملیات.
- د ګډ حکومت ترکیب.

طالبانو په لومړي سر کې یوازې په ګډو عملیاتو ترکیز کولو او ویل ئې چې د کابل له نیولو نه وروسته به د حکومت په هکله خبره کوو، خو دنورو خواوو د ټینګار په نتیجه کې د حکومت په سر خبرو ته تیار شول. پاکستانیانو په څو خبرو ټینګار کولو:

الف: ګډ عملیات، خو داسې چې د حزب اسلامي ځواکونه به د کابل په لوري نه، بلکې د تګاب په لوري عملیات کوي!!

ب: په حکومت کې د دفاع وزارت باید جنرال دوستم ته وسپارلی شي.

ج: د مشرقي قوتونه به پدې عملیاتو کې برخه اخلي، حاجی قدیر لدوی سره پدې هکله ژمنه کړې وه.

د حکومت او د وزارتونو د وېش په هکله توافق وشو، نیمايي وزارتونه د جمهوري ریاست په شمول طالبانو ته او پاتې د دفاع وزارت په شمول نورو ته ورکړې شول. پاکستانیانو هڅه کوله چې د دفاع وزارت دوستم ته ورکړې شي.

د مذاکراتو او توافق خبر، په ناڅاپي او غیر رسمي توګه، ورځپاڼو ته ورسېدو، سبا ته ورباندې تبصرې وشوې، د طالبانو رسمي نطاق دا خبر تکذیب کړ او وئی ویل: موږ نه له چا سره مذاکرات کړي او نه کوم توافق !!

د طالبانو دې درواغجن تکذیب مشوش کړو، د دوی له هیئت او د دوی له پاکستاني انډیوالانو نه مو پدې هکله پوښتنه وکړه، د دوی ځواب مزید مشوش کړو، دوی ته مو وویل: که غواړئ پدې معاهدې عمل وشي، باید هغه رسماً اعلان شي، خو طالبان او د دوی انډیوالان له اعلان سره موافق نه وو او پدې ئې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټينګار کولو چې له اعلان نه پرته دې ګډ عمليات پيل شي. خو داسې چې د حزب اسلامي ځواکونه به کابل ته د ننوتلو نه ډډه کوي، د کابل ښار به يوازې طالبانو ته پرېښودل کېږي!! موږ به د تګاب په استقامت عمليات کوو!! د دې خبرو مقصد واضح وو، دې نتيجې ته ورسېدو چې په دغو مذاکراتو کې اخلاص او صداقت نشته، طالبان ولس ته دروا غ وايي او له موږ سره تګې کوي.

ايراني ديپلوماتانو دا انکشافات څارل، د دې معاهدې عواقب ورته خطرناک برېښېدل، د ائتلافي ادارې پرېشانه وضعيت ورته داسې معلومېدو چې يوازې د طالبانو مقابله نشي کولی، د يوې ګډې جبهې مقابله خو آخوا ته پرېږده. د حزب له ځينو کسانو سره ئې تماس ونيولو، يو کس ئې تهران ته وبللو، د کابل استاځي ئې هم تهران ته وغوښت، دوی ئې په ډېره بيړه او عجله سره کښېنول، د تفاهم يو قرارداد ئې پدوی امضاء کړ او همدا خبره ئې ورځپاڼو او راډيوګانو ته وايستله.

ځيني کسان داسې ګمان کوي چې پدې کار سره د اسلام آباد مذاکرات مختل شول او له طالبانو سره خبري آتری په حساس پړاو کې په ټپه ودرېدی، حال دا چې د اسلام آباد مذاکرات د طالبانو د دروا غجنو څرګندونو او د بی نظيربوټو حکومت د چارواکو د غلط سياست په وجه لادمخه مختل شوی وو، موږ د تهران له اعلان نه وروسته هم طالبانو ته وويل: که په خپلو ژمنو او تعهداتو ودرېږئ او د معاهدې اعلان ته تيار وئ، موږ تيار يو، زموږ له لوري هيڅ مانع او اشکال نشته، خو هغوی دې ته تيار نشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له رباني او مسعود سره مذاکرات

د کابل اداره له بدی ورځي سره مخامخ وه، له هره اړخه ئې وضعيت خراب او پرېشانه وو، په سالنگ کي له جنبش سره، په باميان کي د وحدت له حزب سره، د کابل په جنوب او لوېديځ کي له طالبانو سره او په ماهيپر او لته بند کي له حزب اسلامي سره په جگړو بوخت وه. په جنوب شرق، غرب او شمال غرب کي ئې جړی وتلی وې، له چهارآسياب نه هم د يوې ناڅاپي حملې په نتيجه کي په شا شوي وو، د جمعيت او شورای نظار ترمنځ اختلافات انتهاء ته رسېدلی وو، نه يوازي د رباني د پلويانو په ليکو کي د مسعود په خلاف سخته کرکه او شديد نفرت ليدل کېدو، بلکي د شورای نظار په منځ کي هم د ده په ضد مخالفتونه په زياتېدو وو، ډېرو دی د بې مقصده او بې نتيجې جگړو د دوام عامل او د ټولو ماتو باعث گڼلو، د ده له خام او ماشومانه سياستونو نه ستړی شوي وو. د کابل په ښار کي د امنيت چاری او د جگړو سوق او اداره د فهيم په لاس کي وه، د کابل اصلي واکمن دی وو چي له مسعود نه بېل شوی او له رباني سره ملگری شوی وو. داکتر عبدالرحمن د شورای نظار معاون هم د رباني خواته تللی وو. له مسعود سره د دوی د اختلاف يوه مسئله دا وه چي دوی له حزب اسلامي سره د تفاهم او روغي

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړې غوښتونکي وو، مخصوصاً د طالبانو د زیاتېدونکي فشار نه وروسته، خو مسعود لدې نه وېره درلوده چې د حزب اسلامي ځواکونه کابل ته داخل شي، دا کار ئې د ځان لپاره په هغه متزلزل موقعیت کې خطرناك ګڼلو، ګمان ئې دا وو چې پدې سره له یوې خوا د کابل په منځ کې د ده په خلاف جوړه شوې جبهه تقویه کېږي، له بلې خوا حزب اسلامي ته د مؤثر او رغنده رول ادا کولو فرصت په لاس ورځي. خو د ده له مخالفت سره سره رباني او د ده ملګرو او د رباني د دولت عالی شورئ دا پرېکړه وکړه چې د ایرانیانو په وساطت له حزب اسلامي سره روغه جوړه وکړي او یوه توافق ته ورسېږي.

د هیئتونو تګ راتګ پیل شو، زه په سپیني شګې کې اوسېدم، له هغه ځایه جلال آباد ته ولاړم او هلته مستقر شوم، مذاکرات داسې پړاو ته ورسېدل چې باید د حزب اسلامي له خوا وروستۍ پرېکړه شوې وی، د مرکزي شورئ موجود غړي مو د اهل الرأی په شمول د بحث لپاره راغونډ کړل، درې ورځې طولاني غونډه وه، تفصیلي بحثونه وشول، د هېواد حالات، د جګړو وضعیت، بهرنۍ مداخلې، د متحاربو ډلو ماهیت، اهداف او بهرنۍ اړیکې ئې په تفصیل سره وڅېړل شوې، په پای کې له ورونو نه وغوښتل شول چې له لاندې وړاندیزونو نه یو غوره کړي او له هغه نه د ملاتړ په خاطر خپل لاسونه اوچت کړي:

- له طالبانو سره توافق.
- له جمعیت او ملګرو سره ئې موافقه.
- بی طرفی او مناسب فرصت ته انتظار.

د غونډې ټولو غړو د رأیو په اتفاق سره دا پرېکړه وکړه چې له جمعیت سره په څو خبرو توافق وشي:

الف: مؤقت حکومت.

ب: ملي اردو جوړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج: انتخابات.

د غونډې ټول غړي دې نتيجې ته رسېدلي وو چې له طالبانو سره نه پدغو اساسي او ضروري ټکو توافق ممکن دی او نه په کومې بلې معقولې طرحې، د همدې لپاره په ټولې غونډې کې هيڅ له طالبانو سره د مذاکراتو پلوي ونکړه. د حزب اسلامي په خلاف د طالبانو مسلسل جګړو، د دوی خصمانه سياستونو، له مذاکراتو نه انکار، په جګړو ټينګار او د نورو ډلو د حذفولو او ختمولو هڅه، دوی همدې قطعي نتيجې ته رسولي وو. د کابل له چاپېرو سره د پرله پسې خبرو اترو او د ګڼ شمېر پلاوو د تلو راتلو نه وروسته پدغې طرحې توافق وشو:

د معاهدې متن

د ګران اسلام د مصالحو په خاطر او د هېواد د رواني حساسي وضعي په پام کې نيولو او د هغو خطرناکو توطئو د شنډولو لپاره چې زموږ ملي يووالی او د هېواد ځمکنۍ بشپړتيا تهديدوي، د حزب اسلامي او جمعيت اسلامي پلاوو د ۱۳۷۴ کال د حوت په ۱۳ په لاندې موادو توافق وکړ چې د دواړو خواوو د مشرانو له امضاء او رسمي اعلان نه وروسته به نافذ او مرعی الاجرا وي:

۱ـ افغانستان يو داسې اسلامي هېواد دی چې په هغه کې به د وګړو د ژوند ټول اړخونه د اسلامي شريعت په رڼا کې تنظيم کېږي.

۲ـ د دې هېواد ټول قوانين او مقررات به له اسلام نه اقتباس کېږي، هيڅ داسې قانون او لايحه به د اعتبار وړ نه ګڼل کېږي چې د اسلام له اساساتو سره مغايرت ولري.

۳ـ پدې هېواد کې به ټولې شخړې او مشاجرات شريعت ته محول کېږي، د شريعت پرېکړه به وروستۍ پرېکړه ګڼل کېږي.

۴ـ د افغانستان اسلامي دولت له هيڅ طرف سره د هېواد د کورنيو او بهرنيو چارو په اړه داسې پرېکړه او معاهده نشي ترسره کولی چې د اسلامي اساساتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مغاير وي.

۵. د افغانستان د اسلامي دولت جمهور رئیس د هېواد مشر او د ملي يووالی نښه ګڼل کېږي چې د هېواد چارې به د اسلامي احکامو سره سم مخکې بيايي.

۶. د وزيرانو شورى به د افغانستان د اسلامي دولت د يوازني او متحد اجرايي هيئت په حيث د صدراعظم ترمشرتابه لاندي کار کوي.

۷. د دولت رئیس او صدراعظم به د خپلو صلاحيتونو په محدوده کي د هېواد چارې په مخ بيايي، په کومي قضيې کي د عدم توافق په صورت کي به نوموړې قضيه د دولت رئيس، صدراعظم او د کابينې ګډې غونډې ته وړاندي کېږي.

۸. کابينه د تعيين شوو صلاحيتونو په چوکات کي د صدراعظم تر مشرتابه لاندي په ټولو سياسي، اداري او اجتماعي چارو کي د پرېکړو مرجع ده.

۹. د انتخاباتو د څرنګوالی او کيفيت په هکله به د انتخاباتو مستقل او باصلاحيته کميسيون وروستۍ پرېکړه کوي.

۱۰. د مؤقت حکومت په دوران کي به د حکومت تګلاره، دهېواد کلنۍ بودجه، اداري لوائح او مقررات د کابينې په غونډو کي تصويب کېږي.

۱۱. د حکومت د تګلاري، د هېواد دکلنۍ بودجې او د اداري لوايحو او مقرراتو په اړه د کابينې پرېکړې به د منظورى او توشيح لپاره جمهوري رياست ته وړاندي کېږي.

۱۲. د کابينې پرېکړې او د مأمورينو د عزل او نصب هغه وړانديزونه چې د جمهوري رياست منظورى ايجابوی، يوازې تر يوې مياشتې پورې د مجدد بحث او بياکتنې لپاره ځنډېدی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳. د بانك نوټونو طبع او مربوطه قرارداد ئې د ماليې وزارت په وړانديز، د كابينې په پرېكړه او د جمهوري رياست له موافقې نه وروسته ترسره كېږي.

۱۴. د ملكي او عسكري لوړ رتبه مأمورينو د عزل او نصب صلاحيت به د جمهور رئيس په واك كي وي چي د مربوطه وزارت په وړانديز او د صدراعظم له تائيد نه وروسته به ترسره كېږي، د دغو مأمورينو د عزل او نصب مراتب به د صدارت د دفتر له لاري د منظورى لپاره جمهوري رياست ته محول كېږي.

د جمهور رئيس صلاحيتونه

۱. د ستري محكمې د قضاتو عزل او نصب، د هېواد د مقرراتو مطابق.

۲. جمهور رئيس د هېواد د مسلح ځواكونو اعلى قومندان ګڼل كېږي چي د سولي او جنګ حالت به د كابينې يا اسلامي شورى په مشوره اعلانوى.

۳. د اسلامي شورى د غونډو افتتاح او اختتام.

۴. د ملي يووالى تحكيم، د هېواد د ځمكنۍ بشپړتيا ساتنه، د هېواد او ولس له ګټو نه دفاع، د افغانستان د استقلال، خپلواكي او اسلامي هويت حفاظت.

۵. د شريعت له احكامو سره سم د مجرمينو د اعدام له پرېكړو سره موافقه يا د هغوى لغو.

۶. د دې معاهدې له روحيې سره سم په نورو هېوادونو كي د افغانستان د سياسي استاځو او په بين المللي ټولنو كي د هېواد د دائمي استاځو ټاكل او په افغانستان كي د نورو هېوادونو د سياسي استاځو اعتبار ليك منل.

۷. د دې معاهدې مطابق د لوايحو او مقرراتو توشيح او د بين المللي معاهدو امضاء.

۸. د جمهور رئيس د وفات په صورت كي به د ستري محكمې رئيس، د نوى

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رئیس تر ټاکل کېدو د جمهوري ریاست چارې په مخ بیائي.

۹- جمهور رئیس کولی شي د خپلو صلاحیتونو ځیني برخې نورو قانوني مراجعو ته انتقال کړي.

۱۰- د پاتې هغو صلاحیتونو ممارست چې قانون په ګوته کړي.

د صدراعظم او کابینې صلاحیتونه

۱- د حکومت د داخلي او خارجي تګلارې تسوید، تصویب او تطبیق، د دې معاهدې مطابق.

۲- د وزارتونو، مستقلو ریاستونو او اجتماعي ادارو د چارو اداره، تنظیم او نظارت.

۳- د مقرراتو مطابق اداري او اجرائی تصامیم نیول او د تطبیق چارې ئې سنبالول.

۴- د دې معاهدې مطابق د هېواد کلنۍ بودجه تصویبول، د مالي چارو اداره، د هېواد د اقتصادي انکشاف لپاره مناسب تصامیم نیول او له ټولو مالي زېرمو نه پدې اړه سمه استفاده کول او ډاډمن او با اعتباره مالي سیستم ایجادول.

۵- په بین المللي ټولنوکي د هېواد له اوچتو ګټو نه دفاع او د ملکونو په سطحه د قراردادونو، موافقو او د اقتصادي او عمراني توافقاتو مناقشه او تصویب. ټولې هغه موافقې به د صدراعظم له خوا امضاء کېږي چې د موافقې بل طرف حکومت وي.

په حکومت کې د هرې ډلې موقعیت

- په مؤقت حکومت کې جمعیت اسلامي ته لاندې ادارې سپارل کېږي:

جمهوري ریاست، خارجه وزارت، داخله وزارت، لوی درستیزوال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- حزب اسلامي ته.

عظمی صدارت، د دفاع وزارت، د مالیې وزارت، د خارجه وزارت معینیت، د داخله وزارت معینیت.

- د دواړو خواوو هر هغه متحد تنظیم ته دوه وزارتونه منل کېږي چې پدې تړون او نوی نظام کې شاملېږي.
- د مؤقت دولت د کار موده له شپږو میاشتو نه تر یوه کاله پورې ده، چې په همدې موده کې به انتخابات ترسره کېږي. مؤقت دولت مؤظف دی چې د همدې مودې په ترڅ کې، د انتخاباتو د باصلاحیته او مستقل کمیسیون په ذریعه د انتخاباتو کار تکمیل کړي، پدې کمیسیون کې به د دواړو خواوو استازي او د اعتماد وړ کسان غړیتوب لري.
- که مؤقت دولت د خاصو معاذیرو په وجه د انتخاباتو په اجرا بریالی نشو نو د دواړو خواوو په توافق به نوی اداره جوړېږي او قدرت به له مؤقت دولت نه هغې ته انتقالېږي.
- د هر ولایت اداره به هغه تنظیم ته سپارل کېږي چې ترنورو په هغه ولایت کې زیات نفوذ لري، نور تنظیمونه به د چارو په سنبالولو کې له هغه سره مرسته کوي.
- اسلامي اردو او د پلیسو قطعات به د دواړو خواوو له افرادو نه جوړېږي، د کابل ښار او نورو مهمو ښارونو او د لویو لارو امنیت به د دواړو طرفونو دګډو امنیتي ځواکونو له خوا تأمین کېږي.
- اسلامي شوری به جوړېږي ترڅو په عبوری مرحلې کې د هېواد د پارلمان په حیث عمل وکړي. د دې شوری مربوط لوایح به د دواړو خواوو له استاځو نه جوړ کمیسیون تصویبوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحکمتیار امضاء   د ربانیامضاء

هیئتونو فیصله وکړه چې دا معاهده به د جمعې په ورځ د ۱۳۷۵ کال د جوزا د میاشتې په ۴ نېټې په ماهیپر کې امضاء کېږي. زه د غونډې ځای ته په خپل وخت ورسېدم، مسعود غوښتل چې له رباني نه مخکې له ما سره وګوري، د لیدنې څو برخې د یادونې وړ دي:

- غوښتل ئې د دفاع وزارت ده ته وسپارلی شي او د امنیت وزارت په خپل حال پاتې شي او د ده د ډلې په واک کې وي.
- که دا دواړه وزارتونه ده ته ورکړی شي نو دی به خپل صداقت او اخلاص ثابت کړي او د یوه سپاهي په حیث به عمل کوي.
- د خبرو په وخت کې څو ځله ژړه غونی شو او په سترګو کې ئې اوښکې ورغړېدې.
- ویل ئې: ماکه ښه کړي وي که بد خو توانېدلی یم چې له کابل نه دفاع وکړم.

ما ورته وویل:

- ویش د هیئتونو له خوا شوی، له دوو برخو نه د یوې انتخاب تاسوته سپارل شوی وو، تاسو د جمهوري ریاست برخه انتخاب کړه، که وزرات دفاع غواړئ نو دوهمه برخه غوره کړئ، زموږ له خوا هیڅ مانع نشته، خو د دفاع وزرات او جمهوري ریاست یوه تنظیم ته نشو ورکولی.
- د امنیت وزارت انحلال او د یوه اطلاعاتي ریاست ترسطحی د هغه محدودول ضروري ده، په همدې خبري هیئتونو توافق کړی، دا وزارت له یوې خوا په ولس کې ډېر بد نوم لري، له کمونست رژیم نه پاتې اداره ده، ټول پرسونل ئې کمونستان دي، له بلې خوا د همدې اداري شرارتونو دا جګړې راولاړې کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ما ته ووایه چي تا له کابل نه د چا په مقابل کي دفاع کړې، د کوم خارجي ځواک په مقابل کي؟ راځه اوس د دې خبرو وخت ندی، دفاع کوونکي او جنګ کوونکي معلوم دي!!
- موږ په ماتې کښتۍ کي درسره سوربږو، له خطرسره د ګډي مقابلې لپاره کابل ته درومو، نه د څه امتیازاتو لاس ته راوړو لپاره، که پدې طرحی قانع نیاست حکومت ئې ستاسو، راشئ په ګډي جبهې او شپږ میاشتي وروسته انتخاباتو باندي توافق وکړو.

د خبرو په دوران کي څو ځله نفر راغی چي استاد راغلی او منتظر دی، هر ځل د مسعود له خوا په ډېره بې اعتنائی ځواب شو چه صبر وکړئ، زموږ خبري ندي تمامي شوې. د ده ځواب د دوی د واړو د مناسباتو ښه غمازي کوله!!

د معاهدې د امضاء په وخت کي د جګړې له لومړی خط نه مسلسل مخابره کېده چي د بند غازی په لوري زموږ لومړی خط مات شوی، د طالبانو ځواکونه مخکي راروان دي، قطعات خواره شوي، څوك مقاومت نه کوي. د رباني او مسعود حالت ډېر زیات پرېشانه وو، داسي معلومېده چي طالب ځواکونه به یو ځل بیا بندغازی او بتخاك نیسي او تر پلڅرخي پوري به رسېږي. مخکي ځل هم طالبانو دا سیمه نیولی وه او جګړه پاخه سرك ته رسېدلی وه خو ناڅاپي د طالبانو مشهور تعرضي قومندان، ملا مشر، په بتخاك کي د زاړه ګمرك په سرای د بمبارۍ په ترځ کي په قتل ورسېدو، د ده ناڅاپي مرګ د طالبانو لپاره سترګذار وو، په همدې سره د طالبانو د تعرضي ټولګیو روحیه ماته شوه، له جګړې ئې لاس واخست او له سیمي نه په شا شول.

د دې وېروونکو راپورونو په اورېدو سره مسعود ما ته مخ کړ او وئی ویل: زه دقیقه اطلاع لرم ... په خپله طالبانو راته ویلي چي بت خاك ته له رسېدو وروسته موږ په کابل د حملې اراده نلرو، د لته بند له لاري په سروبی حمله کوو... تاسو باید خپل قوتونه بتخاك ته راولېږئ ترڅو د دوی مخنیوی وشي!! ماورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل: که ستا راپور دقیق وي که نه! موږ له کابل نه دفاع کوو، خو د دې امکان ډېر ضعیف دی چې طالبان به د بتخاك له لارې په سروبی حمله کوي، زه دا غوره ګڼم چې د چکرۍ او خرد کابل له لارې په طالبانو حمله وشي، پدې سره د دوی اکمالاتي لار قطع کېږي او د لومړی خط ګروپونه ئې محاصره کېږي.

په هماغه شپه، د بی بی سي او امریکا غږ له خوا د" ماهیپر معاهده" اعلان شوه، طالبانو ګمان نه کولو چې حزب او جمعیت دې په خپلو منځونو کې روغه جوړه وکړي. دوی تل د نورو ډلو له اختلافاتو نه استفاده کړې، کله له یوه سره ملګری شوي بل ئې ټکولی او کله له بل سره یوځای شوي د پروني ملګري د ټکولو لپاره! پدې اعلان سره د دوی روحیه هومره مړاوې شوه چې په سبا ئې د چکرۍ له خوا د حزب اسلامي د مجاهدینو د یوه معمولي‌حرکت په نتیجه کې ټوله سیمه پرېښوده، له بندغازی نه ۴۵ کیلومتره په شا شول، له "مس عینك" نه هم ووتل، که پدې ورځ د چهارآسیاب له لوري عملیات شوي وی او د دوی تښتېدونکي قطعات تعقیب شوي وی تر لوګر پورې له ټولې سیمې نه وتل.

کابل ته تګ

دکابل چارواکو ټینګار کولو چې موږ ډېر ژر کابل ته راشو، خو موږ غوښتل چې لومړی د حزب اسلامي کافي شمېر قطعات ځای په ځای شي بیا موږ ولاړ شو. د قطعاتو دځای په ځای کېدو په هکله مسعود خنډونه راولاړول، د هغو ځایونو له خالی کولو ئې ډډه کوله چې د خبرو آترو په ترځ کې په نښه شوي وو.

مسعود د دفاع وزارت غوښتو، رباني د خپل جمهوري ریاست لپاره هغه برخه انتخاب کړه چې د دفاع وزارت پکې شامل نه وو، مسعود لدې معاهدې نه ناراضه وو، په خپل هیئت هومره غوصه وو چې د داکتر عبدالرحمن د نیولوحتی ترور فیصله ئې کړې وه، غوښتل ئې دا معاهده تخریب کړي، د رباني پلویانو د ده له شر نه د خلاصېدو لپاره پدې ټینګار کولو چې موږ ژر کابل ته ورشو. ویل ئې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د قطعاتو د ځای په ځای کېدو مشکل به ورو ورو حل شي.

د ایران ګڼ شمېر هیئتونه جلال آباد او بیا لغمان ته راغلل، دوی له یوې خوا د روغې جوړې پلوي کوله خو له بله پلوه پدې ناراضه وو چې د اهل تشیع احزاب په مذاکراتو کې شامل ندي او په حکومت کې په زړه پورې برخه نده ورکړې شوې. حدادی د ایران سفیر ما ته په لغمان کې وویل:

- مسعود د دفاع له وزارت نه لاس نه اخلي.
- شیعه احزابو ته اعتنا نده شوې، هغوی د زراعت او امور اجتماعي په شان وزارتونو باندي نه قانع کېږي !!
- ما ورته وویل: پکاره ده د دې معاهدې د مخالفت په ځای ملاتړ وکړي، ځکه ستاسو د هلو ځلو په نتیجه کې ترسره شوې. مسعود قانع کړئ چې د دې معاهدې مخالفت ونکړي او دا آخري چانس له لاسه ورنکړي. د اهل تشیع د تنظیمونو قانع کول د رباني کار دی، هغه کولی شي داخله وزارت یا کوم بل کلیدی وزارت ورکړي. که تاسو مرسته وکړي د هغوی مشکل په آساني حل کېږي.

د مسعود له سرغړونو او د ایراني سفیر له څرګندونو نه مې احساس کړه چې د دې معاهدې په وړاندي ډېر خنډونه شته او ښایي په کابل کې له ډېرو ستونزو سره مخامخ شو. خو ما بله چاره نه درلوده، په خدای مې توکل وکړ او کابل ته د تلو فیصله مې وکړه. د ۱۳۷۵ کال د سرطان ۶ د چهارشنبې په ورځ، کابل ته زما د تلو او استقبال بندو بست شوی وو، د کابل ښاریانو ډېر تود او بی نظیره استقبال وکړ، په زرهاوو کسان د ماهیپر تنګي له خولې نه د ښار ترمنځ پورې د سړك دواړو خواوو ته ولاړ وو، لاسونه ئې خوځول او د تکبیر نارې ئې وهلې.

پدې ورځ د طالبانو له خوا، د کابل ښار په ګڼ مېشتو سیمو او هغو ځایونو چې خلك استقبال ته راوتلي وو ډېرې راکټې وورېدې او ډېره مرګ ژوبله وشوه، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسئولینو نه مي د ویشتل شوو راکټو د شمېر او د مرګ ژوبلی د اندازی په هلکه پوښتنه وکړه د دوی له څرګندونو او له وروستیو راپورونو نه راته معلومه شوه چی:

الف: مرګ ژوبله هومره نه وه چي کابل راډیو او تلویزیون ویلي وو.

ب: په اصل کي طالبان د کابل له لوري د راکټونو ویشتلو ته هڅول شوي وو.

ج: د کابل له څو خاصو ځایونو نه چي د مسعود خاص قطعات پکي مستقر وو، هم د طالبانو لوري ته راکټونه ویشتل شوي وو (او هغوی ئې عکس العمل ته هڅولی وو) او هم د کابل په لوري، ترڅو د طالبانو په خلاف حساسیتونه مزید تحریك کړي. ما هیڅکله ګمان نه کولو چي د کابل چارواکي به داسي رذالتونه هم جائز ګڼی او د تبلیغاتي اهدافو لپاره به د هغو مظلومو کسانو قرباني کول روا ګڼي چي د دوی په څنګ کي او د دوی ترتسلط لاندي ژوند کوي.

زه په کابل کي درې میاشتي پاتې شوم، د سرطان له ۲ نه د میزان تر ۴ پوري او د میزان په ۵ کابل د طالبانو په لاس کي پرېووت. د دې لنډې مودې مهمي پېښي دا وې:

۱ـ ما د حکومت تګلاره په کابینې کي مطرح کړه، د رأیو په اتفاق تصویب شوه، د رباني له نظره تېره شوه، دوه اساسي ملاحظات ئې درلودل، غوښتل ئې د کشمېر او چچین په اړه څه ونه ویلی شي، ترڅو د ده دوستان، مسکو او ډهلي ناراضه نشي، ما دا برخي حذف کړې او په عوض کي مي په عامه صیغه چي ده ته هم د منلو وړ وي څه ولیکل، د راډیو او تلویزیون له لاري خپره شوه، سبا ته مسعود له بی بی سي سره مرکه وکړه او وئی ویل: دا "تګلاره" د حکمتیار شخصی نظر وو، له موږ سره پدې هکله مشوره نده شوې...!! پدې مرکې سره مسعود د خپل زړه براسي بهر راوایستې او خلکو ته څرګنده شوه چي دی لدې یووالی ناراضه دی او د معاهدې ماتول غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا غوره ګڼم چې د تګلارې مکمل متن ستاسو مخې ته کېږدم:

د تګلارې بشپړ متن

السلام علیکم و رحمة الله و برکاته

الحمد لله و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی و بعد:

ان الحکم الالله امرالا تعبدوا الا ایاه ذلك الدین القیم و لکن اکثر الناس لا یعلمون.

تلك الدار الآخرة نجعلها للذین لایریدون علوا فی الارض ولا فسادا والعاقبة للمتقین. صدق الله العظیم.

درنو هېواد والو!

د الله د دین سرتېرو سپاهیانو !

ورونو او خویندو!

زموږ ګران هېواد، یو ځل بیا د خپل لرغوني تاریخ یو بل حساس پړاو پیل کوي. جګړه ورو ورو خپل ځای د سولې بهیرته پرېږدي، په جګړې د اصرار او ټینګار منطق خپل پلویان له لاسه ورکوي او د سولې په کاروان کې ځانته ځای لټوي، لکه څنګه چې پرون زموږ مؤمن ملت د جګړې په هغه لوی تاریخي آزمېښت کې، اتلو جنګیالیو ته اړ وو، نن د سولې، روغې جوړې او د هېواد د بیا رغوني اتلانو ته ضرورت لري.

د جګړې له کړغېړنو نتائجو نه د هېواد ژغورنه او په ملك کې د ډاډمن امنیت تأمینول او د سولې په ډګرکې اتلولی، بې له شکه تر جګړې درونـد او ګران کار دی او تر جګړې زیات همت او شهامت غواړي. ډېرکسان جګړه کولی شي خو د هغو کسانو شمېر ډېر کم دی چې د سولې او خبروآترو له لارې د خپل مقدس جهاد د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهدافو د ترلاسه کولو درایت او حوصله مندي ولري.

حقیقت دا دی چې د جګړو په وجه نن زموږ ملت له سترو سترو کړاوونو سره مخامخ دی، که په هېواد کې بې امنیتي ده، لویې لارې خوندي ندي، د شر او فساد ځواکونه د بې وزلو خلکو په سر، مال، پت او عزت د تېری جرأت کوي، ظالمان زړه ور او مظلومان په خوف او وېره کې دي، فقر، لوږه، قحطی او قیمتي انتهاء ته رسېدلی، د واحد افغانستان د تجزیې لپاره هڅې رواني دي، له بهرنه زموږ په کورنیو چاروکي لاسوهني کېږي، داسې منظمه اسلامي ملي اردو نلرو چې بهرنۍ لاسوهني دفع کړي او د هېواد د کامل یووالی ساتنه وکړي، د بېلو بېلو مستقلو سیاسي، اجتماعي او فوځي ځواکونو هغه هڅې شنډې کړي چې غواړي ترخپل تسلط لاندي خپلواکي سیمي ولري، مستقل داخلي او خارجي سیاست اعمال کړي، ځانګړي فوځونه ولري او د یوه قوي مرکزي حکومت د جوړېدو مخنیوی وکړي. که مجاهدین ندي توانېدلی سالمه اداره جوړه کړي، اسلامي نظام قائم کړي، اجتماعي عدالت تأمین کړي، د هېواد د بیا ودانولو لپاره اقدام وکړي، مفسد عناصر په خپل ځای کښېنوی، د ولس په زخمونو پټې کېږدي او د دوی دردونه دوا کړي، د دې ټولو مصیبتونو اصلي عامل جګړه ده.

ورونو او خویندو!

لا تراوسه زموږ د یونیم ملیون شهداوو لوی آرمان ندی تر سره شوی، زموږ په هېواد کې هغه اسلامي نظام ندی قائم شوی د کوم لپاره چې زموږ باایمانه مجاهدینو د ځوارلس کلني نابرابری جګړې ټولې ستونزی او کړاوونه وګالل او خپل سرونه ئې د الله په لاره کې د همدې آرمان لپاره نذرانه کړل. دا به لویه اشتباه وي چې څوك یوازې هغې ټولنې ته اسلامي ټولنه ووایې چې واکداران ئې مسلمان وي او شعارونه ئې اسلامي. په حقیقت کې اسلامي ټولنه هغه ده چې هلته د الله دین حاکم وي، شریعت نافذ او حدود جاري وي، داسې ډاډمن امنیت تأمین شوی وي چې هیڅوك د چا په سر، مال او عزت د تېری جرأت ونشي کړي، حاکم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکوم د خدای دین ته منقاد وي او شخړې الله او د هغه رسول ته راجع او د شریعت مطابق حل او فصل شي، واکداران د ولس په خوښه له جبر، زور او تزویر نه پرته د ملت د څرګند بیعت په نتیجه کي وټاکل شي، د قدرت واګي ئې د صالح، متقی او امین او ترټولو د غوره کسانو په لاس کي وي، واکداران د ولس باداران نه بلکي خادمان وي، بیت المال وړیا غنیمت ونشمېرل، بلکي هغه ستر الهی امانت وګڼي او په هغه کي ناروا تصرف د ځان یا د خپلي ډلي په ګټه حرام وګڼي، واکمنان خلك د ځان غلامان ونګڼي او د هغوی په سر، مال او عزت د لوبی کولو حق ځانته ورنکړي، هیڅوك د شرعی محکمې د واضح حکم نه پرته تعقیب، زنداني او مجازات نشي، د جرم په مقابل کي یوازي مجرم مؤاخذه شي او مجرم ته یوازي هغه جزا ورکړي شي چي شریعت ورته ټاکلې او شرعي محکمې ئې حکم ورکړي، ملت له واکدارانو نه د ټولو تصرفاتو او کړو وړو په هکله د پوښتني او محاسبې حق ولري او د ولس فرد فرد د دوی په غلطو او ناروا اجراءاتو د اعتراض کولو او د حق څرګندولو له کاملي آزادۍ نه برخمن وي، د استبداد، اختناق او تبعیض ټول مظاهر ختم او د انسانانو ترمنځ د ژبی، رنګ، نسب او اجتماعي حیثیت په وجه تفرق او امتیاز حرام وګڼلی شي او ټول وګړی د یوه بل وروڼه او د شریعت په وړاندي برابر وشمېرلی شي.

وروڼو خویندو!

په کومي ټولني کي چي د بې وزلی او مظلوم حق تر پښو لاندي شي، د هغه غږ په سینه کي خفه شي، د هغه په سر، مال او عزت تېری وشي، خو د استغاثی لپاره رؤف او زړه سوانده مرجع ونشي موندلی، د زور او د زر خاوندان د فرد او د اجتماع په حقوقو له څرګند تېری سره له مواخذی او نیوني نه خوندي او واکمنان له دوی نه وېره ولري او د دوی د ارضا لپاره سیاسي، اجتماعي او مالي رشوتونو ورکولو ته اړ وي او چیرته چي د الله دین په کامله توګه او د ژوند په ټولو اړخونو کي حاکم نه وي، الهی عدالت او ډاډمن امنیت نه وي تأمین شوی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم د داسي ټولني زعما او واکداران ځانته مسلمان ووايي او په خپل شخصی ژوند کي په اسلام عمل وکړي، خو دې ټولني ته په هيڅصورت کي اسلامي ټولنه نشو ويلی.

زما د ايمان او عقيدی وروڼو!

راځی چي د يوې واقعی اسلامي ټولني د جوړولو لپاره ملا وتړو، صادقانه تعهد وکړو چي خپل مظلوم او بې وزلی ولس به له روانو دردونکو ستونزو او کړاوونو څخه ژغورو، جګړه به د تل لپاره پای ته رسوو، تل پاتې ډاډمنه سوله به په خپل جنګ ځپلی هېواد کي تأمينوو، د شر او فساد د ځواکونو په خلاف به د صالح متقی او مؤمنو قوتونو مستحکم او ټينګ صف جوړوو او د خپل وران ملك د ودانولو لپاره به يوه بل ته د وروری او ګډ کار لاس ورکوو، د الله په نامه ژمنه وکړو چي له دې نه وروسته به زموږ رقابت او تنافس، د وسلې په زور د قدرت او امتيازاتو تر لاسه کولو لپاره نه، بلکه خپل دردېدلی ولس ته د خدمت او په هېواد کي د سولي د تأمين په لارکي وي.

درنو وطنوالو!

ما غوښتل چي په يوه غير منتخب حکومت کي هيڅکله برخه وانخلم، تل مي وړانديز دا وو چي د ټولو ترمنځ د تفاهم له لاري دي په يوه داسي مؤقت حکومت توافق وشي چي له منل شوو با ايمانه شخصيتونو څخه جوړ شوی وي، مشران په کي برخه وانخلی، د همدې حکومت تر اشراف لاندي، د سولي او امنيت په فضا کي، په همدې مؤقتي مودې کي انتخابات ترسره شي او قدرت يوه منتخب اسلامي حکومت ته انتقال شي او پدې ترتيب زموږ په هېواد کي د مسلحو رقابتونو ځای، مسالمت آميز سياسي رقابتونه ونيسي، د جګړو، کودتاګانو اومسلح انقلابونو سلسله د تل لپاره پای ته ورسېږي. خو لکه څنګه چي خبر ياست د اوږدو خبرو آترو نه وروسته، د جوزا د مياشتي په ځلورمي نېټې، پر يوې داسي معاهدې امضاء وشوه چي د هغې په اساس به د مؤقت نظام د دولت

(c) ketabton.com: The Digital Library

رئیس محترم استاد برهان الدین رباني او دعظمي صدارت دنده به زما په غاړه وي، په مؤقت حکومت کې به ټولو ډلو ته د شرکت بلنه ورکول کېږي، ګډ فوځ او ګډ امنیتي ځواک به جوړېږي، پدې مودې کې به د مؤقت حکومت تر نظارت لاندې، د یوه مستقل انتخاباتي هیئت په ذریعه، د سولې او امنیت د تأمین په صورت کې انتخابات ترسره کېږي او که انتخابات وځنډېدل، نو د مؤقتي مودې په پای کې به قدرت یوه نوی حکومت ته انتقالېږي. په اصل کې مؤقت حکومت د ضرورت په وجه د منتخب اسلامي حکومت لپاره د مقدمې په حیث منل شوی. موږ د راتلونکي منتخب اسلامي دولت لپاره په لاندې میثاق توافق کړی:

- د افغانستان په اسلامي دولت کې مطلق حاکمیت الله لره مختص دی او د قضایاوو د حل او فصل یوازینی او وروستی مرجع د الله(ج) کتاب او د رسول الله (ص) سنت دی.
- په اسلامي افغانستان کې یوازې د هغه چا سلطه او واکمني جایز او قانوني ګڼل کېږي چې:

الف: په ما انزل الله حکم وکړي.

ب: د ولس د اکثریت له تائید نه برخمن وي او د هغې انتخاباتي عملیې له لارې د ملت د اکثریت په رأیه انتخاب شوی وي چې اساسي قانون به ئې مشخص کوي، هیڅ فرد او ډله حق نلري د زور له لارې، د وسلې د استعمال او د داخلي او یا بهرني ځواک په اتکاء قدرت ترلاسه او په ولس حکومت وکړي.

- د افغانستان اسلامي دولت به شورایي نظام لري چې منتخب رئیس به ئې د ملي یووالی رمز او د هېواد د اجرائیه قوې رئیس وي.
- د هېواد د مقرراتو او لوایحو وضع، د دولت د بودجې او خط مشی تصویب او د هغه په اجراءاتو نظارت د شورى د غونډې له صلاحیتونو څخه دي.
- په اسلامي دولت کې د ټولو قوانینو، مقرراتو، مناهجو او سیاستونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازنی مرجع اسلامي شريعت دی.

- د افغانستان په اسلامي دولت کي قضائيه قوه کاملاً مستقله ده چي وظيفه ئې د شريعت تنفيذ ، د عدالت تأمين او د فرد او اجتماع له حقوقو نه دفاع ده.

- قضائيه قوه حق لري چي د هري هغي فيصلې او قرار ابطال اعلان کړي چي د شريعت مخالف وي او يا د وګړو او اجتماع مسلم حقوق تر پښو لاندي کړي، هر فرد او ډله کولی شي د داسي فيصلو او پرېکړو د ابطال لپاره محاکموته مراجعه وکړي.

- د اسلامي دولت ټول اتباع د هېواد د قوانينو په وړاندي مساوي او يو شانته حيثيت او اعتبار لري او له هر راز تبعيض او امتياز نه پرته له ټولو هغو سياسي او مدني حقوقو او امتيازاتو څخه برخمن دي کوم چي بين المللي اعلاميې او پرېکړي ئې د وګړو او احزابو لپاره لازمي ګڼی او اسلامي شريعت ئې تائيدوی.

- د افغانستان په اسلامي دولت کي د هېواد ټولو اتباعو ته هر راز سياسي آزادي، د بيان آزادي او د اجتماعاتو د تدوير او د احزابو او ټولنو د تشکيل د آزادۍ په شمول، د شريعت په حدودو کي مکفول او مضمون ده، خو هيڅا ته به د دې اجازه نه ورکول کېږي چي لدې حق نه په استفادی سره د ملي يووالی د تضعيف او د هېواد د استقلال او خپلواکي د تهديد او د افغاني ټولني اسلامي هويت ته د تاوان رسولو په لار کي ناوړه استفاده وکړي.

- د افغانسان اسلامي دولت او د هېواد مؤمن اتباع په کلکه هڅه کوي ترڅو د اسلامي جهاد اهداف تحقق ومومي او د ملت جهادي روحيه حفظ او هغې ته مزيد ارتقاء ورکړو. د هېواد د استقلال او خپلواکي نه د دفاع په خاطر او د ټولني د ملي يووالی او د اسلامي هويت د ساتني لپاره به د افغاني جامعی فرد فرد مکلف وي چي د عسکري خدمت قانوني دوره تر سره کړي.

- درنو هېوادوالو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

مؤقت حکومت ته چي د نوموړې معاهدې د تطبيق ترڅنګ کوم ستر ستر فوري وظايف په مخکي دي او پکار ده د خپل لنډ عمر په موده کي ئې تر سره کړي، کولی شم پدې ډول ئې راخلاصه کړم:

د امنيت د تأمين په برخه کي

د جګړې فوري او دائمي خاتمه، په مرکز او اطرافو کي د ډاډمن امنيت تأمين، د لارو پرانيستل او د دولتي منظمو ځواکونو له خوا په لارو کي د مصئون تګ راتګ شرايط برابرول. د دې اهدافو د تحقق لپاره غواړو چي:

الف: ټولي ډلي د سولي لدې بهير سره يو ځای شي، دا معاهده تائيد کړي او په مؤقت حکومت کي عملاً برخه واخلي.

ب: ګډه ډاډمنه امنيتي قوه جوړه شي ترڅو د ښارونو او لويو لارو امنيت د همدې قوې په ذريعه تأمين شي.

ج: ښارونه او کلی له وسله والو ډلو څخه تخليه شي.

د: هغو کسانو ته سخته سزا ورکړې شي چي خلك زوروی، وېره او خوف اچوی، شوکي کوي او د بې وزلو خلکو آرام ژوند تهديدوی.

د دفاعی چارو په برخه کي

د هېواد د خپلواکۍ، استقلال، ځمکنۍ بشپړتيا او ملي حاکميت نه د دفاع لپاره مکلف يو چي منظم اسلامي فوځ جوړکړو. په کار ده ملي فوځ د پخوا په شان د مکلفيت د دوری له لاري جوړ شي او په دې ترتيب د افغان ولس د هر فرد عسکري روزنه وشي او له خپل هېواد نه د دفاع په مقدس کارکي برخه واخلي، خو لدې لاري د فوځ جوړول داسي قوي مرکزي حکومت غواړي چي په ټول ملك ئې تسلط قائم وي او د افرادو جلب او احضار ورته ممکن وي، حکومت داسي يوې مرحلې ته تر رسېدو پوري دې ته اړ دی چي محدود فوځ ولري او هغه هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

استخدام له لارې او د مناسبو حقوقو او امتيازاتو په بدله کې، پدې هکله د حکومت پاليسي دا ده چې:

الف: د مرکز په شمول به هر ولايت ته د هغه د موقعيت، نفوس او نظامي اهميت په نظر کې نيولو سره مناسب قطعات منظور شي.

ب: دا قطعات به په هر ولايت کې د همدې ولايت د جهادي شورى په مشوره، د همدې ولايت د افرادو نه جوړېږي، د اولويت حق به هغو مجاهدينو ته ورکول کېږي چې د هېواد د آزادۍ په قيام کې ئې مخلصانه برخه اخيستې ده.

ج: د دفاع وزارت به د نوموړو قطعاتو د اکمال او د پرسونل د روزنې دنده په غاړه لري.

د: د ولاياتو ادارې به مکلفې وي چې په لنډه موده کې شرايط داسې برابر کړي چې د جلب او احضار له لارې د فوځ د جوړېدو امکانات ميسر شي.

هـ: فوځ به په سياسي مبارزاتو کې له برخې اخستلو نه ډډه کوي، نظامي افسران به دا حق نلري چې د سياسي ډلو غړيتوب ترلاسه کړي. تېرو ترخو تجربو دا ثابته کړه چې په سياست کې د فوځ مداخله او په تنظيمي روحيې د فوځ د قطعاتو تشکيل د خونړيو پېښو باعث، د توپ او ټانك په زور په ولس د حکومت کولو او مخالفين مسلحانه مقاومت ته د رابللو وسيله ده.

و: موږ د ولس د بې وسلې کولو طرفدارنه يو، نه غواړو چې وړه وسله له خلکونه راغونډه شي، دې ته ترجيح ورکوو چې د قانوني سند په مقابل کې هر څوك وکولی شي مجاز وسله د ځان سره وساتي، دنورو ملکونو تجربو همدا ښودلې چې د ولس په لاس کې د وړې وسلې شته والی هيڅکله بې امنيتي نه راولاړوي.

په اداري برخه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ ته له کمونستي رژيم نه يوه کړکېچنه، ناسالمه او د هېواد د حالاتو سره نامتناسبه اداره په ميراث پاتې ده، د دې ادارې اصلاح، محدودول او د هېواد له اقتصادي وضعيت سره سم، په هغې کې ژوره تبديلي راوستل، يو اهم او ضروري کار دی، لدې کبله چې د دولت امکانات هومره محدود دي چې حتی د مأمورينو د معاشاتو د اجراء لپاره څه په لاس کې نه لري، موږ مجبور يو په محدودو تشکيلاتو اکتفاء وکړو او اضافي غير ضروري تشکيلات حذف کړو او هغو مأمورينو ته چې د تشکيلاتو د تقليل په وجه وزگار پاتې کېږي، د توليدی دندو د تر لاسه کولو شرايط برابر کړو. د مأمورينو معاشات بايد هومره وي چې د دوی ورځيني حياتي ضرورتونه رفع کړي او رشوت اوخيانت ته اړ نشي.

کار اهل ته سپارل، د خلکو کارونه له هر راز ځنډ او تأخير نه پرته او د هر راز سفارش او رشوت د اغېزې نه ليری په سمه توگه او په خپل وخت تر سره کول، د اداري فساد په کلکه مخنيوی او د مفسدو او خائنو مأمورينو شديد مجازات، د سالمې ادارې لومړنۍ غوښتنې دي.

د يوې معتبرې درنې مقننه قوې احياء او د ملت رأيې ته د رجوع له لارې د منتخبې شورى تشکيل او د يوې داسې معتمدې قضائيه قوې جوړول چې د ټولني فرد فرد د هغې پرېکړو ته په درنښت وگوري او د ټولنې د ټولو فردي او اجتماعي پېښو په هکله د وروستۍ پرېکړې صلاحيت او جرأت ولري، زموږ د حکومت له مهمو اهدافو څخه دي.

اجازه نه ورکوو چې په دولتي محافلو کې بې ځايه مصرفونه وشي، د توجيه وړ نده چې عام ولس دې وچه ډوډۍ نشي موندلی خو د واکدارانو په دسترخوان دې رنگ رنگ طعامونه پراته وي. بايد په دولتي محافلو کې داسې ساده گي غوره شي چې د عام ولس د اقتصادي ابتر حالت سره متناسب وي.

په اجتماعي برخه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام ټول انسانان برابر او د يوه بل ورونه ګڼي او هغه ژبني، قومي او مذهبي تعصبات حرام شمېرې چې اجتماعي عدالت تهديد کړي او د رنګ، ژبې او مذهب په اساس د چا انساني حقوق تلف کړي. ټول افغانان او د افغان ولس ټولي پرګنې او اقشار، د واحد ملت غړي دي چې اسلامي حکومت به دوی ته په سياسي، اجتماعي او اقتصادي لحاظ يو شانته شرايط برابروي او د هر راز تعصب او تبعيض جرړې به باسي.

په اسلام کي ښځو ته تر بل هر مسلك نه زيات امتيازات او حقوق منل شوي، بايد د ښځو ټول اسلامي حقوق احياء او تضمين شي او د افغانستان په نوی اسلامي ټولني کي خپل اسلامي رول ترلاسه کړي. اميد دی زموږ نوی اساسي قانون د ښځو د اسلامي حقوقو او اجتماعي فعال رول په هکله واضحه فيصله وکړي. موږ غواړو ښځي او نارينه خپل اسلامي هويت او شخصيت وساتي او د پرديو د سپك تقليد پرځای د يوه مستقل، تاريخ جوړونکي قوم د قهرمانو ځامنو په څېر نړيوالو ته نمونه او د تقليد وړ شخصيتونه وړاندي کړي. حقيقت دا دی چي د ښځي سقوط، د ټولني د سقوط مقدمه ده، که ښځه د ايمان او علم په ګڼې سنبال شوه، په خپلي غېږ کي به د تاريخ ستر ستر قهرمانان روزی.

موږ د اسلام په چوکات کي د مذهب په آزادي او د جومات او قضائيه قوې په آزادي باور لرو. همدا راز پداسي حال کي چي د احزابو تر منځ د شخړو او منازعاتو د سوله ايز حل طرفداری کوو، په احزابو کي د سالم سياسي رقابت او ولس ته د انساني خدماتو په وړاندي کولو او خپل مرام، تګلاري، سياسي او اجتماعي پروګرام ته د ولس د رابللو او د خير په کارکي له يوه بل سره د تنافس خورا مساعد شرايط برابرول غواړو. د احزابو د سياسي فعاليت د کاملي آزادي طرفدار يو. اسلامي سياسي احزاب کولی شي د قانون سره سم، اخبار، مجلې او نور تبليغاتي وسايل ولري. دوی حق لري چي د حکومت په کړو وړو او تصرفاتو نظارت وکړي او خپل اعتراض او انتقاد ولس ته وړاندي کړي. په هيڅ ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاسي او نشراتي فعالیت تر هغه بندیز نشي لګېدی چېړ چا په عزت اوکرامت ئې تېری نه وي کړی، د رښتیا په ځای ئې دروغ نه وي خواره کړي او د هېواد د ګټو په خلاف او د امنیت د مختل کولو لپاره ئې هڅوني او تحریکات نه وي کړي. هیڅ ډله حق نلري دولتي تبلیغاتي وسایل، راډیو او تلویزیون په خپل انحصارکي او د خاصي ډلي په ګټه وڅرخوی، دا وسایل په ټول ملت پوري مربوط دي، واکمن او مخالف احزاب له هغه نه د مساوی استفادی حق لري.

یتیمانو او د شهداوو کورنیو ته جدي پاملرنه، د جهاد له معلولینو سره دوامداره مرسته او د مهاجرینو د بېرته راستنېدو او په خپل ټاټوبی کي د دوی اسکان ته خاصه توجه د دولت د لومړنیو دندو څخه دي.

د ښووني او روزني په برخه کي

موږ په ټول جدیت سره هڅه کوو چي د هېواد د ښووني او روزني نظام په سالمي او اسلامي بنه کي ډېر ژر فعال کړو. تعلیمي نصاب اصلاح او زموږ د اسلامي ټولني د نوو مقتضیاتو سره سم عیار شي، داسي چي زموږ د تعلیمي مؤسساتو نه د ایمان او عقیدی په وسله سمبال مؤمن افسران، داکتران، انجنیران، د خدای نه وېرېدونکي حاکمان او قاضیان او باایمانه فني او مسلکي پرسونل فارغ شي.

حکومت به خپل طویل المدت تعلیمي پلان داسي جوړوي چي د هېواد په ټولو ولایاتو کي د ابتدایي او عالی زده کړي مناسب شرایط برابر شي، د هېواد د ننه او بهر د ځوانو زده کوونکو د سالمي فکری روزني او ښه تنظیم او د دوی له ځوان ځواك او استعداد نه د اسلامي انقلاب د اهدافو د تحقق په لاره کي ګټه اخستل او د دوی د فکری ودی لپاره داسي مناسب شرایط برابرول چي زموږ ځوان نسل د راتلونکي اسلامي افغانستان لپاره سالم او مؤمن قیادت او مشرتابه وړاندي کړي، د حکومت د سترو اهدافو څخه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روغتيا په برخه کې

روغتيا او صحت ته پاملرنه ترهغه په زړه پوري نتيجه نشي ورکولی او د ناروغيو د خپرېدو مخه نشي نيولی ترڅو چې د فقر د معالجې لپاره متوازنه هڅه ونشي. فقر د اخلاقي او اجتماعي مفاسدو ترڅنګ د ناروغتيا او رنځ د خپرېدو ستر عامل دی. د روغتونونو او کتنځيو بيا ودانول او د دوا درمل د تسهيلاتو د برابرولو ترڅنګ څنګ، دولت په دې مکلف دی چې د خلکو د اقتصادي ستونزو د حل او د ولس د ژوندانه د سطحی د لوړولو په هکله ګامونه واخلي.

د کرهنې په برخې کې

د څوارلس کلنې جګړې په ترځ کې د هېواد کرهنې، بندونو، نهرونو، کاريزونو او ځنګلونو ته سخته صدمه رسېدلې او په همدې تناسب مالداری زيانمنه شوې، د هېواد دې اړخ ته جدي پاملرنه د حکومت له مهمو دندو څخه ده. متأسفانه تېرو مفسدو حکومتونو د هېواد د اوبو غني زېرمو، وسيع حاصل خيزو دشتو او د حاصل وړ شاړو ځمکو ته هيڅ پاملرنه نده کړې. زموږ د اوبو زياته برخه بهرنيو ملکونو ته درومي، د اوبو د مهارولو او له هغه نه دشاړو ځمکو د آبادولو په برخه کې هيڅ استفاده نده شوې، زموږ هېواد د کرهنې په برخه کې د ډېرې کمې توجه په نتيجه کې د افغانستان د موجوده نفوس په پرتله څو چنده نفوس ته غله او ميوه ورکولی شي، د هېواد لومړنی ضرورت همدا دی چې د غلې له خوا په خپلو پښو ودرېږي، نه يوازې دا چې له بهرنه د غلې او غوړيو او نورو حيواني محصولاتو له واردولو نه وژغورلی شو، بلکې خپلو ګاونډيو هېوادو ته ئې هم صادر کړو. دې هدف ته د رسېدو ټول امکانات شته، په لږ پاملرنه او زحمت سره دا اهداف ترلاسه کېدای شي.

د اقتصاد او تجارت په برخه کې

زموږ هېواد د جګړې او د کمونستانو د تسلط نه د مخه له اقتصادي پلوه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنيا تر ټولو وروسته پاتې هېواد وو. د جګړې په نتيجه کې زموږ محدود اقتصادي تأسيسات هم له منځه ولاړل، د بې امنيتي په وجه تجارت کلکه صدمه وليدله، تجارانو او بډايانو خپلې شتمنې بهرته انتقال کړې. نن نن زموږ ناداره هېواد له اقتصادي پلوه له سختو ستونزو سره مخامخ دی، د جګړې له پيل نه ترنن پورې دولت د بانك نوټونو د چاپولو له لارې خپل مشکلات حل کړي، پدې سره د افغاني نرخ ورځ په ورځ راټيټ شوی او پدې تناسب قيمتونه لوړ تللي، اتلس کاله د مخه د يوې ډوډۍ نرخ (۲) افغاني ووخو اوس د هغې بيه تر پنځه سوه افغانيو لوړه شوې، له دې دردوونکي حالت نه د هېواد ژغورل دا ايجابوي چې:

الف: د بانك نوټونو د بې دريغه چاپولو نه ډډه او د جعلي نوټونو مخنيوی وشي.

ب: په ملك کې داسې امنيتي شرايط برابر شي چې افغاني تجاران او بډايان خپلې پانګې هېواد ته راانتقال کړي او بهرني پانګې اچوونکي دې ته تشويق شي چې زموږ په ملك کې سرمايه ګوزاری وکړي. موږ د اقتصاد په برخې کې په آزاد بازار باور لرو، دولت په بازار او خصوصي تشبثاتو صرف دومره کنټرول لګولی شي چې له ناجايزو او حرامو تصرفاتو، احتکار، سود، جعلکاری، قمار او دوکې نه مخنيوی وشي او پرې نږدې چې په ټولنه کې هغه حرامه راکړه ورکړه رايج شي چې د اسلام د اوچتو اخلاقی معيارونو منافی او بازارته د هغه څه د عرضه کېدو باعث شي چې د انسان صحت او روغتيا ته صدمه رسوی. بايد په شرابو او مخدره موادو کلك بنديز ولګولی شي او ولس ته د مخدره موادو د توليد او تجارت په ځای د معيشت د تأمين پټمني او حلالی لاري پرانستلی شي. زه خپل مؤمن ولس ته بلنه ورکوم چې د مخدره او نشه ئې موادو په خلاف په پراخ جهاد کې له حکومت سره لاس يو کړي.

موږ له بهرنه د پور د ترلاسه کولو له لاري د دولتي پانګې اچولو په ځای دې ته ترجيح ورکوو چې کورني او بهرني پانګه لرونکي دې ته تشويق کړو چې زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هېواد کې په مثمره او عام المنفعه پروژو کې پانګې واچوي. غواړو چې دولتي تصدیو ته یا انتفاعی بڼه ورکړو او یا ئې خصوصي سکتورته انتقال کړو، په تجارت او پانګې اچونې باندې د دولت هر راز انحصار پای ته ورسېږي او دولتي پانګه اچونه یوازې د ثقیله صنایعو په محدوده کې راخلاصه کړو.

پدې کې شك نشته چې د شوروي اتحاد د زوال او په نویو مستقلو جمهوریتونو د هغه د تقسیم په نتیجه کې زموږ هېواد یو ځل بیا خاص تجارتي او اقتصادي اهمیت ترلاسه کړی. که موږ پدې موفق شو چې ډېر ژر په ملك کې امنیت تأمین کړو او د نوو لارو په پرانستلو سره د مرکزي آسیا نوی جمهوریتونه د افغانستان له لارې له نورې نړۍ سره وصل شول، زموږ هېواد لدې نه د اقتصادي ودی په لار کې په زړه پورې ګټه اوچتولی شي.

د نفت، ګاز او نورو معدنونو د اکتشاف او استخراج او د صنایعو د تأسیس په ساحه کې پانګې اچولو ته په لومړی درجه کې اهمیت ورکوو، خو دا لازمه ګڼو چې لومړی دې نفت او ګاز په نازله بیه د هېواد والو د استفادی لپاره عرضه شي او بیا دې بهرته د صادرولو لارې ولټولی شي.

د بهرني سیاست په برخه کې

په بهرني سیاست کې هم په اسلامي اصولو ولاړ، فعال او مؤثر سیاست غوره کول غواړو. له حق نه دفاع، د مظلوم مرسته، د تېری او تجاوز غندنه، د نړۍ ټول وګړی د یوې ستري کورنۍ غړې ګڼل او د ټولو هېوادونو ترمنځ د ښو اړیکو ټینګول، له اسلامي ملکونو سره د دوستي او ورورولی ترټولو ښه روابط ساتل، په نړۍ کې د جګړې، تجاوز او تېری خاتمه، د سولې او اجتماعي عدالت تأمین او ولسونو ته د خپلې عقیدی او ملي مصالحو په رڼا کې د خپل برخلیك د ټاکلو او د خپلې خوښې سیاسي نظام د غوره کولو حق ورکول، د استکباری ځواکونو له خوا په مظلومو بې وزلو ولسونو باندې د پردیو د خوښې د حکومتونو په کلکه غندنه، د نورو په کورنیو چارو کې عدم مداخله او د دوی استقلال، آزادي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارضي تماميت ته په درنښت کتل او د بين المللي ستونزو په سوله ايز حل تأکيد کول، زموږ د بهرني سياست اساسي او اصلي کړښې جوړوي.

موږ له اسلامي هېوادو مخصوصاً پاکستان، ايران او سعودي عربستان او ټولو هغو ملکونو سره چې زموږ د اسلامي جهاد ملاتړ ئې کړي، زموږ مهاجرينوته ئې پناه ورکړي، زموږ په هېواد کې ئې د جګړې د پای ته رسېدو او د سولې د اعادې په لارکې مرسته کړي، د دوستانه اړيکو لازيات ټينګښت غواړو.

د بين المللي سازمانونو غونډو کې به افغانستان د يوه فعال او مؤثر غړي په حيث د خپل اسلامي رول ادا کولو هڅه کوي، داسې چې بين المللي سازمانونه د سترو ځواکونو د اغېزې نه آزاد او د بين المللي شخړو په آوارولو، د جګړو په پای ته رسولو او د بډای او ناداره ملکونو ترمنځ د ژورې فاصلې په راکمولو کې مؤثر نقش ترسره کړي او دنيا ته د يوه نوي عادلانه نظام په وړاندې کولو مؤفق شي.

متأسفانه نن د نړۍ ټولې جګړې په اسلامي ملکونو کې او د مسلمانانو په خلاف رواني دي، د دې جګړو په ترڅ کې په اروپا، افريقا او آسيا کې مسلمان مري، د مسلمان کور ورانېږي، مسلمان هجرت ته مجبورېږي او د هغه په ملك کې د جګړې لمبې اوچتې دي. اسلامي هېوادونه د صنعتي ملکونو د وسلو د خرڅلاو او د مصنوعاتو د عرضې په مارکيټ بدل شوي، په اسلامي هېوادونو کې د جګړو، عدم استقرار او سياسي تشنج ستره وجه همدا ده. لدې دردوونکې حالت نه د امت د ژغورنې لپاره موږ د اسلامي نړۍ د مزيد يووالي طرفداريو.

بايد په بين المللي پېښو او مخصوصاً هلته چې پر يوه مسلمان هېواد تېری کېږي او د اسلامي امت ګټې تهديد يږي، ټول اسلامي هېوادونه واحد، قاطع او فعال دريځ غوره کړي.

موږ د کشمېر د آزادي د تحريك سياسي او اخلاقي ملاتړ کوو او پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تأکېد کوو چي د کشمېر ولس ته د خپل برخليك د ټاکلو حق ورکړل شي او په هغه ملك کي دي د بې وزله کشمېريانو په خلاف د تشدد او خشونت سلسله بنده شي.

موږ د فلسطين په آزادي او له ټولو اشغال شوو ځمکو څخه د اسرائيلو په وتلو تأکېد او د فلسطينيانو د روا مقاومت ملاتړکوو. په تاجکستان کي د کورنۍ جګړي پای ته رسېدل او د برمايي مسلمانانو په خلاف د تشدد او خشونت خاتمه زموږ د بهرني سياست عاجلې غوښتني دي.

لکه څنګه چي موږ په خپل هېواد کي سوله، ثبات او استقرار غواړو، پدې سيمي او ټولي نړۍ کي د ثبات او امنيت غوښتونکي يو او له هرهغه حرکت سره مخالفت کوو چي د نورو ملکونو سوله او امنيت او سياسي ثبات تهديد کړي.

ګرانو هېوادوالو!

زه د افغاني ټولني فرد فرد ته او ټولو هغو ډلو او ځواکونو ته چي پر خپل مظلوم ولس ترحم او عاطفه لري او له خدای نه وېرېږي بلنه ورکوم چي د جګړي د پای ته رسولو او په هېواد کي د تل پاتې سولي د تأمين لپاره لاس يو کړي، د يوې واقعی اسلامي ټولني دجوړولو لپاره ملا وتړی او د ځوارلس کلن اسلامي جهاد هغه مقدس اهداف ترسره کړي د کوم لپاره چي زموږ زړه ور ولس يونيم مليون شهيدان ورکړل.

په ګران هېواد افغانستان کي د سولي د تأمين او د منتخب اسلامي حکومت د جوړېدو په هيله.

اقول قولی هذا استغفرالله لی و لکم و السلام عليکم و رحمة الله وبرکاته.

- د مسعود انډيوالانو په ټول کابل کي دا افواه خوره کړه چي د حزب اسلامي لخوا معرفي شوي د دفاع وزير د بګرام هوايي ميدان ته د تلو شوق کړي وو خو په نظام قراول کي انضباطانو ودرولو او ورته وئی ويل: دريش: شاګرځ! غوښتل ئې خلکو ته ووايي چي د ده انډيوالان نه دا معاهده مني او نه د دفاع وزير.

(c) ketabton.com: The Digital Library

• له مانه د مخه چې څوك كابل ته تللي وو متأسفانه خلكوته ئې د ويلو لپاره څه نه درلودل، له ولس سره نشو مخامخ كېدى، د كمونستانو تر تأثير لاندې تللي وو، په ځينو باندې خوكمونستانو داسې لوبې كړې وې چې نور نو د خلكو په وړاندې د اسلام او مسلماني په يادونه شرمېدل، ما دا اراده وكړه چې د هرې جمعې لمونځ به د كابل بېلو بېلو جوماتونو ته رسوم، هلته به له خلكو سره يوځاى لمونځ كوم، امامت او خطابت به هم په خپله كوم، په مهمو مسائلو به بحث كوم، د خلكو پوښتنو او سوالونوته به ځواب وايم، زياتره وخت به غونډو، جلسو، وينا ګانو، ليدنو او كتنو ته وركوم، له ځوانانو سره تفصيلي غونډې، له مأمورينو سره جلسې، د كابل ښځينه مأمورينو ته ويناګانې، د مختلفو سيمو له قومندانانو، سپينږيرو، مخورو او استاځو سره يوه په بل پسې غونډې. د دې غونډو، لمونځونو، خطبو او ويناګانو راپورونه د راډيو او تلويزيون له لارې خورېدل، په خلكو كې د هغو اغېزې ډېرې څرګندې وې. مسعود او رباني لدېنه سخت وېرېدل، كوشش ئې وكړ چې د راډيو او تلويزيون له لارې د هغوى د انعكاس مخه ونيسي خو د دوى دا هڅه شنډه شوه، د مسعود زړه هومره پړسېدلى وو چې آخر ئې د بې بې سي له لارې زما د هغې وينا مخالفت وكړ چې د كورنيو چارو د وزارت په لوى تالار كې مې د دولت مأمورينو ته درلوده او په هغې كې مې وويل: د دولت ټول نارينه او ښځينه مأمورين بايد په كلكه او جدي توګه د اسلامي آدابو مراعات وكړي، هغه مأمور چې د اسلام په نسبت التزام نلري، د اسلامي دولت په اداراتو كې د كاركولو حق نلري، ښځې بايد خپل اسلامي هويت وساتي او د دښمنانو تقليد ونكړي، اسلامي حجاب مراعات كړي، په كابل كې بايد كامل امنيت وي، د خلكو سر، مال او عزت بايد خوندي وي، غصب شوي كورونه او املاك بايد خپلو خاوندانو ته مسترد شي، هيڅوك حق نلري د باصلاحيته او شرعي محكمې له حكم نه پرته څوك بندي كړي. شخصي بندي خانې بايد ختمې شي ... د دې وينا د ځينو ټكو په هكله بې بې سي سيحساسه شوه، له مسعود سره ئې مركه غوښتهء خو هغه د لومړي ځل په څېر د خلكو د حساسيت او مخالفت د راپارېدو له وېرې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نطاق معرفي کړ چې هغه وویل: دا د حکمتیار شخصی نظرات وو، موږ ورسره موافق نه یو...!!

• د وحدت سره زموږ په وساطت خبرې وشوې په اوربند او د اسراوو په تبادلی او په حکومت کې د شاملېدو په سر توافق وشو او پدې ترتیب د بامیان په لوري جګړه متوقف شوه.

• له جنبش سره مو خبرې وکړې، جنګي اسراء تبادله شول، د کابل ـ حیرتان لویه لار پرانستلی شوه، پس له څو کلونو د شمال ولس وتوانېدو چې د سالنګ له لارې کابل ته راشي او له کابل نه شمال ته ولاړ شي.

• له وحدت او دوستم سره د مذاکراتو په هکله مو په کاریزمیرکې جلسه وه، رباني او سیاف هم حاضر وو، زما کوشش دا وو چې مسعود پدې قانع کړم چې په یوه وخت کې په څو استقامتونو جګړه نه ګټوره ده او نه ممکن، د خبرو په دوران کې هغه ما ته مخ کړ او وئی ویل: همدرد ته وظیفه ورکړه چې دوستم ترور کړي!! دوستم د ده له منطقې نه جوزجان ته ځی راځی، ډېر په آسانې سره د هغه چاره کولی شي!! دا خبره ئې په داسې وخت کې کوله چې هیئت ئې له دوستم سره په مذاکراتو بوخت وو!! ما ورته وویل: موږ هغه خلك نه یو چې د دوستي په جامه کې دښمني کوي، زموږ دوستي او دښمني څرګنده وي. "ماهمدلته مسعود ښه وپېژندو! خدای خبر چې د څومره کسانو په هکله به هغه په همدې شکل له نورو نه غوښتي وي چې څه چاره ئې وکړي او څومره کسانو ته به ده د مذاکراتو په وخت کې د ترور منصوبې جوړې کړې وي" له هیڅ افغان نه ما د داسې چلند انتظار نه کولو.

• د مخلوع پاچا نطاق وزیری اعلان وکړ چې اعلیحضرت غواړي په لنډو راتلونکو ورځو کې وطن ته ستون شي او د خپل ولس خدمت وکړي. دا اعلان پدې خاطر د پاملرنې وړ وو چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

الف: د لومړي ځل لپاره د مخلوع پاچا نطاق د دې خبرې د کولو جرأت کوي.

ب: يوه امريکائي هيئت پدغو ورځو کي د افغانستان او پاکستان دوره کړې وه، له طالبانو، دوستم او مسعود سره ئې ليدلی وو، امريکائي هيئت له ستنېدو وروسته په يوه مطبوعاتي کنفرانس کي وويل چي ټولو هغو افغاني مشرانو د ظاهرشاه له ستنېدو او د مؤقت حکومت له رياست سره موافقه کړې کوم چي دوی پدې سفر کي ورسره ليدلی.

ج: جنرال بابر د بی نظير بوتو د حکومت داخله وزير چي له امريکائيانو سره ئې ډېره نږدې او زړه دوستي وه هر چا ته ويل چي طالبان د ظاهرشاه لشکر دی.

د: طالبانو ټول غربي او جنوبي ولايات نيولی وو او اوس ئې په کابل د يوه بريد لپاره ځان تيارولو.

هـ: په ټولو باخبره حلقو کي دا تبصره کېده چي امريکائيانو د طالبانو، دوستم او مسعود نه دا موافقه ترلاسه کړې چي په کابل کي د ظاهرشاه تر مشرۍ لاندي ائتلافي حکومت جوړ شي.

ما د دولت دعالی شوری په غونډې کي له مسعود نه پوښتنه وکړه چي د ظاهر خان نطاق په کوم جرأت او اطمئنان داخبره کوي، څنګه امريکايي هيئت وايي چي ټولو افغاني مشرانو د پاچا په هکله دوی ته اطمئنان ورکړی، امريکايي هيئت له تا سره هم ليدلی، پدې هکله څه وايي؟ ده په ماته ګوډه ژبه او لالهانده لهجه وويل: له ما نه امريکايي هيئت څوځو ځله د پاچا په هکله پوښتنه وکړه، ما په پای کي ورته وويل چي که مشران موافقه وکړي زه اعتراض نلرم! د شوری نورو غړو ته مي مخ کړ او ومي ويل: زما وړانديز دا دی چي د دې تشويشونو د رفع کولو لپاره بايد رسماً د بدنام پاچا په هکله خپل دريځ څرګند کړو او ولس ته اطمئنان ورکړو چي موږ د پاچا د بيا مسلط کولو د امريکايي پلان په کلکه مخالفت کوو. د عالی شوری اکثرو غړو د دې وړانديز ملاتړ وکړ خو د شورای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار غړو لدې سره مخالفت وکړ، د دوی له مخالفت نه څرګنده وه چې دوی په پټه کې له امریکائیانو سره پدې ارتباط ژمنه کړې وه، د دې ژمنې په اساس وو چې شورای نظار د رټل شوي پاچا له پلویانو سره په روم، آلمان او ترکیې کې داسې غونډې جوړې کړې چې ریاست ئې د شاه پرستانو په لاس کې وو.

- د شوروي اتحاد له زواله وروسته د افغانستان په اړه د مسکو ستراتیژی دا وه چې پدې هېواد کې باید جګړه دوام وکړي او د سولې او ثبات د قائیمدو او د یوه اسلامي حکومت د جوړېدو مخه ونیسي، د دې لپاره چې د مرکزي آسیا نوی آزاد شوي هېوادونه د افغانستان له لارې له نورې نړۍ سره وصل نشي او د تیلو ستري زېرمې ئې د روسي کمپنیو په واک کې پاتې شي او دې هېوادونو ته د اسلامي پاڅون څپانده بهیر راانتقال نشي، باید په افغانستان کې جګړه دوام وکړي. کې جی بی مسعود د جګړو د ادامې لپاره د یوې ښې وسیلې په حیث انتخاب کړي وو. د نوی حکومت په دوران کې کې جی بی د سابق په څېر مسعود ته پیسې او وسلې لېږلې او پدې سره ئې غوښتل چې له هغه نه د دې حکومت د تضعیف او ړنګولو په لارکې کار واخلي. د شمال د جبهې ځینې نورو حامي هېوادونو هم له حکومت سره د تعامل په ځای د خپلې خوښې ډلو سره مخامخ معامله کوله او پدې سره ئې د حکومت د کمزوری کولو هڅه کوله.

- مسعود او رباني د معاهدې بند بند نقض کړ، رباني دې ته تیار نه وو چې زموږ مأمورین په دولتي اداراتو کې توظیف شي، د دولت د سقوط تر ورځې ئې د خارجه وزارت او داخله وزارت لپاره زموږ معینان قبول نکړل. مسعود نه غوښتل چې زموږ مسلح قطعات د معاهدې مطابق په کابل کې ځای په ځای شي، په ځای شوي مجاهدین ئې په مختلفو پلمو تنګول.

- د کابل له سقوط نه څو اونۍ مخکې ما د کابینې غونډې وځنډولې او په وروستۍ غونډې کې مې وزیرانو ته وویل: تاسو او دا تالار دې شاهد وي چې دا نظام به حتماً او ډېر ژر نسکورېږي، دې نظام د پاتې کېدو ټول مقومات له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړي، که سقوط ونکړي باید تعجب وکړو، ما ته وضعیت داسي معلومېږي چي که په کابل حمله وشوه له هغو ۴۵۰ زره کسانو نه چي اوس ئې مسعود اکمالوی ۴۵۰ کسان به هم د کابل دفاع ته چمتو نشي، زه پدې حالت کي د کابینې د غونډو دائرول عبث او بیهوده کارگڼم. تاسو په خدای سپارم!!

له څو اونیو وروسته طالبانو د ازرى له لاري خپل عملیات پیل کړل، له سختي جگړې نه وروسته ازره د دوی په لاس کي پرېوته، ورپسې جلال آباد د خاص مقاومت نه پرته سقوط وکړ، د جلال آباد په سقوط کي د دې ولایت د مشهورو او نومیالیو قومندانانو په شمول د ۷۲ کسانو یو ځائی وژني لویه ونډه درلوده، دوی له طالبانو سره د خبرو آترو په پلمه تورخم ته وغوښتلی شو، تورخم ته نږدې د مرحوم شمالي خپلوانو او مجاهدینو ورته کمین نیولی وو او ټول ئې د سړك په سر یوځائی په قتل ورسول. حاجی عبدالقدیر پېښور ته وتښتېدو، د حزب په مجاهدینو کي دا توان وو چي له جلال آباد نه دفاع وکړي. خو مسعود دا نه غوښتل چي دحزب ځواکونه فعال شي او د جلال آباد د دفاع قومنده په لاس کي واخلي، هغه د حضرت علی په لاس چي یو غیر پښتون او د مولوی خالص د حزب غړی وو د دې کار تر سره کېدل غوښتل، خو دا کار ممکن نه وو. جلال آباد په ۲۱ /۲/ ۱۳۷۵ د طالبانو په لاس کي پرېووت.

له کابل نه چي د جلال آباد د دفاع په خاطر کوم دولتي قطعات لېږل شوي وو د درونټې د بند دوو خواوو ته مستقر شول، د لغمان مجاهدین لا د مخه په درونټې کي ځای په ځای وو، طالبانو په جلال آباد کي د لنډ تم کېدونه وروسته په لومړی خط خپل برید پیل کړ، د ډېرکم مقاومت نه وروسته دولتي قطعات په تېښته شول، د دوی خوا ته لومړی خط مات شو، د لغمان مجاهدین له دوو خواوو نه محاصره شول، ډېره مرگ ژوبله وروا وښته، په پای کي دا مهمه سیمه د طالبانو په لاس کي پرېوته، ورپسې ئې په دولتي قطعاتو حمله وکړه، د دې حملې په نتیجه کي پدغو قطعاتو کي داسي بدنظمي او گډوډی خوره شوه چي د تېښتي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت کې ټانکستانو څو کسان تر چاینونو لاندې کړل، له تنگي ابریشم او له سروبی نه هم ووتل. سروبی ئې پداسې حال کې پرېښود چې د حزب اسلامې مجاهدین د ازرې او بادپښن په سنگرونوکې پاتې وو او د سروبی له تخلیه کېدو نه خبر نه وو.

دولت خپل جنگي قطعات جلال آباد او سروبی ته لېږلي وو، له ماتو نه وروسته پدوی کې نه د مقاومت شیمه پاتې وه او نه روحیه. پدې ترتیب طالبانو ته د کابل د فتحی لار پرانستلې شوه. د سروبی له نیولو نه وروسته له دوو لارو، لته بند او ماهیپر نه د کابل په لوري وخوځېدل، مسعود خپلو کسانو ته په مخابری کې ویل چې د ماهیپر تنگی منفجر کړي، پل والوزوی او لاره بنده کړي، هر ځلې هغوی ورته ویل: صیب باروت مې تیارکړل، دا دی موټر هم تیار شو، همدا اوس خوځېږي، مطمئن اوسئ لار بندوو، خو تر پایه ئې دا کار ونه کړ. طالبان له دواړو خواوو پل څرخي ته راورسېدل. په پل څرخي کې محدود شمېرکسانو د څو محدودو ساعتونو لپاره مقاومت وکړ، کابل عملاً تخلیه شوی وو، ټول قوماندانان او مسئولین وتلی وو، زه په صدارت کې وم، ورونو د مسئولینو د وتلو اطلاع راکړه، ارگ ته ولاړم، په ارگ کې له څو انضباطانو نه پرته هیڅوك نه وو، راته وویل شول چې استاد په بلنداژونو کې ستاسو انتظار کوي، هلته ورسېدم، گورو چې ټولو بار بستره تړلې او د جبل السراج په لوري د خوځېدو لپاره تیاری نیسي. لدوی سره یوځای په هغه لوري وخوځېدو او پدې ترتیب مظلوم کابل په ۱۳۷۵/۷/۵ د پنجشنبې په ورځ د طالبانو په لاس کې پرېووت او د کابل منحوس ائتلافي حکومت رانسکور شو.

رابن رافیل د امریکا د خارجه وزارت معینې د طالبانو په لاس د کابل د سقوط په اړه وویل: موږ د هغه حکومت په نسکورېدو اوښکې نه تویوو چې حکمتیار ئې صدراعظم وو. هغې مسعود ته په یوې لیدنې کې ویلې وو: له کومې ورځې چې حکمتیار کابل ته ننوت موږ د افغانستان په اړه خپله مصرفي بودجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې برابره کړه، مسعود وايي: د دې دا خبره موږ ثبت کړې او کست ئې راسره ده. مس د رابن رافيل په همدې خبرې استناد کولو او ويل ئې: د کابل د سقوط اصلي عامل دا وو چې موږ د حکمتيار په شان له يوه داسې بنسټ پال سره روغه جوړه وکړه چې امريکا په هيڅ صورت کې هغه نشو زغملی، د همدې لپاره امريکائيانو له طالبانو سره خپلې مرستې درې برابره کړې او کابل د دوی په لاس کې پرېووت.

نور بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مات وزرو خېل کي

هغه شپه مي هېره نه ده
آ سړه، تياره اوږده
تول په ژور خوب وو ويده
هره خوا چوپه چوپتيا
هد ېرې شانته فضا
*****
د ژوندو دې هد ېرې کي
نه خو ځښت شو چا ليدلی
نه ئې ځوږ شو اورېدلی
د مات ځلي په سر ناست کونګ
وازو سترګو سره ويښ وو
خو ساکت او يخ وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

سپینکۍ فاختې وې غلې
برگ کارغان شور نه لوېدلي
وزر مات د عقابانو
جگ پرواز نه وو لوېدلي

*****

سیلۍ یخې د سړې شپې
که هیبت د دې تیارې شپې
د ویدو د خوځولو په خاطر چا
د پرتو د هڅولو په غرض چا
نه پوهېږم چا راوینښ کړم؟
نه پوهېږم څنگه وینښ شوم؟

****

د ویدو د وینښولو
د پرتو د هڅولو
د کاروان د خوځولو
په دې هیله او خاطر مي
خپل وزرونه وڅنډل کلك
په وار وار مي په اوچت غږ
په هرچا او په هر لوري
دا نارې کړلې اوچتې:
که په منډه راوینښ نشو خوبولو
که خوځښت ته تیار نشو یخ وهلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول وزرونه کرخت کېږي
لندې پښې مو کنګل کېږي
ننګین مرګ را ته کمین کي
سور صیاد را ته مرصاد کي
*****
باري ربه!
زما دا هیلې دي شېرازه
زما خوبونه دي رښتیا کړل
زما وزرونه دي پیاوړي
زما غږونه دي رسا کړل
*****
چي په چا کي څه شیمه وه
په کوم زړه کي د الوت چي تلوسه وه
په وزر کي ئې چي توان د الوتو وو
چي ئې عزم له تیارو نه د وتو وو
زما په غږ شو رابیداره
خپل وزر به ئې څنډلو
د الوت لپاره څرك او ناقراره
*****
د تیاره سباوون هغه شور او ځوږ
د الوت لپاره هغه تیاری
د یوه بل د هڅولو هغه هڅي
هله هله له هر لوري په جګ غږ
نه شور ځوږ د دې سحر د هېرېدو دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه داستان د دې سفر د هېرېدو دئ

*****

زه اوچت شومه له ځمکي،
د سرلوړو خیل په ما پسې
ځنې نه پرته ټول اوچت شوو په هوا کي
هر یو پوه چي اوږد سفر لرو په مخکي
جګو غرو نه اوښتل لرو په مخکي
خړي ورېځي مو په لار کي
د رڼا په لوري تګ دئ له تور تم نه
د خپلواك او ډاډه ژوند او تودې هیلي
ګران سفر دئ له ټاټوبي د ماتم نه

*****

ما ویل له دغو تورو غرونو آخوا
آ د سره شامار د ځالي،
جګي څوکي د مغرور غره
سر کوو بل لور ته اوړو
د سفر یاران هك پك شوو
لکه څوك چي خپل وزر کي
نه د لوړ پرواز زور ګوري
نه سینه کي د اوږده سفر شور ګوري
خو نه کوز شول نه په شا شول
نه له خیل څخه جلا شول

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنگ دنگ غرونه ټول زمونږ تر نظر لاندي
لوړې څوکي ټولې زمونږ تر وزر لاندي
ټولو غرونو نه تېر شوي
مزل پای ته نږدې شوی
سرمنزل راته له لرې ځان ښودلو
زړونه شوق نه دربېدلو
رڼې اوښکي د شادۍ مو
په لېمو کي رغړېدلې
*****
ناڅاپي له یوې گوښې نه
یوه بوډا ، ضعیف، طماع
په پریوتي غږ ناري کړې
د سفر ستړو ملگرو!
نور وزر نشو وهلی
نور مزل نشو کولی
په یوې ساه خو اوږد مزل نشو وهلی
مگر نگورئ چي لاندي په دې خوړ کي
د مرغانو سیل کوز شوی
که له رنگه تور تور برېښي
خو زمونږ له خېله برېښي
*****
اندېښني ئې راپیدا کړې
دې بلني د ستړیا او کوزېدا
له ضعیف زړه خوټېدلې دې وینا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخ مي واړاوو ملګرو ته چي پام کړئ
د سفر صبور ملګرو اوچت ګام کړئ
نه دا ځای د کوزېدو دئ
نه دا خيل د ملګرتيا
نور نو يو وزر وهل دئ تر هدفه
نور نو يوه ساه اخستل دئ تر تم ځايه
****
د ضعيف په رفاقت کي
د طماع متابعت کي
يو په بل پسې داسي کوز شول
چي ئې نه کتل زما خوا ته،
نه ئې غوږ وو زما وينا ته
نه ئې پام وو د دې ډلي دود دستور ته
چي له خپل امام نه مخکي کوزېدل ئې
حرام کړي دي هر چاته
*****
له ناچاري ورځي زه هم
هلته کوز شوم
پريشانۍ او انديښنې کي
د سپېره ډاګ يوې ګوښې کي
*****
کله زړه راته ويل چي دا خپل پرېږده
له درنې کرکي نفرت سره اعلان کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې زاري د نیمي لارې له یارانو
یا پرواز کړه د الله په لور یوازې
یا په لټه د بل خېل شه
د ملګرو مصممو وفادارو
*****
زه لا نه وم فارغ شوی له دې فکره
چې ناڅاپه ډزې پیل شوې
له ښي لوري، له کیڼ لوري
له شماله، له جنوبه
له ختیزه، له لوېدیزه
له هغو لوریو هم
چې پناه ځای به مو ګڼلو
ځینې پرېوتل په ځمکه
ځینو وخوړل سرونه
د چا ماتې دواړه پښې شوې
د چا مات شولو وزرونه
ځیني والوتل پښې ماتې، وزر مات
سرو مرمیو ئې ښکې سوځولې،
د دښمن ناڅاپه ډزو وېرولي
زه هم والوتم ناچاره
د مات زړو، مات وزرو په دې خېل کې
دا دئ ګورئ د هدف په لوري درومو
*****
په دې هیلي چې دا خېل به بیا جوړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفا صفا یاران به بیا غونډېږي
تش ځایونه به ډکېږي
دا کاروان به روانېږي
هغه ټول به ئې په لیکو کي ودرېږي
چي پیاوړي ئې وزرونه
له شوق او میني ډک ئې تاوده زړونه
*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې رحمه ګاونډي

ګاونډیه خو بې رحمه!
له میړاني او حیاء نه عاري خصمه!
د مظلوم ګاونډ په ضد دي
له ظالم سره لاس مل کړ
د خپل قصر له جګ بام دي
زما جونګړې کې اور بل کړ
د دې اور د لګولو اورلګیت دي
زما ناپوه ماشوم په جیب کې واچولو
د تالان لپاره راغلې
په پلمه د اور وژلو
*****
د دې میني په ویجاړو سردرو کې
سوځېدلي ئې کورونه
نسکور شوي دېواونه
د یوه مات څلي په څنګ کې
د یوې وچې ونې لاندې
ورانې شوې خونې خوا کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شېبې مې آرام پرېږده
لږ د غور فرصت راکړه
یا د کرکې د اظهار لږ مهلت راکړه
له هغو چې ملك ئې وران کړ
په خپل ولس کې ئې د وینو سیل روان کړ
زما د کلیو ورانولو په بها ئې
زما د ورونو د وژلو په قیمت ئې
د غلیم پوره ارمان کړ

*****

لږ مې پرېږده د ستومانه خلکو خوا کې
چې جګړو ځورولي،
فقر وېرې کړولي
ځوریدلي لږ د زړه خواله ته پرېږده
شړل شوي لږ خپل کور کاله ته پرېږده
له یوه بل نه ئې د درد پوښتو ته پرېږده
د زخمونو د علاج پوښتو ته پرېږده
پلار د زوی د پرهارو لیدو ته پرېږده

*****

هغه وران هیواد چې تل ئې په لمن کې
کله ګورو طوفانونه له ختیځه
کله تېزې سیلۍ راشي له لوېدیځه
کله سره سیلونه راشي له ښې لوري
کله واورو د مرګ چیغې له چپ لوري
ټول کورونه راویجاړ کړي
ټولې ځالې کړي راورانې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لږ موقع راکړه چي ووايو په جګ غږ
لږ خاموش شئ سرو اورونو
لږ آرام شئ طوفانونو
ترڅو جوړې ورانې ځالې
ترڅو جوړ کړو وران کورونه
ترڅو وخندو له مخ نه تور ګردونه
*****
ما تاوده سلام ته پرېږده
د سر لوړې سروې پښو کې
چي ئې سر وي تل اوچت
مخ ئې تل د آسمان لور ته
چي ئې نشي طوفانونه لړزولی
نه سیلۍ ئې شي د ملا تیر کړولی
نه سیلاب ئې شي له ځایه خوځولی
*****
د پښو ماتو وزر سوو په دې خېل کې
چي ئې ځالي طوفانونو ورانې کړې
سرو اورونو ئې منګولې وریتې کړې
نه د ونو په ښاخونو کښېنستی شي
نه وهلی شي وزرونه
نه ګامونه اخیستی شي
پرېږده واورو فریادونه یو د بل
پرېږده پاک کړو سره وزرونه یو د بل
د دعا او اسوېلیو په څپو
اووم اسمان کې د عرش ور وټکوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په چيغو چيغو وغوارو له خدايه
دا تياره شپه مو سبا کړې
د دښمن دا سرې لښکرې ټول په شا کړې
زمونږ دا مېنه نور خوندي کړې
له سيليو له طوفانه
د دې مېنې زېړې منۍ
ته تلپاتې پسرلی کړې
او سمسوره پسرلی ئې
ته ايمن کړې له خزانه
*****
زما ګيله له غليم نشته
زه که ژاړم نو د دوست نادودې ژاړم
آ چې غوږ کې ورته وويل غليم پټ:
که ښېرازه ژوند دې خوښ وي زما خوا کې
که له غچ نه مې ځان غواړې په پناه کې
د ياغيانو د باغيانو قطار پرېږده
د سرتېرو ، بې پرواوو قمار پرېږده
د غليم په وينا بېل شو له دوستانو
په غوږو ئې کړه حلقه د غلامانو
دښمن خپل ټوپک د ده په اوږه کېښود
زمونږ په لوري ئې خپل لاس په ماشه کېښود
دا دئ زمونږ وزرونه پښې ئې کړې راماتې
وروستي نسل ته ئې تور تاريخ کړ پاتې
*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library